



# ปฐมาสมปบาท

ยอดพระธรรมกรรมฐาน ของพระพุทธองค์

หลวงปู่ดาวกโลกอุดร ฌมมป้าโถ

# ปฏิจุลสมุทฺต

ยอดพระธรรมกรรมฐาน ของพระพุทฺธองค์



อภิวาท

บาทบงสุ์

องค์สัมพุทธ

ที่ดลใจ

ให้รู้จุด

ขุดอนุสัย

พาพ้นห่วง

บ่วงโลกีย์

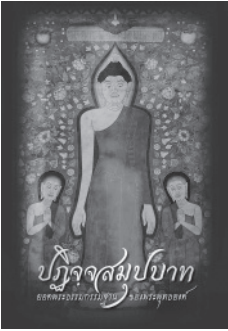
ราศีไฟ

พบโลกใหม่

ได้ชื่นชม

ร่วมโพธิ์ทอง

หลวงปู่สาวกโลกอุดร ธรรมปาโล



# ปฐจุจลสมปบาท

ยอดพระธรรมกรรมฐาน ของพระพุทธรองค



พิมพ์ครั้งที่ ๑

พุทธศักราช ๒๕๖๒ จำนวน ๒,๐๐๐ เล่ม

จัดพิมพ์โดย

คณะศิษย์หลวงปู่ดาวกโลกอุดร ธมมปาโล  
รับฟังธรรมะที่ [www.sawoklokudorn.com](http://www.sawoklokudorn.com)

ออกแบบพิมพ์ที่

วนิดาการพิมพ์ ๑๔/๒ ทต.สันผีเสื้อ

อ.เมือง จ.เชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๕๓๑๑ ๐๕๐๓-๔

๐๘ ๑๗๘๓ ๘๕๖๙

## คำนำ

“... ธรรมฐานนั้นนะ ก็มีหลายระดับนะ มีหลายระดับ

- สมถกรรมฐาน • วิปัสสนากรรมฐาน เขาว่ากันนะ มีแค่ ๒ อย่าง
- ๑. สมถกรรมฐาน คือเป็นอุบายให้จิตใจสงบ
- ๒. วิปัสสนากรรมฐาน นั้นเป็นอุบายเรื่องปัญญา

ที่จริง..มีมากกว่านั้น แต่ไม่ใช่หลวงพ่อบัญญัติขึ้นนะ คือว่า...

- มีความสงบ เมื่อมีความสงบจิตสงบใจแล้ว..นี่หมายถึง สมถกรรมฐานนะ
- มีการรู้สภาวะของธาตุ ๔ ชั้น ๕ การเกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไป สลายไป..นี่เป็นวิปัสสนากรรมฐาน

พูดย่อ ๆ นะ เพื่อไม่ให้วกวนไปมา เดี่ยวอาจจะไม่เข้าใจ..เมื่อมีการเห็นรูปเห็นนาม เกิดขึ้นตั้งอยู่ดับไปแล้ว มันเป็นรูปธาตุ นามธาตุ รูปชั้น ๓ นามชั้น ๓ เราเรื่องปัญญาแล้ว..ธาตุรู้มันรู้แล้ว ก็ตัวรู้ ปัญญา ก็อยู่ในนั้น..เคลือบอยู่ในนั้น

- ๓. ระดับปหาน เมื่อรู้แล้วนะ ก็ต้องดับ..นี่ระดับปหานจึงจะถูกอริยสัจ ๔ คือปหานมันชะ ดับมันชะ..นี่ ๓ ระดับแล้ว ระดับปหาน
- ๔. ระดับวิมุตติ วิมุตติสุข จึงจะเป็นระดับวิมุตติ เสวยวิมุตติสุข เป็น ๔ ระดับมันถึงจะใช้ได้

ฉะนั้น มัวแต่รู้ รู้.. วิปัสสนานะ เดี่ยวมันก็เป็นวิปัสสนิกไปหมด  
เท่านั้นแหละ มันก็เป็นวิปัสสนิกไปหมด มันก็เลยยุ่งตรงนั้นแหละ.. ก็ขอ  
ให้เข้าใจแนวทางประพตติธรรมกรรมฐานที่แท้จริง

เราก็อ่าฟังเชื่อ ถึงหลวงพ่จะพูดอย่างไรก็อย่าฟังเชื่อ  
แต่ว่าเอาไปประพตติปฏิบัติลองดู ถ้าใครอยากจะพ้นทุกข์นะ...”

(จากพระธรรมเทศนา วิปัสสนิกุเลส คำนวาทกันอริยภูมิ)



หลวงปู่ดาวกโลกอุดร ธมฺมปาโล

## สารบัญ

คำนำ .....	๕
กัณฑ์ที่ ๑ ปฏิจจสมุปบาท ยอดพระธรรมกรรมฐาน ของพระพุทธรองค์ .....	๘
กัณฑ์ที่ ๒ ย้ำเข้าไปถึงแก่น ปฏิจจสมุปบาท .....	๓๗
กัณฑ์ที่ ๓ สังโยชน์ กิเลสร้อยรัดผูกจิตหมุ่สัตว์ไว้ในภพ .....	๖๙
กัณฑ์ที่ ๔ วิปัสสนุกิเลส ด่านขวางกั้นอริยมุมิ.....	๑๐๒
กัณฑ์ที่ ๕ อธิธำมหาร ๔ • มหาสติปัฏฐานสูตร คุณเครื่องให้ถึงความสำเร็จ • ธรรมเป็นที่ตั้งแห่งสติ.....	๑๓๖
กัณฑ์ที่ ๖ วิธีปฏิบัติกรรมฐานพอสังเขป ‘การเพียรเพ่ง’ กรรมฐานขั้นอุกฤษฏ์ .....	๑๖๓
คำขึ้นกรรมฐาน.....	๒๐๐
คำแผ่เมตตา.....	๒๐๑

# ปฏิมากรรมศิลปาทร

ยอดพระธรรมกรรมฐาน ของพระพุทธองค์



เทศนาธรรมโดย

หลวงปู่สงฆ์วิสุทฐ์ อัมมปาจิ

# ปฏิจลสมปบาท

ยอดพระธรรมกรรมฐาน ของพระพุทธองค์



ถอดคำจากพระธรรมเทศนาเพื่อมรรคผลนิพพาน

การออกเที่ยวเทศนาของสาวก  
เพื่อขอยกพระพุทธศาสนา  
เพื่อเชิดชูคำสอนศาสนา  
ให้เจิดจ้าไปชั่วนิรันดร



หลวงปู่สาวกโลกอุดร ธมฺมปาโล





ฉะนั้น วันนี้ก็ไม่มีอะไรจะมาฝากมาฝัง มาบรรยายธรรมเพิ่มเติม ให้ฝ่ายภิกษุสามเณร ทั้งอุบาสกอุบาสิกา ได้รับรู้รับเห็นเพิ่มเติมขึ้นไปอีก เพิ่มบุญบารมีของตนเพิ่มขึ้นไปอีกสักเล็กน้อย เท่าเมื่อดงชาวันนี้ ก็ยังดี

อันดับแรก ก็จะบอกเสียก่อนบางที่พวกท่านทั้งหลายนั้นแหละ ฝ่ายภิกษุสามเณรที่ดีก็จะไม่รู้จักวัฏระเบียบสำนักปฏิบัติธรรมกรรมฐาน จะเอาจริงเอาจังมันมีข้อห้ามอย่างไร อยู่ในพระไตรปิฎกท่านมีข้อห้าม อยู่มากมายก่ายกองเหลือเกิน แต่จะนำมาพูดสักเล็กน้อยเพื่อให้เข้าใจ หมายความว่าให้เข้าใจเพิ่มขึ้นไปอีก บางคนก็จะติดของสวย ๆ งาม ๆ อะไรทำนองนี้ พระพุทธองค์ท่านทรงบัญญัติไว้ก็หลายข้อเหมือนกัน เช่น ถ้าเป็นสำนักวิปัสสนากรรมฐานจริง ๆ แล้วนะนะ พระพุทธองค์ ท่านทรงห้ามปลูกต้นไม้ที่มีดอกหอม ๆ ปลูกเครื่องประดับ ดอกไม้ชนิด ดอกลำดวน ดอกราตรี หรือดอกกระดังงา หรือดอกอะไรเหล่านี้แหละ พระองค์ท่านห้ามไม่ให้ปลูกสิ่งเหล่านี้ ดอกไม้มานานาชนิดนะ ทำไม พระพุทธองค์จึงห้ามเช่นนั้น ก็เพราะพวกดอกไม้ชนิดนี้แหละ คือว่ามัน เป็นสื่อ..เป็นสื่อที่นำไปโดยเฉพาอย่างยิ่งพวกแม่อกสาว ๆ นั่นนะ

ท่านชอบดอกไม้ก็จะเที่ยวมาเก็บเอาต่อนหัวคำต่อนเข้าทำนองนี้ เมื่อพูดจาพาทีเดี๋ยวตะบกรรมฐานของพระหนุ่มจะแตก เมื่อได้ยินเสียงสีกาพูดมันจะไม่ได้เป็นพุทเป็นโธ เดียวก็จะได้ยินเสียงสีกาไปหมด ท่านเลยห้ามเอาไว้ ทีนี้ยุคปัจจุบันนี้ถ้าใครปลุกสวय ๆ งาม ๆ ประดับตามวัดตามวาที่ยิ่งดียิ่งเลื่อมใส อันนี้หลวงพ่อก็คงไม่ว่าที่เดียว นี่คือว่าตามกฎตามเกณฑ์ของพระองค์ได้บัญญัติเอาไว้ พระพุทธองค์ยังทรงบัญญัติไว้ดีกว่า

**พระอาทิตย์ก็มีกำลัง พระจันทร์ก็มีกำลัง**

**สมณพราหมณ์ก็มีกำลัง แต่สตรีมีกำลังยิ่งกว่านั้น**

ว่านั่นเถอะ นั่นเห็นใหม่เพราะสตรีเพศนี้สามารถดึงจิต ดึงใจ ดึงจิ๋วของพระกรรมฐานนี้ออกไปได้ พระองค์เกรงว่าศาสนาของพระองค์นี้จะเสื่อมสิ้นลง ทั้งนี้หลวงพ่อก็คงไม่ได้ดำหนิติเตียนฝ่ายอุบาทุภาแต่ประการใด พูดเฉพาะแนวหน้าคือภิกษุสามเณรเพื่อให้เพียงระวัง ถ้าปลุกของอยู่ของกิน..ตานี้ ท่านก็ห้ามปลุกหลายอย่าง ในที่สุดปลุกของอยู่ของกิน ปลุกมะม่วง มะขามหวานปลุกผักตำลึงตำลึงอะไรเหล่านี้ ปลุกผักที่เก็บกินได้นะ พระองค์ก็ห้ามเหมือนกัน คือว่าเกรงว่าพวกสีกานี้เรียกว่ามาลับ ๆ ล่อ ๆ นี่มาจับพระก็ได้เนะ ขออภัยบางคนบางแห่งก็มีนะแต่แห่งนี้ไม่มีหรอก เดียวมาเก็บผักตามรั้ววัดรั้ววา ทำให้กรรมฐานของพระแตกก็ได้ท่านจึงห้ามเอาไว้ คนไม่รู้เรื่องแล้วก็ไปเห็นบางวัดไม่ปลุกอะไรเลย โอ๊ย..ปมื่อหยัง อันนี้ก็ขอให้เข้าใจกันชะว่า.. ว่ามันเป็นอย่างนั้น ขนาดที่จะสร้งน้ำนั้นนะ สมัยก่อนมีแม่น้ำลำคลอง ถ้าเป็นท่าน้ำที่มีสตรีอิทธิเพศลงอาบบ่อย ๆ ท่านก็ให้ไปอาบให้ห่าง ๆ กัน

ไม่ให้ไปใกล้กัน ถ้าเป็นน้ำบ่อท่านก็ให้ตักมาอาบที่วัดที่ห้อง นี่เป็นกฎของพระกรรมฐาน

พระองค์ห้ามถึงขนาดนั้น คงเกรงว่ามรรคผลนิพพาน จะไม่บังเกิดขึ้นกับสาวกของพระองค์ พระองค์จึงตรัสห้ามถึงขนาดนั้น ในที่สุดพระองค์ก็ตรัสสั่งไว้ว่า ตรัสสั่งเมื่อก่อนจะปรินิพพาน ห้ามภิกษุณีบวชเป็นอันขาด..นั่นเห็นไหม พระองค์ทรงห้ามไว้ อยากจะให้ฝ่ายภิกษุสามเณรนี้แหละเป็นแนวหน้า นำเอาข้อวัตรปฏิบัติธรรมะออกเผยแผร์ต่อชาวโลก และฝ่ายอุบาสกอุบาสิกาเข้ามาบวชถือศีลกินเจก็ไม่ใช่ไร ยุคนี้สมัยนี้อนุโลมไปตามนั้นนะไม่ใช่ไรไม่ขัดไม่ข้อง แต่ทุกวันนี้เขาทำกันไปมากมายก่ายกอง ก็ช่างเถอะสมัยมันเป็นอย่างนั้นก็อนุโลมไปซะ อันนี้หลวงพ่อบุญตามในพระไตรปิฎก ในบทบัญญัติที่สัตัพัญญู ท่านห้ามเอาไว้เท่านั้น มิได้มีเจตนาจะไปทับถมว่าวัดนั้นทำอย่างนั้น วัดนี้เป็นอย่างนี้ บอกให้เข้าใจเผื่อบางที่เราก็ก้อาจจะไปวัดหนึ่งไปชมวัดหนึ่ง ทำให้บารมีของเราต่ำต้อยลงอะไรทำนองนี้แหละ หลวงพ่อก็คงฝากข้อฝังเอาไว้เพราะเป็นคืนที่สุดท้ายแล้ว ก็ไม่มีอะไรจะมาฝากมากเกินไป ฉะนั้นหลวงพ่อก็อ้อมาหลายทีแล้ว

ทีนี้จะพูดเรื่องระดับกรรมฐานเสียก่อน เพราะที่ผ่าน ๆ มา ก็พูดแทรกอยู่หรือไม่ได้ยังไม่ได้ชัดเจนเท่าไร ทีนี้จะบอกเพิ่มเติมเข้าไปอีก เพิ่มเติมคือว่าให้ถูกในพระไตรปิฎกนั่นแหละ ไม่ได้บัญญัติขึ้นมาใหม่ คือว่าพระพุทธองค์ทรงห้ามสิ่งที่ไม่ได้บัญญัติอย่างบัญญัติขึ้น สาวกเกิดมาสุดท้ายภายหลังนั้นนะ พระองค์ห้ามไว้แล้ว

แต่ทุกวันนี้ท่านทั้งหลายก็คงจะเห็นแล้วว่า ในมุขประเทศไหน เขาก็สอนกันแต่**สมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐาน** สองอย่างนี้

เท่านั้นแหละมีอยู่สองอย่างเขาวางั้น ทั้งนี้และทั้งนั้นหลวงพ่อก็คงไม่ได้  
จ้วงจาบสำนักใดสำนักหนึ่ง จะพูดอ้างอิงในพระไตรปิฎกเข้ามาให้เห็น  
ให้เห็นอย่างชัดว่าพระองค์บัญญัติไว้อย่างไรบ้าง มันไม่มีแค่นั้น  
มันมากกว่านั้น ถ้ามีแค่นั้นมรรคผลนิพพานจะบังเกิดขึ้นมาได้อย่างไร  
เพราะ..

**ระดับที่ ๑ สมถกรรมฐาน** เป็นอุบายของความสงบจิตสงบใจ  
เท่านั้น และ

**ระดับที่ ๒ วิปัสสนากรรมฐาน** เป็นอุบายให้รู้เท่านั้น นี่..มันก็  
สุดเพียงสองอย่างเท่านั้น เมื่อรู้แล้วไม่มีการดับ ไม่มีการปราบ

**ระดับที่ ๓ เรียกว่า ปหานกิจ** มีในพระไตรปิฎก ระดับปราบ  
ลงเลย ปหานกิเลสนั้นนะ นี่..มันถึงจะถูกระดับ

**ระดับที่ ๔** ก็โน่นแหละขึ้นถึง **องค์ฌานนิโรธสมาบัติ** นั่นแหละ..  
นี่คือระดับวิมุตติสุขไปแล้ว มันถึงจะใช้ได้มันถึงจะถูกต้อง ฉะนั้นเขา  
เทศน์กันก็วกไปวนมา เป็นสมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน ไม่รู้ว่า  
อะไรเป็นอะไร ก็วนเวียนอยู่เพียงแค่นั้น หลวงพ่อก็คงสมเพทเวทนาไม่มี  
อะไรจะทดแทนคุณของพระองค์ ก็มาซ้บอก ซี้แนะ เรื่องใครจะเอาหรือไม่  
เอานั่นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง..เป็นอีกเรื่องหนึ่ง แล้วแต่ผู้มีบารมีจะหยิบ  
ฉวยเอาไป..จะหยิบฉวยเอาไปน้อมเป็นโอบนโยกเข้าตัวไป..ไปทำเอา  
ถ้าเพียงแต่รู้เฉยๆ ก็สงเคราะห์เข้าได้ในรูปฌานที่ ๒ เท่านั้น คือ  
วิญญูญาณัญญาตนะนั่น รู้อย่างไม่มีภพชาติที่จะสงบจบสิ้นลงได้เลย..  
เห็นใหม่ รู้เฉยๆ มันรู้ทุกอย่าง รู้เฉยๆ รู้รูป รู้นามนะนะ หลวงพ่อก็ยัง  
บอกแล้วว่ากำหนดอะไรก็แล้วแต่ พุทโธ สัมมาอะระหัง รูปนามเหล่านี้  
เป็นต้น ยุบหนอพองหนอเป็นเปลือกเป็นกระพี้ของต้นไม้มันไม่ใช่แก่น

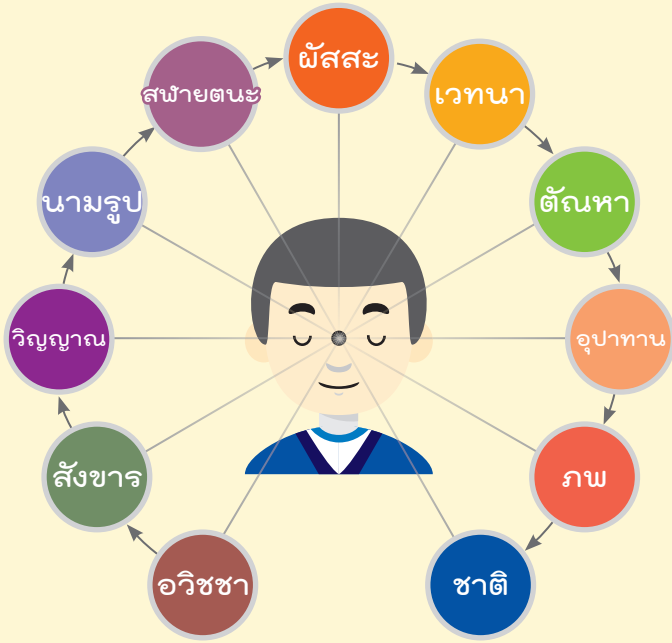
แก่นที่นี้ถ้าวกเข้ามาธรรมะหมายถึงพระนิพพาน หรือองค์ฌานนิโรธ  
สมบัติ เราจะวกไปวนมามันก็ไม่ถึงแก่นแท้เสียที ที่นี้ให้ฟังประเด็น  
ถ้ารู้จักแล้ว ถ้ารู้จักระดับกรรมฐานเพิ่มขึ้นไปอีก แต่ว่าตัวปหานนี้มัน  
ก็ยากเย็นเหลือนักเหลือหนาเหลือฟ้าเหลือดิน อย่างหลงพ้อแสดงมา  
นั้นนะ มันยากเป็นอย่างยิ่ง

ฉะนั้น เรื่องปฏิจจสมุปบาท ที่หลงพ้ออธิบายไว้เมื่อคืนนี้  
จะขอย้ำเตือนให้ดูเข้ามาอีก จะขอย้ำเตือนคือว่าอธิบายโดยอนุโลม  
เมื่อคืนนี้ก็อธิบายไปเรื่อย ๆ อนุโลมนี้คืออธิบายแต่เบื้องต้นไปหาปลาย  
ทีนี้..จะเอาเบื้องต้นมาหาต้นสลับกันไป เพื่อให้เข้าใจ

ขออย่าให้ส่งจิตส่งใจไปยังภพ ที่มันเป็นโลกใดโลกหนึ่ง  
หมายความว่าโลกพระอังคาร หรือโลกพระจันทร์ หรือโลกไหนก็แล้ว  
แต่ คำว่า **ภพ** ในปฏิจจสมุปบาทนั้น มันก็อยู่ที่ห้วงหทัยประสาท  
ของเรานั้นแหละ หลวงพ่อก็จะย้อนคือว่าย้อนศรให้ดู เพื่ออย่าให้ถึง  
แก่นเข้าไปอีก

วงปฏิจจสมุปบาททำให้เกิดทุกข์ พวดตรงๆ คือความคิดทำให้  
เกิดทุกข์ คำว่าปฏิจจสมุปบาทนั้น ซึ่งแปลว่า สิ่งที้อาศัยเป็นไป  
เกิดขึ้น เกิดขึ้นเป็นไปตามนั้น มันอาศัยกันเป็นไป มันเกิดขึ้น  
ตามนั้น เป็นวิธีการเกิดของกิเลส

นับตั้งแต่ อวิชชา สังขาร วิญญาณ นามรูป สฬายตนะ ผัสสะ  
เวทนา ตัณหา อุปาทาน ภพชาติ ชรา มรณะ โสกะ ปรีเทวะ ทุกข์  
โทมนัส อุปายาสะ โนน ไส้ในวงปฏิจจสมุปบาทโน่น



ปฏิจจสมุปบาทนี้ ทั้ง ๑๑ ตอนนั้นนะ ก็อยู่ในใจของเรา อยู่ในความคิดของเรา ไม่ได้อยู่ในหนังสือ หนังสือเป็นแผนที่ อยู่ในพระไตรปิฎกก็เป็นแผนที่

เมื่อพระองค์อธิบายปฏิจจสมุปบาท คือพระองค์หยั่งรู้ด้วยญาณ โดยอนุโลมแล้ว พระองค์ก็ย้อนดูว่า...ความแก่ เจ็บ ตาย โสกะ ปรีทวะ ทุกข์ โทมนัส อุปายาสะ มันเกิดมาจากอะไร เรียกว่า มันมีที่เกิด

พระองค์ก็รู้ว่ามันเกิดมาจากชาติ **ชาติ..แปลว่าความเกิด**

ถ้าไม่มีความเกิดนะ การแก่ เจ็บ ตาย ชรา มรณะ โสกะ ปรีทเวะ  
ทุกข์ โทมนัส อุปายาสะ มันก็ไม่มี ถ้าไม่มีการเกิด พุดตรง ๆ ถ้าไม่มี  
การเกิด ก็ไม่มีการตาย

ฉะนั้น พระองค์จึงป้องกันการเกิด

แต่ทั้งนี้และทั้งนั้นหลวงพ่อก็ไม่ได้หมายเอาเกิดจากท้องแม่..ตานี้  
ให้ฟังให้ดี ๆ

**หมายเอาเกิดของวงกิเลสอยู่ที่ความคิดของเรา**

พระองค์ก็ทวนขึ้นมาอีก

**การเกิดนี้มันอาศัยอะไรหนอ** พระองค์ทบทวนย้อนศรมาดู

เอ้อ..มันอาศัย **ภพ** การเกิดนี้มันต้องมีภพให้เกิด

**ภพ** นี้แปลว่าที่อยู่อาศัย ภูมิเป็นที่อยู่ที่อาศัย ที่ให้เกิดก็ได้ ภพ  
นี้เรียกว่า **กามภพ รูปภพ อรูปภพ**

**ชาติคือการเกิดของวิถีของความคิดนั้น..ของจิตของใจนั้น**  
มันอาศัยไปเกิดอยู่ใน **กามภพ รูปภพ อรูปภพ** มันติดอยู่ในนี้ ฉะนั้น  
จึงเรียกว่า **กามโลก รูปโลก อรูปโลก** ก็ได้มันติดอยู่ในนั้น

ทีนี้ พระองค์ก็ย้อนไปอีกว่า

เอ..**ภพ** ภพนี้มันอาศัยอะไร มันจึงมีมาได้ มันอาศัยอะไร

พระองค์ก็ย้อนไปอีกว่า มันอาศัย **อุปาทาน** การยึดมั่นถือมั่น

การยึดมั่นถือมั่น **กามุปาทาน ทิฏฐุปาทาน สิล্পพตูปาทาน**  
**อัตตวาทูปาทาน** อย่างหลวงพ่อก็เทศน์เมื่อคืนนี้แหละ ย้อนขึ้นมา

ที่นี้ **อุปาทาน** การยึดมั่น มั่นอาศัยอะไร พระองค์ก็ย้อน  
เข้าไปอีก

มั่นอาศัย **ตัณหา** ตานี้ ตัณหาเรียกว่า *กามตัณหา ภวตัณหา*  
*วิภวตัณหา* มั่นอาศัยตัณหาเป็นแดนเกิด

ที่นี้ **ตัณหา** นี้มันมาจากที่ไหน พระองค์คิดไปอีก คือทวนกระแส

**ตัณหา** มันเกิดจาก **เวทนา** คือเกิดจากคนเรานี้ต้องการ  
ความสุข พุดตรง ๆ เอาเฉพาะสุข แต่อยู่ในปฏิจจสมุปบาทนั้น สุขเวทนา  
ไม่มีนะ มีแต่ทุกข์เวทนา มีแต่ทุกข์ สุขตัวนี้ก็เป็นสุขที่ทนอยู่ไม่ได้  
จึงเรียกว่าทุกข์ทั้งหมด อุเบกขาก็เหมือนกัน นี่ให้เข้าใจ

ที่นี้ **เวทนา** มันเป็นปัจจัยมาจากที่ไหน พระองค์ก็ย้อนไปอีก

มันเกิดมาจาก **ผัสสะ**

ที่นี้ **ผัสสะ** มันเกิดมาจากอะไร

มันเกิดมาจากอายตนะ..**สฬายตนะ** หมายถึง **หทัยประสาท**  
วงในมโนทวารที่หลวงพ่อบิบายนี้

และ **หทัยประสาท** ละ มันเกิดมาจากอะไร

มันเกิดมาจาก..**นามรูป**

**นามรูป** มันเกิดมาจากอะไรหนอ ตานี้

**นามรูป** มันเกิดมาจาก **วิญญาน** ธาตุรู้

**ธาตุรู้** นี้มันเป็นปัจจัยมาจากไหน พระองค์ก็ย้อน

มันเกิดเป็นปัจจัยมาจาก **สังขาร**

**สังขาร** มันเป็นปัจจัยมาจากอะไรหนอ

ที่นี่ มันก็เกิดมาจาก **อวิชชา** ความโง่เขลา

**ที่นี่จะย้อนระดับขึ้นไปอีก ย้อนศร**

คือว่า ตอนนี้เป็นอนุโลม คือกลับไปอย่างเมื่อคืนนี้แหละ กลับไปกลับมาให้ดู เพื่อให้เข้าใจจิตเข้าใจเข้าไปอีก คือพูดครั้งเดียว อาจจะไม่เข้าใจ

คืออธิบายปฏิจจสมุปบาทนั้น จะอธิบายเป็นวงก็ได้ เป็นจุดก็ได้ มันอธิบายยาก อย่างหลวงพ่อบอกว่ามันลึกซึ้ง

**จุดแรกที่เกิดกิเลสขึ้นนะ จุดแรก คือเกิดอยู่ที่จุดวิญญาน อยู่ที่หทัยประสาทตรงตั้งจุมุกหักนั้นแหละ**

เมื่อ **อวิชชา** ความโง่เขลามันมีแล้ว จึงประกอบเป็น **สังขาร** เป็นปัจจัยให้เกิด **สังขาร** พุดตรงๆ เมื่อมีความโง่เขลาขึ้นมาแล้วนั้นนะ มันจึงคิด..คิดในด้านกิเลสนะ ไม่ใช่คิดธรรมดา..ตานี้ คิดในด้านกิเลส

**สังขาร ตัวนี้แปลว่าความคิด คือความจริงจิตจงใจ ความดำริ ความครุ่นคิดนั้นแหละ** มันไปปลุก **วิญญาน** ลูกตึงตั้งขึ้นมา ตั้งแต่ก่อน วิญญานตัวนี้อยู่ดีมีสุข ธาตุรู้ตัวนี้เมื่อมีเจตสิกของสังขารความคิดเข้าไป ปลุกก็ตึงตั้งขึ้นมาเห็นใหม่ ไม่ได้ทอดทิ้งกันเลยสังขารตัวนี้มันบววกกันเข้า จึงพุ่งประเด็นเข้าไปหา **รูป** ในมโนทวาร ที่เรามองเห็นในมโนทวาร คิดถึง ใครก็แล้วแต่ รักใครก็แล้วแต่ ชังใครก็แล้วแต่ คิดเห็นพระพรหม พระอินทร์ก็แล้วแต่ มันเป็นรูปของความโง่เขลา เป็นพิภพอัสสาสวัตตของพิภพอันมีดำล้าลึก ที่สรรพสัตว์ในแหล่งหล้าฟ้าดินนี้ มองเห็นว่า

ทุกสิ่งทุกอย่างนี้เป็นตัวตนเราเขาทั้งหมด แม้แต่มองเห็นสิ่งเล็กๆ  
ทั้งหมด ที่เราว่าไม่เห็นตัวนี่ก็เป็นตัวเป็นตน

ฉะนั้น จึงอธิบายไปตามความเียงเผลอ ความมืดดำล้าลึกอย่าง  
หลวงพ่อบอกว่า ให้เข้าใจเข้าไปอีก เพิ่มเข้าไปอีก

ทีนี้ เมื่อ**สังขาร** คือความจงใจตั้งใจ ความดำริ ความครุ่นคิดไป  
บวกกับ**รูป**ที่เรามองเห็นทางมนิทวาร รูปของกิเลสนั้นแหละ ท่านจึง  
เรียกว่า..**นามรูป**

**นามรูป** นี้แหละก็เป็นปัจจัยให้เกิด **สฬายตนะ**..หทัยประสาท  
ตั้งตั้งขึ้นมา แต่ก่อนอยู่ดีมีสุข ตอนนี่ก็เกิดตั้งตั้งประสาทเครียด  
ขึ้นมาทันที **เมื่อธรรม ๓ ประการบวกกันเข้า วิญญาณ นามรูป  
สฬายตนะ จึงเกิดเป็น..ผัสสะ** เรียกว่า **มโนสัมผัส**

เมื่อเป็น **ผัสสะ** แล้วจึงเป็นปัจจัยให้เกิด **เวทนา** เรียกว่า  
**มโนสัมผัสสชาเวทนา** เกิดทุกข์กระวนกระวายอยากได้ออยากเอา  
อย่างหลวงพ่อบอกว่านั่นแหละ อยากได้ออยากเอาเรียกว่าเกิด **ตัณหา**  
..ละตानी

คืออยากร่วมสังวาสฉันทันเมียอะไรทำนองนี้ ท่านก็เรียกว่า  
**กามตัณหา** ติดในสภาวะความรักๆ ใคร่ๆ ใจกระสัน ท่านก็เรียกว่า  
**ภวตัณหา** ติดในสภาวะหมายความว่าสภาวะตัวนี้สภาวะความรักๆ  
ใคร่ๆ

ทีนี้ **วิภวตัณหา** นั้น คนเราไม่พอใจตามประสีประสาอันธำดูๆ  
ชั้นๆ อันไม่เป็นทุกขีใหญ่ไพ่มหันต์ หรือไปต่อเติมเสริมแต่งอยากได้  
สุขเวทนาอื่นๆ ขึ้นไปอีก เป็นตัณหาส่วนเกิน เป็นตัณหาไม่รับผิตชอบ

ตามของเป็นจริง ท่านก็เรียกว่า *วิภวตัณหา*..เห็นใหม่ ให้จำเอาอีก เพื่อให้เข้าใจ

ที่นี้เมื่อ **ปฏิจจสมุปบาท** วจีจนมาถึง ๘ ตอน บวกกันเข้าเลยนะ ไม่ได้ปล่อย บวกกันเข้าเลย ผนึกหมุนเกลียวเป็นกำลังเหนียวแน่น เข้าไปอีก จึงเป็นกำลังส่งเป็นปัจจัยให้เกิดเป็น **อุปาทาน การยึดมั่นถือมั่น** ว่ากามก็เป็นเรา เราก็เป็นกามติดอยู่ในนั้นแหละหนีไปไหนก็ไม่พ้น ท่านจึงเรียกว่า *กามุปาทาน* คือว่าการยึดมั่นถือมั่น

ที่นี้ **ทิวฐิ** คือว่ามีความเห็นตามกิเลสพิภพอันมีดดำล้าลึกนั้นแหละ ว่าถูกต้องของตนเองแล้ว แต่ที่จริงก็ไม่มีธรรมชาติอะไรเลย ท่านก็เรียกว่า *ทิวฐุปาทาน* ยึดมั่นในทิวฐิของตนว่าถูกต้อง ใครสอนอย่างไรก็ไม่เอา ใครบอกอย่างไรก็ไม่เอา ทิวฐิของเรามันเป็นอย่างนี้ มันชอบอย่างนี้ ใครสอนธรรมะให้ก็ไม่เอา นี่เรียกว่า *ทิวฐุปาทาน* ยึดมั่นถือมั่นในทิวฐิของตนว่าถูกต้องแล้ว ยืนกระต่ายขาเดียวเลยว่าอันเถอะ นี่เป็นอย่างนั้นใครบอกว่า เออ..ทำอย่างนั้นมันไม่ดีนะ มันไม่ถูกธรรมะ ไม่ถูกครรลองคลองธรรม ไม่ถูกประเพณีบ้านเมือง เขาก็ไม่เชื่อ เขาก็เชื่อแต่ทิวฐิของเขา

ที่นี้เมื่อ **ปฏิจจสมุปบาท** วจีจนมาถึง ๘ ตอน บวกกันเข้าเลยนะ ไม่ได้ปล่อย บวกกันเข้าเลย ผนึกหมุนเกลียวเป็นกำลังเหนียวแน่น เข้าไปอีก จึงเป็นกำลังส่งเป็นปัจจัยให้เกิดเป็น **อุปาทาน การยึดมั่นถือมั่น** ว่ากามก็เป็นเรา เราก็เป็นกามติดอยู่ในนั้นแหละหนีไปไหนก็ไม่พ้น ท่านจึงเรียกว่า *กามุปาทาน* คือว่าการยึดมั่นถือมั่น

ที่นี้ **ทิลฺลิตฺติ** คือว่ามีความเห็นตามกิเลสพิกพอันมีดดำล้าลิกนั้นแหละ ว่าถูกต้องของตนเองแล้ว แต่ที่จริงก็ไม่มีธรรมะอะไรเลย ท่านก็เรียกว่า **ทิลฺลิตฺติ** ยึดมั่นในทิลฺลิตฺติของตนว่าถูกต้อง ใครสอนอย่างไรก็ไม่เอา ใครบอกอย่างไรก็ไม่เอา ทิลฺลิตฺติของเรามันเป็นอย่างนี้ มันชอบอย่างนี้ ใครสอนธรรมะให้ก็ไม่เอา นี่เรียกว่า **ทิลฺลิตฺติ** ยึดมั่นถือมั่นในทิลฺลิตฺติของตนว่าถูกต้องแล้ว ยืนกระต่ายขาเดียวเลยว้างั้นเถอะ นี่เป็นอย่างนั้น ใครบอกว่า เออ..ทำอย่างนั้นมันไม่ดีนะ มันไม่ถูกธรรมะ ไม่ถูกครรลอง คลองธรรม ไม่ถูกประเพณีบ้านเมือง เขาก็ไม่เชื่อ เขาก็เชื่อแต่ทิลฺลิตฺติของเขา

นี่แหละเรียกว่า **ทิลฺลิตฺติ** นี่ มันยึดมั่นถือมั่นในทิลฺลิตฺติของตน

ที่นี้ ถ้าเราคิดรัก ๆ ใคร่ ๆ ใคร่นั่นนะ เอ้อ..มัวแต่ลูป ๆ คลำ ๆ บทพระกรรมฐานของพระองค์ที่เรียนมาแล้ว หรือไปลูป ๆ คลำ ๆ อยู่ในอารมณ์ของรูปของนาม หรืออะไรก็แล้วแต่ ลูป ๆ คลำ ๆ อยู่นั่นแหละ ติดอยู่ในนั่นแหละติดอยู่ในศีลพรต ท่านก็เรียกว่า **สิลฺลิตฺติ** หนีไปไหนไม่พ้นติดอยู่เพียงแค่นั้นไม่มีปัญญาที่จะเพิ่มพูนขึ้นไปอีก ที่นี้ชาวโลกเขาพูดกันยังงี้ เขาว่าเป็นอัตตาดัตตวนเราเขาไปชะหมด วาทะของชาวโลกเขาเป็นยังงี้เราก็เชื่อตาม วาทะของชาวโลกเขาว่าเป็นสัตว์บุคคลดัตตวนเราเขา ไม่มีปัญญาเข้าไปจำแนกแจกปัน หรือ จำแนกแจกออกให้เป็นอายตนะ, ชันธ ๕ ให้เป็นอะไร..เราไม่รู้ ท่านก็เรียกว่า **อัตตวาทุปาทาน** นี่อนุโลมไปเหมือนกัน

ที่นี้ เมื่อกำลังของ **อุปาทาน** การยึดมั่นถือมั่นอย่างเหนียวแน่น แล้ว จึงตกลงดังลงสุดโต่งตายตัวเป็น **กามภพ** เป็นภพที่อาศัยชะแล้ว.. ตานี้ และก็ เป็น **รูปภพ** อยู่ในนั้น ถ้าเราคิดเห็นใครคนใดคนหนึ่งอยู่ทาง มโนทวารนั้น นั่นแหละคือรูปของกิเลส คือ **รูปภพ** อธิบายตามความ

โง่เขลาของกิเลส *อรูปภพ* นั้นอยากได้เวทนาในระหว่างที่ตนคิดนั้นแหละ เสรวยเวทนาสุขทุกข์หรืออุเบกขาลม ๆ แล้ง ๆ อย่างหน้าแห้งผากอยู่ในนั้นแหละ

นี่อนุโลมย้อนเข้าไปอีกให้เห็นอย่างเด่นชัดว่า ทั้ง ๑๐ ตอนเมื่อวิ้งวนมาเต็มเหนี่ยวแล้วนี่ หมุนเกลียวกันเข้าเป็นจุดเดียวเลยตानी ทั้ง ๑๐ ตอนนั้นนะ ตั้งแต่ อวิชชา สังขาร วิญญาณ นามรูป สฬายตนะ ผัสสะ เวทนา ตัณหา อุปาทาน ภพ มาสุดอยู่ตรงนี้ จึงมีการเกิด *ภพ* ตัวนี้..เขามาเกิดอยู่ใน *กามภพ รูปภพ อรูปภพ* เมื่อมีการเกิดขึ้นแล้ว เกิดด้วยกระแสของความคิดนะ เกิดขึ้นด้วยกระแสของจิตของใจของเรา จึงเกิดเป็น *ชรา มรณะ โสกะ ปริเทวะ* ทุกข์ โทมนัส อุปายาส คือว่าเสียอกเสียใจร้องไห้ร้องไห้ ผิดหวังหรืออะไรก็แล้วแต่ นั่นแหละเวียนว่ายตายเกิดอยู่กับ *กามภพ รูปภพ อรูปภพ* อย่างไม่มีชาติที่จะสงบจบสิ้นลงได้เลย ก็เหมือนเมื่อคืนนี้ ย้ำให้เข้าไปถึงแก่นให้ดู

**ที่นี้** จะย้ำมาตอนที่ว่า มาตัดนั้นแหละ บางคนมาใหม่ก็ไม่รู้จะตัดยังงี้ถึงจะตัดได้ **ตัดวงปฏิบัติสมาธิ** นี้..ตัดให้มันไม่หมุนนี้ มันตัดยากเอาเหลือนักเหลือนหนาเหลือฟ้าเหลือดิน หลวงพ่อก็แทบล้มประดาตาย ไม่รู้วิธีตัดไม่รู้จะตัดเอาตรงไหน มันไม่มีตัวมีตนให้ตัดมันเป็นนามธรรมซะด้วย เรียกว่าคิดวับ ๆ แวม ๆ อยู่ในนั้นแหละ อยู่ในห้วงหทัยประสาท แต่อาศัยบทบัญญัติของพระองค์นั้นแหละ

**เรียกว่าอาศัยมรรค ๘ ของพระองค์นั้นแหละ รวมเป็นพลัง อริยมรรคญาณของพระองค์นั้นเป็นสติในทริยยามาน สติอันแก่กล้า นั้น พุ่งทะยานเข้าตัดตัวสมุทัยนั้น..ตัวสมุทัย**

ตัว..สมุทัย มันก็อยู่ในนั้นแหละ มันเป็นตัวสมุทัยเป็นทุกข์เป็นปัจจัยกันอยู่ในนั้นแหละ ตัว..สมุทัยก็คือตัวความคิดนั้นอีกแหละ นั่น..ตัวความคิด ตัดเอาตรงนั้นเลย ถ้าดับได้ก็ขาดกระเด็นลงทันที ตอนนี้จะปละเป็นตอนยากที่สุด ห้ามทั้ง ๓ เหล่าทัพไม่ให้มาเผชิญหน้ากัน ไม่ให้บุกแหลก ทัพบก ทัพเรือ ทัพน้ำ ห้ามเลย คือว่าห้ามไม่ให้เกิดสงคราม

ฉะนั้น ระดับกรรมฐานที่เราประพฤติปฏิบัติมาแต่ก่อน หรือใครประพฤติปฏิบัติมาแต่ก่อน ก็ถูกต้องพุทธคำสอนเหมือนกัน หลวงพ่อไม่ได้กล่าวจ้วงจาบ แต่เป็นกรรมฐานระดับสังวรระวังเท่านั้นไม่ใช่ระดับปหาน ไม่ใช่ระดับตัดหัวขุนพลผู้ก่อกบฏต่อแผ่นดิน แต่ประการใด เป็นระดับที่ว่าคล้าย ๆ กับว่าหมู่เหล่าทหารหาญนี้แหละ ถือปืนรายล้อมอยู่กำแพงเมืองไม่ให้ข้าศึกเข้ามาจู่โจมซึ่งเอาราชบัลลังก์เท่านั้น นี่ระดับกรรมฐานที่เรากำหนดนะ กำหนดดวงไปวนมาให้รู้เรื่องรูปเรื่องนาม แต่หลวงพ่อก็ไม่ได้จ้วงจาบบอกระดับคำสอนเท่านั้น บอกระดับกรรมฐาน ระดับตัดหัวขุนพลนี้มันยิ่งยาก..ผู้ก่อกบฏต่อแผ่นดิน ถ้าตัดหัวขุนพลได้คนเดียวนะ ลูกแถวทางแถวมันจะไปไหนรอด มันก็ผูกคอตายเท่านั้นเอง เดี่ยวมันก็แตกกระจายหนีเท่านั้นเอง เช่นเราระวังรักษาสิ่งของของเราอยู่บ้านอยู่เรือนไม่ให้ใครมาขโมยนี้ ไม่ใช่ระดับไปถึงหัวขโมยมันตายนี้..นี่ระดับกรรมฐานนี้ให้เรารู้เอาไว้

ระดับกรรมฐานให้มีระดับตัด มีระดับที่ว่าห้าห้ากันจนถึงที่สุด ไม่ใช่ว่าระดับลูบ ๆ คลำ ๆ ท่านเรียกว่าสีลัพพตปรามาส ลูบ ๆ คลำ ๆ อยู่ นั่นมันไม่ถึงไหน

ฉะนั้น ขออย่าให้เข้าไปอีก..อย่าให้รู้จักระดับ เพราะระดับกรรมฐาน มีหลายระดับ ระดับปัญญาก็มีหลายระดับ ระดับสติก็มีหลายระดับ ทั้งนี้และทั้งนั้นหลวงพ่อก็คงไม่มีเวลาอธิบายได้มาก อยากให้องค์อื่น แสดงเอาบ้าง เพราะอยากให้จำเอา เพื่อว่าเรามีบารมีนั้นนะ อย่างโยม ที่ไปถวายปัจจัยเป็นคารวะของหลวงพ่อนั้นในวันนี้ ก็ขออนุโมทนา สาธุ ที่ว่าเพิ่งดับลงไปแล้ว เออ..โยมที่พระธาตุพนมนั้นแต่ฝ่ายสติยังไม่ได้ดับ

หลวงพ่อก็บอก ฝ่ายสติก็คือความคิดเหมือนกัน ฝ่ายปัญญาก็คือความคิด อยู่ในกรุปสังขารชั้นนี้เหมือนกันหลวงพ่อยังบอก เพิ่มเติมก่อนจะจากกัน เพิ่มเติมเข้าไปอีก ก็เรียนรู้ศัพทบัญญัติมาแล้วว่ารูป เวทนา สัญญา สังขาร ทำวัตรเข้านั้นนะ เขาเป็นกิเลสหรือเป็นนิพพาน เขาเป็นทุกข์หรือเป็นสุข

สังขารชั้นนั้นนะ ปัญญาก็อยู่ในนั้น สติก็อยู่ในนั้น สมาธิอะไร ก็อยู่ในนั้น อุเบกขาก็อยู่ในนั้น อยู่ในนั้นทั้งหมด ถึง ๕๐ ตัวโน้น อยู่ในนั้นทั้งหมด แต่เราขาดการเรียนมาซะ จึงไปติดครูปาอาจารย์ที่เอาปัญญานี้แหละเป็นนิพพาน..มันเอาไปไม่ได้

**จะเอาปัญญาเป็นนิพพานไปได้อย่างไร ปัญญานั้นเป็น เครื่องเดินทางเท่านั้น**

ศีล สมาธิ ปัญญา ของพระองค์เปรียบเหมือนลำเรือ อย่างหลวงพ่อกว่านั่นแหละ ขี่เรือข้ามทะเลหลวงนั้นนะ

ถ้าได้ศีล สมาธิ ปัญญาละกะสีไปขึ้นตายอยู่กลางทะเลหันชะบ่ ก็จ้าวเข้าฝั่งโลดเท่าสั้นตัว

พระพุทธองค์ท่านยังทรงตรัสถามภิกษุไว้ว่า

“ดูก่อน ภิกษุทั้งหลาย เมื่อเธอขี่แพขี่เรือข้ามทะเลหลวงได้แล้วนั้นนะ เธอจะอย่างไรกับเรือกับแพ”

ภิกษุผู้เป็นอรหันต์ก็ตอบว่า “ทิ้งเรือทิ้งแพไว้ที่ท่าหน้าซะเลย”

“แล้วทำอะไรต่อไป”

“ก็เดินขึ้นไปแต่ตัวเปล่า ๆ ไปบนบก”

พระพุทธองค์ตรัสบอกว่า “ถูกละ ถูกละ”

นั่น เห็นไหม อาศัยมรรค ๘ ของพระองค์ คีล สมภาณี ปัญญา นี้พอถึงจุดองค์ฌานนิโรธสมาบัติ หรือสัณญานาเวทยิตินิโรธ หรือองค์ฌานพระนิพพานเท่านั้น

ผู้ถึงแล้วไม่มีกิจที่จะว่ากลับมาชวนชวายเป็นมรรค ๘ อีกต่อไป

เพียงแต่ว่าประคองประพุดติพรหมจรรย์ไปเท่านั้น

ให้เรารู้จักระดับของกรรมฐาน มันถึงจะถูกต้องตามพระพุทธศาสนา ตามพระศาสดาของเราสอนไว้ให้ถูกตามนั้นอย่าให้ผิดในอริยสัจสี่นั้นอย่าหันเหออกไปเป็นอันขาด

หลวงพ่อกำลังจะกล่าวเข้าไปอีกเรื่องอริยสัจสี่นั้นนะ ที่เขาอธิบายไว้ในพระไตรปิฎกนั้นโดยความหมายเท่านั้น คือว่าอธิบายโดยผล พระอริยบุคคลแต่ปางก่อนนั้นท่านฉลาดมาก ถ้าอธิบายโดยสภาวะไว้ อย่างหลวงพ่อบอกอธิบายในอานุภาพฌานสายฟ้าผ่าผ่านั้น เขาจะแย้งเอาไปอย่างหลวงพ่อบอกว่านั่นแหละ บอกเฉย ๆ ว่าตัวตณหานี้ คือ กามตณหา ภวตณหา วิภวตณหา ไม่รู้ว่าอะไรเป็นอะไร เห็นไหม แท้ที่จริงก็คือความคิด เมื่อไม่มีความคิดนั้นนะ กามตณหา ภวตณหา วิภวตณหา มันจะเกิดมาได้อย่างไร

ฉะนั้น พระพุทธองค์จึงให้สาวไปหาเหตุนะ เมื่อเรามีทุกข์ทางใจ ก็เลสเผาลนทุกข์กายทุกข์ใจ ทุกข์อะไรก็แล้วแต่ทุกข์จีปาละ ทุกข์ประจำสังขารเกิดแก่เจ็บตาย ท่านให้สาวไปหาเหตุ ตัวทุกข์นี้มันเป็นผลสาวไปหาเหตุ

ถ้าเราจะสาวไปหากามตัณหา ภวตัณหา วิภวตัณหานั้น มันจะสาวไปยังไงสาวไปหาตัวหนังสือ หลวงพ่อยังมองไม่เห็นทาง หลวงพ่อก็หลงกลมามาก เลยสาวเข้ามาตรงความคิดนี้สาวเอาออกพยายามหาเอา สาวมาถูกความคิดแล้วนะ ถ้าเราดับความคิดลงได้นั้น มันก็เรียกว่าเป็นชื่อนิโรธธรรม

ก็อาศัยมรรค ๘ ของพระองค์นี้แหละ ตัวสติ..นี่เข้าไปเพ่งดับสมุทัย..คือความคิดนี้ให้ดับพินาศหมดใหม่ลงไป จึงจะถึงนิโรธธรรม ถ้าพูดเต็มศัพท์ก็ องค์ฌานนิโรธสมาบัติหรือสัจจัญญาเวทิตตนิโรธ ตรงนี้..นี่ก็ขอให้จำเอาไว้ เรื่องอริยสัจสี่

กิจ ๔ ญาณ ๓ นั้นก็จะบังเกิดขึ้น อยู่ในปลายหัวขององค์ฌานนิโรธสมาบัติ อย่างหลวงพ่อบอกว่านั่นแหละ

ที่นี้ จะกล่าวย้อนไปอีกว่า ก็พูดไปแล้ว แต่หลวงพ่อบอกเพียงวันนั้น เพื่อเพิ่มเติมเข้าไป ก่อนจะจากกันก็ให้เข้าใจเพิ่มเติมขึ้นไปอีก

ที่นี้ ก็มีคนไปตามหลวงพ่อบ่อยครั้งหลายคราว่า หลวงพ่อรู้ได้อย่างไรปฏิจจสมุปบาท หลวงพ่อก็บอกว่ามันเป็นอนิจนิตยเฉพาะของหลวงพ่อบอก หลวงพ่อก็จะเปิดเผยออกมาให้ฟังว่า ที่หลวงพ่อบอกพิมพ์ปฏิจจสมุปบาทออกมานั้นนั่นนะ แต่ก่อนเขาเป็นวงหรือเป็นจุดอะไรก็แล้วแต่ คิดเรื่องกิเลสหรือเรื่องอะไรก็แล้วแต่ มันกระโจนไปหมดวงมันนั่นแหละ มันกระโดดไปหมดวงเลย ไม่รู้ว่าตอนไหนเป็นตอนไหน

แต่ด้วยพระอมตธรรมที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประทานให้หลวงพ่อกอยู่ที่วัดปานาเบี่ยนนั้น

องค์ฌานนิโรธสมาบัตินี้มีอานุภาพรุนแรงมาก สามารถลือกได้ลือกความคิดเจ้าของนี่ แต่ก่อนมันลือกไม่ได้ คือมันเร็วมากคิดไปไหนมันก็ไปเลย คิดไปไหนมันก็ไปเลยมันเอาไม่อยู่

ตั้งแต่นั้นต่อมาอยากรู้ต่อนไหนเป็นอภิชา สังขาร วิญญาณ นามรูป สฬายตนะ ผัสสะ เวทนา ตัณหา อุปาทาน ภพชาติ หลวงพ่อก็ค่อยๆ ลือกเหมือนภาพสไลด์..เห็นใหม่ เหมือนภาพสไลด์นี่ลือกดูก็เขียนเอาตามนั้น..ลือกดูก็เขียนเอาตามนั้น เขียนเอาตามนั้นจนจบ

นี่คืออานุภาพเป็นอย่างนั้นแหละ ขออย่าให้เข้าใจอีกไม่ผิดหรอก อย่างที่หลวงพ่อกพูดเมื่อคืนก็ขออย่าให้เข้าใจ ถ้าได้ยินอาจารย์ต่างๆ เขาอธิบายเป็นรูปนามในตรงนามรูป ก็อย่าไปจงเกลียดจงชังท่าน ขอให้เก็บเอาแต่ความดีความงามของสังขารของพระองค์ ของหลวงพ่อบอกไป หรือของอาจารย์ที่มันถูก

แต่ที่จริงพระพุทธโฆษาจารย์นั้น ท่านก็ไม่ได้เป็นพระอรหันต์อะไร ไม่มีสภาวะรองรับ จึงเอาขั้น ๕ มาเป็นนามรูป มันผิดพุทธประสงค์ ซ้ำกันถึง ๕ ตอน แต่ที่จริงวงที่จะให้เกิดอุปาทานขั้น ๕ นั้น เขาอยู่ วงสุดท้ายคือ..ชาติ จึงจะเต็มภูมิของอุปาทานขั้น ๕ การยึดมั่นถือมั่น อยู่ในนั้นแหละ เขาไม่รู้

วงปฏิจจสมุปบาทจะพูดย้ำอีกครั้งหนึ่ง ยังไม่ได้เต็มขั้น ๕ เมื่อเต็มแล้วตอนชาติโน้นถึงจะเต็ม เต็มภูมิอยู่ตรงนั้นเลย นี่..ทีนี้เข้าสังคายนารื่นโดยไม่รู้ตัวจึงทำผิด

หลวงพ่อกับแม่ไข มาเทศน์แม่ไข มาช่วยพระพุทธรักษา  
มันก็ช่วยไปไม่ได้หรอก ช่วยไม่ได้เท่าไรหลวงพ่อก็คงพูดเป็นความจริง  
คนฟังก็ไม่มาก

โดยเฉพาะอย่างยิ่งแล้วนะ เมื่อคนได้ยินธรรมะของหลวงพ่อ  
แสดงออกไป หรือได้ยินเทศแล้วแสดงออกไปนี้ หลวงพ่อรู้ตัวดีว่ามี  
จุดอ่อนของหลวงพ่ออยู่ มีจุดอ่อนมากหลวงพ่อนี้ คือว่าแสดงธรรมไป  
โดยตรงมากจึงเป็นจุดอ่อนของหลวงพ่อเอง พูดตรง ๆ ว่าพวกที่เขาเคย  
ปฏิบัติรูปนาม ยุบหนอพองหนอ พุทโธ มานั่นนะ มันก็ถูกต้อง  
พุทธคำสอนเหมือนกัน เมื่อมาได้ยินปฏิจจสมุปบาทของหลวงพ่อพูด  
ออกไปนี้ ใครที่ไหนเล่าเขาจะกล้ามาได้วาที้ นี่หลวงพ่อไม่ได้อวดอ้าง  
ตัวเอง

เมื่อเขาได้ยินแล้ว เรียกว่ามีแต่หลัก เขาก็ไม่ปฏิบัติมีแต่หลักไป  
หลวงพ่อเป็นคนมีปมด้อยปมด้อยมาก พูดอะไรพูดไปตามตรง  
นอกเสียจากว่าท่านผู้นั้นท่านเป็นผู้มีบารมี จึงจะลดทูลิฏิมานะของตน  
ลงได้มารับเอาสังฆธรรมของพระองค์

ถ้าไปมัวติดยศถาบรรดาศักดิ์ หรือไปติดเราติดเขาอยู่นั้นมัน  
ก็ไปไหนไม่พ้น เพราะว่าหลวงพ่อก็คงประกาศออกไปแล้วว่า เป็นแต่เพียง  
รูปธรรมนามธรรมผ่านสังฆธรรมของพระองค์ออกไปเท่านั้น

ไม่มีเจตนาจะไปย้ายสำนักใดสำนักหนึ่ง หรือคนใดคนหนึ่งแสดง  
ไปเป็นกลาง ๆ

พระพุทธองค์ท่านก็ยังทรงตรัสไว้ว่า

ที่ภิกษุผู้ฟังโดยวิธี ๓ ประการ ท่านเรียกว่าเป็นสัตบุรุษ ผู้มีธรรม ๓ ประการนั้นนะ คือ

ข้อที่ ๑. เห็นว่าเราเนื้แหละเป็นแต่เพียงธาตุดิน น้ำ ไฟ ลม เท่านั้น ไม่ได้เป็นสัตว์บุคคลตัวตนเราเขา เป็นสภาวะของธาตุๆ ชันธ์ๆ คือว่า ธาตุนี้แปลว่า ธรรมชาติที่เขาเป็นอย่างนั้นเท่านั้นเอง

ข้อที่ ๒. เห็นว่าเป็นอายตนะ คือทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ โดยธรรมชาติเท่านั้น

ข้อที่ ๓. ให้เห็นว่าเป็นปฏิจจสมุปบาท สิ่งที่มีนาคายเกิดขึ้นนั้น นาคายเป็นไปเกิดขึ้นเท่านั้น

ใครมีธรรม ๓ ประการนี้ในใจ พระองค์เรียกว่าผู้นั้นแหละเป็น ยอดสัตบุรุษ จบกิจพรหมจรรย์ มีสภาวะขององค์ฌานนิโรธสมาบัติหรือ สัมภูญาเวทิตนิโรธ เข้ารับรองชะก่อนนะ นี่มันเป็นอย่างนั้น

ธรรมะของพระองค์นี้มีระดับสูงมาก คือว่าได้เต้าขึ้นไปตั้งแต่ เบื้องต้นจนสูงสุดถึงแก่นแท้ คือพระนิพพาน ศาสดานั้นท่าน สั่งสอนเวไนยสัตว์ ตั้งแต่เบื้องต้น..จุดมุ่งหมายนั้นคือพระนิพพาน ชั้นพระอรหันต์ จึงจะไม่ได้กลับมาเวียนว่ายตายเกิดในวัฏสงสารนี้อีกต่อไป เรียกว่าไม่ได้ฝังเจ้าของนี้ทุกภพทุกชาติตลอดไปหรืออกตानี้ หมดสิ้นจบกิจจงเพียงแค่นี้ ไม่มีการเวียนว่ายตายเกิดใดๆ ทั้งสิ้น นี่คือคุณวิเศษขององค์ฌานนิโรธสมาบัติ

หลวงพ่อยังพรรณนาไว้อยู่ในหนังสือหยั่งลงกันมหาสมุทรนั้นนะ

หลวงพ่พรรณนาเอาไว้เรียกว่า เชิดชูบูชาพุทธคำสอนของ  
พระองค์

เรียกว่า นิโรธธรรม นิโรธการดับทุกข์นั้น คือการดับความคิด  
ต่อแต่นี้ไป เราจะไม่ไปถามใครๆ อีกแล้ว ไม่ว่าจะมนุษย์โลก เทวโลก  
พรหมโลก หลวงพ่อไม่ได้ไปเที่ยวถามใครๆ อีกแล้ว จะให้หลวงพ่ไป  
ถามใครเขาถึงจะตอบได้ เพราะว่าสภาวะมันอยู่ในใจของหลวงพ่อนี้  
สภาวะอันหมดสภาวะลงซะแล้ว องค์ฌานนิโรธสมาบัตินั้นเขาปลั่งรัศมี  
ให้รู้ให้เห็นเผยความลึกลับออกมาให้เห็นอย่างเด่นชัดซะแล้ว แต่ก่อน  
ความคิดเขาเกิด ๆ ดับ ๆ มันเร็วมาก จนเราจับไม่รู้ดูไม่ทัน นี่ก็ว่า  
ความคิดนี้เขาเป็นผู้เป็นคน มีชีวิตจิตใจ นี่ก็ว่าความคิดนี้เขามีชีวิตจิตใจ  
เป็นผู้เป็นคน เกิดสืบต่อกันอย่างไม่หยุดยั้งจนถึงยิบที่เดียว จนมอง  
ไม่เห็นเงื่อนปมของความยุ่งเหยิงนี้เลย ไม่รู้ว่าความคิดเบื้องต้นหรือ  
เบื้องต้นปลายอยู่ตรงไหน

เมื่อตอนนั้นหลวงพ่ก็ยังพูดว่า

ถึงวาระแล้ว ถึงจุดแล้ว ถึงจุดอวสาน การสิ้นภพสิ้นชาติของ  
สังสารวัฏอันยาวนาน ที่วิ่งเวียนวนทนทุกข์คลุกเคล้ามากับสายน้ำตา  
และป่าช้าอันศิวิไลซ์ ทุกภพทุกชาติที่เกิดขึ้นนั้น สายน้ำตาของข้าฯ  
ได้หลั่งไหลลงท่วมทันอาบภพอาบชาติ ภพแล้วภพเล่า ชาติแล้วชาติเล่า  
จนรวมกันเข้าเป็นห้วงมหรรณพ กลายเป็นพิภพทะเลหลวง เป็นบ่วง  
กามโคตรสมโภชน์ขึ้นเป็นวิภวภูฏามแบกหามข้าฯ ให้สุขสันต์หรรษา  
ไปกับป่าช้าตลอดกาล นี่นะหรือคือวิมานกามสวรรค์มหันตะทุกข์อย่าง  
แสนสาหัสอย่างฉกาจจรรจ์ จนนับประมาณกาลแห่งภพชาติไม่ได้เลย

บัดนี้สายสัมพันธ์แห่งวิญญะกิเลสอันเวียนวนทนทุกข์ ได้ขาดสะบั้นพังทลายลงเสียแล้ว ด้วยอานุภาพขององค์ฌานนิโรธสมาบัติซึ่งเป็นยอดพระอมตธรรม ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าซึ่งเป็นศาสดาเอกของโลก

ก่อนพุทธศก ๔๕ ปี สมเด็จพระพ่อของเราได้เข้าฝัจญกของทัฬหण्याมาร ให้แตกพ่ายราบคาบอยู่ที่ควงไม้มหาโพธิ์นั้น พระองค์อุทานออกมาไว้อย่างไร สาวกผู้มีชัยครั้งนี้ จึงจะได้โน้มเอาปฐมพุทธอุทานอันนั้น ออกมารำลึกไว้ด้วยว่า

**“โอ้ ...เจ้ากิเลสตัณหาราคะทั้งปวงเอ๋ย แท้ที่จริง  
เจ้าก็เกิดจากความคิดนี้เอง ต่อแต่นี้ไปข้าฯ จะไม่คิดถึงเจ้า  
อีกเลยเป็นอันขาด พอกันที สิ้นสุดกันที สังสารวิญญะของ  
กิเลสของความคิดอันแสนจะจอมปลอม สิ้นสุดกันเพียงแค่นี้.”**

นี่แหละคือองค์ฌานนิโรธสมาบัติ นี่แหละคือเห็นพระพุทธรเจ้าที่แท้จริง ต้องเห็นองค์ฌานนิโรธสมาบัติถึงจะเรียกว่าเห็น ถ้าเห็นอย่างอื่นนั่นไม่ใช่เห็น เรียกว่าเห็นอะไรเขาก็ว่าเห็นหมด เห็นต้องพันทุกข์ได้ นี่คือญาณที่สาม

หลวงพ่อพรรณนาเอาไว้ สรรเสริญเชิดชูบูชาคุณของพระศาสดาของเรานั้นประทานให้หลวงพ่อ แต่หลวงพ่อเป็นคนไม่มีบารมีอย่างพวกท่านเห็นนั่นแหละ หลวงพ่อก็บอกว่าคล้ายๆ ใครมาใครไป.. หลวงพ่อก็ไม่ค่อยต้อนรับก็ไม่ค่อยสูงส่งกับใคร ถึงอยู่วัดอยู่วาก็ตาม อยู่ตามลำพังของเจ้าของ ไปอยู่ป่าอยู่ไหนก็แล้วแต่ ถ้ามีกิจนิมนต์ หลวงพ่อก็ตออกมาช่วยอะไรทำนองนี้ แต่หลวงพ่อก็ไม่ได้เป็นคนถือตัว

เป็นคนเย่อหยิ่ง แต่นิสัยใจคอของหลวงพ่อมันอยากอยู่สงบนิ่ง ๆ เงียบ ๆ ตามลำพัง ตามธรรมดาตามธรรมชาติของธาตุ ๆ ชั้น ๆ เท่านั้น ญาติโยมทั้งหลายหรือภิกษุสามเณรก็อย่าเข้าใจผิด ว่าหลวงพ่อนี้เป็นคนถือตัวอย่างนั้นอย่างนี้ ไม่มีหลวงพ่อก็ไม่เคยถือตัวและคำพูดคำจาของหลวงพ่อนี้ ก็อ่อนหวานไม่ค่อยเป็นเหมือนใคร คือว่ารูปธรรมนามธรรมมันเป็นอย่างนั้น

นี่ก็จัดให้ดู วันนี้ก็จัดมาหลายอย่าง คือให้เข้าใจให้เพิ่มขึ้นไปอีก ถ้าจะจัดเรื่องไตรเพทอย่างเทพที่พูดไม่จบนั้น ก็มากมายก่ายกอง

เรื่องไตรเพทนั้นน่าจะพูดซะหน่อยก็ได้ เรื่องไตรเพทคือจบพระไตรปิฎกนั่นแหละ คือจบมหาฯ เปรียญ ๙ ประโยค เรียกว่า จบศีล สมาธิ ปัญญาเหล่านี้ละ จบไตรเพททางพระพุทธศาสนา มหาฯ สูง ๆ เขายังจบใหญ่ทำไม่ได้เป็นพระอรหันต์ เพราะว่าก็หลงกลไม่รู้ จัดไม่รู้วิธี และอีกประการหนึ่งก็ไม่มีความกระตือรือร้นยังหวงแหนชีวิต เอ้อ..ยังเป็นผู้ตั้งอยู่ในความประมาท เรียกว่าประมาทในชีวิตของตนเองว่ายังหนุ่มยังแน่นยังสาวอะไรทำนองนี้ แต่หลวงพ่อก็มองว่าหรือพูดเป็นกลาง ๆ ก็แล้วแต่ใครแต่มัน ก็แล้วแต่ทุกคนจะแสวงหาเอา

สังกรรมของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ประเสริฐเลิศฟ้าเลิศแผ่นดิน มันห่างไกลกันมาก

พระพุทธองค์ท่านทรงตรัสไว้ว่า

“แผ่นดินกับแผ่นดินฟ้าก็ห่างไกลกัน ผังทะเลด้านนี้กับฝั่งทะเลด้านโน้นก็ห่างไกลกัน แต่การเป็นอยู่ของปุถุชนกับของพระอรหันต์คนนั้น มันยิ่งห่างไกลกันยิ่งกว่านั้น”

พระองค์ตรัสไว้

แต่เราก็ไม่รู้หรือกว่าพระอริยบุคคลเป็นคนอย่างไร ทั้งนี้และ  
ทั้งนั้นหลวงพ่อก็ไม่รอดอ้างว่าตัวเองเป็นพระอริยบุคคลชั้นไหน คือ  
ว่าการเป็นอยู่ของพระอริยบุคคลมันห่างไกลกันกับพวกปุถุชนธรรมดา  
พวกปุถุชนธรรมดาแปลตามศัพท์ก็ว่าพวกหนาแน่นด้วยกิเลส ว่าอย่าง  
นั้นมันหนาแน่นด้วยกิเลสวกไปวนมา มีอยู่บ่อย ออกนอกแม่ ออก  
หลวงพ่อกถามอย่างว่านั่นแหละ สติมากันนั้นนะ เฒ่าแก่มาแล้วมีอยู่บ่อย  
ว่าถามกัน ได้ลูกชายขึ้นมาแล้วได้บวชสำเร็จพระอรหันต์จักคนบ่เฒ่า  
มีผู้ถามจึงสัสักเทีอบ มีแต่ถามว่า ได้ใช่ได้ไชหรือบ่เฒ่า เท่านั้นตัว  
คนเขา บ่ได้ถามเรื่องทีวี่เศษวิโสเลยนั้นนะ บ่ได้ถามเอาเรื่องดีดอก  
เพิ่นนั้นนะ

ผ้ากาสาวพัสตร์อันเป็นธงชัยของพระอรหันต์นี้ หลวงพ่อตื่นตัว  
ตระหนักดีอยู่เสมอว่าธงชัยของพระอรหันต์นี้ หลวงพ่อก็จะไม่มุ่ง  
เด็ดขาด มาตรามั่นว่าถ้าไม่ได้เข้ามาประพาศธรรมกรรมฐานในยุค  
ที่สองนี้ จะไม่มุ่งเลยจะไม่เอาซะเลย หมายความว่ามันมีทุกข์  
ทางใจ ไม่ใช่จะมามุ่งเล่น ๆ

พระศาสดาตรัสไว้นี้ สัพพัญญูท่านตรัสไว้เป็นธงชัยของพระอรหันต์

ถ้าใครมุ่งเล่นเฉย ๆ นั่นก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งหลวงพ่อก็ไม่ว่าหรือ

นี่..ให้ตื่นตัวเสมอ เรียกว่าน้อมดูผ้ากาสาวพัสตร์นี้แหละ ยังพัดปลิว  
ปลิวสะบัดอยู่ทั่วแคว้นแดนไทย แต่สอนสังฆกรรมกันก็ขออภัยด้วย  
ส่วนมากแล้วนั้นนะหลวงพ่อกสงสารพวกคณะที่ไปฟังนั้นนะ วกไปวน

มาแต่ศีล สมาธิ ปัญญา คั่นว่าหนักๆ ก็คือปานเทา<sup>๑</sup>วนถ้วย กันอยู่  
หั้นหละ

แต่ทั้งนี้และทั้งนั้นนะ พวกนั้นนะเขามีอุบายดีกว่าหลวงพ่อ หลวงพ่อก็ไม่มีอุบายเหมือนเขา อุบายของเขาเป็นอุบายดี เช่น พระไป  
เข้าปริวาสกรรม เขามีเงินถวายองค์ละสามสี่ร้อย มีกถาดีมีบาตรให้  
มาหาหลวงพ่อก็หรือมาแถวนี้ หลวงพ่อก็ไม่มีอะไรเลย แถมมีหน้าซำก็มิ  
ญาติโยมไปถวายค่างาอีกด้วย มันเลยติดกันตรงนี้แหละ หลวงพ่อ  
ก็ไม่มีอะไรมาฝากมาฝั่ง คณะที่เขาไปเทศน์โด่งดังนั้น เขาก็มีรถเบนซ์  
รถเก๋ง วิ่งตามหลังเขาเป็นสี่ร้อยห้าร้อยคัน หลวงพ่อก็ได้ขึ้นรถโดยสาร  
มาเหนื่อยแทบช็อกตายมันเป็นอย่างนั้น เอาแต่ธรรมะมาฝากญาติโยม  
และเพื่อนสหธรรมิกมันจึงติดกัน ครั้งพระพุทธกาลท่านไม่มีอะไรให้นะ  
พระพุทธองค์ท่านก็ไปแสดงโปรด ท่านก็เอาแต่สังขารมาให้ พระองค์  
ไม่ได้ขี่รถเก๋งไม่ได้หอบสมบัติพัสถานไปให้ใคร หลวงพ่อก็ทำตามรอย  
พระคุณบาทของพระองค์นั้นแล จะได้มากน้อยแค่ไหนหลวงพ่อก็ไม่มีจิต  
ที่ว่าจะเสียอกเสียใจอะไร..ไม่มี ได้ไม่ได้ เป็นอีกเรื่องหนึ่ง หลวงพ่อ  
ทดแทนพระคุณขององค์เอกศัพัญญุตสัมมาสัมโพธิญาณได้เพียงแค่นั้น  
หลวงพ่อก็จะเอาเพียงแค่นั้น นี่ไม่เอามาก หมายความว่าหมดยุค  
หมดสมัยก็ช่างเถิดเนาะ ก็เอาพอสมควรแก่เวลา

ฉะนั้น เมื่อผู้ใดได้รับสังขารจากหลวงพ่อก็ให้น้อมไปประพฤติ  
ปฏิบัติ ขอฝากอีกอย่างหนึ่งว่า เมื่อได้ยินธรรมะจากหลวงพ่อก็แล้วหรือ  
เราได้ธรรมะไปแล้ว ก็อย่าลบหลู่ดูหมิ่นครูบาอาจารย์ ทั้งนี้และทั้งนั้น

<sup>๑</sup> เทา คือสาหร่ายน้ำจืดรับประทานได้มีลักษณะเป็นเส้นกลมยาวขนาดเล็กเท่าเส้นผมพันกัน  
เป็นเกลียวนี้มันลื่น

หลวงพ่อก็ไม่ได้ถือตนถือตัว เกรงว่าธรรมะจะไหลออกซะถ้าเนรคุณนะ จะไหลออกเหมือนนิทานครั้งพุทธกาลนั้นนะ ก็มีภรรยาชายนายหนึ่ง เรียนวิชาเป่าเสกคาถาให้เป็นลูกมะม่วงขึ้นมาได้ทุกฤดูกาล แต่ชายคนนั้น ไปเรียนจากยายคนขอทาน ทีนี้พระเจ้าแผ่นดินก็เลยเรียกไปเป็น อำมาตย์เสกมะม่วงให้พระองค์เสวยทุกวัน ๆ ทีนี้หลายปีต่อมาพระเจ้าแผ่นดินก็เลยถามว่า อำมาตย์เธอเรียนคาถานี้มาจากใคร จงบอกเรา โดยตรงสิ ถึงวิเศษถึงขนาดนี้ ถ้าภรรยาชายนายนั้นจะตอบโดยตรงว่า เรียนมาจากคนขอทานก็เกรงว่าจะเสียดังค์ศรี ก็เลยตอบทูลเท็จ พระองค์ว่าเรียนมาจากอาจารย์ทศปาโมกข์โน้น เออ..ทีนี้พระองค์ ก็ว่าดีละ อาจารย์ทศปาโมกข์วิเศษเนาะ พระเจ้าแผ่นดินว่า เอ้า..เสก มะม่วงให้เรากินอีกสิ เสก..ตานี้ไม่เป็นเลยมะม่วง เห็นไหม นี่แหละ เสื่อมสิ้นไปหมด หมายความว่าเนรคุณครูบาอาจารย์ เขาเป็นขอทาน ก็จริงเขาก็เป็นคนเหมือนกัน นี่ก็ขอฝากขอฝังเอาไว้ในพระพุทธรูปของเรา ก็ให้นับถือซึ่งกันและกัน ก็เชื่อว่าจะให้ไปกราบไหว้บูชาทุกวัน ๆ เพียงแต่ระลึกถึงบุญคุณเท่านั้นก็เพียงพอ นี่เป็นจิตอย่างหนึ่งใน พระพุทธรูป

และอีกอย่างหนึ่งหลวงพ่อก็จะประกาศไว้ว่า ถ้าใครได้หนังสือ หยั่งลงกันมหาสมุทร หรืออานุกาฬมานสายฟ้าผ่า ของหลวงพ่อก็ไป แล้วนะ

จะหยิบเอาแต่หนังสือไปประพาดปฏิบัตินี้ เขาถามหลวงพ่อกว่า...“จะได้สำเร็จไหม”

หลวงพ่อบรรณการประเดินเตียวว่าไม่ได้สำเร็จ ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น ทั้งนี้และทั้งนี้หลวงพ่อบรรณการไม่ได้ถือตัว เพราะว่าตัวจริงของหลวงพ่อบรรณการยังมีอยู่ คนที่เอาหนังสือไปนั้นก็อยู่แผ่นดินเดียวกันในประเทศไทยนี้ หลวงพ่อบรรณการยังมีชีวิตอยู่ คือว่ายังละทิ้งฐานะตัวเองไปหาหลวงพ่อบรรณการไม่ได้ ไปขอคำแนะนำเพิ่มเติมไม่ได้ เพียงแต่หยิบฉวยเฉย ๆ นั้นนะ เรียกว่า มันไม่ถึงแก่นแท้ ยังมีทิวสูง นี้หลวงพ่อบรรณการก็ขอฝากขอฝัง ไม่ได้ถือตนถือตัว แต่ว่า..เกรงว่ามรรคผลนิพพานอันจะตัดภพตัดชาติมัน จะไม่บังเกิดกับ ผู้ปฏิบัติเท่านั้นแหละ หลวงพ่อบรรณการเป็นห่วงเป็นใยสมเพชเวทนาเท่านั้น วันนี้ก็ขอฝากขอฝังเพียงแค่นี้

ฉะนั้น ท้ายที่สุดหยุดลงแห่งการแสดงธรรมในวันนี้ ถ้ามาตรแม้น ท่านผู้ใดมีทุกข์ทางใจแล้วไซ้ ปรารถนาจะถึงความพ้นทุกข์ ก็ขอให้ น้อมนำเอาสัจธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรา ไปประพฤติไปปฏิบัติให้ถึงซึ่งมรรคผลนิพพาน

ทุกท่าน ทุกท่าน ด้วยเทอญ

หลวงปู่สาวกโลกอุดร อมรมปิกิต

# ย่ำเข้าไปถึงแก่น ปฏิจจสมุปบาท

ยอดพระธรรมกรรมฐาน ของพระพุทธองค์



เทศนาธรรมโดย

หลวงปู่ลาวกโลกอุดร อมมปาโล



ต่อไปนี้ หลวงพ่อจะขออธิบายเรื่อง **ปฏิจจสมุปบาท** คือ สิ่งที่เกิดขึ้นอาศัยกันเป็นไปด้วยเหตุปัจจัยนั่นเอง หรือเรียกอีกวิธีหนึ่ง เรียกว่า **อิทัปปัจจย, อิทัปปัจจยตา** นั้นแหละ

ซึ่งแปลว่า มูลเหตุอันเกิดขึ้นเป็นจริงตามนั้น มันหมุนไปตามนั้น ตามเป็นจริง มันอาศัยกันเป็นไป คำว่าอาศัยกันเป็นไปนั้นนะครับ หมายความว่า สิ่งหนึ่งมี สิ่งหนึ่งจึงมี ถ้าสิ่งหนึ่งดับไป สิ่งหนึ่งก็ยอมดับไป มันเป็นอย่างนั้น มันไม่ได้เป็นของคู่กัน มันไม่ได้เป็นของติดกันตายตัว แต่ประการใด

ที่นี้หลวงพ่อจะย้ำให้เข้าใจเพิ่มยิ่งขึ้น หมายความว่า เราคิดนี้ แลหะความคิดคือตัวใจมันคิด คิดไปถึงอารมณ์ใดก็แล้วแต่ สมมุติ อารมณ์ใดอารมณ์หนึ่ง อารมณ์บุคคลใดบุคคลหนึ่งนั้นนะครับ มันอาศัยกัน

ถ้า...เราไม่คิดไปถึงอารมณ์นั้นครับ เรียกว่า มันยังไม่ได้อาศัยกัน เกิดขึ้นเป็นไป มันอาศัยเกิดขึ้นกันเป็นไป ด้วยอำนาจของกิเลส ตัณหา อาสวะ จึงได้เรียกว่า มันเกิดมาจากอวิชชา ความโง่เขลานั้นเอง

ปฏิจจสมุปบาทนี้ ต้นสายก็คือ อวิชชา จะเรียกตรงๆ เลยว่า ต้นสายของพระพุทธศาสนาของเรานั้นนะครั้น มีความคิดเป็นต้นเหตุ หมายความว่า สังขารการคิดที่มันถูกมอมเมามาแล้ว ผนึกกันเข้าแล้วจากอวิชชาความโง่เขลานั้นเอง

ทีนี้หลวงพ่อก็อธิบายตัวอวิชชาให้ฟัง ที่พระพุทธองค์ทรงตรัสไว้ เป็นอวิชชาความโง่เขลานั้น คือ

ไม่รู้ใน.....ทุกข์

ไม่รู้ใน.....สมุทัย

ไม่รู้.....นิโรธ

ไม่รู้.....มรรค

ทุกข์ก็คือ ทุกข์กาย ทุกข์ใจ ทุกข์ทั้งสองอย่างนี้แหละ ตัดรวบยอดเลยว่ามันทุกข์ ทุกข์เพราะกิเลส ตัณหา อาสวะ อะไรก็แล้วแต่ ทุกข์จิต ทุกข์ใจ

ทุกข์ทางกาย ก็คือ การเจ็บปวดป่วยไข้อะไรก็แล้วแต่ การตรากตรำทำงานหนักก็แล้วแต่ มันเป็นทุกข์ ทุกข์เพราะเย็น ร้อน อ่อน แข็ง อะไรก็แล้วแต่ มันรวมยอดตัดว่าเป็นทุกข์เสียเลย

ทีนี้ก็เกิดทุกข์ใจอีก

ทุกข์ใจ นี่ยิ่งร้าย เพราะการเข้าใจผิดคิดว่าเป็นเรานั้นเอง

ทุกข์นี้มันเกิดมาจากอุปาทานการยึดมั่นถือมั่น ว่าเป็นเราเป็นเขา มันเข้าใจด้วยอำนาจอวิชชาความโง่เขลานั้นแหละ และมันถูกมอมเมามาแล้วด้วยอำนาจของความยินดี ด้วยอำนาจของความกำหนด นั้นแหละ มันจึงผนึกกันเข้าเป็นอุปาทานการยึดมั่นถือมั่น

เมื่อคิดว่ากายเป็นของเรา เราจึงมีความทุกข์กาย

เมื่อมีความเข้าใจว่า เราเป็นคนคิด

ความคิดจึงกลับสนองความคิดนั้นแล ให้เกิดเป็นความทุกข์อยู่ในนั้น

เพราะเราเป็นคนคิด ความคิดมันจึงเกาะอยู่ที่ความคิดนั้นแล

เราหาว่าไม่ว่าตัวความคิดนั้นแล มันเป็นตัวทุกข์ มันคิดอุปาทาน มันรวบรัด มันยึดมั่นถือมั่นเอา มันเลยเป็นทุกข์ นี่คือชื่อของความทุกข์ พอย่อ ๆ นะ หลวงพ่อโลกอุดร ไม่เอามากมายอะไรหรอกเอาเพียงแค่นี้ เอาเพียงว่า

**ความทุกข์มันเกิดจากความคิด เท่านั้นเอง..ทีนี้**

**ตัวสมุทัยละ** ตัวสมุทัยนั้นแหละมันเกิดยินดีในกามตัณหา ภวตัณหา วิภวตัณหา ตัวสมุทัย..นั้นเห็นไหม

**เมื่อคิดไปนั้นนะครับ** แส้ไปหาความยินดี ยินร้ายมันก็เป็นทุกข์ ตัวความคิดนั้นแล เป็นตัวสมุทัย เมื่อเราคิดไป แส้ไปหาการยินดี ยินร้ายมันก็เป็นทุกข์

ทีนี้ ทำอย่างไรจึงจะให้เกิดนิโรชธรรม จึงจะเรียกว่านิโรชธรรมได้ ขอให้ท่านทั้งหลายทำความเข้าใจว่า ไม่ใช่ว่านิโรชธรรมอยู่ในหนังสือนะ ที่นิโรชธรรมอยู่ในหนังสือนั้น ท่านแปลว่าความคลายออก จางออก ความสลัดออก สลัดคืน ของกิเลส ตัณหา อาสวะ

แปลอย่างนั้นแปลเอาความหมาย เอาผลของพระนิโรชธรรม นั้นเอง ไม่ใช่สภาวะนิโรชธรรมที่แท้จริง คือว่าแปลเอาผลว่าจันถะ



สมัยหลวงพ่อยังประพาศธรรมกรรมฐานอยู่นั้นนะ บางทีหลวงพอก็จ้องดูคน จ้องดูผู้ชายก็มีนะ จ้องดูผู้หญิงก็มี จ้องดูอะไร จ้องดูเขาพูด..ทำไมมันถึงพูดได้ ทีนี้มากำหนดดูเราพูด เอ..ทำไมมันจึงพูดได้

ฉะนั้น คำสอนของพระพุทธองค์นั้นนะ เป็นคำสอนที่สาวไปหาเหตุ ดังที่พระอัสสชินั้นท่านได้ตรัสไว้กับพระสารีบุตร ขอท่านเข้าใจว่าที่หลวงพ่อบอกว่า พระอัสสชิได้ตรัสไว้ ใช้ศัพท์เดียวกันกับพระพุทธองค์นั้น หลวงพ่อพูด หลวงพ่อแสดงออกทางวจีสังขาร เพื่อเชิดชูบูชาพระอริยบุคคลไว้เหนือเศียรเกล้า เพราะหลวงพ่อบอกได้พ้นจากปากเหยี่ยวปากกา พ้นจากกิเลส ตัณหา อาสวะก็เพราะคำสอนของพระอริยบุคคล เมื่อครั้งพุทธกาลนั้นแหละ..ยังมีอยู่

เรียกว่าคณะสงฆ์ตั้งแต่สมัยพระมหากัสสปะนะ ท่านได้ร้อยกรองสังคายนเอาไว้สืบทอดมาจนเท่าทุกวันนี้ สมควรแล้วที่หลวงพ่อบอกจะแสดง จะบอกว่าศัพท์สูงๆ เหมือนกับใช้กับพระพุทธเจ้าคงไม่ผิดนี้ใช้เฉพาะหลวงพ่อ ส่วนคนอื่นจะเรียกอย่างไรก็แล้วแต่

พระอัสสชิก็ได้ตรัสกับพระสารีบุตรนั้นแหละ สมัยนั้นพระสารีบุตรยังเป็นปริพาชกอยู่นะ พระสารีบุตรเข้าไปถามปัญหาเกี่ยวกับพระอัสสชิ ตอนท่านเดินออกบิณฑบาต พอกลับมาพระสารีบุตรก็ถามปัญหา

“ในศาสนาพุทธนี้นะ เขาสอนกันอย่างไร” นี่พูดตรงๆ เลย หลวงพ่อบอกไปตรงๆ

พระอัสสชิ ก็พูดถ่อมตนว่า

“เราเป็นผู้บวชใหม่ ยังไม่นาน ความรู้อยังไม่มาก”

พระสารีบุตร ก็บอกว่า

“เอาเถอะ บอกมาเถอะ เอาเพียงย่อ ๆ ก็พอ ไม่ต้องพิสดารหรอก  
แม้ท่านจะกล่าว หรือท่านจะพูดท่านจะแสดงถึงหมิ่นถึงพันพระคาถา  
ก็ตาม เราจะรู้ได้ด้วยจิตใจเดียวเท่านั้น”

แหม..พระสารีบุตรนี้ทำเลียนะทำพระอรหันต์ ทำพระอัสสชิ  
หมายความว่าพระสารีบุตร นี่นะพูดตรง ๆ เลยว่ากระหายอย่างแรงกล้า  
ว่างั้นเถอะ อยากพันทุกข์ อยากดับทุกข์ อยากรู้ อยากเห็นอย่างแรงกล้า

พระอัสสชิท่านจึงได้ตรัสว่า

“ดูก่อน ท่านสารีบุตร พระพุทธองค์ของเรานั้นตรัสว่า”

เย ธมฺมา เหตุปฺปภา

เตสํ เหตุํ ตถาคโต(อาห)

เตสญจ โย นิโรธो จ

เอวํ วาที มหาสมโณ

ซึ่งแปลเป็นภาษาไทยเราได้ความว่า

ธรรมทั้งหลายเกิดแต่เหตุ

เมื่อเหตุดับ ผลย่อมดับ

พระศาสดาของเราตรัสสอนอย่างนี้

นี่คำแปลเป็นอย่างนั้น พอพูดจบเท่านั้นแหละ พอพระอัสสชิ  
พูดจบพระสารีบุตรท่านได้บรรลุพระโสดาบันทันที ท่านรู้เลยว่าใน  
พระพุทธศาสนานี้สอนของจริง สอนว่าสิ่งทั้งหลายเกิดจากเหตุ

ทีนี้ หลวงพ่อจะจี้จุดเข้าไปว่า สอนเรื่องเหตุเรื่องผล นี่สอนกัน  
อย่างไร สมมุติว่า

**เราได้ยินเสียง** เสียงร้องเพลงหรือเสียงคนพูดก็แล้วแต่ เสียงอัน  
หวาน ๆ ก็แล้วแต่นะทีนี้

**เราไปติดอยู่ที่เสียง** ส่วนมากเราไปติดอยู่ที่เสียง

**เราไม่ได้สาวไปหาเหตุ** ว่าเหตุมันเกิดมาจากอะไร สายรูปนาม  
ขอภัยไม่ใช่หลวงพ่อประทัดประชัน ก็ว่าหูและเสียงนี้แหละ มันเป็น  
เหตุเป็นปัจจัยให้เกิดกันขึ้น ถูกเหมือนกัน ถูกเหมือนกัน เหตุอย่างนี้  
ก็ถูกเหมือนกัน แต่ว่ามันไม่ตรงเพงทีเดียว

ที่ตรงเพงนั้น เมื่อได้ยินเสียงร้องเพลง หรือเสียงอะไรก็แล้วแต่  
ให้เราสาวไปดู ว่าเสียงนี้มันเกิดมาจากอะไร แท้ที่จริง **เสียงมันเกิดมา  
ได้จากการคิดนั่นเอง** มันเกิดมาจากใจ..สาวไปหาใจตานี้ แล้วก็สาว  
เข้าไปดูใจอีก ว่ามันอยู่ตรงไหน มันปรุงแต่งอยู่ตรงไหน มันออกมาพูด  
สาวเข้าไปหามัน มันก็ไม่มีตัวมีตนอะไรเลย

ข้อนี้หมายความว่า พระผู้มีบารมิกุศลธรรมอย่างแก่กล้าสุดขีด  
เพ่งเข้าไปดับให้เป็นสภาวะนิโรธธรรมนะ ไปดับมันตรงนั้นมันเลยไม่มี  
ตัวมีตน เมื่อไม่มีตัวมีตน สัตว์บุคคล เราเขาแล้วไซ้ เราจะหลงไปยึด  
มันถือมันเอาอะไร นี่สาวเข้าไปหาเหตุ เช่นนี้

เช่น เสียงหลวงพ่อตีระฆังนี้แหละ ดังห่าง ๆ ขึ้นมานี้แหละ  
คนทั้งหลายก็เข้าใจว่าเป็นเสียงระฆัง ถูกต้องเหมือนกันเป็นเสียงระฆัง

แต่สำหรับแนวทางที่พันทุกข์นะ ต้องสาวไปหาเหตุ

เสียงนี้มันเกิดมาจากอะไร

มันเกิดมาจากคนมาตี มากระทบ

แล้วสาวไปอีกว่า อะไรเป็นคำสั่งให้มา สาวเข้าไปหาเหตุ

มันก็เกิดมาจากใจเป็นผู้บังคับบัญชา นี่สาวเข้าไปหาเหตุ เพราะ  
ว่าใจนี่เป็นนาย กายเป็นบ่าว มันสั่งอะไรก็ทำไปตามนั้น นี่สาวไปหาเหตุ  
ที่ว่า ธรรมทั้งหลายเกิดจากเหตุ มันพากันเป็นไป

แต่ที่นี้ สรรพสัตว์ถ้วนทั่วทุกตัวตน ที่ได้หมุนวนตะเกียกตะกาย  
เวียนว้ายตายเกิด ไปในวัฏฏะวนอันทนทุกขนั้นนะ ไม่รู้เลยว่ากายกับใจ  
มันเป็นยังไง

เห็นเขาพูดว่า ขออภัยนะ ถ้ามีความเข้าใจเรียกว่าไม่ถูกต้องกับ  
คนอื่น ๆ ที่เขาพูดว่า “กายกับใจแยกกันเมื่อใด คนตายเมื่อนั้น”

นี่สอนอย่างนี้ก็มิ แหม..สอนกันอย่างนี้ หลวงพ่อก็หลงเชื่อมา  
ตั้งหลายปี มันเป็นอย่างเดียวกัน แยกกันไม่ได้ หารู้ไม่ว่าคำสอน  
ชนิดนั้นสอนทวนกระแสของความจริง สอนทวนกระแสของพระอมตธรรม  
พุทธคำสอนของพระองค์ พระองค์ไม่ได้สอนอย่างนั้น

พระองค์ตรัสว่า สิ่งหนึ่งมีสิ่งหนึ่งจึงมี เมื่อสิ่งหนึ่งดับไป สิ่งหนึ่ง  
ย่อมดับไป

เมื่อสภาวะความจงใจ ความดำริ ความครุ่นคิด ที่มันล่องหนมา  
จากตัวอวิชชา สังขาร วิญญาณนั้นนะดับลงแล้วนั้นนะดับ มันก็ขาด  
เหตุปัจจัยเท่านั้น เพราะเหตุปัจจัยส่งไปไม่มี..มันดับ..ทำไมมันดับ..  
เพราะเรารู้เช่นเห็นชาติว่ามันเป็นสภาวะธาตุ สภาวะธรรมเท่านั้น

คำว่า ธรรม นี้เรียกว่าเป็นธรรมชาติ ธรรมชาติเขาเป็นอย่างนั้น ใครจะไปบังคับบัญชาให้เขาเป็นอย่างไรก็เป็นไม่ได้ จะไปบังคับบัญชาให้มันเป็นตัวเป็นตน เป็นสภาวะยืนตายตัวก็ไม่ได้ แต่เรากำหนดมันไม่ทัน เพราะสภาวะการเกิดดับของความคิดนี้นะมันเร็วมาก จนไม่มีเครื่องมือใด ๆ ของชาวโลกไปกำหนดมันทัน ไปจับมันทัน

## มีอยู่คนจำพวกเดียวเท่านั้น ที่จับความคิดมันได้

คือ พระผู้มีกุศลบารมีธรรม แก่กล้าสุดขีด ที่ผ่านการบรรลุพระนิโรธธรรมมาแล้วเท่านั้น จึงจะเกิดมีวิชาญาณเข้าไปจับความคิดมันทัน นอกนั้นเป็นฐานะที่จะมีไม่ได้เลยเป็นอันขาด หลวงพ่อโลกอุดรขอประกาศเป็นสักขีพยานแทนพระองค์นี้

ที่มีคนมาถามว่า..คำว่า “สิ่งหนึ่งหมดไป สิ่งหนึ่งก็หมดไป มันไม่ได้หมายความว่าสูญญี”

อ้าว..สูญไม่สูญก็ช่างมัน คือว่ามันขาดการอาศัยกันเป็นไปแล้ว เราอย่าไปมัวว่ามันสูญอะไร คำถามของเขานั้นมุ่งประเด็นไปทางรูปธรรม หลวงพ่อรู้ที่อยู่ เช่นว่า คนตายแล้วไปเกิดเป็นอะไร หมายถึงทางร่างกายเท่านั้น ความเข้าใจนะมันมุ่งประเด็นไปชนิดนั้น เราจึงดับทุกข์ลงไม่ได้ ทุกข์ทั้งมวลมันเกิดอยู่ที่สังขารการปรุงใจให้คิด ด้วยอำนาจอวิชชา นั่นเอง ทีนี้..

**อวิชชา** ท่านก็แปลไปอีกนะ ย้อนมาหาอวิชชาอีก ไม่รู้ทุกข์ ไม่รู้สมุทัย ไม่รู้นิโรธ ไม่รู้มรรค ทีนี้ไม่รู้อดีต ไม่รู้ปัจจุบัน ไม่รู้อนาคต อีกด้วย ทำไม่ถึงเป็นเช่นนั้นก็เป็นอันว่า

พระอริยบุคคลในพระพุทธศาสนาไม่ว่ายุคใดสมัยใด ท่านย่อมรู้แจ้งแทงตลอดในสภาวะของอดีต ในอนาคต ในปัจจุบันทั้งหมด ถูกต้องที่สุด ท่านรู้หมดด้วยปุพเพนิวาสนานุสสติญาณ ย่อมเกิดมีอยู่ในนั้น รู้หมด

หลวงพ่อก็อธิบายให้จืดเข้าไปอีกว่า อดีตรู้แจ้งได้อย่างไรที่ผ่านมาแล้ว เราก็เปรียบเทียบครับ เอาจังหวะของความดับ พระนิโรธธรรมนั้นแหละเปรียบเทียบ ที่เราคิดผ่านๆ มาแล้วในอดีตนั้นนะ มันก็เป็นสภาวะคล้ายคลึงกันนี้แหละ มันไม่มีอะไรคิดมันเป็นเฉพาะที่ว่าการปรุงแต่งเท่านั้น สิ่งหนึ่งมีสิ่งหนึ่งจึงมี ปัจจุบันก็เหมือนกันอนาคตก็เหมือนกัน มันเป็นเรื่องของธาตุๆ ชั้นๆ เท่านั้น

คำว่า ธาตุๆ ชั้นๆ ก็เข้าใจเขาทรงสภาวะตายตัวอยู่เช่นนั้น เขาอาศัยเหตุปัจจัย เช่นร่างกายนี้ เขาก็อาศัยอาหารเป็นไป อาศัยลมหายใจเข้าไปปรนปรีอวัยวะๆ แวมๆ เข้าๆ ออกๆ อยู่เช่นนั้นละ

ฉะนั้น การกำหนดลมหายใจแบบอานาปานสตินี้ ก็ได้ผลดีเหมือนกัน ต้องให้เกิดปัญญาละ ให้กำหนดรู้กำหนดดู

หลวงพ่อก็ใช้วิธีอาจจะไม่เหมือนใคร เพราะหลวงพ่อก็เป็นคนมีปัญญาน้อย เป็นสาวกผู้อภัพอัปโชค เป็นสาวกผู้เกิดมาสุดท้ายภายหลัง เป็นสาวกผู้เกิดมาในยุคที่มันบอดๆ อยู่เช่นนี้ เกือบเอาตัวไม่รอดว่าเงื่อนขนาดคัมภีร์พระไตรปิฎกมีดาศีดิน แทบจะจับเอาดีไม่ได้ในคำสอนของพระพุทธองค์ในพระไตรปิฎก เพราะหลวงพ่อก็ปัญญาน้อย จับเอาไม่ถูกเมื่อจับเอาไม่ถูก เราก็ปฏิบัติไม่ถูกเหมือนกัน ไม่รู้ว่าจะจับเอาตรงไหนมันจับยาก เพราะว่าต่างฝ่ายต่างสำนักก็ว่าถูกกันทั้งนั้น พุทโธ สัมมาอะระหัง ยุกหนอ พองหนอ ปล่อยวาทวัฏ ของกู หรืออะไรก็แล้วแต่ ล้วนแต่ถูก

แต่สำหรับหลวงพ่อนะเป็นคนพินิจพิจารณาในสภาวะใจของตน ไม่ได้ขาด สมัยก่อน ๆ ยังปฏิบัติอยู่นั้น ก็สมัยอยู่เขาช่องลมไม่มีกิเลส ตัณหาราคณะนะ เรียกว่า อสุภกรรมฐานเขาให้ผล ไม่มีกิเลสตัณหาอะไรเลย มองเห็นร่างกายตนเองและของผู้อื่นนี้เป็นซากศพเป็นซากอสุภะ เบื่อหน่ายสะอิดสะเอียนไปหมดทั้งโลก

แต่ในขณะที่เดียวกัน หลวงพ่อก็ยังเฉลียวใจอยู่ว่า ทำไมเรายังอธิบายอริยสัจสี่ และปฏิจตุสมุปบาทที่มันหมุนอยู่ในใจของตนนั้น ไม่ได้ ได้อยู่หรือกอริยสัจสี่ตามตัวหนังสือ และปฏิจตุสมุปบาทตามตัวหนังสือ แต่ถ้าน้อมเข้ามาในใจมันไม่ได้เป็นไปตามนั้น เพราะปฏิจตุสมุปบาทตามตัวหนังสือ นั้น เขาอธิบายไว้เรียกว่าเป็นคนละความหมายกันเลยทีเดียว ช่วยไม่ได้ช่วยเราตัดทุกข์ช่วยเราดับทุกข์ลงไม่ได้ นี่แหละเมื่อ..สิ่งอาศัยกันเป็นไปมันไม่ได้เป็นสันติภูมิเสียแล้ว ปฏิจตุสมุปบาทในพระไตรปิฎกไม่ได้เป็นที่ว่ารู้เห็นได้นะ รู้เห็นไม่ได้ เพราะว่าเขาเป็นตัวหนังสือ

ฉะนั้น ปฏิจตุสมุปบาท หลวงพ่อจะขออ้ออีก ต่อไปจะขออ้ออีก อ้อทางปัจจุบันเรียกว่า

จักขุวิญญูญาณทางปัจจุบันอารมณ์ เช่น เราไปเห็นสิ่ง ๆ หนึ่ง พูดตรง ๆ เลยว่า ชายหนุ่มเห็นหญิงสาวนี้ละจ้องเข้าไป..ตรงนี้มันก็การเห็นนั้นแหละ จึงเกิดจักขุวิญญูญาณครับ นั่น..มันอาศัยกระทบกันมันรู้ทางตาครับมันรู้ทางตา ทีนี้ รู้ไม่รู้เปล่าละ..ตานั้น เพราะอวิชชา ความงี่เขะลามันมีอยู่ มันก็เกิดสังขารการคิดแล้ว

การใส่ใจไปถึงหญิงสาวคนนั้น การเจตนาใส่ใจไปถึงรูปนี้แหละครับ มันเลยทำให้จักขุวิญญูญาณตั้งมันขึ้น และก็มี ความมุงใจ ความดำริเข้าไป ในนั้นเลย เข้าไปในรูปนั้นว่านั่นเถอะ



และขออย่าต่อไปว่า สำหรับปฏิจฺจสมฺปทาธรรมกรรมฐานของ  
พระพุทธองค์นั้นนะ มันเป็นของลึกมาก ทำไมมันลึกเพราะเราไม่รู้

แท้ที่จริงไม่ได้ไปลึกที่ไหนหรอก มันอยู่ในสภาวะของความคิด  
นั้นแหละ เราไม่รู้พอคิดปั๊บ..มันก็มั่วไปหมดเลย ไม่รู้ว่าอะไรเป็นรูป  
อะไรเป็นนาม สมัยก่อนหลวงพ่อรู้ตามศัพท์บัญญัติดิณะ การคิดนั้น  
เป็นนาม หัวใจเป็นรูป..คิดไปอย่างนี้

แท้ที่จริงไม่ใช่ มันทวนกระแสของจริง ของจริงอะไร..ของจริง  
กิเลส มันเป็นไปไม่ได้

ถ้ารู้ว่าสิ่งนั้นเป็นนาม สิ่งนั้นสักแต่ว่าเป็นรูป เป็นนาม กิเลส  
ตัณhamันจะมีขึ้นมาได้อย่างไร

ที่เราคิดไล่ใจไปถึง รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ทั้งธรรมารมณ์  
นั้นนะ ที่เราคิดนั้นยอมไปถึงนั้น ก็ตัวเรานี้แหละคิดจริง ๆ

สำหรับพระอรียบุคคลนั้นนะครับ เอาเฉพาะพระอรหันต์นะ  
ท่านไม่ได้ยอมไปหาอย่างนั้น ไม่ใช่ท่านคิดเสียแล้ว..มันเป็นอะไรคิด  
มันเป็นสิ่งอื่นเป็นสิ่งที่ใช้ประโยชน์ไม่ได้ นี่..ท่านคิดอย่างนั้น ถึงร่างกาย  
และชีวิตนี้จะแตกดับจริง ๆ ลงเมื่อใดท่านก็ไม่ได้เสียตาย

ความจริงมันแตกดับแล้วครับ มันแตกดับในตอนพระอรียบุคคล  
ท่านได้บรรลุถึงนิโรธธรรมนั่นเอง ร่างกายและจิตใจท่านไม่ได้มีเสียแล้ว  
เพราะมันเป็นสิ่งที่ไม่มีความยึดมั่น

และการคิดนั้นมันก็ไม่ใช่สภาวะอันเก่า ๆ ก่อน ๆ อะไร...มันเป็น  
สภาวะของปัจจุบันทั้งนั้น

ถึงเรื่องราวจะเป็นอดีต...แต่ความคิดมันก็คิดเป็นปัจจุบันนั้นแหละ  
ถึงเรื่องราวเป็นอนาคต...ความคิดมันก็เป็นปัจจุบันนั้นแหละ  
ฉะนั้น ให้เราจดจ่อปัจจุบัน ทำลายปัจจุบันลงได้เมื่อใดนะครับ  
เราก็จะได้เสวยวิมุตติธรรมนั้นนะครับ

คำสอนของพระองค์เดี๋ยวนี้ส่วนมาก เขาก็ว่า ศีล สมาธิ ปัญญา  
มีสามอัน

แท้ที่จริง อริยธรรมของพระองค์นั้น ถ้าจะว่าไปแล้วก็มีมากกว่า  
นั้นครับ

ต้องมี ทาน ศีล สมาธิ ปัญญา.....วิมุตติ...รู้เห็นในวิมุตติอีกด้วย  
ครับนี่

ทาน ศีล สมาธิ ปัญญา สำหรับนักปฏิบัติจะทำอย่างไร

ศีล สมาธิ ปัญญา ทำยังไงถึงจะให้ถึงนิโรธธรรม ถึงจะได้ถึงเป็น  
วิมุตติได้

**ดับ...อะไร**

หลวงพ่อสาวกโลกอุดรขออย่าขอประกาศ บอกว่า

**ดับตัวปัญญา นั้นแหละ ดับลงเลย**

มันเป็นปัญญาอยู่ มันเป็นปัญญาทางโลกเป็นส่วนมาก

## พระนิโรธธรรมญาณ

ถ้าปัญญาญาณ เกิดอยู่ในปลายห้วงพระนิโรธธรรม หมายความว่า  
เมื่อความคิดดับลงแล้ว นั่นนะครับ..เขาทรงสภาวะอยู่  
ชั่วระยะหนึ่ง สมมุติว่าชั่วระยะประมาณหนึ่งชั่วโมง ทีนี้ก็เกิด  
ญาณหยั่งรู้ทันทีเลยครับ นี่...ญาณอยู่ปลายห้วงพระนิโรธธรรม  
จึงมีอานุภาพเป็นอภัยากฤต พุ่งเข้าไปปหานกิเลส ตัณหา อาสวะ  
เผาผลาญให้หมดไหม้ได้เลย

นี่..ปัญญาชนิดนี้ใช้ได้

แต่ปัญญาเกิดอยู่ในระหว่างเราปฏิบัติธรรมไม่ได้ถึง  
พระนิโรธธรรม เป็นปัญญาที่ว่ายังเป็นปัญญาของการเดินทาง  
ยังเป็นตัวมรรค ยังไม่พ้นวิถีมรรคไปได้

ปัญญาอยู่ปลายห้วงพระนิโรธธรรมญาณ จึงเป็นวิมุตติธรรมได้

ขอให้ท่านทั้งหลายจงเข้าใจตามนี้ ที่หลวงพ่อดี๋ย่าเรื่อง  
ปฏิจจสมุปบาทให้ฟัง พวกท่านทั้งหลายก็คงเข้าใจ ถ้าจะให้เข้าใจ  
จริง ๆ นั้น หลวงพ่อดี๋ย่าถึงหลวงพ่อดี๋ย่าให้ฟังก็คงไม่เข้าใจ เพราะ  
สภาวะของความคิดมันยังทำงานอยู่ ยังมีอาการของความคิด ที่หลวงพ่อดี๋  
พูดไปเทศน์ไปนี้ ผู้ฟังก็ต้องฟังไปตามนั้น คิดไปตามนั้นครับ..นั่น

ตัวความคิดนั้นแล มันยังไม่ได้ดับลง เมื่อตัวความคิดยังไม่ได้ดับลง  
เราก็รู้แจ้งแทงตลอดอะไรไม่ได้เลย เราจะผ่านพ้นวิถีมรรควิถีนทางไป  
ไม่ได้เลย ขอให้ท่านทั้งหลายจงทำความรู้สึกเสมอว่า ตอนเราคิดก็ดี  
ถึงเรายังไม่ถึงนะ ให้สมมุติไว้ก่อน ไม่ใช่เราคิด เช่นเราคิดนะให้ชีวิตว่า



องค์เดียว ไม่มีสาวกได้บรรลุนิโรธธรรมตาม นี่ก็แสดงว่าการตรัสรู้ของพระองค์ก็เลยเป็นหมัน เป็นประโยชน์แต่เฉพาะพระองค์เท่านั้น เรียกว่าถ้าเป็นไปอย่างนั้นก็ต้องเรียกว่า เป็นพระปัจเจกพระพุทธเจ้าเลย พระปัจเจกพระพุทธเจ้านี้ไม่มีสาวก

หลวงพ่อกุศลคุณธรรมนี้ สมัยนี้ยุคนี้ถ้าผู้ใดบรรลุนิโรธธรรมในยุคนี้สมัยนี้ ดีไม่ดีก็ต้องเป็นปัจเจกไปเสียเลยว่างั้นเถอะ คือว่า พุทธธรรมออกไป แสดงธรรมออกไป บอกพระอมตธรรมอันวิเศษสูงสุด ล้นฟ้าล้นแผ่นดินของพระองค์ออกไปเขาก็ไม่เชื่อ

ทำไมเขาไม่เชื่อ เพราะพระที่จะบรรลุถึงนิโรธธรรมได้นั้นะ ก็เป็นพระประเภทที่ไม่มีดีกรีอะไรเลยอยู่ตามป่าเขาลำเนาไพร เมื่อไม่มีดีกรี ไม่มียศถาบรรดาศักดิ์ จะไปพูดไปประกาศให้ใคร ๆ ฟังกี่ยากเย็น เอาเหลือนักเหลือนหา เขาก็ไม่ยอมเชื่อ

ขอภัยด้วย ถ้าพระผู้มียศถาบรรดาศักดิ์สูง ๆ นะครับ สมมุติเรียกไปสูง ๆ ขอภัยด้วยที่หลวงพ่อบริียบเทียบไปเช่นนั้น ใช่ว่าจะไปเหยียบไปย่ำไปยีท่านเหล่านั้น หลวงพ่อไม่มีกะจิตกะใจไปย่ำไปยีหรอก แต่เพื่อกระหนาบให้เข้าความรู้สึกของนักปฏิบัติท่านนั้นนะครับ เพื่อว่าผู้มียศถาบรรดาศักดิ์สูง ๆ ไปเทศน์ไปสอนเขา นี่..เขาเชื่อง่ายครับ เขาเชื่อง่าย

หลวงพ่อกุศลคุณธรรมได้ยินมากับหูเลย เขาบอกว่า...ถ้าไม่รู้แจ้งแทงตลอด ถ้าท่านไม่รู้หมดจริง ๆ ท่านจะได้เป็นพระครูหรือ...เขาวางั้น แหมพูดขึ้นเช่นนั้นก็มี นี่แหละความหลงใหลของ อุบาสก อุบาสิกา สมัยนั้นะครับ ติดยศถาบรรดาศักดิ์ ติดเอาตรงนั้น ฉะนั้น สังกรรมของพระพุทธองค์ จึงออกมาขึ้นมาไม่ได้ ในยุคนี้สมัยนี้

พระพุทธองค์ของเราก็ได้ตรัสไว้แล้วเหมือนกัน พระพุทธองค์  
ตรัสว่า

**ถ้ายุคใดสมัยใด สัทธิธรรมของเราเจริญ  
ยุคนั้น สมัยนั้น อสังกรรมก็เสื่อม  
ถ้ายุคใด สมัยใด อสังกรรมเจริญ  
สมัยนั้น สัจธรรมของเราก็เสื่อม**

นี่..มันเป็นอย่างนั้น มันขึ้นอยู่กับพุทธบริษัทของพระองค์ ขึ้นอยู่  
กับพระภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสิกาของเรานี้เอง ที่จะพากันจรรโลง  
คำสอนของพระพุทธองค์ไว้ ให้คงคู่ฟ้าดินสลาย ถึงหลวงพ่อโลกอุดร  
จะออกเผยแผ่ธรรมสักปานใดก็ตาม บางที่บางแห่งนะครับ ไปเทศน์  
เขายังเคยถามหลวงพ่อกว่า

นิโรธธรรม คืออะไร แหม..อริยสังคีตของพระองค์นี้เกือบแล้วนะ  
เกือบจะหายสาบสูญไปแล้วจากพระพุทธศาสนา

เปล่าหรือยัง ๆ..ยังไม่ได้หายไปไหน อยู่ในพระไตรปิฎกก็มี  
อยู่ในคัมภีร์ก็มีเป็นหนทางได้

แต่สำหรับสภาวะที่จะอุบัติขึ้นในใจของสาวกของพระพุทธองค์นั้น  
เกือบแล้ว..เกือบแล้ว

หลวงพ่อโลกอุดร ต่อแต่จะไปจะขอเผยแผ่พุทธคำสอนของ  
พระองค์ ไปสู่สรรพสัตว์ไปสู่พุทธบริษัทของพระองค์ ถ้าใครจะเชื่อหรือ  
ไม่เชื่อนั้นก็ตามแต่เถิด

และก็มีบางท่านเหมือนกัน ทั้งๆ ที่หลวงพ่อโลกอุดรได้พิมพ์หนังสือไปแล้ว ก็มีคนถามว่า ได้แจกจ่ายไปแล้วประมาณ ๕๐๐ ถึง ๖๐๐ เล่ม แต่ก็ไม่มีใครๆ ได้เข้ามาขอธรรมะอะไรเลย ทำไมเป็นเช่นนั้น หลวงพ่อก็ได้ตอบไปว่าสำหรับบารมีของใครก็ของมัน เกี่ยวข้องกันไม่ได้ ในประเทศไทยอาจจะมืองค์เดียวสององค์หรือคนสองคนก็ได้ เพราะสมัยนี้ยุคนี้ะหลวงพ่อรู้ดีว่าคนไม่ยอมรับของจริง

คำว่า **คน** นี้เป็นสมมุติอีก จี้เข้าไปอีกก็ตัวคนนี่แหละ ใจของเขาไม่ยอมรับ ทำไมไม่ยอมรับ เพราะว่ามันยังติดตัวมานะที่จิตอยู่ในใจนั้นแหละ หลวงพ่อก็ออกไปแสดงธรรมบางท่านบางองค์เขามาพูดให้ฟังทีหลังนะ เขาบอกว่า แหม..หุ่่นขนาดนี้ หลวงพ่อโลกอุดรประกาศออกไปพอเห็นตัวจริง ก็อ้อ...ว้า หุ่่นไม่น่าเลื่อมใส ไม่สมาร์ทอะไรเลย ผิดพรรณาก็ไม่มีสง่าราศี ไม่น่าเลื่อมใสอะไรเลย

จิตใจของคน จิตใจของเขานี้พุ่งไปทางรูปธรรมเสียแล้ว หนักในทาง**รูปปมาณา** นี่ไปยึดรูปธรรมอีก ถ้ารูปไม่หล่อๆ งามๆ แสดงธรรมจะดีสักปานใดเขาก็ไม่เลื่อมใส บางคนพอเทศน์จบ แหม..เรียกว่าเหลือหลายเหลือเกินกินขาด..วาทะ เขาว่ามัน นี่..เอาอีกแหละพุ่งไปทาง **โฆสัปปมาณา**อีกแหละ ยินดีในเสียงอีกแล้ว

ฉะนั้น จึงว่าสุดโต่งไปข้างใดข้างหนึ่งอีกแล้ว

เออ..ทีนี้หลวงพ่อก็ขออธิบายเรื่องมานะให้ฟัง

**มานะ**นี้ก็มี ๙ ประการ มันก็ตัดเย็นตัดยากเอาหนักเอานานนะ ตัวมานะนี้มันติดอยู่ในใจ

สมัยประพาศติธรรมกรรมฐานอยู่ หลวงพ่อพยายามลด หลวงพ่อพยายามละ หลวงพ่อบวชครั้งนี้เป็นครั้งที่สองนะ

บวชครั้งแรกเป็นพระหนุ่มเมื่อ สมัยประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๑ หรือ ๒๕๐๒ นี้แหละ หลวงพ่อก็จำได้คลับคล้ายคลับคลาบวช ๔ หรือ ๕ พรรษานี้แหละ

อยากประพาศติธรรมกรรมฐานเหมือนกัน แต่พระหนุ่มมันไม่มี กิเลส ตัณหา มันเลยไม่รู้จะปฏิบัติอย่างไร ไม่รู้จักเลสตัณหา ความจริงมันมีอยู่ แต่เราไม่รู้ยังไม่ได้เป็นทุกข์ตอนนั้นเลยไม่ได้ แสวงหา และติดอยู่ตัวมานะอีกแหละ

บวชมาคราวนี้ก็เหมือนกัน ลด ละ ไปหมดอีก แต่มันก็ยังเหลือ นิด ๆ หน่อย ๆ สมัยนั้นนะ สมัยประพาศติปฏิบัติธรรม พอได้ยินเขา เตียงกันเรื่องประพาศติธรรมกรรมฐาน เรื่องรูป เรื่องนาม มันก็อยาก จะตกกับเขามั่งเหมือนกัน นี่..เรียกว่ายังมีมานะอยู่

**มานะ ตัวนี้แปลว่า ความถือตัว ความถือเรา ถือเขานั้นแหละ**

ถือว่าเป็นคน เป็นสัตว์ เรียกว่ามานะทิสฺสุ ในหลักนักธรรมมี ๙ ประการด้วยกัน มานะตัวนี้ คือความสำคัญมั่นหมายนี้แหละ

เราเป็นผู้ดีกว่าเขา ก็สำคัญว่า เป็นผู้เลิศกว่าเขา เป็นผู้เสมอเขา เป็นผู้เลวกว่าเขา

เราเป็นผู้เสมอเขา ก็สำคัญว่า เป็นผู้ดีกว่าเขา เป็นผู้เสมอเขา เป็นผู้เลวกว่าเขา

เราเป็นผู้เลวกว่าเขา ก็สำคัญว่า เป็นผู้ดีกว่าเขา เป็นผู้เสมอเขา เป็นผู้เลวกว่าเขา

ที่อยู่ในเฉลยนักธรรมเขาเฉลยมานั้นนะครับ ตัวเลขว่าเขา  
คงไม่เป็นกิเลสตัณหาอะไรหรอก..เขาวางนั้น เป็นหมดครับเป็นหมด  
เป็นหมดทั้ง ๙ ตัวนั้นแหละ มันมีความสำคัญมันหมายความว่า  
ทั้งนั้น เราดี เราเลว เราเสมอเขา มันเป็น เรา ทั้งหมด มันเป็นอัตโนมัติ  
ตัวตนอยู่ในความคิดเอานั่นแหละ คิดว่าเราดี คิดว่าเราเสมอ คิดว่า  
เราเลว นี้ มันเป็นอย่างนั้น มีแต่ เรา เกาะอยู่ในนั้นทั้งหมด

บางท่านบางองค์นะ เห็นหลวงพ่อกับไปแสดงธรรม แต่ก่อนๆ นะ  
ไม่กี่ปีสองปีนี่ สมัยเทศน์รูปนามนั้นนะเขาก็ยังไม่เลื่อมใสเลย ทำไม  
เขาไม่เลื่อมใส เพราะบางท่านบางองค์ไปฟังนั้นนะครับ ก็จบมาสูงๆ  
เป็นมหาเปรียญฯ ได้จบนักธรรมตรี โท เอก เป็นมหาฯ ๖-๗ ประโยค  
เขาไม่ยอมอ่อนน้อมศิระมารับเอาธรรมะ

ยิ่งเดี๋ยวนี้ก็เหมือนกัน หลวงพ่อกับไปเทศน์แห่งหนึ่ง ขอบอกซะเลย  
ไม่เป็นไรหรอก นี่ไปเทศน์ที่อำเภอหล่มเก่านี้แหละ ยังเลย..ยังไม่มี  
คนน้อมรับเลย เรียกว่าเขาพูดว่า มันเป็นวิธีการอย่างหนึ่งได้เหมือนกัน  
เท่านั้นเอง เขาพูดเพียงแค่นั้น นี่..หลวงพ่อกับไม่ได้เกลียดไม่ได้ชังท่าน  
เหล่านั้น

ก็เพราะว่าตัวมานะนี้แหละคล้องใจเขาอยู่ คล้องคอเขาอยู่

ไม่ยอมก้มศิระมารับเอาพระอมตธรรม ขององค์เอกสัมพัฑฒญ  
สัมมาสัมพุทธเจ้า

เพราะธรรมะของพระพุทธเจ้า มันเกิดอยู่ที่หลวงพ่อกับโลกอุดร

เมื่อหลวงพ่อกับโลกอุดรนำออกไปแสดง เขาเลยไม่ยอมรับ

ตัวบุคคลเป็นคนไม่มีสง่าราศี เขาจึงไม่ยอมรับ

ฉะนั้น ธรรมะที่จะเอาไปล้างทุกข์ล้างกิเลสออกจากใจนี้จะไม่ใช่ว่าจะเป็นธรรมะของใคร ๆ เลย เป็นธรรมะของพระพุทธองค์ทั้งนั้น

หลวงพ่อยายามจะทดแทนพระคุณอันวิเศษสูงสุด ล้นฟ้า ล้นแผ่นดินของพระพุทธองค์ ด้วยวิธีการออกเผยแผ่พระอมตธรรมให้ชาวโลกรู้

มาตรแม้นว่าท่านผู้ใด มีวาสนาบุญญาธิการจะได้เป็นผู้หลุดพ้นไปในชาตินี้แล้ว ก็จะได้นำเอาวิธีการ ของพระอมตธรรมกรรมฐานของพระองค์นี้แหละ ไปดับทุกข์ดับกิเลสออกจากใจของตน

นี่..เราเกิดมาเห็นกันนะ อยู่คนละมุมประเทศคนละมุมจังหวัด เรามาเจอกันใช่ที่เราไม่เลื่อมใสในพระธรรมของพระองค์และคำสอนของพระองค์ แต่มันติดอยู่ที่ว่าธรรมะนั้นอยู่ในสำนักนั้น อยู่ในบุคคลผู้นั้นอยู่กับพระหลวงตาอยู่กับพระแก่ เราจะเสียหน้าเสียตาเราจะไม่มีที่ยี่ห้ออะไร มันจะเสื่อมเสียสง่าราศี อาจะคิดไปก็ได้คิดอยู่ในใจนั้นแหละเลยไม่เลื่อมใส

**คำว่าไม่เลื่อมใสผู้รู้ธรรมของพระองค์**

ก็แปลตรง ๆ ก็มีความหมายตรง ๆ เลยว่า

**ไม่เลื่อมใสในสัทธรรมของพระองค์นั่นเอง**

เพราะหลวงพ่อก็คือเป็นผู้รู้ธรรมะของพระองค์ เอาออกเผยแพร่ว่า

เมื่อเขาไม่ยอมรับ...ก็แปลว่า  
เขาไม่เคารพพระสังฆธรรมของพระองค์เท่านั้นเอง  
หรือเขายังไม่อยากจะฟังทุกข์เท่านั้นเอง  
นี่ความหมายมันเป็นเช่นนั้น

ต่อแต่นี้ไป ถ้าท่านผู้ใด หวังว่าจะเอาชีวิตอันทนทุกข์ทรมานนี้ ให้หลุดพ้นไปจากกองทุกข์กองกิเลสในชาตินี้แล้ว ก็จงนำเอาสุดยอดพระอมตธรรมของพระพุทธองค์นั้นแหละ ไปชำระล้างจิตใจของตนเสีย นี่แหละคือว่าชำระล้างไปประพฤติปฏิบัติมันนั้นแหละ ไปดับทุกข์ของตนลงให้ได้

สำหรับพระท่านผู้ผ่านการบรรลุนิโรธธรรมนี้ละ สมมุติว่า หลวงพ่อโลกอุดรจะออกจากวัดป่านาเบี้ย อันนี้สมมุติให้ฟังนะ ไปอยู่สถานที่ใดที่หนึ่งที่มันเจริญรุ่งเรือง เต็มไปด้วยลาภสักการะ แล้วจะเอาอะไรจะไปเสวยอะไร จะเอาอะไรไปจงเอาอะไร จะเอาอะไรไปจับเอาอะไร เพราะแม้แต่ร่างกายอันกว้างศอกยาววาวหนาคับนี้มันก็ไม่ได้เป็นของอะไร จิตใจมันก็ไม่ได้เป็นของอะไร จะเอาอะไรไปเสวยอะไรเลยไม่รู้ว่าจะเอาอะไรไปเสวย เพราะมันไม่มีตัวของอะไร

นี่แหละเรียกว่า อนัตตาธาตุ ที่แท้จริง

อนัตตาธาตุซึ่งแปลว่า ธาตุที่ไม่ใช่ตัวไม่ใช่ตน ไม่ใช่คน ไม่ใช่สัตว์ แต่สภาวะอันเรียกว่าคนนี่นะ หลวงพ่ออยากจะพูดตรงๆ เลยกว่า มันเป็นสภาวะวิเศษอย่างพิลึกกึกก็เอาทีเดียว เรียกว่าคำเป้าหมาย แทบไม่ได้ มันพูดก็ได้ คิดก็ได้ ยิ้ม หัวเราะสนุกสนาน แหมมันทำได้ทุกอย่าง จนหลงกลมันว่าเป็นเราเป็นเขา เพราะเราขาดสติปัญญา ในทางพระพุทธศาสนา และโดยตรงเสียแล้วเรายังไม่ได้บรรลุถึง พระนิโรธธรรมนั่นเอง

เราจะเอาปัญญาเปล่าๆ โดยไม่ได้ถึงพระนิโรธธรรมนั้นไปรู้แจ้ง แหงตลอดก็ไม่ได้ ถ้าล้าพังปัญญาฝ่ายเดียวนะ สติปัญญา

พระพุทธองค์ของเราคงไม่ได้ออกบวช แสงโมกขธรรมเอาเป็น เอาตายอยู่ตั้ง ๖ ปีหรอก เพราะพระพุทธองค์ของเรานี้จบถึง ๑๘ ศาสตร์ ๑๘ เพท ซึ่งคนอื่น ๆ อย่างพระอัญญาโกณฑัญญะนี้ก็จบเพียงไตรเพท (๓ เพท) เท่านั้นเอง

พระพุทธองค์จบถึง ๑๘ เพท มีปัญญามาก แต่ดับทุกข์ไม่ได้ พระองค์ก็ดับไม่ได้ ตอนนั้นแสวงหาโมกขธรรมอยู่ พระองค์ก็คงนึกว่า จะเอาให้รู้แจ้งแหงตลอด เอาให้เป็นทิพย์ เรียกว่าเป็นพรหมอยู่ใน ความคิดนั้นแหละ

**แท้ที่จริงพระพุทธองค์จึงได้รู้ว่ามันเป็น อนัตตาธาตุด้วย  
สภาวะนิโรธธรรมญาณ นั่นเอง**

ฉะนั้น ขอให้ท่านทั้งหลายจงเข้าใจตามนี้ด้วย เพราะการที่เราจะ ประพฤติปฏิบัติพระธรรมกรรมฐาน ให้ถึงจุดหมายปลายทางนั้น ก็คือ

ถึง “ความดับ” พุดตรงๆ ให้ถึงความดับอะไร

ให้ถึง ความตาย นั้นแหละ อะไร...ตาย...ใจ ตาย

เพราะการตายของคน มี ๒ อย่าง *การตายทางร่างกาย*  
เขาก็ห้ามเอาศพไปฝังป่าช้าไปเผา

ที่นี้การตายของพระอริยบุคคลในพุทธศาสนา เป็น *การตาย*  
*ของจิต เป็นการตายของความคตินั้นแล* เมื่อความคิดมันตายนะ  
สภาวะของดิน น้ำ ไฟ ลม เขาก็ระรวย ระรวย หายใจอยู่เช่นนั้น ไม่ได้  
เกี่ยวกัน เพียงแต่ว่าอาศัยปรุงแต่งเท่านั้น ความคิดนะ..มันไม่ได้เป็น  
ตัวเป็นตนติดกันแบบตายตัวอยู่ในมันสมองแต่ประการใด ๆ ทั้งสิ้น

ขอให้ท่านทั้งหลาย จงเข้าใจให้ถูกต้องตามธรรมชาติตามของจริงนะ  
เพราะคำสอนของพระพุทธองค์นั้นเป็นคำสอน

**ทวนกระแส ตัดกระแส ดับกระแส**

ทวนกระแสของอะไร

ทวนกระแสของไม่จริง

ดับกระแสของไม่จริง

ตัดกระแสของไม่จริง

ทวนไปหาของจริงของแท้ ของวิเศษ นี้...ทวนไปหาพระนิโรธธรรม

ไม่ใช่ทวนของจริงนะ...**ทวนของปลอม ทวนไปหาของจริง**

ขอให้ท่านทั้งหลายจงได้เข้าใจตามที่หลวงปู่ได้บรรยายมานี้

ที่นี้จะขอย้ำให้เข้าใจความรู้สึกของพวกท่านอีกว่า การประพฤติกกรรม  
กรรมฐานของพระพุทธองค์ในสมัยนี้ให้เราตระหนักว่า เป็นสมัย



พระองค์ทำไมไม่รู้ พระองค์ทำไมหาคำสอนมาเปรียบเทียบเป็น  
บุคคลาธิษฐาน ธรรมาธิษฐาน จนกระทั่งคนอื่น ๆ ได้ปฏิบัติถึงจุดนั้นได้

ไม่มีคำอะไรบอก ไม่มีคำอะไรเตือนอยู่ในสภาวะนิโรธ

เพราะเขาดับลงไปแล้ว

พระพุทธรูปของท่านมีबारมีปัญญาอันแก่กล้า

สมควรแล้วที่จะเกิดทูลบูชาพระองค์ไว้เหนือเศียรเกล้า  
เป็นศาสดาเอกของโลก

**รู้สภาวะนิโรธธรรมสภาวะเดียว**

**พระองค์รู้ถึงกระทั่งเป็นปฏิจจสมุปบาท เป็นทุกข์ เป็นสมุทัย  
เป็นนิโรธ เป็นมรรค พระองค์บัญญัติขึ้น**

การที่พระพุทธรูปได้ตรัสรู้แล้วนะ หลวงพ่อก็ขอทำความเข้าใจ  
ตรงคำว่า ‘ตรัสรู้’ เสียหน่อย

**คำว่าตรัสรู้ นี้ เป็นผลการรู้แจ้งแทงตลอดในสภาวะนิโรธธรรม  
คำว่าตรัสรู้พูดตรง ๆ เลยว่า**

**พระพุทธรูปดับสังขารการคิด .....ลงได้นั้นแล**

**และรู้แจ้งแทงตลอดในสภาวะของความดับ นั้นแล**

**คือการตรัสรู้ของพระพุทธรูป และสาวกของพระพุทธรูป  
ซึ่งบรรลुพระอรหันต์ ก็ตรัสรู้ชนิดนั้นเหมือนกัน ๆ กันหมดทุกองค์**

ขอให้ท่านทั้งหลายจงได้เข้าใจ ไม่ใช่ว่าไม่มีคนรับรอง ถึงเราเป็น  
อะไรเราไม่รับรองก็ช่างเขา เรารู้ตามนี้ เราเห็นตามนี้ เราเผยแพร่ไป  
ตามนี้ ถึงไม่มีคนรับรองก็ช่างเถิด

ฉะนั้น ขอให้ท่านทั้งหลายจงอย่าได้วิตก จงอย่าได้น้อยเนื้อต่ำใจว่าถึงปฏิบัติธรรมก็ไม่มีใครรับรอง ถ้าคิดอย่างนั้นนะมันมีอะไรแอบแฝงอยู่ในนั้น..มีอะไร เพราะการอยากพ้นทุกข์ก็มี..มีความหวังที่จะได้ลาภสักการะแอบแฝงอยู่ในนั้น

หลวงพ่อกุศลธรรมไม่มีคำทำนองนั้นไม่มีอะไรแอบแฝงอยู่ในนั้น เพราะสมัยนี้เราจะไปหาโด่งหาดัง ความโด่งความดังนั้นไม่ใช่ทางมรรคผลนิพพาน ไม่ใช่ทางพระนิโรธธรรม เป็นทางทวนกระแสของความสงบ จึงใช้ไม่ได้

ฉะนั้น ขออย่างเดียวกันว่า อย่าให้เราเหล่าท่านทั้งหลายนั้นเอาความคิดชนิดว่า เมื่อเราบรรลุมรรคผลนิพพานแล้ว ไม่มีคนพยากรณ์ให้ก็อย่าไปคิดเช่นนั้น ตัวเราเองแหละพยากรณ์ตัวเราเอง หลวงพ่อใช้สติปัญญาเอาตามนั้นนี่นะ

สมัยก่อนบวชสามปีย้อนหลัง หลวงพ่อเคยอธิษฐานจิตไว้ว่า ขอให้ลูกนี้ได้เผยแพร่พุทธคำสอนของพระองค์ให้รุ่งเรืองกว่าใครๆ ในยุคนี้ นี่เป็นแต่เพียงคำอธิษฐานนะ ความจริงมันเป็นไปได้หรือกมันสำเร็จไปไม่ได้ หลวงพ่ออธิษฐานไว้เช่นนั้น แต่ก็จะทำไปตามสติปัญญา ตามโอกาสอันสมควร

การเผยแพร่พุทธคำสอนที่จะให้ผลนั้นนะ มันขึ้นอยู่กับใคร มันขึ้นอยู่กับผู้ฟังจะนำเอาธรรมะของพระพุทธองค์ไปประพฤติปฏิบัติเท่านั้น มันขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้ฟังเท่านั้น สำหรับผู้เทศน์ ผู้เทศนา ผู้แสดงออกไปนี้ ก็หวังจะให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับผู้ฟังแต่เมื่อผู้ฟังไม่ยอมรับไม่ยอมเอา อันนี้มันก็ไปบังคับกันไม่ได้นะ ไปบังคับกันไม่ได้ เรื่องของเรื่องมันเป็นอย่างนั้น เพราะว่า

ต่างคนต่างแสวงหาความสุขด้วยกันทุกคน แต่ว่าสุขนั้นมันจะเป็นเหตุมาจากอะไรก็ไม่รู้ นี่..มันเป็นวิธีการของใครของมัน มันเป็นเช่นนั้น

ฉะนั้น หลักการประพตติธรรมกรรมฐานสมัยหลวงพ่อยังเดิน  
ธุดงค์พงป่า ยังท่องเที่ยวแสวงหาครูบาอาจารย์อยู่ หลวงพ่อปริกรรม  
ไว้เสมอว่า

เมื่อความคิดดับ...วิญญานก็ดับ

เมื่อความคิดดับ...วิญญานก็ดับ

หลวงพ่อบริกรรมอยู่เช่นนี้ เพราะว่า คำว่าสังขารในปฏิจจสมุปบาท  
นั้นเป็นชื่อแทนของความคิด แปลเป็นภาษาไทยแล้วคือความคิด สังขาร  
นั้นแหละ การเจตนา การใส่ใจ

เมื่อการเจตนา การใส่ใจของความคิดดับไป...วิญญานมันก็ไม่  
ได้ทำงาน นี่มันเป็นอย่างนั้นมันไม่ได้ตั้งมั่น มันก็เรียกว่าไม่มีก็ได้..  
มีก็ได้ ว่านั่นเถอะ นี่เป็นแต่เพียงรู้ไปตามธรรมชาติเท่านั้น ไม่เกิดเป็น  
กิเลสตัณหาอาสวะใด ๆ เลย เราก็อยู่อย่างสบายไปฉนั้น

## การบรรลุนิโรธธรรมมีญาณกำกับเป็นไปอย่าง อัตโนมัติ

การบรรลุพระนิโรธธรรมญาณ หลวงพ่อขอย้ำอีกครั้งหนึ่งว่า  
เขามีญาณนะ เขามีญาณกำกับเสมอ ญาณตัวนี้เรียกว่ามันเป็นอัตโนมัติ  
เลย หลวงพ่อก็อธิบายไม่ถูกอธิบายยากเหมือนกัน เพราะสภาวะอยู่  
ในจิตใจ จะเอาออกมาอธิบายเป็นภาษาคำพูด เป็นภาษาหนังสือ  
นั้นมันก็สุดวิสัยจริง ๆ มันอธิบายยาก พูดพอเป็นเงา ๆ พูดพอเป็นกลาง ๆ

ให้ท่านเข้าใจเท่านั้น เรียกว่าพูดเปรียบเทียบเป็นบุคลาธิษฐานมั่ง  
ธรรมาธิษฐานมั่ง ถ้าเผื่อว่าท่านผู้มิฤศลबारมีธรรม เป็นผู้เพียบพร้อม  
จริงๆ เป็นผู้ต้องการจริงๆ นั่นนะ ก็ย่อมแสวงหาก็ก็น้อมค้อมเสียหาจนได้  
แหละ..ว่างั้น จนถึงวาระสุดท้ายในการประพาศิธรรมกรรมฐานของ  
หลวงพ่อบุญที่วัดป่านาเบี้ย ซึ่งเป็น พ.ศ. ๒๕๓๑ นั้น ก็ใช้ความบากบั่น  
อย่างถึงที่สุด

พระพุทธรูปองค์ท่านทรงตรัสไว้ว่า  
ธีระเหล่านั้นเข้าฌาน มีความเพียรติดต่อกัน  
มีความบากบั่นเป็นนิตย์  
ย่อมถูกต้องพระนิพพานอันเกษมจากโยคะ  
หาธรรมอื่นยิ่งกว่ามิได้

คำว่าเข้าฌานนะ ก็คือเข้าเพ่งนี่เอง..เพ่ง

เพราะว่า ฌานแปลว่า เพ่ง

เพ่งเข้าตรงไหน ก็ตรงความคิดนั้นแหละ ตรงที่มันปรุงแต่งที่มัน  
เป็นกิเลสนี้ หลวงพ่อพูดวกไปวนมาทำไมเป็นเช่นนั้น เพราะมันมีอย่าง  
เดียวมีนิโรธธรรมญาณเท่านั้น พูดวกรวนมาหาตรงนี้ เพื่ออยากจะน้อม  
จิตเหนี่ยวจิตของผู้ฟังให้พวเข้ามารับรู้รับเห็นสภาวะนิโรธธรรมญาณ  
อยู่ในห้วงของความคิดของตนนั่นแล

เพราะพระองค์ได้ตรัสไว้ว่า  
“ทางไปนิพพานก็มีอยู่เช่นนั้น นิพพานก็มีอยู่เช่นนั้น  
แต่ตถาคตเป็นผู้บอก เป็นผู้แสดง เป็นผู้ชักชวน  
ถึงตถาคตแสดงอยู่อย่างนี้ บอกอยู่อย่างนี้  
บางพวกก็ได้ถึงนิพพาน บางพวกก็ไม่ถึง”

นี่เพราะว่ามันขึ้นอยู่กับแต่ละคน ขึ้นอยู่กับผู้ประพฤติปฏิบัติ  
เท่านั้นเอง

ฉะนั้น ในท้ายที่สุดของการบรรยายธรรมะ ทำความเข้าใจพอ  
ย่อ ๆ มาวันนี้ ก็หวังว่าท่านนักปฏิบัติทั้งหลายก็คงจะหิบบวชเฝ้าพระ  
อมตธรรมของพระองค์ ไปชโลมจิตชโลมใจ ไปประพฤติปฏิบัติ ไปเป็น  
แม่บทแม่พิมพ์ ไปประยุกต์ชีวิตจิตใจของตนให้ได้ตามนั้น ให้ถึงตามนั้น

เพราะชีวิตนี้เป็นของมีค่า เราจะมัวโน่น ๆ นี้ ๆ เราจะมัวเกียจโนน  
เกียจนี้ คนโน้นไม่ทำ คนนี้ไม่ทำ เราก็ไม่ทำ โอ๊ย..คนอื่นก็เห็น ๆ อยู่  
อย่างนั้น ไม่เห็นเขาทำอะไร เราก็ไม่ทำเหมือนกัน อันนั้นมันเป็นเรื่อง  
ของแต่ละคน

**ใครต้องการดับทุกข์ ก็จงประพฤติปฏิบัติเอา  
ถ้าใครไม่ประพฤติปฏิบัติ  
ก็พื้นฐานที่จะพ้นทุกข์ไม่ได้เลยเป็นอันขาด  
อันนี้เป็นคติเตือนใจของพวกท่านทั้งหลาย  
ขอจงเข้าใจตามนี้**

หลวงปู่สาวกโลกอุดร อมมปาโล



สังโยชน์ กิเลสร้อยรัดผูกจิตหมุ่นัวไว้ในภพ

# สังโยชน

กิลีสร้อยรัดผูกจิตหมู่สัตว์ไว้ในภพ



ถอดคำจากพระธรรมเทศนาเพื่อมรรคผลนิพพาน

การออกเที่ยวเทศนาของสาวก  
เพื่อย่อยกพระพุทธศาสนา  
เพื่อเชิดชูคำสอนศาสดา  
ให้เจิดจ้าไปชั่วนิรันดร



หลวงปู่สาวกโลกอุดร อมมปาโล



ต่อไปนี่หลวงพ่อกุศลอุทร จะได้บรรยายถึงพุทธคำสอนอันวิเศษ  
สูงสุดล้ำฟ้าล้ำแผ่นดินขององค์เอกสัพพัญญูสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรา  
เพื่อให้เข้าสู่จิตสู่ใจ เพื่อเข้าไปพอกจิตพอกใจของท่านผู้ฟังทั้งหลาย  
เพราะมนุษย์หรือสรรพสัตว์ทุกหย่อมหญ้าฟ้าดินที่เกิดมาอยู่ในโลกนี้นะ  
ล้วนแล้วแต่ตกอยู่ในภัยแห่งความทุกข์อันมหันต์ ความทุกข์อันใหญ่ ๆ  
ภัยอันใหญ่ ๆ ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรา ท่านได้  
ทรงบัญญัติไว้ ท่านได้ทรงบอกว่า

มันก็มีเหตุเป็นแดนเกิด

เหตุมันก็คือกิเลสนั่นเอง มันเกิดมาจากกิเลสนั้นแหละ เพราะ  
สรรพสัตว์น้อยใหญ่ยังละตัวกิเลสไม่ได้ เรียกว่ามีกิเลสด้วยกันหมด  
ทุกคน ว่านั่นเถอะ

ทำอย่างไรเราจึงจะพิชิตเช่นฆ่า หรือละ หรือปราบ หรือดับกิเลส  
เหล่านี้ให้มันสิ้นซากไปจากจิตจากใจเราได้ ทางพระพุทธศาสนา  
พระองค์ก็ได้ทรงบัญญัติคำสอนไว้ เพื่อให้เป็นข้อวัตรปฏิบัติแก่หมู่สัตว์  
ผู้ที่ใฝ่ในความพ้นทุกข์ทั้งหลาย จึงจะผ่านพ้นวิถีกังกันดารกิเลสนี้  
ไปได้

วันนี้หลวงพ่อก็จะขออธิบายเรื่องสังโยชน์ พอประกอบเป็นแนวทางในการประพฤติธรรมกรรมฐานของพวกท่านทั้งหลาย ที่ท่านทั้งหลายก็คงได้ยินได้ฟังมาแล้วเรื่องสังโยชน์ และวันนี้หลวงพ่อก็จะขอเอาประกอบกับประวัติของพระอรหันต์บุคคลตามภูมิธรรมชั้นต่าง ๆ ไปด้วย

**คำว่าสังโยชน์นั้นแปลว่า**

**ธรรมชาติของกิเลส...ที่ร้อยรัดผูกจิตผูกใจของหมู่สัตว์ไว้ในภพ**

**ภพในที่นี้ ก็เป็น ภพที่เกิดของความคิด นั้นแล**

**รวมลงแล้วมีสามภพด้วยกัน คือ กามภพ รูปภพ อรูปภพ นั้นแล**

**ทั้งกามภพ รูปภพ อรูปภพ ทั้งสามภพนี้แหละ มันเป็นแดนเกิดของความคิด**

เมื่อความคิดของเราคิดไปติดอยู่ในนั้น ไปตายอยู่ในนั้น ไปเที่ยวตายไปเที่ยวเกิด ไปเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในนั้น ท่านจึงเรียกว่า กามภพ รูปภพ อรูปภพ มันอยู่ภายในห้วงของความคิดนั้นแล

ที่นี้ สังโยชน์ที่ท่านทรงบัญญัติไว้ก็มี ๑๐ ประการด้วยกัน คือ

- |                          |                      |
|--------------------------|----------------------|
| ๑. สักกายทิฏฐิสังโยชน์   | ๒. วิจิกิจจาสังโยชน์ |
| ๓. สีลัพพตปรามาสสังโยชน์ | ๔. กามราคะสังโยชน์   |
| ๕. ปฏิฆะสังโยชน์         | ๖. รูปราคะสังโยชน์   |
| ๗. อรูปราคะสังโยชน์      | ๘. มานะสังโยชน์      |
| ๙. อุทธัจจะสังโยชน์      | ๑๐. อวิชชาสังโยชน์   |

คำว่าสังโยชน์นี้ มันก็เป็นชื่อของกิเลส อย่างที่หลวงปู่บอกไว้  
นั่นแหละ มันร้อยรัดเอารูปนามขันธห้า ของหมู่สัตว์ที่เกิดมาอยู่ใน  
วิภวภูมิตนทุกชั้นนี้แหละไปในอำนาจของมัน ชาติแล้วชาติเล่า  
ชาติแล้วชาติเล่า ยังอนันตชาติ ไม่มีชาติที่จะสงบจบสิ้นลงได้เลย

ฉะนั้น ท่านผู้เฝ้ามองความพันทุกข์ทั้งหลาย ก็ของพวงกันตั้งใจฟังว่า  
คุณธรรมเช่นไร ของพระอรหันต์บุคคลเช่นไร ข้อวัตรปฏิบัติเช่นไร  
จึงจะผ่านวิภวภูมิตนทั้ง ๑๐ ประการนี้ได้

วันนี้ หลวงปู่จะได้นำอริยประวัติดีชีวิตของพระอรหันต์บุคคล  
จำพวกที่มีบารมีอันสูงส่งได้เข้าถึงกระแสพระนิพพาน ร่วมอริยวงศ์ของ  
องค์เอกสัมพุทธเจ้าสัมมาสัมพุทธเจ้า เรียกว่าเป็นผู้ไม่คืนมาสู่อบายภูมิ  
อีกต่อไป มีแต่ผู้ที่จะทอดทิ้งโคตรแห่งปุถุชน มีแต่ท่านที่จะทอดทิ้ง  
กามโคตรนี้ไปทั้งนั้น แต่ยังไม่พ้นก็ยังมีบางจำพวก แต่สำหรับชั้นสูงสุด  
คือพระอรหันต์ผลนั้น ท่านทิ้งไปหมดได้พ้นกิเลสอาสวะทั้งสิ้น

ฉะนั้น คุณธรรมที่จะตัดสังโยชน์ลงได้นั้น

## ๑. สักกายทิฏฐิสังโยชน์ นี้ ซึ่งมีความเห็นผิด

มีความเห็นผิด เช่นมีความเห็นว่ากายเป็นเรา เราเป็นกาย  
ใจเป็นเรา เราเป็นใจ รูปเป็นเรา เราเป็นรูป เวทนาเป็นเรา เราเป็นเวทนา  
สัญญาเป็นเรา เราเป็นสัญญา สังขารคือความคิดเป็นเรา เราเป็น  
ความคิด วิญญาณธาตุรู้เป็นเรา เราเป็นผู้รู้

นี่..กิเลสตัวแรกนะ มันมีทิฐิ มันเห็นผิดอย่างนี้ คุณธรรม  
ข้อนี้แหละ เป็นคุณธรรมของพระโสดาบันถึงจะดับมันลงได้ ถึงจะละมัน  
ได้ว่างั้นเถอะ คำว่าดับหรือละก็คงเป็นศัพท์ที่ว่าอันเดียวกันนั่นแหละ

ละไปหรือว่าปทานทำนองนี้ก็ใช้ได้เหมือนกันนะไม่ขัดกันหรือ  
พระโศดาบันท่านจึงจะละได้

แต่..คุณธรรมของพระโศดาบันนั้นท่านรู้ว่า

รูปนี้..กายนี้ไม่เที่ยง มันเป็นทุกข์ เป็นอนัตตา

นี่..มีเราอยู่นะ พระโศดาบันยังมีเราอยู่ ไม่ถึงกับเป็น  
สูญญตาวิโมกข์ ไม่ได้ถึงขั้นนั้น ยังมีนิमित ยังมีเครื่องหมายอยู่

เพราะพระโศดาบันนี้ ยังละตัวกามราคะไม่ได้ ยังมีความเห็นว่า  
เราไม่เที่ยง เรามีความเกิดขึ้นเป็นเบื้องต้น แปรไปในท่ามกลาง สลายไป  
ในที่สุด เราเป็นทุกข์ทนอยู่ไม่ได้ เราเป็นอนัตตา

มันยังมี เรา อยู่ว่างั้นเถอะ มันเป็นไตรลักษณ์แบบเราเป็น  
แบบคนเป็นว่างั้นเถอะ พระโศดาบันละได้เพียงแค่นี้ เพราะตัวกามราคะ  
ตัวตนยังค้ำคออยู่ข้างหน้า ตัวกามราคะพระโศดาบันยังทำลายล้าง  
ลงไม่ได้

ตามประวัตินิทานในชาดกในครั้งพุทธกาลก็มี เช่นยังมี  
พราหมณ์คนหนึ่งนะเป็นหญิงสาว เป็นบุตรของคฤหบดีอยู่ในนคร  
นั้นแหละ เป็นสาวสวยสดงดงาม พอเห็นนายพรานเดินผ่านหน้าบ้าน  
ไปเท่านั้นแหละ เกิดความปฏิพัทธ์รักใคร่ถึงกับลุ่มหลง ได้วิ่งตาม  
นายพรานไปอยู่กันแบบภรรยาสามี อยู่กลางดงกลางป่าโน้น นี่แหละ  
ยังมีความกระหาย ยังมีความรุนแรงในกามราคะ พระโศดาบันยังละลง  
ไม่ได้

คุณธรรมของพระโศดาบันรู้แต่เพียงว่า เราเป็นอนิจจัง  
เราเป็นทุกข์ เราเป็นอนัตตา

มันเป็นอยู่..เป็นเรา เราเป็นนะ ยังไม่ได้เป็น สุกฺขัญญาตวิโมกข์  
ขอให้ท่านเข้าใจตามนี้

ที่นี้คุณธรรมของพระโสดาบันข้อต่อไปอีก

**๒. วิจิกิจจาสังโยชน์** พระโสดาบันไม่มีความลังเลสงสัย ในการ  
ตรัสรู้ขององค์เอกัสถัพพัญญุตัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่สงสัยในคำสอนของ  
พระพุทธองค์ เรียกว่าไม่สงสัยในพระธรรม ไม่สงสัยในพระสงฆ์  
พระโสดาบันไม่สงสัย เรียกว่าไม่มีความวิจิกิจจาสังเลสงสัยใด ๆ ทั้งสิ้น  
เชื่อเรื่องบาป บุญ คุณโทษ ท่านมีเหตุมีผลสิ่งใด ๆ เกิดจากเหตุ

ท่านรู้ปฏิจจสมุปบาทด้วยพระโสดาบันนี้ แต่ท่านยังบรรลุถึง  
ไม่ได้..ยังละไม่ได้ท่านรู้ เช่นพระสารีบุตรนั้นจะได้ฟังธรรมจาก  
พระอัสสชิเพียงภาษิตเดียวเท่านั้นแหละ เช่น

*เย ธมฺมา เหตุปฺปภา*

*เตสํ เหตุํ ตถาคโต(อาห)*

*เตสญจ โย นิโรโธ จ*

*เอวํ วาที มหาสมโณ*

ซึ่งแปลเป็นใจความภาษาไทยเราได้ความว่า

*สิ่งทั้งหลาย (หรืออันก็ได้) ธรรมทั้งหลาย*

*มีเหตุเป็นแดนเกิด เมื่อเหตุดับผลย่อมดับ*

นี่ พระโสดาบันท่านรู้แจ้งแทงตลอดได้ละนี้ท่านละได้  
ท่านไม่มีความลังเลสงสัยในพระธรรมของพระพุทธองค์ ท่านรู้หมดท่านรู้  
ไม่ใช่ว่าคุณธรรมของพระโสดาบันปฏิบัติไปแบบลูป ๆ คำ ๆ ไม่มีคุณธรรม  
ของพระโสดาบันไม่มีเช่นนั้น นี่คือนคุณธรรมของพระโสดาบันนะ

๓. สัตว์พศปรามาสสังโยชน์ ประพฤติศีลแบบลู่ ๆ คำ ๆ อันนี้พระโสดาบันละไปได้

พระโสดาบันท่านถือศีลในพระพุทธศาสนา จะเป็นศีล ๕ ศีล ๘ ศีล ๑๐ ศีล ๒๒๗ ท่านไม่ได้ถือศีลหรือประพฤตินิรรมกรรมฐาน แบบลู่ ๆ คำ ๆ แบบเดรัจฉานวิชา แบบอ่อนวอน ท่านถือศีลแบบ อุตตาทิ อุตโน นาโถ ตนแลเป็นที่พึ่งของตน พระโสดาบันท่านรู้ท่าน ไม่ลู่ ๆ คำ ๆ นี้..ตัดไปได้ พระโสดาบันตัดไปได้ ต่อไป...

ที่นี้ ต่อไปพระสกทาคามี

#### ๔. กามราคะสังโยชน์

#### ๕. ปฏิฆะสังโยชน์

พระสกทาคามีนี้ ท่านปราบลงให้เบาบางลงได้ พระสกทาคามีนะท่านปราบลงได้ แต่พระโสดาบันยังละไม่ได้ยังทำให้เป็น สมุจเฉทลงไม่ได้ พระสกทาคามีทำลงได้

ที่นี้ พระอนาคามี จึงตัดตัวกามราคะ, ตัวปฏิฆะนี้ลงได้ พระอนาคามีสมบุรณ์ทั้งสังโยชน์ ๕ เบื้องต้น นี้เป็นคุณธรรมของ พระอนาคามีผล พระอนาคามีท่านละสังโยชน์เบื้องต่ำได้ ๕ เต็มพอดี

ส่วนสังโยชน์เบื้องบนนั้น เป็นคุณธรรมของพระอรหันต์

เรียกว่าเป็นปฏิปทาของพระอรหันต์ เรียกว่าเป็นอำนาจ ของพระอรหันต์มรรค เป็นอานุภาพของพระอรหันต์ผล จึงจะละได้ จึงจะ ปหานได้ จึงจะดับมันได้

เพราะมันเหนียวแน่นมาก กิเลส ตัณหา อาสวะ มันหมักหมม มาแล้วเป็นแสน ๆ ล้าน ๆ ชาติ เราจะละมันได้ ทั้งมันได้ชาติเดียวนี้ เห็นท่าจะยาก ต้องอบรมกุศลบารมีมาแล้วไม่รู้วาก็ภพที่ชาติ

เมื่อเรามารู้มาเห็นกระแสแห่งพระนิพพาน หมายถึงกระแส แห่งความดับก็เป็นที่ยื่นชมอย่างยิ่งของท่านผู้มีกุศลบารมีเหล่านั้น นี้ ถ้าท่านทั้งหลายเป็นผู้ตั้งอยู่ในความประมาท ก็ท่านทั้งหลายนั้นแหละ เป็นผู้เพียบพร้อมด้วยอิทธิบาทและอินทรีย์ และเป็นผู้เพียบพร้อมที่ จะเดินเข้าสู่มรรค ผล นิพพานได้เหมือนกัน เพราะคำสอนของพระพุทธ องค์นั้น ท่านไม่สงวนลิขสิทธิ์ดอก

พระพุทธองค์ท่านอุบัติมาเป็นประโยชน์ต่อชาวโลก

ถ้าชาวโลกน้อมเอาคำสอนของพระพุทธองค์ ไปชำระล้าง จิตใจแล้วไซร์นั้นแหละ นั้นแหละ..เป็นสิ่งที่ปรารถนาของพระพุทธองค์

ฉะนั้น ต่อไปนี้หลวงพ่อก็จะขออธิบายศัพท์

**สังโยชน์เบื้องบน คือ**

## ๖. รูปราคะ

๗. **อรูปราคะ** ซึ่งพระอนาคามีก็ยังละไม่ได้ พระอนาคามีนี้ ยังมีความสุขกายสบายใจ ยังยินดีอยู่ในการสุขกายสบายใจ พระอนาคามี ก็ยังมีความสุขใจสบายใจ ยังต้องการอยู่ว่่างั้นเถอะ พระอนาคามี ยังละไม่ได้ ถ้ามุ่งไปในทางรูปกรรมฐาน อรูปกรรมฐาน พระอนาคามี ก็ยังละฝ่ายรูปผาน คืออาศัยวัตถุ อาศัยนิमित เฟงกสิณดิน น้ำ ลม ไฟ พระอนาคามียังละวัตถุของธาตุกรรมฐานของกรรมฐานไม่ได้ว่่างั้นเถอะ.. ยังละไม่ได้ และอรูปรกรรมฐานก็ยังละไม่ได้ นั่นเป็นอย่างนั้น ที่นี้ตัว..

**๘. มานะสังโยชน์** ความถือตัว ถือหมู่ ถือพวก ถือเรา ถือเขา พระอนาคามีก็ยังไม่ได้ ตัวมานะนี่ก็เป็นตัวร้ายกาจอย่างยิ่งนะ เรียกว่าเป็นตัวเหนียวแน่นมาก มานะตัวนี้ก็แปลว่าความถือตัว เช่น

เป็นผู้เลิศกว่าเขา...ก็สำคัญว่าตัวเลิศกว่าเขา สำคัญว่าเสมอ  
เขา สำคัญว่าเร็วกว่าเขา

เป็นผู้เสมอเขา.....ก็สำคัญว่าเลิศกว่าเขา สำคัญว่า  
เสมอเขา สำคัญว่าเร็วกว่าเขา

เป็นผู้เร็วกว่าเขา.....ก็สำคัญว่าเลิศกว่าเขา สำคัญว่า  
เสมอเขา สำคัญว่าเร็วกว่าเขา

ตามเฉลยนักธรรมที่เขาออกมา เขาก็ว่าตัวเลว ๆ นี่คงไม่เป็น  
กิเลสตัดหาหรอก เขาว่าอย่างนั้น

เป็นครับ เป็น เป็น เหมือนกันหมด เพราะมันมีตัวตน  
เข้าไปรับรองครับ มันมีเรา มันมีความสำคัญเข้าไปรับรองครับ เป็นเรา  
ทั้งนั้นครับ เป็นอัตตาตัวตนทั้งนั้นครับ ล้วนแต่เป็นกิเลสผูกมัดจิตใจ  
ของสรรพสัตว์ทั้งนั้นครับ ขอให้เข้าใจตามนี้ ทีนี้ตัว..

**๙. อุทธัจจะสังโยชน์** ความฟุ้งซ่านนะครับ ฟุ้งซ่านไปตามความคิด  
ฟุ้งซ่านไปในเมื่อยามเจ็บปวดป่วยไข้ ฟุ้งซ่านไปในเมื่อประสบสิ่งไม่  
พอใจ หรืออะไรเหล่านี้ พระอนาคามีก็ยังตัดไม่ได้ ยังคิดฟุ้งซ่านไปอยู่ครับ  
แต่ไม่ถึงกับรำคาญใจครับ ไม่ถึงกับกลัวใจว่านั่นเถอะฟุ้งไปอยู่ กลุ้มใจ  
กับรำคาญใจก็คงเป็นศัพท์เดียวกัน ไม่ถึงนั้นเรียกว่าฟุ้งคิดไปว่านั่นเถอะ  
เอามันยังไม่อยู่ว้างนั่นเถอะ อิทธิบาทยังหย่อน อินทรีย์ยังหย่อนอยู่

**๑๐. อวิชชาสังโยชน์** ก็เหมือนกันยังไม่ได้ พระอนาคามีนี้  
ยังไม่ได้รู้แจ้งแทงตลอดในพระนิโรธธรรมญาณครับ ตลอดถึง  
พระสกทาคามี พระโสดาบันก็เหมือนกันครับ

แต่รู้ครับ รู้วิธี รู้ทุกข์ รู้สมุทัย รู้วิธียอยู่ แต่ยังละ ยังทำให้แจ้งไม่ได้  
ยังทรงสภาวะแห่งนิโรธธรรมไม่ได้

รู้ทางถึงความดับทุกข์เหมือนกัน รู้ครับ รู้หมด นี่คุณธรรมเป็น  
อย่างนั้น พระอริยเจ้าพระอริยบุคคลย่อมไม่มีการดั่งเลสสงสัย ไม่มีตัว  
มานะทิลุฐิเข้าไปถือตัวแบบเห็นผิดครับ..เป็นอย่างนั้น พระอนาคามี  
พระสกทาคามี พระโสดาบันก็เหมือนกันท่านรู้ครับ

## เปรียบเทียบบุคคลสร้างถนนสู่พระนิพพาน

ที่นี้หลวงพ่อก็เปรียบเทียบให้ฟัง การเดินทางของผู้มีกุศลบารมี  
ธรรมอันแก่กล้า ที่ได้อบรมกุศลบารมีมาแล้วอย่างเต็มเปี่ยม ที่จะเข้า  
วิถีโคจรผ่านพ้นแก่งกันดารไปได้ นั้น เปรียบเสมือนหนึ่งคนทำถนน  
หนทางครับ พระอนาคามี พระสกทาคามี พระโสดาบัน และ  
พระอรหันต์ คนสั่งจำพวกนี้เปรียบเหมือนการสร้างทางครับ สมมุติว่า  
มีระยะทางอยู่ถึง ๑๐ โยชน์ครับ สมมุติว่า ๑๐ โยชน์นั้นครับ  
พระโสดาบันนี้ท่านทางป่าหมายถึงทางป่ากิเลสก็ได้ครับ สมมุติเป็น  
ทางป่าจริง ๆ แล้วก็เรียบร้อย ยกดินขึ้นมา แล้วก็ลงหินลูกรัง ลงหินคลุก  
ลาดยางเสร็จเลยครับ พระโสดาบันท่านทำเสร็จได้ ๓ โยชน์

ต่อไปอีก สมมุติเป็นพระสกทาคามี ท่านนี้ครับ พระสกทาคามี  
ท่านทำเพิ่มขึ้นไปอีกครับได้ ๑ โยชน์ครับรวมเป็น ๔ โยชน์

พระอนาคามีทำได้ถึง ๕ โยชน์ครับ ทำได้ถึง ๕ โยชน์ลงลูกรัง  
หินคลุก อัดยาง เสร็จเรียบร้อยแล้วจรดวางได้สะดวก ทำเสร็จถึง ๕ โยชน์ครับ  
นี่พระอนาคามี

ส่วน..พระอรหันต์ผลนั้น ฟุ้งไปเลยครับได้ ๑๐ โยชน์ครับ  
ได้ ๑๐ โยชน์เต็มพอดีนี้ครับ บรรลุถึงซึ่งจุดหมายปลายทาง

## เปรียบเทียบมหาเข็มนวิเศษในกัณมมหาสมุทร

และหลวงพ่อบอเปรียบเทียบเป็นบุคลาธิษฐาน สมมุติว่ามีเข็มนคร  
มีเข็มน มีเข็มนวิเศษอันหนึ่งที่มันจมอยู่ในกัณมมหาสมุทรนั้นนะครับ  
อยู่กลางมหาสมุทรไม่ว่าจะอยู่ตรงไหนนะครับ เข็มนวิเศษนี้ครับที่จะ  
งมขึ้นมาได้นะครับมีอยู่คนจำพวกเดียวเท่านั้น คือผู้ผ่านการบรรลุ  
นิโรธธรรมนั้นแหละครับเป็นชื่อแทนพระอรหันต์เป็นชื่อแทนพระนิพพาน  
จึงจะมีวาสนาบุญญาธิการไปเอาเข็มนวิเศษในกัณมมหาสมุทรนี้ได้ครับ  
ที่นิ้วดระยษน้ำครับจากผิวน้ำลงสู่กัณมมหาสมุทรที่นี้ครับ เอา ๑๐ โยชน์  
เหมือนกันครับ ๑๐ โยชน์

ที่นี้ พระอริยบุคคลผู้เข้าสู่กระแสพระนิพพานคือพระโสดาบัน  
นี้ครับ เข้าสู่กระแสในที่นี้เป็นบุคลาธิษฐาน หมายถึงมองเห็นแล้วก็รู้ว่า  
เข็มนวิเศษมันอยู่ตรงนี้แน่นอน และก็มิเชือกมีด้ายมัดไว้ครับยาวลงไป  
ไม่มีผิดครับ ถ้าดำลงไปมุดมันไป..มุดมันลงตรงนั้นครับ มุดนี้เป็น  
ภาษาอีสานนะครับ ภาษาอีสาน ภาษากลางเรียกว่าดำลงไป เอาเข็มน  
อันวิเศษนั้นขึ้นมาได้ครับ พระโสดาบันนี้ท่านดำลงไปมุดลงไปเลยครับ  
ได้เพียง ๓ โยชน์ครับ ใจมันจะขาดใผลขึ้นมาตามเดิมเลยครับ ไม่ไหว  
ไม่ไหว บารมียังอ่อน อิทธิบาทยังไม่ถึงครับ ยังไม่ถึง

แต่พระสกทาคามีครับ พระสกทาคามี..ตานี้ ดำลงไปอีกได้ ๔ โยชน์ ใจมันจะขาดเหมือนกันครับ ไม่ไหวต้องขึ้นมา มันไม่ไหว ยิ่งหย่อนเหมือนกัน ยิ่งหย่อนเหมือนกัน

พระอนาคามี..ตานี้ ท่านดำลงไป ๕ โยชน์ครับ ใจจะขาดอีกครับ ไม่ไหว ฟุ้งขึ้นมาเลยครับไม่ได้

แต่สำหรับด้วยอานุกาภาพแห่งพระอรหัตตมรรค ผู้มีความกระหายอย่างแรงกล้า ผู้ได้บำเพ็ญมาแล้วตั้งแต่ว่าหนึ่งแสนมหากัปครับ บำเพ็ญคุณงามความดี บำเพ็ญกุศลบารมีมาแล้วถึงหนึ่งแสนมหากัปครับ ด้วยเดชแห่งอำนาจพระอรหัตตมรรคพระอรหัตตผลครับ ฟุ้งทีเดียวครับ ผ่านทั้ง ๑๐ โยชน์ ท่านจับเอาเข็มอันวิเศษซึ่งหมายถึงพระนิโรธธรรมญาณ หรือหมายถึงพระนิพพานนั้น โผล่ขึ้นมาเลยครับ ได้เสวยวิมุตติสุขตามเข็มอันวิเศษ อันเป็นชื่อเรียกแทนพระนิโรธธรรมญาณนั่นเอง

นี่แหละครับ ท่านรู้ครับท่านรู้จุดแต่ยังเอาไม่ได้เท่านั้นแหละ พระโสดาบัน พระสกทาคามี พระอนาคามีก็เหมือนกัน ท่านรู้จุดครับ ท่านจะเพียรพยายามต่อไปอยู่ตรงนี้ ท่านรู้ครับไม่ใช่ไม่รู้

ที่นี้ หลวงพ่อจะขอกล่าวเปรียบเทียบ วิธีประเพณีธรรมกรรมฐานตามยุคตามสมัยนี้ครับ ขออภัยโทษด้วยนะอย่าหาว่าหลวงพ่อนี้แสดงธรรมเหยียบย่ำหรือเสียดสีคนอื่นครับ พระโสดาบันท่านตัดไปแล้วครับ ตัววิจิกิจฉา ตัวทวิภูตัสสังโยชน์ครับ ท่านรู้จุดบรรลุพระนิโรธธรรมญาณ ท่านรู้จุดบรรลุพระนิพพาน

เปรียบเสมือนหนึ่งพระอานนท์ครับ มาตรฐานท่านจะเป็นเลขาฯ ใหญ่ หรือเป็นคนรับใช้ เป็นพุทธอุปัฏฐากของพระองค์อยู่

ท่านยังไม่ได้บรรลุมรรคผลนิพพานชั้นสูงครับ ท่านไม่ได้เป็นพระอรหันต์  
ท่านรู้ครับท่านรู้จุด ท่านเพียรพยายามอยู่ครับแต่ยังไม่ถึงเท่านั้น

ต่อเมื่อใกล้จะถึงวันทำปฐุมสังคายนานะครับ พระมหากัสสปะ  
ได้เตือนให้ท่านได้เร่งทำความเพียร ก็เพื่อให้ท่านได้บรรลุถึงพระนิโรธ  
ธรรมญาณนั่นเองครับ

ถ้าไม่ได้บรรลุถึงพระนิโรธธรรมญาณเสียก่อน ก็แปลว่ายังไม่  
รู้แจ้งแทงตลอดในอริยสัจสี่นั่นเอง ท่านรู้วิธีนี้ครับรู้ ใช่ว่า  
พระโสดาบันจะไม่รู้ หรือแกล้งไม่รู้นะ..รู้ครับ แต่ท่านยังทำไม่ได้

แต่ทุกวันนี้ะครับ ปฏิบัติธรรมกรรมฐานไปต่าง ๆ ไม่รู้ว่าไม่รู้..  
หรือรู้ หลวงพ่อก็ไม่รู้ แต่หลวงพ่อกจะกล่าวเอาเฉพาะคุณธรรมของ  
พระโสดาบันให้ดู

พระโสดาบันท่านไม่ได้เข้าใจว่า หัวใจหรือความคิด หมายถึง  
ความคิดครับ ความคิดมันอยู่สะดือ ความคิดมันอยู่หน้าท้อง มันเกิด  
อยู่หน้าท้อง ความคิดมันเกิดอยู่หัวใจด้านซ้าย ความคิดมันเกิดอยู่  
กลางกระหม่อม ความคิดเกิดอยู่กลางสมอง หรือความคิดมันเกิด  
อยู่ลำคอ

ไม่มีครับ พระโสดาบันความวิจิกิจจาดูนี้ตัดไปได้ครับไม่มี..ไม่มี  
คุณธรรมของพระโสดาบันไม่มีเลยเป็นอันขาดครับ ไม่มีเช่นนี้เลย  
เป็นอันขาด ไม่มี..หลวงพ่อบรรจงตามนี้ เอาเฉพาะคุณธรรมของ  
พระโสดาบันท่านไม่มีความลังเลสงสัย ไม่มีทีสิมมานะที่จะว่าไม่รู้  
รู้แต่ยังทำไม่ได้เท่านั้นเอง ท่านไม่ได้บอกว่าคุณคิดอยู่หัวใจด้านซ้าย..  
ผิด ไม่มีคุณธรรมของพระโสดาบัน..ไม่มีครับ

**ท่านรู้ว่า..ความคิด มันปรุงแต่งอยู่ตรงดั่งจุมูกหัก นั้นแหละครับ  
อยู่ตรงแถวๆ กระบอกตา นั้นแหละครับ**

ความคิดปรุงแต่งมันคิดอยู่ตรงนั้น เกิดวิตกวิจารณ์อยู่ตรงไหน ตรงลึ้นตรงอะไรท่านรู้ครับ ท่านรู้แต่ยังทำเป็นนิโรธธรรมญาณ หมายความว่ายังทรงสภาวะให้เป็นนิโรธสมาบัติไม่ได้ครับ ยังเพียรพยายามต่อไป

พระสกทาคามีก็เหมือนกัน พระอนาคามีก็เหมือนกันครับ นี่ท่านเพียรพยายามอยู่ ไม่ใช่ว่างๆ เปล่าๆ นะครับ

พระโสดาบัน คุณธรรมของท่านก็เรียกว่ามีมากมายก่ายกองครับ เช่นท่านไม่เป็นคนที่ว่ามีความเชื่ออย่างมงายครับ มีศรัทธามั่นคง.. มีศรัทธามั่นคงในพระพุทธศาสนา และก็มีศีลบริสุทธิครับ ไม่เชื่อมงคลตื่นข่าวครับ เช่น สมมุติว่ามีเด็กคนหนึ่งเกิดขึ้นครับอยู่หมู่บ้านหนึ่ง อยู่ตำบลหนึ่ง อยู่จังหวัดหนึ่งครับ เขาเล่าลือกันว่าเด็กน้อยคนนั้น ถ้าได้เดินเหยียบแข้งเหยียบขาผู้ใดเหยียบตัวผู้ใดแล้ว โรคภัยไข้เจ็บก็จะหายไปนานปลิดทิ้งและก็มีลาภสักการะอีกด้วย พระโสดาบันท่านไม่มงายถึงขนาดนั้นครับ ท่านไม่เชื่อ ท่านเชื่อเรื่องเหตุเรื่องปัจจัย เรื่องบาปเรื่องบุญ เรื่องกรรมเป็นของตัวเองครับ พระโสดาบันตัดไปได้ครับ ไม่มีครับ และท่านก็ไม่แสวงหาเขตบุญนอกพระพุทธศาสนาครับ นี่พระโสดาบันท่านมั่นคงถึงขนาดนั้นครับ ท่านทำบุญเรียกว่าทำทาน รักษาศีล ภาวนามัยเหล่านี้ ท่านทำอยู่เฉพาะเขตพระพุทธศาสนาครับ และก็มีศรัทธาในพระพุทธ ศรัทธาในพระธรรม ศรัทธาในพระสงฆ์ครับ ศรัทธาในความไม่ประมาท ศรัทธาในสิกขาบทที่พระพุทธองค์ได้ทรงบัญญัติไว้ครับ

ไม่ถอดถอนสิ่งที่พระศาสดาได้บัญญัติไว้ ครับ

ไม่บัญญัติสิ่งที่พระศาสดาไม่บัญญัติขึ้น..นี่ พระโสดาบันครับ

ท่านมีปฏิสันถารการต้อนรับมีความเคารพนับถือ ถ้าเป็น  
ภิกษุสามเณรท่านก็มีความปรารถนาว่า ภิกษุสามเณรผู้ประพฤติดี  
ผู้ประพฤติชอบ ที่ยังไม่มากก็ขอให้มาที่มาแล้วก็ขอให้อยู่เป็นสุข  
นี่คุณธรรมของพระโสดาบันมีเช่นนี้ครับ นี่ไม่ใช่น้อยๆ ครับ คุณธรรม  
ของพระโสดาบันนี้ครับ

อีกอย่างหนึ่งสมมุติว่า สมมุติว่านะครับ มีสำนักใดสำนักหนึ่ง  
ปฏิบัติประพฤติธรรมกรรมฐาน หรือรักษาศีลนอกรีตนอกรอยในทาง  
พระพุทธศาสนาครับ พระโสดาบันก็ไม่ไปเลื่อมใสคนชนิดนั้นครับ  
ไม่ไปเลื่อมใส แต่พระโสดาบันนะครับยังเชิดชูบูชาผ้ากาสาหวัดสี  
ของพระบรมศาสดา ที่ทรงบัญญัติว่าเป็นธงไชยของพระอรหันต์ครับ  
นี่พระโสดาบันเคารพครับ มีใช้ว่าพระโสดาบันจะพูดว่า

**พระไม่ใช่จีวร พระไม่ใช่โบสถ์วิหาร**

**พระพุทธเจ้าไม่ใช่ทองเหลือง**

พระโสดาบันไม่มีคำพูดทำนองนี้ครับ

พระอรियบุคคลซึ่งเป็นวงศ์อันประเสริฐนี้ ไม่มีคำพูดทำนองนี้ครับ  
ขอให้ท่านทั้งหลายจงสังเกตุว่า ผู้ที่ท่านมีกุศลบารมีธรรมอันสูงส่งนี้ครับ  
ท่านพูดออกไปท่านแสดงออกไปท่านต้องใช้อุบายอันเป็นอริยมัคคีครับ  
อุบายการพูดของท่านหรือการแสดงของท่านครับ ท่านถอนจิตถอนใจ  
ได้จากกิเลสมลทินมาได้พอสมควรแล้ว นี่สำหรับคุณธรรมของ  
พระโสดาบันนะครับ



พระสกทาคามีนี่นะครับ ถ้าได้รับความทุกข์ทรมานอย่างเดียว กับพระโสดาบันนะครับ ก็จะคิดจONGL้างจONGLผลาญครับ คิดผูกเวรจONGLเวรกับคนที่มาทำให้สองครั้งนั่นแหละครับ ครั้งหนึ่งครับครั้งหนึ่ง.. ประโยคหนึ่งแต่ครั้งที่ ๒ ท่านถึงได้สติสำหรับพระสกทาคามีนะครับ พระสกทาคามีถึงจะได้สตินี้แสดงเป็นธรรมาธิษฐานพระสกทาคามีจึงจะได้สติครับ คิดจONGL้างจONGLผลาญคิดสาลแข่งให้เขาเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ ให้เขาได้รับเวรรับกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ให้มันเกิดเป็นอย่างนั้น อย่างนี้คิดสาลแข่งอยู่ในใจ แต่ไม่ถึงกับอาฆาตมาดร้ายครับ อาฆาตมาดร้ายในทางอาวุธยุทธภัณฑ์นะครับ ไม่ถึงกับฆ่ากับแกงกันเลยครับ เป็นวิถิจิตคิดเฉย ๆ ครับจONGL้างจONGLผลาญกันอยู่ในนั้น

ที่นี้..พระอนาคามี ท่านจะคิดเพียงครั้งเดียวครับ แต่ไม่ถึงกับจบ ประโยคท่านก็มีอิทธิบาทมีอินทรีย์อันแก่กล้า เข้าประหัดประหารยับ ยั้งมันได้ครับละมันได้ พระอนาคามีท่านมีอิทธิบาทแก่กล้าขึ้นไปครับ ถ้าเปรียบเป็นบุคลาธิษฐานนั้นพระอนาคามีก็ว่าเป็นผู้ไม่หวนกลับมา ในมนุษยโลก เรียกว่าได้บรรลุมรรค ผล นิพพานอยู่ชั้นพรหมสุทธาวาส โนนครับ นี่เป็นบุคลาธิษฐาน ทั้งธรรมาธิษฐานด้วย

ส่วนพระอรหันต์ไม่ต้องห่วงครับ ไม่ต้อง ไม่ต้อง ไม่ต้อง

เพราะพระอรหันต์นั้นไม่ได้เกี่ยวกับกามคุณครับ ไม่มีลูกมีเมีย

มันจะเป็นอะไรก็ช่างท่านไม่มี พระอรหันต์ไม่มี สมมุติว่าเขามา ลักสิ่งของหรืออะไรของท่านนี้ มันเป็นเรื่องธาดู ๆ ครับ พระอรหันต์ ไม่มีการคิดจONGL้างจONGLผลาญ ของพระอรหันต์ไม่มีเลยตัดทิ้งไปได้ หมดนี้อานุภาพของพระอรหันต์มรรคพระอรหันต์ผลครับ นี่เปรียบเทียบ ให้ฟัง



ขอให้ท่านทั้งหลายฟังให้ดีนะครับ ฟังให้ดีที่สุด เรียกว่าตั้งใจ ฟังแบบหูผึ่ง ๆ เลยครับตอนนี้

มันเป็นของยากหลวงพ่อก็คงพูดยากไฉฉ่างนี้ หลวงพ่อพูดเพื่อพยายามจะทำความเข้าใจกับท่านผู้ฟังทั้งหลาย

สำหรับพระโสดาบันท่านดับไม่ให้คิดได้ ๓ ชั่วโมงครับ

พระสกทาคามี ดับไม่ให้คิดได้ ๔ ชั่วโมงครับ

พระอนาคามีดับไม่ให้คิดนี้ได้ ๕ ชั่วโมง ฟังให้ดี ๕ ชั่วโมง

แต่ยังทรงสภาวะนิโรธธรรมญาณไม่ได้ครับ ตัวสติยังประกอบอยู่ ฟังให้ดีครับ

ตัวสติยังทำหน้าที่เป็นองค์ฌาน องค์เพ่งประกอบอยู่ครับ จดจ้องอยู่ว่างั้นเถอะ ยังถอนออกไม่ได้ยังอาศัยวิกขัมภนปหาน กตวัไคร้ครับ กตพุงเข้าไปไว้ เพ่งเข้าไปไว้เลยครับ เป็นตทังคปหาน

ไม่ได้เป็น สุธัญญาวิโมกข์ ครับ ฟังให้ดี

ยังเป็น อัมพยากฤต ลงไม่ได้ครับ

ต่อเมื่ออำนาจของพระอรหันตมรรคครับ ฟุ้งวิถีโคจรของ สตินทริย์ฌานชนิดสายฟ้าผ่าครับ ฟุ้งออกจากแหล่งสายฟ้าเข้าผ่า ความคิดหรือฝ่ากิเลส หรือฝ่าภพผ่าชาติที่มันคิดเป็นภพเป็นชาติ อยู่ในห้วงของความคิดตรงตั้งจุ่มกั๊กวับ ๆ แวม ๆ อยู่ นั่นแลครับ ให้พิณาศมอดใหม่ไปในบัดดลนั่นเองครับ

จึงได้เป็น อัมพยากฤต ทีนี้ครับ ดับลงทั้งสองฝ่ายครับ

## ฝ่ายสติปัญญา และฝ่ายสังขารการคิดปรุงใจ

ฟังให้ดี ๆ ครับ ฟังให้ดี ๆ

สังขาร การคิด ให้มีความหมายว่า เป็นของชั่ว

สติปัญญา ให้มีความหมายว่า เป็นฝ่ายดี

สุดโต่งครับ สุดโต่งทั้งดีทั้งชั่วครับ การคิดของคนครับ

อยู่คนละสภาวะนั้นแหละ อยู่อย่างละสภาวะนั้นแหละครับ

.....มันสุดโต่งไปทั้งดีทั้งชั่ว.....

*ถ้าเราระลึกได้ ระลึกทัน รู้รูปนาม ก็เรียกว่า สติ ระลึกได้*

*ถ้าเราคิดไปกับอารมณ์ ท่านก็เรียกว่า สังขาร การปรุงใจให้คิด*

ต่อเมื่ออานูภาพของสตินทรีย์ฌานของท่านผู้มีกุศลबारมีอัน  
แกก้าสุดขีด กลายเป็นอนุสฺนินบาตพาดเปรี้ยงเข้าให้ครับ จึงจะเกิด  
เป็นอภัยกถตฺตฺรึบ เป็นกำลังของสายฟ้าผ่าครับ ฟุ้งเข้าผ่าความ  
คิดผ่ากิเลส ผ่าภพ ผ่าชาติ ที่มันคิดอยู่ตรงตั้งจุมุกหนักนั้นแหละครับ  
ด้วยอานูภาพของสายฟ้าผ่านี้แหละครับ จึงได้หมดไหม้ไปในบัดดล  
นั่นเองครับ กองนามรูป...จึงได้พินาศหมดไหม้ทำลายลงให้พินาศ  
กลายเป็นอภัยกถตฺตฺรึบ เป็น *อสังขตธรรม* อยู่ตรงนั้นครับ  
นั้นแหละดับลง นี่แหละคือ *สภาวะนิโรธธรรมญาณ* ครับ ขอให้  
ท่านผู้ฟังจงทำความเข้าใจและสังเกตุให้ดี ๆ ครับ

*ถ้าสติยังทำงานอยู่ ก็เป็น อภัยกถตฺตฺรึบ ไม่ได้*

*ถ้ายังมีความคิดอยู่ก็เป็น อภัยกถตฺตฺรึบ ไม่ได้*

*เป็น อสังขตธรรม ไม่ได้*

เพราะธรรมะที่จะไปชำระล้าง ไปเผาไหม้กิเลส ตัณหา อาสวะ ให้พินาศขาดกระเด็นนั้น มีสภาวะเดียวครับ สภาวะนิโรธธรรมญาณ ครับ แปลเป็นภาษาไทยเราว่า **ดับ..ครับ..ดับ**

**ที่นี่ ดับแล้วจึงทำให้แจ้งในความดับ**

**ให้รู้แจ้งแทงตลอดในความดับ**

**นี่..คุณธรรมของพระอรหันต์ผล**

ที่นี่ คุณธรรมของพระโสดาบัน ท่านรู้ครับรู้จุดเหมือนกันแต่ยังไม่เอาไม่ได้ ยังเอามาเป็นสมบัติไม่ได้ ยังเอาไม่ถึง..ยังลงไปมเอาเข็มอันวิเศษขึ้นมาจากก้นมหาสมุทรไม่ได้ครับ แต่ก็เชื่อว่าพระโสดาบันนี้จะสอนธรรมะของพระองค์ จะประพฤติธรรมะของพระองค์ไปแบบงู ๆ ปลา ๆ แบบลูบ ๆ คลำ ๆ

“เมื่อถึงบารมีวันใด ก็จะได้บรรลุมรรคผลเองในวันนั้น..เพราะมันเป็นปัจเจกตั้ง” คำพูดของพระโสดาบันไม่มีทำนองนี้

“ประพฤติธรรมแบบไม่รู้ เป็นปัจเจกตั้ง ให้บรรลุเอง ให้เห็นเอง เมื่อมีบารมีเต็มเปี่ยม” คำพูดของพระโสดาบันพระอริยบุคคลขั้นแรก ไม่มีทำนองนี้ แต่มันเป็นคำพูดของกิเลสเท่านั้นเอง

ขอให้ท่านทั้งหลายจงทำความเข้าใจว่า ถ้าเราไม่รู้ ไม่เห็น ไม่รู้จักวิธีนี้ เราจะทำอย่างไร จะเรียกว่า **พระ อริ ย บุ ค ค ล** ได้ อย่างไม่รู้ จะเรียกว่าอริยภูมิได้อย่างไรกัน ขอให้ท่านสังเกตเอาตรงนี้

หลวงพ่อบอกให้คิดi คำว่าอริยภูมิ อริยผล อริยวงศ์ ซึ่งเป็น การร่วมวงศ์ขององค์เอกสัมพันธคุณพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ท่านก็ย่อมรู้ทั่วถึงธรรมของพระพุทธองค์เหมือนกัน

แต่พระโสดาบันยังทรงสภาวะของพระนิโรธธรรมญาณไม่ได้  
เท่านั้นเอง นี่มันแปลกกันอยู่ตรงนี้เรียกว่าเป็นผู้เดินทาง เป็นเสกขบุคคล  
เดินทางตรงลิวเลยครับ ไม่มีมพfangมดินหรือครับ ตรงทางเฝงไปเลย  
แต่จะถึงหรือไม่ถึงนั้น ท่านก็พยายามตะเกียกตะกายครับไปตรงนั้น  
แหละ จะมีคนบอกว่า เอ้ย..ไม่ถูกหรอกที่นี้ ไปที่นี้ไม่ถูก กรรมฐาน  
อย่างนี้ใช้ไม่ได้ พระโสดาบันตัดวิจิกิจจออกแล้วครับ มาพูดให้ท่านฟัง  
ก็ไม่ได้แหละ ตัวจิกิจจของท่านไม่มี นี่ให้สังเกตให้ดี เท่าที่หลวงพ่อบ  
บรรยายวิธีการบรรลุดรรมของพระอริยภูมิชั้นต่าง ๆ ให้ฟังนั้น ก็หวังว่า  
พวกท่านทั้งหลายก็คงจะเข้าใจ

และอีกประการหนึ่ง หลวงพ่อก็จะขอขออนมาเล่าคุณธรรมของ  
พระโสดาบันเพิ่มเติมเพราะยังไม่ได้รู้แจ้ง ถึงอย่างนั้นพระโสดาบันนี้  
ท่านยังมีคุณธรรมหลายประการครับ

เช่น ให้ท่านไม่ได้ขาดครับ ตามมีตามเกิด และก็เป็นผู้ถามข่าว  
อีกครับ เป็นผู้ถามข่าวสารทุกข์สุกดิบของพระภิกษุสามเณรใน  
พระพุทธศาสนา เรื่องจิวร อาหารบิณฑบาต ยารักษาโรค นี้คุณธรรม  
ของพระโสดาบัน

แต่บางครั้งบางขณะในยุคนี้สมัยนี้นะครับ หลวงพ่อก็เคยเห็นครับ  
เคยเห็นเขาแต่งหนังสือมาเขาบอกว่า

การไม่ให้ท่านก็ถึงนิพพานได้เหมือนกัน

เขาว่าอย่างนั้นนะครับ แหม..มันไม่มีครับคุณธรรมของพระโสดาบัน  
ท่านไม่มีคุณธรรมเช่นนั้น นี่หมายถึงพระโสดาบันที่เป็นอุบาทกุบาสิกานะ  
ยังไม่ได้บวชเป็นภิกษุสามเณร ไม่ถึงขนาดนั้นครับ

ถ้าคำสอนชนิดนั้นก็แสดงได้เลยว่า มันจะเป็นคำสอนของ  
พระอริยบุคคลได้อย่างไรกัน มันเป็นไปไม่ได้ ไม่ใช่คำสอนที่ประเสริฐ  
ในพระพุทธศาสนา

หลวงพ่อกะสมมุติให้ฟัง สมมุติว่าเมื่อครั้งโน้นนะครับ ที่ พ.ศ.  
ประมาณ ๕๐๐ นั้นนะครับ

พระโสณะ และ พระอุตตรเถระ นี้แหละครับ ท่านเดินทางมา  
เผยแผ่พุทธคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรานั้นนะครับ  
ในประเทศไทยตอนนั้น (สุวรรณภูมิ) บังเอิญในยุคนั้นสมัยนั้นมีผู้รู้ธรรม  
ของพระองค์ตั้งแต่พระโศดบันขึ้นขึ้นไปก็มี หลวงพ่อคะเนว่าคงมีครับ  
คนในยุคนั้นสมัยนั้นเขาก็แสวงหากันคงมี แต่บังเอิญเมื่อพระโสณะและ  
พระอุตตระมาเผยแผ่ธรรมครับ ไม่มีคนกระทำทานให้ท่านเลย  
ข้าวแม้แต่ก้อนเดียวจวนเดียว จิวร อาหารบิณฑบาตอะไร ยารักษาโรค  
อะไร ไม่มีคนทานอะไรให้เลยครับ

เป็นอย่างไรครับผลจะเป็นอย่างไร

รับรองครับพระอรหันต์ทั้งสองพระองค์ และหมู่คณะของท่าน  
ต้องเดินทางกลับประเทศอินเดีย พระพุทธศาสนาของเราจะตั้งมั่นใน  
ประเทศไทยได้อย่างไรกัน อาตมายังมองไม่เห็นทางเลยที่จะเป็นไปได้

การเสียสละนะครับ ไม่ใช่ทำให้ท่านหมดทุกสิ่งทุกอย่าง หลวงพ่อ  
ไม่ได้หมายความว่าอย่างนั้น เพียงแต่ภิกษุสามเณรท่านโคจรบิณฑบาต  
ในยามเช้า ตามกิจวัตรของผู้แสวงหาความพ้นทุกข์นะครับ ท่านออก  
บิณฑบาตตอนเช้า เราหุงข้าวหนึ่งข้าว ก็เพียงเอาข้าวก้อนเล็ก ๆ เท่ากับ  
กลักไม้ขีดไฟ หรือนิดเดียว หรือแล้วแต่ศรัทธาชนิดเดียวเท่านั้นครับมา

ใส่คนละเล็กละน้อยนี้ครับ พระโสดาบันทำได้ครับ ผู้แสวงมรรคผล นิพพานทำได้..ทำได้ อุบาสก อุบาสิกา พุทธมามกะทำได้ครับไม่เฉพาะ พระโสดาบัน ผู้ประกาศตนถึงพระพุทธพระธรรมพระสงฆ์เป็นที่พึ่งเป็น สรณะนี้ครับ ทำได้ทั้งนั้นครับ **คำสอนชนิดออกมาไม่ให้ท่านถึง นิพพานได้ จึงเป็นมิจจาคำสอนครับ ไม่ใช่อุบายของอริยมุขีครับ ไม่ใช่อุบายอริยะอะไรเลย มันเป็นฉะนี้**

ทั้งๆ ที่คำสอนของพระพุทธองค์ท่านสอนให้เสียสละเผื่อแผ่แก่ สัตว์โลก ให้อยู่เป็นหมวดหมู่เป็นสังคม เป็นอันดับแรกก็มีการให้ท่าน รักษาศีล ภาวนาตามลำดับครับ เพื่อชำระล้างใจของตบนี้แหละครับ ให้ออกจากกิเลส ตัณหา อาสวะ อย่างหยาบๆ อย่างกลางๆ ต่อไป จนถึงขั้นสูงครับ แต่คำสอนชนิดนี้ไม่ให้ท่านถึงนิพพานได้ ใช้ไม่ได้ครับ

แถมบางทีนะครับแถมบางทีหลวงพ่อกเคยเห็น และก็เคยดู หนังสือพิมพ์ เคยเจอภาพเขา เช่นมีภิกษุองค์ใดองค์หนึ่งนะครับ เดินทางไปประเทศใดประเทศหนึ่ง เห็นประเทศอื่นเห็นคณะอื่น ประเทศนั้นๆ ครับ เขาพากันนั่งกางเกงนุ่งเสื่อแต่เป็นพระนะครับ เขาบอกว่า เป็นพระอย่างนั้นครับ แต่พระประเทศเรานี้แหละครับไป นุ่งเสื่อนุ่งผ้ากับเขาเหมือนกันครับ เพราะว่าเข้าเขาต้องทำตามเขา.. ว่านั้นครับ เข้าเมืองตาหลิวต้องหลิวตาตาม ได้ครับไม่เป็นไรหลวงพ่อก ไม่ว่าครับ แต่ขาดคุณธรรมของพระโสดาบันขอให้จำไว้ครับ ขาดคุณธรรม ของพระโสดาบัน พระโสดาบันนี้ท่านไม่มีวิจิจจาในพุทธคำสอนครับ ในพุทธคำสอนของพระองค์ ท่านเคารพในโอวาทของพระพุทธองค์

พระพุทธรองค์ตรัสว่า

**“ผ้ากาสาวพัสตร์ อันเป็นธงไชยของพระอรหันต์”**

ก็พระโสดาบันเข้าสู่กระแสพระนิพพานแล้วครบ ไหลไปสู่กระแสพระนิพพาน อีกสามสี่ประโยคจิตเท่านั้น บางทีผู้มีกุศลबारมีอันแก่กล้าณะ ก็จะถึงอรหัตมรรค อรหัตผล

คุณธรรมของพระอรหันต์ไม่มีทำนองนี้ เป็นไปไม่ได้ครับ

บางคนก็จะอ้างว่าถ้าไม่มุ่งทางเก่งไม่มุ่งเสีย เขาก็ไม่ให้เข้าประเทศเขาและไม่ให้เข้าสำนักเขา เนอะ จะเข้าไปทำไมถ้าเขาไม่ให้เข้า ไม่ใช่กิจของเราไม่ใช่กิจเพื่อทำลายล้างวิภูฏะวณอันทนทุกข์ออกจากจิตเรา เพียงแต่ไปเที่ยวไปเยี่ยมไปเยี่ยมหรือไปดู ถ้าเขาไม่ให้เราดูเราก็ไม่ดูสิ เราก็กลับมาบ้านเรามาประพฤติธรรมกรรมฐานอยู่บ้านเรานั้นก็เท่านั้นเองครับ นี่เขาพูดแก้ตัว..คุณธรรมไม่เป็นอย่างนั้นครับคุณธรรมของพระโสดาบัน

ขอให้ท่านผู้ฟังทั้งหลายก็จงได้เข้าใจว่าหลวงพ่อโลกอุดรแสดงธรรมออกไป ไม่ใช่ประชดประชันเขาหรอกครับ

แถมบางทีครับอีกบางทีครับ จะไม่มีคำจ้วงจาบครับเป็นพุทธุปบาท หรือ อริยุปบาท พระโสดาบันไม่มีเป็นอันขาดครับ

สมัยนี้ครับ แหม..คนไม่กลัวบาปกลัวกรรมครับ กล้าจ้วงจาบแม้แต่คำว่า สัพพัญญุตญาณ ครับ นี่มันเป็นอย่างนั้น คุณธรรมของพระโสดาบันไม่มีครับไม่มีทำนองนั้นครับ ที่เขาเอาหนังสือของหลวงพ่อโลกอุดร (หนังสือหยั่งลงก้นมหาสมุทร) ไปแปลคำว่า สัพพัญญุตญาณ เขาแปลว่า

ความทุกข์ที่ดับได้ทั่ว ๆ ไป ถ้าใครดับทุกข์ได้ ก็เป็นสัต  
พัญญุตญาณกันทั้งนั้น

เข่าอย่างนั้นนะครับ แหม..หลวงพ่อกุศลคุณลูกขึ้นทันทีครับ  
ทำไมเขากล้าพูดถึงเช่นนั้น หลวงพ่อไม่ได้เกลียดหลวงพ่อก่อนได้ซึ่งเขา  
แต่หลวงพ่อกำลังเสียดใจว่า เขากล้าจ้วงจาบแม้แต่คำพระศาสดาครับ  
แม้แต่ชื่อศาสดาครับ

คำว่า **สัตพัญญุตญาณ** นั้นนะ เป็นชื่อเรียกได้เฉพาะ  
พระพุทธเจ้าของเราเท่านั้น ซึ่งแปลว่า **ญาณเป็นเครื่องตรัสรู้โดยเฉพาะ  
พระองค์เอง**

**จะใช้กับสาวกองค์อื่น ๆ ก็ไม่ได้ จะใช้กับใครก็ได้ทั้งนั้น**

จะใช้กับพระโสดาบัน พระสกทาคามี พระอนาคามี พระอรหันต์ผล  
เหล่านี้ใช้ไม่ได้ครับ ใช้ไม่ได้ญาณเป็นเครื่องตรัสรู้เฉพาะพระองค์เอง  
อันนี้หลวงพ่อกำลังเสียดใจพอได้ยินเช่นนั้น เกิดขนลุกขนพองขึ้นมา  
แหม..คนทุกวันนี้ะครับ แต่หลวงพ่อก็ก็น่าเกลียดได้โกรธเขาหรอก  
เพียงแค่ปลงสังเวชเท่านั้นว่าเขาขาดคุณธรรมของพระโสดาบันครับ

นี่..พวกเราเหล่าท่านทั้งหลายนะเป็นผู้แสวงหาความพ้นทุกข์

คำว่าแสวงหาความพ้นทุกข์ อาศัยอะไรครับ

ต้องอาศัยพระอมตธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าทั้งนั้นครับ

ฉะนั้น สมเด็จพระพุฒาจารย์ มีชื่ออย่างนั้นเราจะไปก้าวก่ายังง  
มันเข้าข่ายพุทธรูปวาทครับ กล่าวร้าย กล่าวจ้วงจาบพระบรมศาสดา

และอริยุปวาท กล่าวเหยียบย่ำทำให้มีความเสียดสีขึ้นในนั้นครับ  
คนอื่น ๆ ฟังเขาจะเข้าใจผิด คือว่ากล่าวเหยียบย่ำพระอริยเจ้าครับ

เรียกว่าเข้าข่ายบาปอย่างหนักครับบาปอย่างหนัก ต้นทางมรรค ผลนิพพานครับ นับตั้งแต่พระโศดบันขึ้นไปบรรลุไม่ได้เลยครับนั่นเป็นอย่างนั้น ดีไม่ดีก็มีบาปเท่ากันกับ

สังฆเภทนั่นแหละครับ

หลวงพ่อกุศลคุณ ขอกล่าววิงวอนพวกท่านทั้งหลาย จงอย่าได้กระทำเช่นนั้นครับไม่ดี เป็นของไม่ดี

ยกตัวอย่างเมื่อครั้งพุทธกาลครับ

พระพุทธองค์ปรินิพพานใหม่ ๆ นะครับ ขนาดพระภิกษุสุภัททะกล่าวจ้วงจาบพระธรรมวินัยเพียงแต่คำว่า

“เราทั้งหลายอย่าได้ร้องห่มร้องไห้เลย”

ตอนนั้น พระพุทธองค์ปรินิพพานครับ มีคนร้องห่มร้องไห้สำหรับพระภิกษุสามเณรที่เป็นปุถุชนนะ พระภิกษุสุภัททะ ก็เลยว่

“เราอย่าร้องห่มร้องไห้เลย มันดีแล้ว ดีแล้ว

เมื่อพระพุทธองค์ยังอยู่นั้น เราทำอะไรก็ลำบาก

....พระองค์ต้อย่างนั้น ต้อย่างนี้

....กระหนาบอย่างนั้น กระหนาบอย่างนี้

....ต่อแต่นี้ไป ไม่มีคนว่ากล่าวเราแล้ว ไม่มีคนบังคับบัญชาเราแล้ว เราจะทำได้ตามชอบใจ”

เพียงแต่พระภิกษุสุภัททะพูดเพียงแค่นี้แหละครับ เป็นการกล่าวจ้วงจาบพระธรรมวินัย จ้วงจาบพระศาสดาโดยตรงครับ จนเป็นเหตุให้ทำปฐมสังคายนาขึ้นครับ นี่..ขอให้ท่านทั้งหลายจงสงวนคำพูดและความคิดของตัวเองด้วย ถ้ามันคิดมาในรูปนี้ก็เรียกว่าเป็นความคิด

ที่ไม่ดีครับ สมเด็จพระพ่อของเราที่มีชื่ออย่างนั้น เราจำเป็นอะไรจะไป  
กล่าวจ้วงจาบไปกล่าวเทียบเคียงครับ มันเป็นเรื่องไม่ดีเสียแล้ว  
ผู้ที่จะเดินทางเข้าสู่อริยภูมิขอให้ท่านเข้าใจตามนี้

## อิทธิบาทของนักปฏิบัติธรรมกรรมฐาน

ที่นี้พวกท่านทั้งหลาย ก็ได้ฟังมาแล้วถึงคุณธรรมของพระโสดาบัน  
นะครับ ที่นี้หลวงพ่อก็จะขอกล่าวเรื่องอิทธิบาทของพระโสดาบัน หรือ  
อิทธิบาทของนักปฏิบัติธรรมกรรมฐานทั่ว ๆ ไปนั่นแหละครับ

จะวางไว้อย่างไรถึงจะวางถูกครับ อิทธิบาทตัวนี้ซึ่งแปลว่า  
คุณเครื่องให้สำเร็จความประสงค์ได้ครับ อิทธิบาทครับอิทธิบาทนี้  
ก็ใช้ได้ทั้งฝ่ายโลกีย์ ทั้งฝ่ายโลกุตระภูมิก็ใช้ได้เหมือนกันครับ แต่เราใช้  
อย่างสูงเขาก็ไปอย่างสูงครับอิทธิบาทนี้

สมมุติว่าเราประพฤติธรรมกรรมฐาน มีอิทธิบาทเหมือนกันครับ  
จะได้เป็นผลสำเร็จไหม

หลวงพ่อก็ขอตอบว่า ถ้าทำถูกวิธี...สำเร็จครับ

ถ้าทำไม่ถูกวิธี...มาตรแม้นจะมีอิทธิบาทสักปานใดก็ไม่สำเร็จ

สมมุติว่าอย่างหลวงพ่อกว่านั่นแหละครับ มีเข็มอยู่ในกำมหาสมุทร  
นั่นแหละครับ อยู่ตรงนั้นแหละครับ ถ้าเราไปใช้อิทธิบาทอยู่ที่อื่นครับ  
ไปดำน้ำไปมุดลงที่อื่นนะครับ มันจะไปเจอเข็มอยู่กำมหาสมุทร  
ได้อย่างไรกัน เพราะเข็มมันอยู่ในกำมหาสมุทรมันอยู่ตรงนั้น และ  
ก็มีเครื่องหมายบอกชะด้วย มีเชือกหยั่งลงไปถึงนั้นชะด้วย

แต่พวกอื่น ๆ ไปประพาศธรรมกรรมฐาน เรียกว่าไปดำเอา  
เข็มวิเศษนั้น เรียกว่าไปดำเอาที่อื่น ไม่ใช่ดำเอาที่นั่น มหาสมุทร  
เหมือนกันครับ แต่มันคนละมหาสมุทรเลยไม่สำเร็จ

ที่นี้ย้อนเข้ามาจุดเสียเลยครับ มหาสมุทรในแนวประพาศธรรม  
กรรมฐานนี้ครับ

เขาอยู่ตรงตั้งจมูกหักนี้ครับ อยู่ตรงแถว ๆ กระบอกตาความคิด  
มันเกิดอยู่ตรงนั้นครับ มันไม่ได้เกิดอยู่ที่อื่นเป็นอันขาด

หลวงพ่อกุศลอุทรขอประกาศยืนยัน ขอท้าทายชาวโลกทุก ๆ  
มุมโลกให้มาพิสูจน์ครับ มาพิสูจน์ของจริงครับ ไม่ใช่ท้าทายแบบอวดดี  
อวดเด่นนะครับ ท้าทายเพื่อความประพาศปฏิบัติของท่านจะได้ถึง  
ความพ้นทุกข์ได้เร็ว ๆ ครับ นี่..ท้าทายอย่างนั้นครับ ขอให้ท่านเข้าใจ

ที่นี้เราจะวางอิทธิบาทไว้อย่างไรครับ

### อิทธิบาท ก็มีอยู่ ๔ ตัว ด้วยกัน

**ฉันทะ** ความพอใจ

**วิริยะ** ความขยันหมั่นเพียร

**จิตตะ** ความใส่ใจถึงนะครับ ความไม่วางจิตวางใจ

**วิมังสา** มีสติใคร่ครวญ มีปัญญาครอบคอบอยู่เสมอครับ

จะวางไว้ตรงไหน อิทธิบาทนั้นนะครับ จะวางไว้ตรงไหน

สมมุติว่าเอา อานาปานสติ ก่อนครับ เอาอานาปานสติก่อน  
ก็ได้ครับ

เรามี ความพอใจ กำหนดลมหายใจอยู่ปลายจมูกครับ มีความ  
พอใจอยู่ตรงนั้น

เพ็ชร กำหนดลมหายใจอยู่ตรงนั้น

ฝักใฝ่ มีจิตฝักใฝ่ อยู่ในลมหายใจอยู่ตรงนั้นครับ ตรงปลายจมูกครับ

มี ปัญญารอบคอบ หมั่นตรិตรองอยู่ในลมหายใจนั้นครับ ว่าเขา  
เป็นคน เป็นสัตว์ เป็นอะไรอยู่ในนั้น อิทธิบาทครับ ในอานาปานสติ  
นะครับ

ที่นี้อิทธิบาทที่จะพุ่งทะยานเข้าสู่แนวอริยมรรคอริยผลนะครับ  
ที่จะให้ถึงจุดสุดยอดของพระนิโรธธรรมญาณนั้นนะครับ เราจำเป็น  
ที่จะต้องสร้างอิทธิบาทขึ้นเหมือนกันครับ

มีความพอใจเหมือนกันครับ

ฉันทะ พอใจ เพ่ง เข้าไปตรงนั้นครับ เพ่งเข้าไปในความคิด ตรง  
ตั้งจมูกที่นั่นแหละครับ

วิริยะ เพียร เพ่ง เข้าไปอยู่เช่นนั้นครับ ไม่วางไม่ปล่อยถูะละครับ

จิตตะ มีจิต ฝักใฝ่ เพ่ง อยู่เช่นนั้นครับ นี้อิทธิบาท

วิมังสา หมั่นตริตรอง ด้วยเหตุผลอย่างรอบคอบ

อยู่ตรง เพ่ง นั้นแหละครับ

เมื่อเราสร้างอิทธิบาทขึ้นแก่กล้าเมื่อใด ประกอบศรัทธา  
วิริยะ สติ สมาธิ ปัญญา เมื่อแก่กล้าขึ้นเมื่อใดแล้ว ก็จะผนึกรวมกัน  
เข้าเป็นกำลังของสตินทรีย์ฌานชนิดสายฟ้าผ่า พุ่งทะยานเข้าไป  
ดับความคิดอยู่ตรงนั้นแหละครับ ดับเป็นพระนิโรธธรรม

พระพุทธรองค์ก็ได้ตรัสไว้ว่า

**“ความดับนั้นมีอยู่ แต่ผู้ดับหาไม่มี”**

และพระพุทธรองค์ได้ทรงตรัสไว้ว่า

**“เรากล่าวว่า คนจะพ้นทุกข์ได้ เพราะการรู้การเห็น..**

**เราไม่ได้กล่าวว่า คนจะพ้นทุกข์ได้เพราะการไม่รู้ไม่เห็น”**

ถ้าเราไม่มีการรู้การเห็นให้ถูกต้องนะ เราจะพ้นทุกข์ได้อย่างไร เราจะดับมันได้อย่างไร หลวงพ่อยังมองไม่เห็นหนทางที่จะเป็นไปได้ เป็นอันขาด

ฉะนั้น ก็ขอให้ท่านทั้งหลาย จงรู้วิธีให้ถูกต้อง อยู่ตรงนี้

หลวงพ่อบรรพตฤทธิธรรมกรรมฐานมากี่หลายรูปแบบเหมือนกันนะ ลูบ ๆ คำ ๆ สีสัฟตปรามาส คำไม่ถูกที่ คำไม่ถูกทาง

บ้างก็ว่าหัวใจมันคิดอยู่ด้านซ้าย บ้างก็ว่าอยู่ระตือ บ้างก็ว่าเขยิบ ขึ้นเหนือระตือขึ้นมาหน่อย ว่านั่นเถอะ บ้างก็ว่าอยู่ที่ตรงจอกคอนี้ แหละ ว่านั่นเถอะ บ้างก็ว่าอยู่กลางศีรษะ ไม่รู้ว่าจุดไหนกันแน่

**ด้วยความเพียรพยายาม มีจิตจดจ่อพิจารณามิขาด หลวงพ่อ  
จึงรู้ว่า**

**ความคิดเขาคิดอยู่ตรงตั้งจุมุกหักนั้นแหละครับ แถว ๆ  
กระบอกตานั่นแหละครับ**

สิ่งใดที่ให้สำเร็จความคิดลงได้นั้นนะครับ พระพุทธรองค์ท่านก็เรียกว่าหทัยประสาทเหมือนกัน ไม่ผิดหรอกครับ และยังมีภาษิตรับรองด้วยครับ ภาษิตพระพุทธรองค์รับรองไว้ด้วย แต่เป็นภาษาไทยที่แปลมาแล้วครับ เช่นพระพุทธรองค์ตรัสว่า





# วิปัสสนากัมมัฏ

ด้านขวางกัณโธริยภูมิ

เทศนาธรรมโดย

หลวงปู่ดาวกโลกอุดร อมมปาโศ

# วิปัสสนากัมม

## ๒ คำนวาทกันอริยมุนี

ถอดคำจากพระธรรมเทศนาเพื่อมรรคผลนิพพาน

เทศนาธรรมโดย

หลวงปู่สาวกโลกอุดร ธรรมปาโถ



รู้ไม่รู้

ขาดยาเกรง

ไม่ตรัสรู้

ศาสดา

รู้ไม่รู้

สร้างเลศเอา

ไม่ตรัสรู้

หลอกเงาตน

แจ้งไม่แจ้ง

แจ้งสลัว

ไม่ตรัสรู้

สร้างอุบาย

แจ้งไม่แจ้ง

แสนอดสู

ไม่ตรัสรู้

สัตว์เกินบาท

รู้แก้ไข

เก่งแกมโกง

ยังชูค่าย

เขากล้าเทียบ

รู้แก้ไข

เป่าปี่ไป

ยังชูหาง

คนหรือเปรต

แดงอยู่ใน

ตาตัวบอด

ยังชูเขา

ชายของบอด

แดงแก้ไข

หมู่ตัวหมัด

ยังชูหนวด

เกินศาสดา

ของใครเอง

โขยงบ้า

ขายกึ่งกำ

เหยียบไปเลย

ของใครเขา

ไร้มรรคผล

สร้างเล่ห์กล

เทศน์นิพพาน

ของใจตัว

ตลอดสาย

เมาลวดลาย

ยอดเถวไทย

ของใครอยู่

กัดโอวาท

อวดฉลาด

บ้านนอกเกณฑ์

จาก สาวกโลกอุดร



ความหมายในบทกลอนนี้ก็แสดงให้เห็นว่า ในยุคนี้เป็นยุคเช่นไร เป็นยุคฟูเฟื่องของปลอม ที่เขาสอนกันมากมายก่ายกอง แต่ถูกรวม เบื้องต้นหลวงพ่อก็ไม่ได้ปฏิเสธ

สำหรับตอนจะเข้าสู่อริยมุขที่สุดท้าย คือองค์อรหันต์นั้นอย่าหวังเลยในชาตินี้ที่ผ่าน ๆ มานะ เท่าที่หลวงพ่อดังเกตดู ฉะนั้นหลวงพ่อก็ไม่ได้เป็นสัตพัตถุญแต่ก็คงพอรู้ว่าใครเป็นเช่นไร แต่หลวงพ่อก็ไม่อยากจะพูดจ้วงจาบท่านผู้ใดผู้หนึ่งพูดเป็นกลาง ๆ ว่าไม่มีซะเลยนะ..มันสบายดี หมายความว่าไม่มีใครสอนทางพันทุกข์ได้ในระดับที่ว่าสูงสุดนะ ระดับ คือ สมาริ ปัญญาที่พอมีเหมือนกัน แต่ระดับ**วิมุตติรส**นั้นไม่มีก็แปลว่าไม่มีหลวงพ่อก็บอกตามนั้น

ฉะนั้น กรรมฐานนั้นนะ ก็มีหลายระดับนะ มีหลายระดับ

สมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน เขาว่างั้นนะ มีแค่นี้..เอ้า..ว่างั้น เอกก็ดีเหมือนกันมี ๒ อย่าง

๑. สมถกรรมฐาน คือเป็นอุบายให้จิตใจสงบ

๒. วิปัสสนากรรมฐาน นั้นเป็นอุบายเรื่องปัญญา

ที่จริงคงจะมีมากกว่านั้น แต่ไม่ใช่หลวงพ่อบัญญัติขึ้นนะ คือว่า...

๐ มีความสงบ เมื่อมีความสงบจิตสงบใจแล้ว นี่หมายถึง สมถกรรมฐานนะ

๐ ก็มีการรู้สภาวะของธาตุ ๔ ชั้น ๕ การเกิดขึ้น ตั้งอยู่ดับไป สลายไปนะ นี่เป็นวิปัสสนากรรมฐาน

พูดย่อๆ นะเพื่อไม่ให้วกวนไปมาเดี๋ยวอาจจะไม่เข้าใจนะ เมื่อมีการเห็นรูปเห็นนาม เกิดขึ้นตั้งอยู่ดับไปแล้ว มันเป็น รูปธาตุ นามธาตุ รูปชั้น นามชั้น เราเรื่องปัญญาแล้วตานี้ ธาตุรู้มันรู้แล้ว ก็ตัวรู้ปัญญาก็อยู่ในนั้นก็ ได้ เคลือบอยู่ในนั้นก็ ได้

๓. ระดับปหาน เมื่อรู้แล้วนะ ก็ต้องดับนี้..ระดับปหาน จึงจะถูกอริยสัจ ๔ คือปหานมันชะ ดับมันชะ..นี่ ๓ ระดับแล้ว ระดับปหาน

๔. ระดับวิมุตติ วิมุตติสุข จึงจะเป็นระดับวิมุตติ เสวยวิมุตติสุข เป็น ๔ ระดับมันถึงจะใช้ได้

ฉะนั้น มัวแต่รู้ รู้ วิปัสสนานะ เดียวมันก็เป็นวิปัสสนิกไปหมด เท่านั้นแหละนะ มันก็เป็นวิปัสสนิกไปหมด มันก็เลยยุ่งตรงนี้แหละ ก็ขอให้เข้าใจแนวทางประพัตติธรรมกรรมฐานที่แท้จริง

เราก็อย่าพึ่งเชื่อ ถึงหลวงพ่อก็จะพูดอย่างไรก็อย่าพึ่งเชื่อ

แต่ว่าเอาไปประพัตติปฏิบัติลองดู ถ้าใครอยากจะทำทุกขั้นนะ

หลวงพ่อบอกแสดงธรรมคล้าย ๆ ที่ว่าพูดไปเลย..พูดไปเลย ความจริงก็พูดไปเลยนั่นแหละ เทศน์ก็พูดเอา ก็ขอให้เข้าใจว่าเราเรียนนามาก ๆ นั้น จบไตรเพททางพระพุทธานุศาสนานาหรือยัง..จบไตรเพทมาหรือยัง ครั้งแต่ปางก่อนท่านจบไตรเพทพวกพราหมณ์มาหมดเกลี้ยง เมื่อเราเรียนจบไตรเพทเป็นวิปัสสนาเรื่องปัญญามาแล้ว เราก็มาเพียรฟังให้มันดับจึงจะเป็นวิมุตติอะไรทำนองนี้ แต่คุณนี่มันกลับตาลปัตรนะ กลับตาลปัตรยังไง ท่านทั้งหลายก็คงจะเห็นและผู้ที่อยู่ใกล้ชิดหลวงพ่อก็คงจะเห็น หรือเห็นที่ต่าง ๆ ก็ขออภัยด้วย แต่ไม่ใช่จ้วงจาบทีเดียว ก็เป็นคำสอนของพระพุทธองค์ สมัยนี้สมัยปริยัติรุ่งเรืองถูกต้องหรือเปล่า ถ้าใครจบตรีโท เอก มหาเปรียญฯ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ถ้าใครจบเรียกว่ามีการรู้ ขวัญบายศรี ไฉย...ฉลองขวัญกันเยอะยกใหญ่เลย ถ้าได้พระครู ได้ยศ นั้นยศนี้ฉลองกันเรียกว่าแผ่นดินแผ่นฟ้าจะถล่มหลายเลย ถึงขนาดนั้น

ฉะนั้น สมมุติบัญญัติจึงฟูเฟื่องขึ้นในยุคนี้ ถ้าใคร..เพื่อว่ามาสอนแนวทางพ้นทุกข์แล้วไซร์นะ อย่างสาวกโลกอุดร หลวงพ่อทำไมจะไม่รู้เดี๋ยวนี้เขาจืดจาง เขาจะทำยังไงกับหลวงพ่อดีแต่เขายังไม่มีทางเอาเท่านั้นแหละ หลวงพ่อจะไปนี้กวิตกวิจารณ์ทำไม หลวงพ่อเป็นสาวกของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพื่อถ่ายถอดแนวทางปฏิบัติให้สาวกของพระองค์เพื่อนร่วมเกิดแก่เจ็บตายของหลวงพ่อดำเนิน ก็ขอให้เข้าใจ

แต่ไม่ใช่โจมตีพวกปริยัตินะ ควรเรียนซะก่อนแต่ไม่ใช่ว่าทำมะรึกครึกโครม แล้วมาจ้วงจาบผู้ปฏิบัติปฏิบัติชอบ ที่นี้ฝ่ายปฏิบัติไม่ได้จ้วงจาบเขา แต่ฝ่ายนั้นก็จ้วงจาบอยู่เรื่อย หลวงพ่อ..ก็คือว่าหนัก ๆ เข้าก็เฉยเลยไม่ตายเฉยเลย..ทำงาน

คือว่าพวกนั้นส่วนมากแล้วเขาก็ศึกษาลาเพศไปครองฆราวาสวิสัย แล้วก็กลับมาเป็นนักเทศน์คือนักปาฐกถาให้พวกวงปริวาสกรรม ฟัง แหม...ถ้าขาดมหาชา นายนั้นนายนี้ไม่ได้วงปริวาสกรรมนั้นวงปริวาสกรรมนี้ ความจริงเขาพูดผิดแต่เขาพูดดี หลวงพ่อก็ไปเห็นอย่างทีภาคเหนือก็ยอมรับเหมือนกัน เขาพูดผิดผิดก็ตกลงแต่ไปมันก็แค่นั้น เข้าสู่สภาวะจริงนั้นเขาอธิบายไม่ได้หรอก ถ้าเขาอธิบายได้เขาก็เป็นอรหันต์ไปแล้ว เขาจะศึกษาลาเพศไปทำไม ฉะนั้นก็ขอให้เข้าใจด้วย

ทีนี้ให้เราตั้งใจว่า เทศน์ในวันนี้จะเทศน์เรื่องอะไร มันก็เทศน์ต่อไปเรื่อย ให้เราเข้าใจว่า

การอุปบัติบังเกิดขึ้นของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรานั้นแต่ละพระองค์นั้น เป็นของหาได้โดยยากอย่างยิ่ง

พร้อมทั้งการอุปบัติบังเกิดขึ้นของอริยสาวกของพระองค์แต่ละพระองค์นั้น เป็นของหาได้โดยยากอย่างยิ่ง

เห็นไหม เจ้าชายสิทธัตถะ ท่านตรัสรู้อยู่ที่ควงไม้มหาโพธิ์ ก่อนพุทธศก ๔๕ ปี มีใครมั่งที่จะมาตรัสรู้เป็นศาสดาซึ่งพระองค์มั่งมันไม่มีเลย เรียกว่าคนเหล่านั้นก็ลูบ ๆ คลำ ๆ เท่านั้น เรียกว่าบรรลुธรรมอย่างนั้นบรรลुอย่างนี้ โอ๊ย..จิปาตะ

ฉะนั้นในการอุปบัติบังเกิดขึ้น คือของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และพระอริยสาวกผู้รู้ธรรมของพระองค์นั้น ก็เป็นของหาได้โดยยากอย่างยิ่ง

และการที่จะได้ฟังธรรมจากพระโอษฐ์ของพระองค์ และฟังธรรมจากอริยสาวกของพระองค์นั้น ก็เป็นของหาได้โดยยากอย่างยิ่งทีเดียวหาได้โดยยาก

ส่วนมากจะไปฟังแนวอื่นซะ เขาแต่งเป็นบทกลอนบทกวีขึ้นมา สละสลวยสวยงามเพราะพริ้ง เทศน์อย่างนั้นเทศน์อย่างนี้ไปติดซะ เป็นส่วนมาก ไปติดโครงร่างโครงตัวบุคคลซะเป็นส่วนมาก..เห็นไหม

มาตร मैंว่า ได้ฟังสังขารมของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในยุคนี้ นะ จากปากผู้รู้ธรรมจริง ๆ แล้วไซ้ก็คือว่าจะเกิดสภาพสาหัส ความเชื่อ ความเลื่อมใส นั้น ก็เป็นฐานะที่ว่าหาได้โดยยากอย่างยิ่งทีเดียว โดยยากอย่างยิ่งเพราะวิสัยแห่งปุถุชนนั้น อันนี้หลงพ้อไม่ถือหรือก เพราะว่ามันเป็นอย่างนั้นในยุคสมัยนี้

เมื่อเกิดสภาพสาหัสแล้ว จะอุทิศตนออกบวชประพฤติธรรม กรรมฐานนะ จะอุทิศตนออกบวชในศาสนาพุทธของพระองค์ก็ทั้งยาก

เมื่อบวชแล้วนั้นนะ เป็นภิกษุสามเณร จะประพฤติธรรม กรรมฐานนั้น ตั้งใจประพฤติธรรมกรรมฐานนั้น ก็เป็นของหาได้โดยยาก อย่างยิ่ง ที่จะประพฤติธรรมตามท่าน

ส่วนมากไปประพฤติซะไขว้เขวไปซะหมด ถึงท่านจะมีเมตตา ธรรมสั่งสอนอย่างไรก็แล้วแต่ อย่างท่านสมศักดิ์ว่า ไปติดแต่ครู ป.๔ ครู ป.๑ เนาะ ไอ้ครูเขาสอนปริญาสอนดอกเตอร์นั้นเราเลยยังละทิ้ง ครูที่เขาสอน ป.๔ นั้นไม่ได้ ไปติดครูบาอาจารย์อดีตวาพาทานอยู่ เพียงแค่นั้น ติดอุปาทานตัวบุคคลหลมาความว่าขึ้นไปหาไม่ได้ เมื่อขึ้นไปหาครูที่เขาเรียนที่เขาสอนดอกเตอร์ไม่ได้เราก้เสร็จอยู่เพียงแค่นั้นละ ว่ามันเถอะ จะไปรับราชการก็ได้ขึ้นผู้น้อย หรืออะไร หรือเขาไม่รับเลย เพราะว่าไม่ได้วุฒิอะไรเลย นี่ข้อเปรียบเทียบขอให้เข้าใจ

สำหรับครูบาอาจารย์ชี้ว่าเราจะเกลียดชังท่าน ครู ป.๑ ป.๒ ของเรา หลวงพ่อก้เคารพเชิดชูบูชาหมดทุกครู แต่ว่า...กฎตายตัวนะ

## กฎตายตัวของผู้ที่ไม่มีบารมีนั้นย่อมมีกฎตายตัว ยึดถือสาย ของตนอย่างเหนียวแน่น

ตายก็ช่างหัวมัน กฎจะตายคาสายของกูให้ได้..นี่ขอให้เข้าใจ ไม่ใช่  
พวกเรานะหลวงพ่อบุ๊เพื่อส่วนรวม ใครจะกระแหนะกระแหนะครุ ป.  
๔ ของกูลองดูซิ เอ้อ กู..จะตายคาครุบาอาจารย์ของกูนี้ นั่น..เป็นอย่าง  
นั้น มีแต่ตัวกูของกู อย่างเจ้าคุณพุทธทาสว่า มีแต่ตัวกูของกูทั้งนั้นเลย

ถึงใครจะสอนอย่างไรก็ไม่เชื่อ

สมมุติ หลวงพ่อบุ๊จะสมมุติให้ฟังว่า เด็กที่มันเล่นตุ๊กตาที่เล่นลูกโป่ง  
ถ้าคนผู้ใหญ่ไปแย่งมันละก็มันด่าเอาเพราะมันหวงแหน ต่อเมื่อเด็กคน  
นั้นโตขึ้นเขาเรียนจบดอกเตอร์นั้น เขาจะกลับไปเล่นลูกโป่งอีกเขียวหรือ  
นี่ข้อเปรียบเทียบให้ฟังง่าย ๆ เมื่อเขาโตขึ้นเรื่อย ๆ เขาก็ยอมเปลี่ยนแปลง  
ไปเรียนเข้าโรงเรียนต่อไปอีกข้างหน้า สภาวะอันเป็นเด็กเขาก็ละทิ้ง

ทีนี้นักปฏิบัติของเราไม่ใช่เช่นนั้น ไปหาครุบาอาจารย์คนไหน  
ก็มอบกายถวายชีวิตเลยมอบกายไปเลย มอบจริงอยู่ที่มอบนั้นเราไม่  
ผิดสักจะนะ หลวงพ่อบุ๊จะพูดมาถึงตรงนี้ว่า สัจจะของปฎุชนนั้นไม่ผิด  
สักจะ ก็ครุบาอาจารย์บอกนี่ “ขอมอบกายถวายชีวิตต่อครุบาอาจารย์”  
เขาบอกนี่ เราก็อม่งสิ เมื่อเข้าไปสัมผัสแล้วมันไม่ใช่พุทธคำสอนของ  
พระองค์แล้ว มันจะเป็นสักจะอย่างไรได้ หลวงพ่อบุ๊ยังมองไม่เห็นทาง  
สักจะของปฎุชนจึงไม่เป็นสักจะ

สักจะที่แท้จริง..มีแต่ของพระอรียเจ้าเท่านั้น

จากพระโศดามันถึงพระอรหันต์โน้นจึงจะเป็นสักจะที่แท้จริง  
ก็ขอให้เข้าใจเอาตามนี้

ฉะนั้น ยุคนี้จึงเป็นยุคที่มีติดบอดเกินไป มีติดบอดเกินไปที่ว่าติดตัวบุคคล หลวงพ่อจึงว่าพูดไปเลยว่าติดคนโน้นติดคนนี้ หลวงพ่อก็อ้างติดใหญ่เหมือนกันแหละบางครั้งบางคราว ก็ครูบาอาจารย์นะติดเหมือนกันแต่วิสัยคราวก่อนนะติดวิสัยคราวนี้ต่างกัน บวชมาสองครั้งแล้ว..หลวงพ่อก็อธิษฐานในโบสถ์เลย แต่ไม่รู้เป็นไงนะหลวงพ่อไม่เคยเกลียดชังใครไม่เคยเกลียดชังว่าท่านสอนผิดหรือสอนถูกนี่ อีกรึใจหนึ่งของหลวงพ่อก็ไม่ว่าครูบาอาจารย์ ท่านสอนอย่างไรเรารับเอาหมด ต่อเมื่อพันทุกข์ไม่ได้ หลวงพ่อก็ไม่เคยตู่อาจารย์ว่าท่านสอนผิดนี่ ก็ตู่แต่กิเลสของเราว่ามันไม่ลด เอ...ต้องหาวิธีใหม่ แต่ไม่ได้จ้างบาครูบาอาจารย์ของตัวเองว่าถูกหรือไม่ถูก ก็มีข้อประกันอยู่อย่างเดียวคือกิเลสนั้นนั่นหนามันไม่หมดเราจะไปตู่ครูบาอาจารย์ไม่ได้ เพราะบางที่ท่านอาจจะสอนไม่หมดก็ได้ หลวงพ่อคิดอย่างนั้นนะ แต่ความจริงท่านไม่รู้หรือหากหรือว่าท่านยังประพटीไม่ถึง หลวงพ่อถือไปอย่างนั้นแต่ความจริงหลวงพ่อบอกว่า..นี่พูดเฉยๆ นะตอนนี้ ความจริงแล้วหลวงพ่อก็ไม่ได้พูดอะไร เพียงแต่ไปแสวงหาครูบาอาจารย์เรื่อยไปเท่านั้น ผลสุดท้ายก็ประพटीธรรมกรรมฐานด้วยตัวเอง ก็ขอให้เข้าใจด้วย

ที่เรียกว่าการประพटीธรรมกรรมฐาน อย่าไปติดตัวบุคคลมากนัก จะสังเกตเห็นได้ว่า พระอริยบุคคลครั้งพุทธกาลท่านมีบริวารอยู่ประมาณองค์ละห้าร้อยคน องค์ละห้าร้อยคนนะ พระอรหันต์นะ อย่างพระโมคคัลลาน์ พระสารีบุตร

“แหม..บารมีแรง” เขาวางั้นนะ

อีตาเถรพูดไม่รู้เรื่อง เห็นไหม หลวงพ่อใช้วาจาให้ดู

“พระมหากัสสปะเหล่านี้ พวกเหล่านั้นมีบริวาร ท่านมีบริวารมีมาก มีบริวารองค์ละห้าร้อยคน” อีตาดิเถร..เทศน์ไม่รู้เรื่อง โดยไม่มีสภาวะรองรับ..เห็นไหม หลวงพ่อพูดไปเลย

พระอริยบุคคลนั้น ท่านไม่มีบริวารหรือท่านทั้งหลาย ก็เพราะพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแบ่งให้พระเหล่านั้นนะ ให้พระอรหันต์แต่ละองค์นะ ช่วยสอนให้ องค์ละห้าร้อยคนนั้น ให้สอนให้พวกเหล่านั้นจนถึงมรรคผลนิพพาน แล้วก็กระจายกันออกไปอีก พระอริยบุคคลเมื่อถึงแล้วท่านจะไปเสวยวิมุตติสุขตรงไหนก็ได้ เช่น พระอัญญาโกณฑัญญะ ท่านก็ไม่สอนเลยเพราะสอนยากอะไรเหล่านี้เป็นต้น

ความเป็นจริงแล้ว พระอริยบุคคลนั้นเมื่อท่านพ้นทุกข์ไปแล้วนั้นนะ ท่านจะอยากมีบริวารอะไร ท่านจะเสวยวิมุตติสุขมีดีหรือแต่ครั้งพุทธรู้กาลท่านก็เผยแผ่พุทธคำสั่งสอนช่วยพระองค์เท่านั้นนี่ก็ขอให้เข้าใจ แต่ก่อนว่ามีบริวารมีอย่างนั้นอย่างนี้ หลวงพ่อหลงเชื่อเสียนานทีนี้หลวงพ่อก็เลยรู้ว่าเออ..เห็นไหม

พระองค์ยังตรัสไว้อยู่ในพระไตรปิฎก

ถ้าใครอยากมีบริวารมาก ๆ เป็นสี่ร้อย ห้าร้อยคน พระองค์ยังตรัสเรียกว่า “มหาโจร” เลยเห็นไหม ถึงขนาดนั้นแหละ แต่พระอริยบุคคลมีบริวารห้าร้อยคน หมายความว่าได้รับมอบหมายจากพระบรมศาสดาครั้งพุทธรู้กาลนะ ก็ขอให้เข้าใจนี้ก็เพื่อเป็นเกร็ด หลวงพ่อจะพยายามให้ความรู้หลายอย่าง

ฉะนั้นในยุคแต่ก่อนนั้นพระอรหันต์ปลอมไม่ค่อยมีนะ พระอรหันต์ปลอมนั้นไม่ค่อยมีหรอก เพราะว่ามีของจริง พระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ยังมีพระชนม์ พระอรियบุคคลก็มีอยู่มากมายจึงไม่ปลอม แต่ทุกวันนี้ก็มีพระอรหันต์ปลอมบังเกิดขึ้นในโลกมากมายก่ายกองหลายสิ่งหลายอย่าง ก่อนที่จะเข้าบอกที่ว่าฐานะของพระอรหันต์ปลอมนั้น

หลวงพ่อก็คือบอกระดับสติเสียก่อน สติ..เรียกว่าเราจะทำสติไว้เช่นไร สติที่จะไปสร้างพลังแห่งปรมานุฎานสายฟ้าผ่าผ่าน

ก็เริ่มฝึกหัดสติ คือ กำหนดอายตนะที่ว่าทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ อย่างหลวงพ่อกเทศน์ธรรมมาแล้วนะ ถ้าจะอธิบายซ้มนักก็ยาวนานะ ชั้นที่ ๕, อายตนะ ๑๒ ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง เหล่านี้เป็นต้น ทวารทั้ง ๙ เหล่านี้เป็นต้น จนข้าของจนให้เบือหน่ายทุกครั้งเสมอไป เข้าห้องน้ำห้องส้วม มีกระจกน้อยก็ส่องดู ซ้มน้ไหลออกให้ดู..ก็ให้ดูทุกครั้งไป

ที่นี้ระดับที่ว่า สติที่จะเอาจริง ๆ นั้นไปใช้ทางอื่นนะส่วนมากไม่ได้ถูกทางนะ เมื่อเรากำหนดเห็นการเกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไป สลายไปทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจแล้วนะ ไม่รู้ว่าใจอยู่ตรงไหนนะ แต่เขาพูดกันนะเขาว่า ได้ยินแต่เขาว่า

เราก็ไม่จำเป็นที่ว่า เมื่อมันพ้นทุกซี้ไม่ได้มันนะ เรากำหนดมาตั้งแต่วันบวชจนจนเจียนแล้วเขาจะห้ามเข้าโลงแล้ว จะไปกำหนดมันทำไมเลิกกำหนดเสียเลย แต่ไม่ถึงกับเลิกก็ดูไปเสียก่อน

เราก็มาเพ่งให้เป็นพลังมานสติสายฟ้าผ่า

สติระดับที่ ๑ คือ สติระดับปฐม คือว่า เพ่งที่แรกๆ ก็ใช้ สติของตจนจตุจตุอารมณ์

๑.๑ สติระดับแรก ก็เปรียบเสมือน..นายท้ายเรือถือหางเสือเรือ ก็พยายามประคองว่า คัดท้ายเรือไม่ให้หัวมันไปชนฝั่งด้านโน้นด้านนี้ ด้านอัตรตะ ด้าน..ในที่นี้หมายความว่า พยายามอย่าให้ความคิดปรุงแต่ง หรือว่า วิญญาณรู้นี้ มันไปชนฝั่งโน้นฝั่งนี้ คือฝั่งอัตรตะกิมถานุกุโยค และฝั่งกามสุขัลลิกานุโยค คือว่าอย่าให้มันไปชน.. พยายามประคองมันไว้กลาง ๆ ประคองไว้ด้วย **อัปปนาสมาธิ**

๑.๒ ระดับต่อไป ให้ทำสติของตน เหมือน..ค่างควา ที่ว่าจับอยู่ผนังถ้ำสูง ๆ ถ้ามันเพลินมันจะร่วงหล่นลงมาตายทันที

๑.๓ ระดับต่อไป เพียรเพ่งเข้าไปอีก ทำสติของตนให้เหมือน..แมว เหมือนแมวที่มันจ้องจะตะครุบหนูนะ แต่ระวังนะสิ ระดับนี้ระวัง ระวังหนูมันจะตะครุบแมวนะ ระวังให้ดี ๆ เพราะนักวิปัสสนาทุกวันนี้ ถูกอึหนูมันตะครุบกินเสียมากมายก่ายกอง เพราะแมวมันขี้เกียจว่างั้นเถอะ นี่ระดับนี้ระวังให้ดี ๆ ท่านจะสังเกตเห็นได้ว่าแมวบางตัวมันกลัวหนูเฉยเลยหนูมันมานั้นเห็นไหม **นี่เป็นระดับปฐม.. สติระดับปฐม**

สติระดับที่ ๒ คือ **สติระดับมัชฌิมะ** สติระดับที่จะเข้าสติสัมโพชฌงค์ ท่านเปรียบเสมือนหนึ่ง

**สติ..เหมือนพญาราชสีห์** สติตัวนี้พญาราชสีห์ตัวนี้แม้แต่มันออกมาจากถ้ำ คำรามเสียงเท่านั้นแหละ พวกสัตว์เล็กสัตว์น้อยอยู่ตามป่าดงพงดี ย่อมจะหวอดหวอยไปตาม ๆ กัน ราชสีห์ตัวนี้มันก็ไม่เลือกที่รักผลักที่ชังเสียด้วย เห็นสัตว์ตัวไหนมันก็จะตะครุบกินทันทีเกลี้ยงไปเลย จนอิมหน้าสำราญ



ฉะนั้น ก็จงจำไว้ว่า คือว่า ระดับสังวรระวังนะ กับระดับปหาน ไม่เหมือนกัน..ก็ขอให้เข้าใจ

**สติระดับสังวรระวัง** นั้นเปรียบเสมือนหนึ่งเจ้าของบ้าน คือระวัง รักษาใจผู้ร้ายไม่ให้มาลักขของนะ คือเอาป็นจด ๆ จ้อง ๆ อยู่ไม่ได้ ประหาร หรือเปรียบเสมือนหนึ่งนายทหารรายล้อมกำแพงเมืองเอาไว้ คือว่าตรึงกำลังไว้เฉย ๆ นี้ขอให้เข้าใจ สติระดับสังวรระวัง

ก็ขอให้เข้าใจด้วย ไม่ใช่สติระดับปหาน หรือว่าพิฆาตเช่นฆ่าแต่ ประการใด

**สติระดับปหาน** นั้นมันมีอีก สติระดับขุนพลตัดหัวขุนพลผู้ก่อกบฏ ในแผ่นดิน มันมาลักขของไม่ได้ไม่ต้องสังวรระวัง ยิ่งไปยิ่งเดียวเลย เสรีจ ไปเลย เข้าศึกมาประจันอยู่ที่ใกล้กำแพงเผด็จศึกไปเลย ไม่ต้องรายล้อม หลายวันมันเมื่อย นี้ขอให้เข้าใจ สติแห่งฉานสายฟ้าผ่ามันจะเป็นไป โดยอัตโนมัตินะ หลวงพ่อก็ไม่ว่าเป็นไง เป็นไปโดยอัตโนมัติคล้าย ๆ ที่ว่าไม่ได้ตั้งแกล้งก็เป็นได้ไม่ได้เจตนาก็เป็นได้ เมื่อถึงวาระสุดท้ายเขา จะเป็นของเขาเอง ก็ขอให้เข้าใจ

ที่นี้ ก็รู้วิธีการมีสติให้เพิ่มพลังของปรมาณูแล้ว คือว่าอยู่ตรงตั้ง จมูกหักของตน ให้พยายามถึงจะมีนหัวมัวหัวก็พยายามผ่อนคลายเอา ตามนั้น คือว่าตามธาตุตามขั้นของตัวเอง

ถ้าไปขอขมาหลวงพ่อก็ไปขอขมาพระธรรมกรรมฐานแล้ว ถ้าหลวง พ่อสั่งการละลายเลยลูกเดียว ดีอย่าไปกลัว อย่าไปกลัว อย่าทำอะไร อย่า ถอย ถ้าหลวงพ่อบอกว่าเออ..ผ่อน ผ่อน ผ่อน ผ่อน คลายไปหน่อย เออ..อันนี้ก็ระดับหนึ่งนะ แต่ไม่ถึงกับเป็นอะไรสักระดับ

แต่สำหรับระดับหลวงพ่อดังลุ่มมันเป็นระดับหนึ่ง หลวงพ่อยังรู้  
รู้ว่าใครเป็นใคร ไม่ใช่ว่าพูดไปว่า ๆ แบบเลื่อนลอย ความจริงหลวงพ่อก  
ก็บอกว่าเอาเลย แท้จริงหลวงพ่อก็รู้คนเป็นคนอยู่นอ รู้ใครเป็นใครอยู่  
ต้องไปปรึกษาเป็นการส่วนตัวถึงจะรู้ นี่..เมื่อไม่มีใครไปปรึกษาหลวง  
พ่อก็จะบอกได้ไหม

ถึงใครจะปฏิบัติเก่งมาขนาดไหน จบปริญญา ๙ ประโยคก็ช่าง  
จบมาทุกสายก็ช่าง ถ้าหลวงพ่อบอกว่าอย่า ๆ นะ ถอย ๆ ก็ต้องถอย ขึ้นทำ  
ต่อไปก็วิปัสสนาขั้นที่ถึงขนาดนั้นผู้ไม่มีบารมีนะ สำหรับพวกเราแล้วไม่  
เป็นไร

แต่ถ้าจะทำจริง ๆ นะ ถ้าหลวงพ่อฟิสิกส์นะ ถ้าอยากจะทำจริง ๆ  
หลวงพ่อก็มีวิธีให้สำหรับผู้มีวิบากกรรม มีวิธีให้อีกวิธีหนึ่ง อันนี้ก็ขอให้  
ไปปรึกษาเป็นการส่วนตัวถึงจะรู้ เกิดผิดพลาดขึ้นมาอะไรก็ หมด..  
ปฏิบัติธรรมแบบหลวงพ่อดุจดัง ไปปฏิบัติในกรุงเทพฯ เกิดวิปัสสนา  
ขึ้นแล้วว่ำนั้น ความจริงไม่ได้ไปปรึกษาหลวงพ่อดีก่อน อันนี้อาจจะ  
เป็นไปได้ ขอให้เข้าใจนะ

ก็บอกหลายอย่างแล้ว ทีนี้ก็จะแสดงบอกตำแหน่งพระอรหันต์  
ปลอมเสียก่อน ก็หลายอย่างนะ แต่ที่เขาเกลียดหลวงพ่อก ที่หลวงพ่อก  
ว่าทุกวันนี้มีแต่เอากิเลสมาสอนคน

ตำแหน่งพระอรหันต์ปลอม เรียกว่าเป็นด่านกั้นของสอง-สาม  
อริยภูมิเบื้องต้น เรียกว่าวิปัสสนุกิเลส หลวงพ่อกจะแสดงอีก

## วิปัสสนุกิเลส

- ข้อที่ ๑. โอภาส      เกิดแสงสว่าง ขึ้นในจิตในใจ
- ข้อที่ ๒. ญาณัง      มีปัญญาญาณ อันแก่กล้าปานสายฟ้าผ่า  
ไอ้..ขนาดนั้นเนาะ
- ข้อที่ ๓. ปีติ      ภูมิจิตภูมิใจ เกิดปีติปลื้มจิตปลื้มใจ
- ข้อที่ ๔. ปัสสัทธิ      สงบจิตสงบใจ สว่าง สะอาด สงบ แหมดีเหลือเกิน  
ปล่อยวางว่างเปล่า น่าจะเป็นอรหันต์เนาะ  
ยังไม่ได้เป็น..เห็นไหม หลวงพ่อพูดความจริง  
อย่าฟังซัง ข้อต่อไป
- ข้อที่ ๕. สุข      สุขใจ สบายใจ คือโสมนัส สุขตัวนี้
- ข้อที่ ๖. อธิโมกข์      การตัดสิ้นใจเชื่อ และน้อมใจเชื่อ
- ข้อที่ ๗. ปัคคาหะ      มีความเพียรอันแก่กล้า ไม่วอกแวกคลอนแคลน  
ไอ้..เก่งเนาะ
- ข้อที่ ๘. อูปัญฐานะ      มีสติแก่กล้า มั่นคง
- ข้อที่ ๙. อูเบกขา      วางเฉย ในอารมณ์ทั้งปวง
- ข้อที่ ๑๐. นิกันติ      มีความพอใจ ในอารมณ์ทั้ง ๙

ที่นี้หลวงพ่อก็จะอธิบายเป็นตัว ๆ

## ๑. โภกาส

คือนักปฏิบัติธรรม พระโยคาวจรผู้เดินทาง หมายความว่า จะถึงความพ้นทุกข์เข้าสู่มรรค ผล นิพพาน ในชาติปัจจุบันนี้หรือชาติข้างหน้าก็ได้นะ บางท่านบางที่จะเกิดโอภาสแสงสว่างขึ้นมา แสงสว่างไสวภายในจิตใจก็มี ภายในตัวเองก็มี หมายความว่า เห็นร่างกายอันกว้าง คอก ยาววา หนา คีบ ของตนเองเห็นว่าเป็นแสงสว่างไสวไปทั้งร่างกาย ฟุ้งออกไปภายนอกนั้นไปเห็นไผ่เงินไหคำ ไปเห็นวัตถุโบราณเก่าแก่ที่อยู่ใต้ดินใต้น้ำยุ่งเหยิงกันไปหมด เรียกว่าเกิดเห็นแสงสว่างในนั้น แหม.. น่าจะยกให้เป็นอรหันต์เนาะตอนนี้เมื่อได้ยินข่าวลือไปถึงไหนว่าท่านผู้นี้หมายถึงพระนะ ไปเห็นสิ่งเหล่านั้นเหล่านั้นก็เรียกว่าแห่แห่กันไปเลย ไม่ว่าจะฝ่ายพระภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา ไปกราบไหว้บูชาท่านเหล่านั้น ว่าท่านเหล่านี้เป็นพระอรหันต์บุคคลในยุคนี้อย่างนี้ตามข่าว หนังสือพิมพ์เขาลงกันนะ เอ้อ..ดีเหมือนกันนะ ตรงกันข้ามเขาจะไปกราบไหว้ที่ว่าการอกกิเลสเท่านั้นเอง ก็ขอให้จำเอาไว้มันเป็นเป็นอย่างนี้เป็นด้านขวางกันทันที มันละเอียดเข้าไปนะธรรมะ

## ๒. ญาณัง

คือว่า ข้อ ๒. ญาณัง มีปัญญาญาณอันแก่กล้าทีเดียว รู้เท่าทันสภาวะธรรมเกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไป เป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา สรรพสัตว์ที่เกิดมามีแต่ทุกข์กับทุกข์ เกิดก็เป็นทุกข์ แก่ก็เป็นทุกข์ เจ็บก็เป็นทุกข์ ตายก็เป็นทุกข์ พลัดพรากจากของรักของชอบใจก็เป็นทุกข์ ปรากรณาสิ่งใดไม่สมหวังก็เป็นทุกข์ สิ่งที่ได้มาแล้วเราเพียงรักษามีแต่ทุกข์กับทุกข์เท่านั้นเอง เห็นคนเกิด แก่ เจ็บ ตาย สภาพต่าง ๆ นานาสลดหดหู่จิตใจเกิดปัญญาญาณเข้าใจว่าในธาตุ ๔ ชั้น ๕ เรียกว่าผม ขน เล็บ ฟัน

หนัง เยื่อในกระดูก เยื่อเอ็นกระดูกเหล่านี้เป็นต้น พร้อมทั้งทวารทั้ง ๙ และสิ่งต่างๆ ในสภะร่างกายของเราและคนอื่นนั้นไม่ควรยึดมั่นถือมั่น สิ่งเหล่านี้ มีปัญญาญาณอันเฉียบขาดถึงปานนี้ แหม..น่าจะยกให้เป็น พระอรหันต์เลยตรงนี้ แต่พระองค์ไม่ยกยกยกให้เป็น ขอให้ระวังตัว ปัญญาญาณอันแก่กล้า เทศน์ปร้อเลยขึ้นธรรมมาสน์ระวัง ระวังจะดี ลังกาหลังให้กิเลสโดยไม่รู้ตัว

### ๓. ปิติ

ข้อต่อไป เกิดปีติภูมิจิตภูมิใจ ที่ตนเองรู้ในบทพระธรรมมา มากมายก่ายกอง ได้เรียนมาแล้ว ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ ได้เรียนมาหมดทุกสิ่งทุกอย่าง

นิमितต่างๆ ก็รู้ หมวดพระธรรมต่างๆ ก็รู้สพระธรรมมาแล้ว เกิดปีติภูมิใจซาบซ่านต่างๆ นานา

บางท่านนะเกิดปีติขึ้นมาในระหว่างประพตติธรรมกรรมฐาน ท่านมีน้ำหนักแต่ก่อน ๖๐-๗๐ กิโลกรัม บางทีอาจจะตัวเบาหวิวเหมือน ปุยนุ่นก็มี เหาะได้จริง ๆ ก็มีตอนบรรลุธรรม ท่านก็บอกว่าท่านมี น้ำหนัก ๑๐ กิโลกรัม ๒๐ กิโลกรัม ทั้งๆ ที่แต่ก่อนน้ำหนักมากมาย ก่ายกอง ปีติตัวนี้มันเรียกว่าเหลือร้ายจริง ๆ นี่ปีติของโลกก็ยธรรมตา เท่านั้นเอง ยังจะที่ว่า..บันดาลให้ผู้ปฏิบัตินี้อ่อนไหวไปตามด้วย

แต่สำหรับผู้มีวาสนาบารมีธรรม ฟังดี ๆ ที่จะตรัสรู้ในชาติปัจจุบัน นี้ละ เป็นพระอรหันต์เป็นสาวกของพระองค์นี้ ท่านไม่คำนึงเลย ไม่ว่าปีติหรือปัญญาตัวไหน ท่านไม่คำนึงเป็นอันขาด

นี่คือระดับที่ว่าเฉียบขาด นี่ขอให้ฟังให้เข้าใจ

ไอ้คนอื่นละเป็นแต่จะอธิบายปิติปรืออยู่นั้นแหละ เรียกว่านิमित เครื่องหมายอย่างนั้นอย่างนี้เรื่อย ๆ ไป ขอให้เข้าใจหลวงพ่อก็ไม่ได้จ้วงจาบ แต่เป็นบทเรียนให้บทเรียนของท่านเป็นอย่างดี นี่ขอให้เข้าใจด้วย

เพราะทุกวันนี้ก็เรียกว่าเกิดปิติซาบซ่าน

เกิดโอภาสตอนไปเยี่ยม ตรัสรู้เสียเลยว่างั้นเถอะ..เป็นนั่นไป แหมเร็วเหลือเกินเนาะเป็นพระอรหันต์เร็วเหลือเกิน

ทำไมไม่มาเอาหลวงพ่อก็ไปชี้แจงว่าการตรัสรู้เป็นเช่นไร พวกนั้นก็ไม่วู้นะ พวกพระผู้ใหญ่ก็ไม่วู้ ไอ้คนตรัสรู้ก็ว่าปรือไปเลย ก็ไม่วู้ว่าจะเอาผิดเอาถูกอีกทำไม นั่นแหละก็ขอให้เข้าใจ

#### ๔. ปัสสัทธิ

ที่นี้ต่อไป ปัสสัทธิ ความสงบจิตสงบใจ ร้ายเหลือหลายตอนนี้สว่าง สะอาด สงบ ปราศจากมลทิน รู้ว่า..คือว่ารู้สิ่งต่าง ๆ ในนั้นมาแล้ว ก็สงบจิตสงบใจไปเลย เรียกว่ามีความเย็นจิตเย็นใจไป แล้วก็สุขจิตสุขใจ อยู่โน้นแหละ

#### ๕. สุข

ข้อต่อไปมีความสุข เกิดสุขในการปฏิบัติธรรมกรรมฐานนั้นแหละ จนได้ว่า โอ..รสพระธรรมเป็นเช่นนี้หนอ คิดถึงพ่อคิดถึงแม่ คิดถึงปู่ย่าตายาย อุทิศส่วนบุญส่วนกุศลไปให้ไปหา ปวารณาให้สัตว์ร่วมโลกอยู่ดีมีสุข มีใจอ่อนโยนสลวยไป แต่ขนาดนี้ก็ยังไม่ถึงนะ ขนาดนี้ยังไม่ถึงยังคั่นอยู่อีกว่านั่นแหละ ก็เลยหลงกล ก็เลยเกิดตัดจิตใจเชื้อ

## ๖. อธิโมกข์

ตัดสินใจเชื่อ น้อมใจเชื่อเอาไปตามนั้นเลยว่า เออ..รศพระธรรมมรรค ผล นิพพาน เป็นเช่นนี้เอง ตั้งแต่เราเกิดมาก็ยังไม่เคยพบเคยผ่าน เคยเห็น เมื่อเห็นแล้วก็ออกเทศน์ออกสั่งสอนชาวโลกไปตามที่เรารู้เราเห็นของจริงสภาวะจริงนี้แล นี่เป็นนั่นไป แต่ยัง..ยัง..ยัง..ยังไม่ถึงอึดตอนนั้น นี่แหละคนเอาวิปัสสนูมาสอนกัน หลวงพ่อจะได้ไปทีละอย่างก่อน

## ๗. ปัดคาหะ

ต่อไปเกิดปัดคาหะ ความเพียร จะสังเกตได้..จะสังเกตได้ ตอนผู้ทำนบรลธรรมนั้นถ้าสงสัยสภาวะ ให้ไปถามหลวงพ่อบุคคล หลวงพ่อไม่อยากจะพูดออกเทป ว่าวิธีการเมื่อพ้นทุกข์ไปแล้วนะ คนนั้นทำอย่างนั้นคนนี้ทำอย่างนี้ถูกไหม ให้ไปถามเป็นพิธีการส่วนตัว แต่จะพูดออกเทปแต่ว่า มีการบำเพ็ญเพียรต่อสู้กันโดยอัตโนมัติโดยนุโยคที่ว่ามันสู้กันสู้เวทนานกันสองวันสามวันก็มี บางคนนั้นไม่ฉันภัตตาหารไม่ฉันข้าวนั้นเป็นเดือน เกือบสองเดือนก็มีนะตามข่าว นี่แหละมีความเพียรอันแก่กล้ามันคงถึงขนาดนั้น สู้กันไปสู้กันมาฆาตหายไปหลายราย ว่านั่นเถอะ ได้เข้าโรงพยาบาลไปหลายราย

เรียกว่าเป็นโรคอัมพาตไปเลยนะถึงขนาดนั้น มีความเพียรอันแก่กล้า

## ๘. อุปัญฐานะ

มีสติอันแก่กล้ามั่นคง รู้เห็นการเกิดดับ เกิดทางตา หู จมูก ลิ้น กายใจ สติจดจ่อเกิดขึ้น มันเกิดทางไหน เกิดทางหู..พับ เกิดทางตา..พับ เกิดทางจมูก..รู้พับ แล้วก็สลายไป เกิดทางลิ้นรสอาหาร..รู้พับ มาสัมผัสร่างกาย..รู้พับทันที มาสัมผัสตรงไหน มาสัมผัสตรงไหนอีก..รู้พับ เอ้า..มโนทวารตรงไหนมันสัมผัส..รู้พับ คล่องแคล่วว่องไว

ออกเทศน์ปร้อเลย “รูปธาตุ นามธาตุ รูปขันธ์ นามขันธ์ ไม่ควรไปยึดถือ..ญาติโยมเอ๋ย..ไม่ใช่เราไม่ใช่ของเรา” ว่าเข้าไปนั่น เรื่อยเปื่อยไป ถึงขนาดนี้

## ๙. อุเบกขา

เกิดอุเบกขา..ตานี้ วางเฉยในอารมณ์เลย เอ๊ย..ใคร อะไร มากกระทบก็ช่าง เพราะว่าสิ่งเหล่านั้นไม่ได้เป็นตัวตน สัตว์ บุคคล ตัวตน เราเขา เป็นแต่สภาวะของธาตุๆ ธรรมๆ เท่านั้น ไม่มีสัตว์บุคคล เข้ารับรอง เกิดขึ้น ตั้งอยู่ สลายไป มีแค่นั้น อุเบกขาก็วางเฉย

**แล้วก็ผินก้นมาด้วยนะไม่ใช่แค่ปล่อยวาง**

บางทีก็เกิดปีติ บางทีก็เกิดสุข บางทีก็เกิดตัดสินใจเชื่อ เกิดความเพียรสลัดทับซ้อนกันอยู่ในนั้น เกิดปีติอยู่ในนั้น

## ๑๐. นิกันติ

ความพอใจในสภาวะทั้ง ๙ ที่ผ่านมานี้ เห็นใหม่

ทั้ง ๑๐ ตัวที่หลวงพ่อบริยายมานี้ละ

มีแต่ยอด ๆ ทั้ง ๑๐ ขุนพลเลยทีเดียวนะ เรียกว่าเป็นพระอรหันต์  
ทั้งนั้น เฉพาะตัว ญาณัง ตัวที่ ๒ แหม..ถึงขนาดนั้นนะ

เอ..หลวงพ่อดีก่อนนะ

ปัญญาอันเฉียบขาด..ถูกต้องที่สุด..ถูกต้องแล้ว

ที่พระบรมศาสดาไปทรงสั่งสอนพระอนุรุทธะ ที่ท่านเกิดบุรีสัตตก  
ในมหาบุรีสัตตก ๗ ประการ ข้อที่ ๗ พระอนุรุทธะนะท่านก็ติดขัดอยู่  
ว่างั้นเถอะ ติดขัดบทพระธรรมนั้นนะ ท่านก็เรียกว่า..เพ่งไปเพ่งมาอยู่  
อย่างนั้นแหละ ท่านก็ว่า “เออ..ธรรมนี้เป็นของผู้มีปัญญาคือ..ไม่ใช่ของ  
คนปัญญาทึบ” ก็ติดอยู่เพียงแค่นี้ไปไม่ได้ เอากันไปเอากันมาอยู่นั้น  
แหละ ไม่รู้ว่าที่วันละว่างั้นเถอะ สู้กันไปสู้กันมาเพราะรวมขุนพลทั้ง ๑๐  
เข้าไป บางทีก็เกิดโอภาสแสงสว่างไสว, เกิดปีติ, เกิดอิโมกข์ตัดสิ้นใจ,  
เกิดปัสสัทธิความสงบสุขใจสบายใจ, มีความเพียรอันแก่กล้ามั่นคง, สติ  
ก็ว่องไว, อุเบกขาความวางเฉย, พระอนุรุทธะสู้กันแหละเลย

“เออ..ถูกต้องนะ สภาวธรรมต้องมีปัญญารอบรู้เช่นนี้”

เห็นใหม่ พอพระบรมศาสดาเสด็จไปถึง

“เออ ถูกละ ถูกละ” พระพุทธองค์ไม่ได้ตรัสว่า “ถูกแล้วอนุรุทธะ..  
ถูกแล้ว การตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรานั้น เพียงแต่ว่าเอา  
ปัญญานี้แหละอนุรุทธะ..เอ๋ย ไปตรัสรู้เป็นพระอรหันต์ พอ พอ พอ  
อนุรุทธะ ถูกต้องของเรอนั้นแหละ”

พระองค์ไม่ได้ตรัสว่าฉันนี่ พระองค์ตรัสว่า

**“เออ..ขออนุมิททานะอนุรุทธะ แต่เธอควรฟังต่อไปให้เห็น  
ว่า..ธรรมทั้งหลายอย่าทำให้เนิ่นช้า”**

อย่ายินดีในธรรมให้เนิ่นช้า

พระองค์ให้ฟังตัด ฟังตัดเลย ให้ดับตัวปัญญานั่นเอง แหม..  
อยู่ใกล้ๆ กันนี่เอง

ท่านทั้งหลายเคยได้ยินไหม เคยมีพระองค์ไหนเทศน์มั่ง ประวัตินะ  
พระอนุรุทธะ หลวงพ่อไม่ใช่ทำลายเพื่อกิเลสนะ ทำลายเพื่อปกป้อง  
พุทธคำสั่งสอนของพระองค์เอาไว้ ให้พวกท่านทั้งหลายจงเอาไปเป็น  
เกราะป้องกัน ถ้าใครเทศน์อย่างหลวงพ่อได้ประวัติพระอนุรุทธะ คือ  
ว่าเอาขันธห้าไปยกให้ท่านเป็นพระอรหันต์เลย ถ้าใครเทศน์อย่างนี้ได้  
เพราะว่าท่านรู้แจ้งแทงตลอดแล้ว

แต่เขาเทศน์ไม่ได้ เขาติดตัวปัญญา เขาก็ว่า เออ..อยู่ด้วยสติ  
ปัญญาก็พอเนาะ.

เหมือนมหาฯ เชื้อไปถามหลวงพ่อ ก็ไปถามเจ้าคุณใหญ่ทางโน้น  
แหละ ทางปักซีได้หรืออะไรก็ไม่รู้เนาะ ขออภัย

มหาฯ เชื้อก็ถามว่า

“ถ้ากิเลสมันเกิดขึ้นมาจะทำอย่างไร”

ท่านเจ้าคุณใหญ่ก็บอกว่า “ให้มีสติ”

ถามอย่างไรหน้ก็ให้มีสติ เกิดกิเลสก็ให้มีสติ มีสติอยู่นั้น ท่านก็นั่งบนก้อนหินในวันพระว่าเง้านเถอะ มหาฯ เชื้อก็ถามใหญ่เลย ถามจริง ๆ ถามจะให้ติด จนลูกศิษย์ลูกหาของเจ้าคุณใหญ่นั้นเกลียดมหาฯ เชื้อหมอด ว่าไปจ้วงจาบที่ว่าครูบาอาจารย์ แท้ที่จริงไม่จ้วงจาบ ไปถามเพราะสงสัย

หลวงพ่อก็ไปเทศน์ที่ลพบุรี ท่านก็ติดตามเข้ามาวัดป่านาเบ็ญ มาถามหลวงพ่อ

“หลวงพ่อ..ถ้ากิเลสเกิดขึ้นมาทำยังไง”

ระดับมหาฯ นะเขาปฏิบัติมามาก ไม่ใช่ระดับต้น ๆ คือว่าตอบตามภูมิปัญญาของผู้ถาม หลวงพ่อก็บอกว่า

“เชื้อ..ดับสติ”

“ฮึ ...”

คนหนึ่งบอกว่า...ให้ **มีสติ**

คนหนึ่งบอกว่า...ให้ **ดับสติ**

อ้าว...มันกลับกันคนละโลก ก็อธิบาย คือว่ามหาฯ เชื้อขอขันธ์ห้ามาแล้ว หลวงพ่อก็อให้แกประพัตติธรรมกรรมฐาน

“เอ้อ..จริงของหลวงพ่อ” ...ว่าเง้าน

“สติเขาก็คือกิเลสนะแหละ สติไปสติมา ก็เป็นสติกิเลส” ว่าเง้านนั้น

คือว่ามันอยู่ตรงนี้เอง ก็ขอให้เข้าใจ การอธิบายวิปัสสนู้นี้แหละ เขาจ้วงจาบหลวงพ่อ หลวงพ่อบอกว่าทุกสำนักเอากิเลสไปสอนกัน จึงไม่ถึงตัวผลซักที คือว่า อริยผลทั้งสี่ภูมินั้นไม่ถึงเลย

ไม่ถึงตัวมรรคด้วยเข้าไป ไม่รู้ว่าตัวมรรคคือจุดไหน เอกายนมรรค หรือว่า มัคคสมังคี ก็ไม่รู้ ไม่รู้ว่าจุดไหน คือรู้แต่กำหนดรอบไป วนมา รอบไปวนมา วกไปวนมาตามทางตา หู จมูก ลิ้น กายใจ รอมร่อจะเป็น บ้าตายอยู่แล้ว เลยไม่เกิดอริยมัคคสมังคี ไม่รู้ว่าจะสมานเข้าตรงไหน นี่ขอให้เข้าใจ

### อริยมัคคสมังคีอยู่จุดเดียวเท่านั้น คือตั้งจุมุกหัก

หลวงพ่อดัดประเด็นขาดได้ นี่ก็ขอให้เข้าใจเพราะเวลาน้อยเข้ามาแล้ว วิธีปฏิบัตินั้นว่าจะอธิบายสี่อริยภูมิไม่ทันเลยเห็นใหม่ นั่นพอเริ่มอธิบายมันก็ไปแล้ว ก็ขอให้เข้าใจว่าทั้งสี่อริยภูมิก็จริง ท่านว่า ออย่า.. ออย่าอยากไปรู้ว่าตอนไหนเป็นโสดา สกทาคามี อนาคามี พระอรหันต์

ที่เขาถามหลวงพ่อบอกอยู่ที่โคราช เขาถามว่า

“หลวงพ่อรู้ไหมว่าตอนปฏิบัตินั้น หลวงพ่อบอกเป็นโสดา สกทาคามี อนาคามี พระอรหันต์ ตอนไหน” หลวงพ่อก็บอกว่า เดี่ยวจะสมมุติให้ฟัง ไม่ใช่สมมุติหรอก

พระพุทธองค์ท่านทรงตรัสว่า

“มีด้ามมีดหรือด้ามขวานของนายช่างไม้ล่ะ เมื่อหลายปีไป นายช่างไม้ก็ดีหรือลูกมือของนายช่างไม้ก็ดี ด้ามมีดอันนั้นล่ะเขาฟันต่อ.. ฟันเรื่อย.. ฟันเรื่อย ด้ามมันสึกวันละเท่าไร ด้ามมีดด้ามขวานมันสึกวันละเท่าไร นายช่างไม้และลูกมือนายช่างไม้จะไม่รู้สึกเลยว่ามันสึกไปวันละเท่าไร จะไม่รู้สึกตัวว่ามันสึกไปวันละเท่าไร มารู้อันเดียวต่อเมื่อว่า อ้าว.. ด้ามมีดมันใช้การไม่ได้แล้ว”

“เว้ย..ลูกน้อง เอาไปทำไหม” ว่่างั้น เอาทิ้งไปเลยนั่นเห็นไหม  
นี่ระดับสาวกไม่ใช่ญาณของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ฉะนั้น พวกเราจึง..อย่า..ไป..คำ..นิ่ง..ว่า ตอนไหนเป็นไสต  
สกทาคามี อนาคามี หรือพระอรหันต์ แต่ประการใด

ให้ฟังเผาผลาญแต่กองนามรูป ที่เกิดขึ้นเผาผลาญตัวนั่นเอง ทีแรก  
ก็กำหนดไปอย่างอื่น ทีนี้ บางทีมันเกิดรุนแรงเกินไป เราก็ผ่อนคลาย  
อารมณ์ไปทางอื่นบ้างก็ใช้ได้เหมือนกัน ถึงวาระจะถึงจริง ๆ นั้น ถ้าธาตุ  
พลังงานปรมาณูเต็มที่แล้ว ถ้าเราใช้เป็นจะตัดกระแสกันได้ทันทีทันใด  
ทีนี้หลวงพ่อก็จะพูดเพื่อให้เข้าใจ หลวงพ่อก็ย้ำในม้วนแล้ว คนฟังทาง  
นอกอาจจะไม่เข้าใจนะ อาจจะไม่เข้าใจ

คือว่า หลวงพ่อเรียกว่า **ความคิด การปรุงแต่ง**

**นาม** นี้ ก็คือ ความตั้งใจ ความดำริ ความครุ่นคิด ทั้ง ๕๐ สังขาร  
มารวมเป็น..ความตั้งใจ..ความดำริ..ความครุ่นคิด...ไปถึงอารมณ์  
ที่เรามองเห็นในมโนทวาร

**รูป** นะ เป็นรูปหญิงสาวหรืออะไรก็แล้วแต่ เป็นรูปธรรม, รูปของ  
กิเลส, รูปของอวิชชาความโง่เขลาไม่รู้จริง คือไม่รู้จริงตามนั้น

พุ่งใส่เลย พุ่งใส่ตัวอารมณ์นะ

ถ้าจะไปพุ่งใส่ตัว **ความคิด** หรือ **วิญญาณ** ไม่ได้ เพราะมันแปลง  
ร่างได้ ความคิดตัวเดียวนี้ หลวงพ่อจับความคิดตัวเดียว

สังขารชั้นธ...ไธย...แทบล้มประดาตาย หลวงพ่อหลงกลนี้กว่า  
ความคิดเป็นตัวหนึ่ง อารมณ์เป็นตัวหนึ่ง

## แท้ที่จริงเขาเป็นตัวเดียวกัน มันปรุงเอา

เรียกว่ามันนี่ก็ให้เป็นอะไรก็ได้ นี่ก็ให้เป็นสาวงามเทพเทวา ปานไหนก็ได้ มันนี่ก็ปรุงแต่ง ฟุ้งใส่เลย ฟุ้งใส่เลย

คือว่า วิธีสุดท้ายนั้นไม่ได้ตั้งหลัก ไม่ได้เกียด ไม่ได้ขัง เป็นอุเบกขาหรืออะไรก็ช่างมัน ปวดแข็งปวดขาอยู่ตรงไหนก็ช่างมัน วิธีสุดท้ายจะทำลายลงได้ จนในที่สุดก็จะถึงให้ได้

ที่นี้ วิธีด้อย่างพุทธศาสตร์ ก็บอกแล้วว่ามียหลายวิธี

วิธีจิตตกวงค์บ้าง นอนอยู่เฉย ๆ ขาดสันตติบ้างโดยธรรมชาติ ของธาตุของขันธ์ เช่นเราบางทีก็พูดหรือเราทำอะไรไป นี่ก็ลืมหมด เอ๊ะ..เมื่อก่อนพูดอะไร หรือทำอะไร นี่มันขาดสันตติ ความจริงเขาขาดสันตติอยู่แล้ว คือว่าการสืบทอด คือว่าสืบทอดอย่างรวดเร็ว เราจึงไม่รู้ จึงเห็นเป็นอิตตาตัวตนสายเดียวกันไปหมดเกลี้ยงเลย

เมื่อขาดสันตติ นั้น..ทรงอำนาจเปล่งรัศมีเข้าแผดเผา พลังงาน แห่งปรมาณู หรือพลังงานแห่งที่ว่าสัญญาเวทิตตนิโรธจะเข้าแผดเผา อีกครั้งหนึ่ง แผดเผา..เปล่งรัศมีอยู่แถวนี้ เป็นสภาวะที่แปลกประหลาด ที่ว่าอัศจรรย์ที่สุด เรียกว่าเป็นปัจเจกตั้ง แต่อธิบายพอเงา ๆ พอกลาง ๆ ได้

จะอธิบายให้ชัดเจนว่า สภาวะอันไม่มีสภาวะนั้นเป็นเช่นไร มันก็อธิบายยาก ก็ตอบที่ว่าเป็นสภาวะที่ขาดการสันตติลงแล้ว ขาดความสืบทอดของสติ ของปัญญา ของความคิด อะไรก็แล้วแต่ ขาดสติลงแล้วนะ ทรงสภาวะไว้ ผู้ปฏิบัติก็จะถึงเองตรงนั้น

ฉะนั้น ก็ขอให้เข้าใจว่ามัวแต่ถาม อย่างคุณวิสุทธิว่านะ หิวน้ำ จะตาย ว่ากินหรือไม่กิน กินหรือไม่กิน ทั้ง ๆ ที่ท่านก็บอกว่าน้ำอยู่ตรง นั้น..ตรงนั้น ท่านก็ตักมาวางไว้ตรงนั้น น้ำที่กินก็เป็นน้ำของคน หิวนะ ถ้าใครไม่หิวก็ไม่กิน หลวงพ่อก็ไม่ว่านะ ถึงอยู่ที่นี่ก็ตามก็หวังว่า คงหิว หิวนี้คือความทุกข์เข้าเผาผลาญแล้ว คงอยากจะกินธรรมชาติของพระองค์นี้เข้าไปดับทุกข์ทางใจ

ก็ขอให้เข้าใจว่า สัจธรรมของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า หลวงพ่อ เหลือเชื่อ..เหลือเชื่อทำไมถึงเป็นเช่นนั้น ก็เหลือเชื่อจริง ๆ หลวงพ่อ จะพูดเปิดเผยเพราะมีแต่พระเจ้า หรือใครได้ยินก็แล้วแต่

ก็เขาคิดปรุงแต่งอยู่ที่นี้ (ตั้งจุมูกหัก) มีปฏิกิริยาพุ่งเข้ามามากเลย พุ่งแรงเสียวฟ้าสถึงเครื่องเพศ เอ้อ..เป็นนั่นไป ห้วนไหวไปหมดเลย คิดถึงอารมณ์ไหนห้วนไหวไปหมด เรียกว่าหื้อ้อตาลาย

ที่นี้ พอตัดกระแสกันได้นะ เอาตลับเมตรมาวัดได้จากนิ้วมือนี้ มันไม่มีปฏิกิริยาใด ๆ ตัดกระแสเรียกว่าตัดกระแส ไม่ใช่เอาמידไป ฉีดเครื่องเพศเจ้าของนะ คือว่าตัดกระแสด้วยพลังงานแห่งปรมาณู หมายความว่าพลังงานแห่งสติฉานสายฟ้าผ่าพุ่งเข้าไปตัดตรงนี้ (ตรงตั้งจุมูกหัก) เอ้อ..ตัดปัดเลย สติก็หายดับขาดไปเลย นี่คือว่าวิถี รุนแรงมาก ขอให้เข้าใจ

วิธีประพาศธรรมกรรมฐานอย่างอื่นหลวงพ่อก็อีกว่าถูกเหมือนกัน ถูกระดับ ม.นั้น ม.นี้ นะหนา สูงขึ้นเรื่อย สูงขึ้นเรื่อย หลวงพ่อก็อีกว่าถูก ทุกอย่าง แต่..วิธีการที่จะถึงที่สุดนั้น ไม่มีซักสำนักเดียว หลวงพ่อบอก ได้เต็มปากถึงขนาดนี้

แต่ไม่ใช่จ้วงจาบสำนักเหล่านั้น แต่ยังไม่ถึงจริง ๆ เพราะไม่รู้วิธี  
คือว่าไม่มีตัวล่อ หลวงพ่อนี้เป็นด้วยอานาภาพขององค์พระธาตุพนม  
ที่ล่อที่ท่านบันดล องค์พระธาตุพนมดลบันดลล่อ

เอาอารมณ์มาล่อหลวงพ่อ ..ล่อ ๆ.. เราก็จี้เข้าไปซิ

อยากให้คำตอบออกมาว่า ตัวไหนเป็นสกทาคามี อนาคามี  
อรหันต์ จี้ออกมาบอกวิธีปฏิบัติลองดูซิ

จี้เข้าไปไม่อยากให้ดับนะ บางครั้งบางทีดับเพียะเข้ามาไม่รู้ว่ากี่ครั้ง  
เป็นหมื่น ๆ แสน ๆ ครั้งก็มี แต่หลวงพ่อไม่รู้ไม่มีโอกาสรู้ว่าดับอย่างไร  
หลวงพ่อไม่มีโอกาสรู้เลยหูหนวกไปถึงสี่ห้าวันหรือสิบวัน หลวงพ่อไม่มี  
โอกาสรู้ทำถึงขนาดนั้นแหละ ถึงฝันจะร่วงก็ตาม..ฝันหลวงพ่อนี้  
เรียกว่าจะถอนได้ทุกซี้ เรียกว่ากัดฟันสู้ถึงขนาดนั้น ตาก็จะแตก  
หูก็จะดับ ตับก็จะไหม้ ถึงขนาดนั้นก็ช่างหัวมัน ดีหน่อยหนึ่งหลวงพ่อ  
ดีหน่อยหนึ่งอย่างไร..ไม่มีจิตคิดปฏิบัติไปในเรื่องร่างกายทุกสิ่ง  
ทุกอย่าง แล้วแต่มันจะแตกจะตายหลวงพ่อไม่เกี่ยว แล้วแต่มันจะเกิด  
นิมิตอะไรขึ้นมาไม่เกี่ยวข้อง ฟุ้งอย่างเดียว ปวดขาก็พลิกเอาซิ  
เออ..คือถึงวาระสุดท้ายนะ แต่บางที ๖-๗ ชั่วโมงไม่ได้เปลี่ยน  
สู่ถึงขนาดนั้น

คือว่าปฏิบัติธรรมกรรมฐานไม่ได้เพื่อใครนี้ เพื่อหลวงพ่อคนเดียว  
กิเลสมันเผาผลาญนี้ก็ต้องสู้กันอยู่อย่างนี้ คือว่าไม่สู้ก็ไม่ได้ คือมีสิ่งล่อว่า  
งั้นเถอะ ถูกแล้วก็ฟุ้งเข้าไปตรงถุกนี้..อนุสัยฟุ้งขึ้นมาหมดตานี้ มาสังเกต  
ได้คราวหลังนะฟุ้งขึ้นมาหมด หลวงพ่อก็จี้เข้าไปไหนตัวจิตนะ จี้เข้าไป  
หาอยากเห็นตัวจิตนะ

อยากเห็นตัวจิตมันตอบออกมาว่า จิตเป็นตัวอย่างไร

อ้อ..อยากให้เห็นมันตอบออกมาว่านี่แหละคือตัวจิต บอกให้หลวงพ่อบอกว่าวิธีปฏิบัติเป็นเช่นนั้น จะถึงมรรคถึงผลให้ทำอย่างนั้น แต่ว่ามันกลับตาลปัตร

วิถีสุดท้าย วิถีสุดท้ายนะ แปลกประหลาดกว่าเพื่อน

พุ่งทะยานผ่านเวหาเลย เปรี้ยะ...เข้าครั้งเดียวเท่านั้นแหละ

หลวงพ่อบอกว่าไม่ได้ไปถามใครนี่ สภาวะเขาตัดตัวเอง จึงทรงสภาวะให้เห็นนะจึงทรงสภาวะตั้งนาน..เป็นชั่วโมง ถ้าหลวงพ่อนั่งไม่ถูกลักษณะนะ ร่างกายก็จะกระเด็นทันทีถึงขนาดนั้น

ดับมาเป็นหลาย ๆ ครั้ง เป็นพันครั้งนะ ทำไมหลวงพ่อบอกไม่อุทริไปสอนตั้งแต่ฉาน ๔ นั้น ก็จะไม่เอาอะไรไปสอน เพราะมันจะไปหมด..ลงไปหมด การประพฤติปฏิบัติไม่รู้ว่ามันถึงตอนไหน ตอนไหนไปถึงไหนไม่รู้ คือว่าปฏิบัติแบบบอด ๆ โดยไม่รู้ว่าอะไร หลวงพ่อก็นึกว่าอารมณ์เป็นตัวหนึ่ง วิญญาณเป็นตัวหนึ่ง ความรู้สึกนะ มันมาติดอยู่ที่คอต่อนี้ แก้ออกไม่ได้ ไล่ความคิดไล่ไปไล่มามันจ่ออยู่ตรงไหน คือว่ามันมาเกาะอยู่กลางกระหม่อมก็มี คือว่าถ้าสเปป้าบนี้ความปรุ่งแต่งก็มาเกาะตรงนี้ สติก็มาอยู่ตรงนี้แก้ไม่ได้ไม่มีวิธีแก้

แต่วาระสุดท้ายมาถึง พลังงานแห่งปรมาณูรวมกันเข้าเป็นพลังงานสติสายฟ้าผ่า ไม่จำเป็นที่นี้ บารมีของพลังงานแห่งปรมาณูมาถึงแล้ว ถึงอย่างไรก็จะให้ผลทันที ถึงเพ่งดูไม่ถูกเขาก็จะถลันเข้าตัดกระแสทันที นี่ขอให้จำไว้ เพ่งอยู่เลาะ ๆ แกว่ลูกนัยน์ตานี้ จะพุ่งถลันเข้าตัดกระแสให้ดู ยิ่งไม่อยู่อนุภาวนาสายฟ้าผ่านี้ ตอนนั้น

หลวงพ่อก็บอกว่า คิดมาทางด้านจังหวัดกาฬสินธุ์ ไม่รู้ว่าเจ้าของคตินั่งเฉยอยู่ตรงศาลานั้นนะมันล้มไปเลย พอได้สติเท่านั้นแหละเขากลับเข้ามาเองเลย คือว่าไอ้สายฟ้าผ่านี่มันยังเห็นนะ สติมันรวดเร็วขนาดไหน คิดไปเดี๋ยวนี้ก็ถึงอเมริกาก็ได้ เหวี่ยงคืนมา เขาเหวี่ยงของเขาเอง

เปรียบ...เป็นทศนิยมภาพพจน์ของจิตพลังฌานสติของพลังงานปรมาณู เหวี่ยงคืนภาพสะท้อนออกไปแล้ว เขาจะสะท้อนออกไปไกลไกลขนาดไหนนั่นก็เป็นเรื่องของเขา นี่ภาพสะท้อนแห่งพลังปรมาณูหรือสารปรอทอยู่ในร่างกายไปรวมตัวกันอยู่ในี่

ย้อนเข้ามาทีนี้อะไรมันจะเหลือ ดีไม่ดีตีสมองแตกกระจายทันทีทันใดโน่น..นั่น สภาวะนี้เป็นสภาวะที่แปลกที่ว่าเป็นมหัศจรรย์

ไม่ต้องมีคำตอบใด ๆ ลอดใด ๆ ออกมาเลย หลวงพ่อนึกว่าจะมีคำตอบของจิตลอดออกมา ไม่มีใด ๆ ทั้งสิ้น จึงได้รู้เช่นเห็นชาติในตอนที่ปลายห้วงที่เขาทรงไถ้นะ เออ..เป็นนั่นไปนี่..นั่น ก็ขอให้เข้าใจวิธีปฏิบัติรวบรัด คือว่าชั่วโง่งหนึ่งไม่มาก จึงค่อยถามภายหลัง

อย่าอยากรู้ว่าตอนนี้เป็นโสดา สกทาคามี อนาคามี อรหันต์แต่ประการใด ถ้าเรามัวแต่อยากรู้อยู่นะ เลยไม่ได้ลงมือกิน..เลยไม่ได้ลงมือปฏิบัติ เมื่อเราปฏิบัติเองย่อมเห็นเอง หลวงพ่อบอกวิธีการเท่านั้น คือโฆษณาว่าฉัน โฆษณาบอกตามนี้ไม่ใช่โฆษณาชวนเชื่อแบบหลงทาง

**ต้องเป็นไปตามนี้ เป็นไปอย่างอื่นไม่มีทาง คือว่าหนึ่งไม่มีสอง**

คือการบรรลุดุธรรมอย่างที่หลวงพ่อดำเนินมาแล้ว อธิบายแล้วนั่นนะ สุขทวีปัสสโก เติววิโซ จพภิญโญ ปฏิสัมภัทปัดโต มี ๔ วิธีบรรลุดุระอรหันต์ เป็นไปไม่ได้ มีวิธีเดียวเท่านั้น วิธีเป็นสองไม่มีเป็น

อันขาด หลวงพ่อขอยืนยันเอาตามนี้ เพราะว่าสภาวะที่จะถึงจะตัดกัน ก็มีวิธีเดียว สำหรับปฏิบัติสมาธิญาณนั่นคือว่าก็เป็นคุณวิเศษของผู้บรรลุ ถึงเท่านั้น นี่เขาไม่เข้าใจ จึงอธิบายธรรมะของพระองค์ไปที่ว่า เรียกว่า แบบที่ว่าป่า ๆ ดอน ๆ แบบลุ่ม ๆ ดอน ๆ ไม่ถูก คำว่าสุขขวิปัสสโกก็ตี ต้องบำเพ็ญในศีล สมาธิ ปัญญา ให้เป็นพลังผานสายฟ้าผ่า หรือ พลังงานของปรมาณูในตัวในขณะเดียวกันนั้นด้วยนะ แยกกันไม่ได้

พลังงานเอามาใช้ให้มันถูก เกิดไตรชาตุดุเข้าเผาผลาญ ยุ่งเข้าใกล้ ไม่ได้ สำหรับหลวงพ่อนี้อยู่เขาช่องลม(จันทบุรี) บำเพ็ญมาแล้ว ยุ่งมาลาเรียมีแต่ตัวเท่าแมลงวันเข้าใกล้ไม่ได้ พลังงานแห่งสสารปรมาณู ในตัวสะสมด้วยไตรชาตุดุ ผานสมบัติเขาจะให้ผลอยู่แล้ว ยุ่งจึง ไม่เข้าใกล้ นี่ขอให้เข้าใจ..วิธีการบรรยายธรรมในแนวของพระสัมมา สัมพุทธเจ้าโดยตรง

ฉะนั้น ผู้ที่มีร่างกายใหญ่อย่างอาจารย์สมนึก เห็นไหม เกิดพลัง แห่งปรมาณูคือพลังของจิตนะพูดรวม ๆ เฟ่งไปใส่ตุ๊กแกตายเลยว่่า จันเถอะ นั่นถึงขนาดนั้น หลวงพ่อก็เหมือนกัน แต่ก่อนไม่รู้ณะว่าเขา มีพลังงานถึงปานนี้ เฟ่งไปถูกงูเขียวโดยไม่ได้เจตนา ตายเลย อ้าว..เป็น จันไป เฟ่งใส่แร่นี้ออกแสง..พับ..พับ แต่หลวงพ่อก็ไม่รู้ในตอนที่นั้น มารู้ตอนหลังว่า เออ..เขามีพลังถึงปานนี้

หลวงพ่อก็ไม่อยากให้ไปเฟ่งดูผู้หญิงอะไรทำนองนี้ เพราะว่า อาจจะเป็น..เรายังเป็นปุถุชน อาจจะถูกเกี่ยวเอากันนะ สายตาไปปักเอา เขาให้เขามารักเรา เราก็รักเขามั่ง..ตายไปเลยนั้นเป็นอย่างนั้น ก็อย่าไปทำข้อห้าม ..หลวงพ่อก็ขอให้ฟังสังวร สิ่งเหล่านี้ก็เห็นออกเห็นใจกัน บางทีรักแล้วก็เห็นออกเห็นใจกันไปกันเลย

ถ้าถึงจุดหมายปลายทางแล้ว เออนั้นแหละใช้ได้ๆ หลวงพ่อ  
ขออนุโมทนาถ้าใครจะที่ว่านอบน้อมเอาสังขารธรรมของพระสัมมา  
สัมพุทธเจ้าของเราไปประพฤติปฏิบัติ หลวงพ่อเป็นแต่รูปธรรม  
นามธรรมผ่านออกไปเท่านั้น

**แต่วิธีเบื้องต้นก็บิกระกรมตามถนัดตามจริต**

คือว่า รากจริต โทสจริต โมหะจริต วิตกจริต สัทธาจริต พุทธิจริต  
เหล่านี้เป็นต้น

ให้ทำเอาตามท่านที่ว่าชำนาญอย่างไรหนึ่ก็ได้

**ขั้นวิธีสุดท้าย นะพุงทะยานผ่านเวหาเข้ามาตรงดั่งจุมุกหัก**

ความคิดเขาไม่ได้อยู่หัวใจด้านซ้ายนะความคิด...

**มีให้ซ้ำทุกม้วน**

คือว่า ความคิด ไม่ได้อยู่หัวใจด้านซ้าย

ใจ ก็ไม่ได้อยู่ หัวใจด้านซ้าย

ผัสสะ, มโนทวาร อะไรก็ไม่ได้อยู่ในหัวใจด้านซ้าย

ตรงนี้เป็นอารมณ์ของจิต เป็นอารมณ์ของใจทั้งนั้น

ใจอยู่ตรงนี้ตรงเดียว...ตรงดั่งจุมุกหัก

นอกนั้น เป็นอารมณ์ของความคิด

เป็นอารมณ์ของใจ

เข้าใจไหม หลวงพ่อจะพูดให้ฟังตรง ๆ เป็นอารมณ์ของใจเท่านั้น..เป็นอารมณ์ คนอื่นก็เป็นอารมณ์ของใจ นอกจากนี้เป็นอารมณ์ของใจทั้งหมด...เข้าใจไหม เป็นอารมณ์ของความคิดปรุงแต่งทั้งหมด ฉะนั้นอุบายของครูบาอาจารย์ที่ให้พวกเราบริกรรมอย่างนั้น บริกรรม... คือว่าพยายามล่อไว้ให้สติไม่ให้ออกไปนอกร่าง เออ..ก็ได้เป็นกายนุ ปัสสนาเหล่านั้นเป็นต้น ถูกต้องหมด วิธีคลำไต่เต้าเข้าไป

คือว่า สาวเข้าไปจนให้ถึงจุดดับ นี้ใช้ได้

ฉะนั้น การบรรยายธรรมมาวันนี้เวลาก็มืด หลวงพ่อก็ว่าจะพูดทั้งสี่ร้อยภูมิให้ฟัง ก็พูดไม่ได้เพราะเวลารอมืดลงแล้ว ก็ขอให้พวกท่านทั้งหลาย

**จงหยิบฉวยเอาแต่ยอดพระธรรมขององค์เอกสัมพันธัญญ์สัมมา  
สัมโพธิญาณของเรา**

เข้าไปประพฤติปฏิบัติให้ถึงความพ้นทุกข์ให้ได้

**ทุกท่าน ทุกท่าน ด้วยเทอญฯ**

หลวงปู่ดาวกโลกอุดร อมมปาโก

# อิทธิบาท ๔ • มหาสติปัฏฐานสูตร

คุณเครื่องให้ถึงความสำเร็จ • ธรรมเป็นที่ตั้งแห่งสติ



เทศนาธรรมโดย

หลวงปู่สาวกโลกอุดร อมมปาโล

# อิทธบาท ๔ • มหาสติปัฏฐานสูตร

คุณเครื่องให้ถึงความสำเร็จ • ธรรมเป็นที่ตั้งแห่งสติ



ถอดคำจากพระธรรมเทศนาเพื่อมรรคผลนิพพาน

น้ำเป็นของปลา ฟัวเป็นของนก  
นรกเป็นของกิเลส



หลวงปู่ดาวกโลกอุดร ธรรมปาโถ



ก็เช่นเคยกิจวัตรของพวกเรานั้นแหละ เมื่อทำวัดเสร็จแล้วมีการ สวดธัมมจักขุ ซึ่งเป็นพระธรรมเปิดโลกขององค์สมเด็จพระสัมมา สัมพุทธเจ้าของเรา ที่ไปแสดงโปรดปัญจวัคคีย์อยู่ที่ป่าอิสิมฤคทายวัน เมื่อครั้งพุทธกาลนั่นเอง คือเป็นบทเริ่มต้นที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัม พุทธเจ้าของเรา ได้ใช้พระธัมมจักกัปปวัตตนสูตรที่ว่า เป็นพระธรรม เปิดโลก เรียกว่าเป็นกัณฑ์แรกขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จึงทำให้เรียกว่า โภณทัณฺฑะ นั้นได้ดวงตาเห็นธรรม ก็ให้เข้าใจว่าดวงตา เห็นธรรมนั้นคืออะไร.. คือว่าเห็นอย่างไร นั้นแหละ

ท่านว่าสิ่งใดสิ่งหนึ่งมีความเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งนั้นล้วน มีความดับไปเป็นธรรมดา ไม่มีอะไรที่ว่าจะจริงยั่งยืนอยู่ได้ นี่คือนิท พะธรรมเปิดโลกขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่หลวงปู่ใช้ คำสั้น ๆ ว่า น้ำเป็นของปลาเพราะว่าปลานั้นมันชอบอยู่ในน้ำเนอะ นั้นแหละ ฟ้าเป็นของนกความจริงนกมันชอบบินที่ว่าอยู่ตามอากาศ แต่ความจริงแล้วฟ้าที่ปวงนั้นไม่ใช่เป็นของนกจริงหรอก เพียงแต่นกมันบินผ่านไปเฉย ๆ เท่านั้นเอง ผ่านไปผ่านมา อันนี้ก็คือนิท พะธรรมกรรมฐานเหมือนกันก็ขอให้เข้าใจ ส่วนนั้นแหละนรกเป็นของ

กิเลส..ตानी ถ้าใครมีจิตใจเศร้าหมอง หรือว่าเป็นมิจฉาจิตฐิเรียกว่าไม่เข้า  
วัดเข้าวา ไม่รู้จักพระสงฆ์องค์เจ้า ไม่รู้จักคุณพระพุทธรูปพระธรรม  
พระสงฆ์ ไม่รู้จักวิถีประเพณีธรรมกรรมฐานหรืออะไรก็แล้วแต่ ไม่รู้จัก  
เรียกว่าให้ทาน รักษาศีล เจริญภาวนาเหล่านี้เป็นต้น นั้นแหละก็หวัง  
ได้โดยว่านั่นแหละเป็นเรื่องของกิเลสทั้งนั้นเลย ไม่ได้เป็นเรื่องของที่ว่า  
สวรรค์วิมานอะไรก็ขอให้เข้าใจ

ฉะนั้นพระพุทธองค์จึงทรงตรัสไว้ว่า “กัมมุนา วัตตติ โลโก” สัตว์โลก  
ย่อมเป็นไปตามกรรม กรรมในที่นี้หมายถึงว่า ตัวกรรมนี้เรียกว่าเป็น  
กลาง ๆ แปลว่าการกระทำ ถ้าทำดีก็เป็นกรรมดี ถ้าทำชั่วก็เป็นกรรมชั่ว  
มีหวังต้องได้รับกรรมนั้นอย่างแน่นอนไม่ช้าก็เร็ว ฉะนั้นพวกเราที่เข้า  
มาอยู่สำนักวัดเขาทองนพคุณญ่เก้าซึ่งเป็นสำนักปฏิบัติ โดยการนำของ  
หลวงปู่สาวกโลกอุดร รมมปาโลนั้น ก็ขอให้ทำตามนั้นแหละหนังสือ  
ก็มีให้ อย่างว่า..มีข้อที่ว่าหลายสิ่งหลายอย่างเปรียบเทียบอยู่ในหนังสือนั้น  
ก็ขอให้ศึกษาเล่าเรียนเอาตามนั้น และอีกส่วนหนึ่งที่หลวงปู่ลงมาเทศน์  
ธรรมนั้นก็เรียกว่า ให้ข้อคติเตือนใจไม่ให้หลงลืมตัวเป็นประจำทุกวัน  
มิได้ขาด

ต่อแต่นี้ไป เพื่อว่าจะไม่ให้เสียเรียกว่า ๙๐ ม้วน ก็จะมีเทศน์ต่อ  
ไปจนถึง ๙๐ ม้วนในพรรษานี้ และจะเริ่มเข้าสู่ที่ว่าเอาประวัติของ  
พระอรหันต์คนนั้นเรียกว่ามาเปรียบเทียบ แต่ตอนนี้ยังไม่ได้เอาเพราะว่า  
จะเอาเป็นพื้น ๆ เสียก่อน บางทีก็ไม่พื่อนะเช่นผลแห่งฉานสมาบัติ  
หลวงปู่ก็ได้พูดไปแล้วว่าเป็นเช่นไร นั้นแหละก็ขอให้จับเอาตามนั้น  
นั่นแหละตัวปัจจุตังที่แท้จริงที่หลวงปู่ได้เทศน์ธรรมออกไป ตัดสินใจ  
พูดเพื่อปกป้องพุทธคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรา  
ในยุคที่มันมีมโนการถึงขนาดนี้ หลวงปู่จึงใช้ความกล้าหาญชาญชัย

ให้ถูกต้องตามธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่ใช่ว่าจะถือไว้ด้วยทิฐิมานะแต่ประการใด อันนี้ก็ขอให้เข้าใจ

ที่นี้การที่เราอยู่รวมกันมาก ๆ ก็จริง ยี่สิบสามสิบของคดียี่สิบสามสิบชีวิตก็ดี นั่นแหละการอยู่ร่วมกันนั้นก็ไม่มีปัญหาอะไรหรอก ถ้าเราเข้าใจในเรื่องปฏิบัติธรรมกรรมฐาน แท้จริงนั้นการปฏิบัติธรรมนั้นก็คือการปฏิบัติตัวเรานั้นเองอันนี้ก็ขอให้เข้าใจ การปฏิบัติตัวเองว่าให้เป็นเช่นไรจึงจะถึงความพ้นทุกข์ได้ หรือจึงจะมีความสงบจิตสงบใจระยะเบื้องต้น ก็ขอให้ทำตามนั้นตามหนังสือที่หลวงปู่ที่ว่าให้ไปแล้ว ก็มีกรรมฐานอยู่เป็นเบื้องต้น กรรมฐาน ขน ผม เล็บ ฟัน หนัง อากาโร ๓๒ ก็มีอยู่ในนั้นทุกประการ ถ้าใครทำตามนั้นได้นะ หลวงปู่รับรองได้ว่าจะ เป็นภาพสะท้อนอย่างหนึ่ง เข้ามาสู่จิตใต้สำนึกของแต่ละคนให้มีความที่ว่า เกิดสังเวชสลัดใจอยู่ในตัวของเราทุกคนได้

## อิทธิบาท ๔ • คุณเครื่องให้ถึงความสำเร็จ

การประพุดติธรรมกรรมฐานนั้นไม่ใช่เรียกว่าเป็นของที่ทำได้โดยง่าย แต่เป็นของง่ายสำหรับผู้ที่ชอบในทางนี้ **เราต้องมีขั้นต้นเป็นอิทธิบาท**

**อิทธิบาทนั้น คุณเครื่องที่ให้สำเร็จความประสงค์** อิทธิบาทนั้นนะ *ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา* คือว่า...

๑. **ฉันทะ** มีความพอใจในการประพุดติธรรมกรรมฐานโดยวิธีนี้ วิธีเฉียบขาดเราจึงจะไปได้ ถ้าไม่มีความพอใจแล้วไซร์นะ มันก็จะลุ่ม ๆ ดอน ๆ ในการประพุดติธรรมกรรมฐาน เรียกว่าไม่มีจุดหมายปลายทางนั้น

๒. **วิริยะ** ก็เหมือนกัน มีความเพียรที่ถูกต้อง มันถึงจะถูกถึง จะใช้ได้

๓. **จิตตะ** มีความฝักใฝ่อยู่ในสิ่งที่กระทำของตนนั้น จึงจะ เรียกว่าถึงความพ้นทุกข์ได้ ส่วน...

๔. **วิมังสา** นั้นหมั่นไตร่ตรองให้รอบคอบ ที่นี้หลวงปู่จะย้อน ให้ดูว่า ก็เคยเทศน์เคยธรรม เมื่อเทศน์ไปมันก็เรียกว่านั้นแหละ จะนึกได้ไปเอง สำหรับผู้ที่ผ่านการประพาศธรรมกรรมฐาน คือว่าจบ กิจพรหมจรรย์มาแล้ว

หลวงปู่เคยไปตามที่นี้ก็ได้แล้ว เคยไปตามเรื่องว่า ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสานั้น จะเอาไว้ตรงไหนกันแน่ อันนั้นเป็นตัวหนังสือตานี้ ที่นี้คนไม่เข้าใจหลวงปู่ก็ไม่เข้าใจ ต่างคนต่างไม่เข้าใจ เรียกว่าตาบอด คำข้างเสียเลย นี่แหละหลวงปู่จึงย้ำเตือนให้เห็น เช่นจะสมมุติให้ดูว่า นั้นแหละ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา ตัวนี้ต้องให้อยู่จุดเดียว จุดปลายเข็ม

## อิทธิบาท ๔ ในอานาปานสติ

สมมุติว่าเราทำอานาปานสติ

๑. **ฉันทะ** นี้ก็คือพอใจ มีความพอใจในการกำหนด กองลม หายใจเข้าออกอยู่จุดเดียวนั้นเอง มีความพอใจ

๒. **วิริยะ** เพียรเพ่งดู เพียรเพ่งดูอยู่ที่กองลมหายใจนั้นเอง อยู่จุดเดียวเท่านั้น ให้เป็นจุด ๆ ไป

๓. **จิตตะ** มีจิตฝักใฝ่ อยู่ในกองลมนั้นพร้อมทั้งพิจารณาไปด้วยก็ได้ ว่าลมนั้นเขาเป็นอะไรเขาเป็นคนหรือเป็นสัตว์ ลมหายใจเข้าลมหายใจออกนั้นนะ จับต้องดูก็ได้ว่าเขาเป็นสัตว์หรือเป็นคน อันนี้แหละเรียกว่าเป็นกรรมฐานขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นเบื้องต้น ให้เข้าใจคำว่ากองลม ลมหายใจเข้า ลมหายใจออกนั้น เรียกว่าเป็นสิ่งที่ว่าปรนเปรอให้ร่างกายเราอยู่ได้ ถ้าขาดลมหายใจแล้วไซ้รคนหรือสัตว์ก็ล้มตายไปเลยนั่น มันก็มีเพียงแค่นั้นก็ขอให้พิจารณาตามนั้น ส่วน...

๔. **วิมังสา** นั่นคือหมั่นไตร่ตรองรอบคอบด้วยเหตุด้วยผลด้วยปัญญา อยู่ที่จุดกองลมที่เดียวเลยไม่ได้ไปไหน นั่นใช้อิทธิบาทให้มันเป็นอย่าไปใช้ที่อื่น ส่วนคนอื่นนั้นจะพูดอย่างไรก็ช่างเขา

## อิทธิบาท ๔ ในการเพียรเพ่ง

ที่นี้หันมาวิธีเพ่งฌานก็ดีตานี้ วิธีเพ่งฌานสมาบัติ หรือว่ากำหนดชะก่อนก็ได้จึงยกจิตขึ้นสู่อารมณ์มาเพ่งฌานตรงดั่งจุมุกหักของตนเอง ก็ให้มีฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสาเหมือนกัน

๑. **ฉันทะ** พอใจในการเพ่งอยู่ที่จุดเดียว ตรงดั่งจุมุกหักของตนเอง อยู่ตรงนี้แหละคือมีความพอใจมีความพอใจในการกระทำ ถึงจะเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าสักปานใด แต่ถ้ามีความพอใจแล้วไซ้รนั้น ความเหน็ดเหนื่อยนั้น ก็จะหายไปปานปลิดทิ้งอันนี้หวังว่าเข้าใจ

๒. **วิธียะ** ก็เหมือนกันเพียรฟังอยู่จุดเดียว เพียรฟังอยู่ที่ตรงตั้งจุมุกหักจุดเดียว ใช้สติตัวนั้นฟังตรงเข้าไปที่ว่าตรงตั้งจุมุกหักนั่นเอง ปิดประตูตีหมาเสียเลยว่างั้นเถอะ นี่..กรรมฐานเฉียบขาดเหมือนกัน ตอนนี้นั้นแหละ

๓. **จิตตะ** นั่นคือมีจิตฝักใฝ่ฟังอยู่จุดเดียวเหมือนกัน อยู่ตรงตั้งจุมุกหักนั้นแหละไม่ได้ไปไหน ถึงว่าจะเกิดอารมณ์ปรุงแต่งขึ้นมาเราก็กส่งสตินั้นแหละพุ่งออกไปด้านนอกให้เห็นอารมณ์ต่างๆ นั้นเป็นภาพอสุภะหรือให้ดับไปเลย รีบฟังเข้ามาอีกปักไว้ตรงตั้งจุมุกหักเหมือนเดิม

๔. **วิมังสา** นั่นก็เรียกว่า หมั่นไตร่ตรองรอบคอบอยู่ในจุดที่ฟังนั่นเอง มีอยู่จุดเดียวเท่านั้น ทั้ง ๔ ตัวทั้ง ๔ ตอน นี่แหละอิทธิบาทเรียกว่าเป็นคุณธรรมที่จะให้เราขึ้นเดินทางถึงความพ้นทุกข์ให้ได้ ให้อยู่จุดนี้

ทีนี้..เรื่องการฟังหรือกรรมฐานอะไรก็แล้วแต่ ส่วนมากแล้วอย่างหลวงปู่ว่านั่นแหละ มันจะสะสมสะสมไปหมดเลย ไม่รู้ว่าจุดไหนเป็นจุดไหนในระหว่างเราฟัง หรือว่ากำหนดกองกลมหายใจเข้าออกก็ดี ส่วนมากแล้วเรียกว่าออสัญเดิมๆ นั้นนะ ที่ผ่านมาหรือว่าได้ยินได้ฟังในปัจจุบันก็ดี มันชอบเอามาปรุงแต่งวาดมโนภาพไปต่างๆ นานานั้น นั่นเป็นเรื่องของการปรุงแต่งอย่าไปใส่ใจเป็นอันขาด เป็นเรื่องของนิมิตที่เกิดออกมาจากหทัยประสาทตรงตั้งจุมุกหักเหมือนกัน เรียกว่าการปฏิบัติธรรมนั้นต้องยอมตายคาที่ถึงจะถูกต้อง..นั่น ยอมตายคาที่จริงๆ หมายความว่า เป็นอะไรก็ช่าง เกิดที่ว่า..อะไรขึ้นมาเห็นนิมิตร้ายต่างๆ นานา ไม่ต้องไปสนใจเอาเฉพาะปัจจุบันเท่านั้น ปัจจุบันนี่คือระหว่างเราฟัง เราเพียรฟังหนีไปไหนไม่พ้น

## มหาสติปัฏฐานสูตร • ธรรมเป็นที่ตั้งแห่งสติ

พระองค์ยังตรัสไว้ว่า..นั่นแหละ มหาสติปัฏฐานสูตรนั้นก็อยู่จุดเดียวเหมือนกันตานี้ อยู่ตรงตั้งจมูกหักนี้เอง อันนี้ก็ขอให้เข้าใจ คนไม่เข้าใจ ก็จะสรุปมหาสติปัฏฐานสูตรพอย่อ ๆ ลงในม้วนนี้เสียก่อน พอให้เข้าใจในด้านการปฏิบัติ มหาสติปัฏฐานสูตรนั้นก็มียุทธวิธีหลายวรรคหลายตอนนั่นแหละ

๑. กายานุปัสสนา นั่นก็เรียกว่า กายก็คือธาตุดินน้ำไฟลม ส่วนกายก็อยู่ตรงมันสมองตรงประสาทก็เป็นกายานุปัสสนาแล้ว

๒. เวทนานุปัสสนา การที่เราฟังเข้าไปนั่น หรือว่าสติฟังเข้าไปนั่น มีความสุขหรือทุกข์หรืออุเบกขา ก็เป็นเวทนานุปัสสนาอย่างไม่ต้องสงสัยเลยตานี้ อยู่จุดเดียวเอาจุดเดียว **เวทนาตัวนี้อย่าไปตีความหมายไปในทางร่างกาย เวทนาตัวนี้ ต้องตีความหมายไปในด้านที่ว่าได้รับเวทนายาระหว่างที่มีการปรุงแต่ง อันนี้ขอให้เข้าใจ นี่เป็นคำเฉียบขาดหรือว่าเป็นคำประกาศิตของหลวงปู่สาวกโลกอุดรธมฺมปาโล** เรื่องเจ็บปวดรวดร้าวทางร่างกาย เวทนาตัวนี้อย่าเอามายุ่งเกี่ยวเอามายุ่งเกี่ยวไม่ได้ เอาเฉพาะที่เราได้ที่ว่าได้รับเวทนามีสสุขหรือมีทุกข์ เมื่อเราเห็นอารมณ์ ฟังเห็นอารมณ์ทางมโนทวารอยู่ตรงตั้งจมูกหักเท่านั้น หรือเป็นอุเบกขาเอาอยู่จุดเดียว ส่วนเจ็บปวดทางร่างกาย นั้นยกทิ้งไปเลย ถึงจะถึงจุดหมายปลายทางได้ อันนี้ขอให้เข้าใจ

๓. จิตตานุปัสสนา นั่นก็เหมือนกัน เวลาเราฟังเข้าไปบางที่จิตมันคิดปรุงแต่งไปต่าง ๆ นานา ด้วยสังขารขันธ์นั่นแหละไปล้อมเอาตัววิญญูญาณ ท่านเรียกว่าจิตคิดมีราคะ โทสะ โมหะอะไรก็แล้วแต่อยู่ในนั่นแหละ จิตหดหู่ ฟุ้งซ่านรำคาญใจ หรืออะไรก็แล้วแต่ ก็ฟังเข้าไปปัก

อยู่ตรงดั่งจุมุกหักจุดเดียวเท่านั้น ไม่ต้องสนใจจิตสนใจว่ามันจะมีราคา หรือโทสะ หรือโมหะ หรืออะไรก็แล้วแต่มีหน้าที่เพียงอย่างเดียว ไม่ต้องกำหนดอะไรว่าเป็นรูปหรือเป็นนามใด ๆ ทั้งสิ้น ม้วนนี้คือทำให้ ชื่อว่าย้ายการประพาศิธรรมกรรมฐานให้ดู อย่าไปใส่ใจคือว่ามีหน้าที่ เฟ่งอย่างเดียวเท่านั้น ถึงหุจะไดยินเสียงอะไรก็ช่าง ไม่ต้องเกี่ยวไม่ต้อง ช้องใด ๆ ทั้งสิ้น นี้ก็ขอให้เข้าใจ

๔. และบทสุดท้าย **ธรรมานุปัสสนา** นั้นเห็นใหม่.. **ตัวนี้เป็น ตัวเจียบขาดที่สุดเป็นการรวมมาแล้วทั้งสามตอนครั้งแรกเรียกว่า กายานุปัสสนา เวทนานุปัสสนา และจิตตานุปัสสนารวมลงมาเป็น ธรรมานุปัสสนา รวมลงมาแล้วทั้งสามตอน รวมลงมาอยู่จุดเดียว เป็นจุดปลายเข็ม ต่อสู้อยู่ที่ระหว่างเราคิดปรุงแต่งนั้นแหละ จึงจะถึงจุดหมายปลายทางได้**

สู้ได้ก็ช่าง สู้ไม่ได้ก็ช่าง ให้เราทำอยู่เช่นนั้นแหละ เมื่อออกจาก กรรมฐานแล้วนั้นแหละ เราจะได้รับความสะดวกสบายใจเจือปนอยู่ใน นั้นแหละ แต่ยังไม่ไต่ได้เด่นชัดหรืออีก อันนี้ยังไม่ไต่ถึงจุดหมายปลายทาง ให้คณะลูกศิษย์ลูกหาหรือผู้ไต่ยินไต่ฟังนั้นทำเอาตามนี้ นั้นแหละ ตัวธรรมานุปัสสนานั้น

ตัวอารมณ์ ก็คือตัวธรรมานุปัสสนาเหมือนกัน ส่วนขั้น ๕ นั้น เห็นใหม่ สรุปลงแล้วก็เป็นธรรมานุปัสสนาเหมือนกัน ก็อยู่ในนั้นเลย อยู่ทั้งหมดอยู่จุดเดียว ตัวสติสัมโพชฌงค์พร้อมที่จะตรัสรู้ก็เป็นตัว ธรรมานุปัสสนาเหมือนกัน อุเบกขาสัมโพชฌงค์พร้อมที่จะตรัสรู้ ก็อยู่ในหมวดที่ว่าธรรมานุปัสสนานั้นเอง

สู้กันอยู่จุดเดียวเช่นนี้แหละ จากนั้นที่เป็นชั่วโมง จากชั่วโมงเป็นวัน จากวันเป็นสัปดาห์ จากสัปดาห์เป็นเดือน จากเดือนนั้นเป็นปี ๑๒ เดือน เป็นปีในเอา พระองค์ยังทรงตรัสไว้ว่าถ้าทำเช่นนี้นะไม่เกิน ๗ ปีนับตั้งแต่นั้นแหละ ๗ ชั่วโมง ๗ เจ็ดวัน หรือว่า ๗ เดือนอะไรทำนองนี้ พระองค์ตรัสไว้ถ้าใครทำวิธีนี้จะไม่เกิน ๗ ปี จะได้สำเร็จเป็นพระอรหันต์อย่างแน่นอนพระองค์ตรัสไว้แล้ว

นั่นแหละชีวิตของหลวงปู่ถึงไม่รู้ก็ช่าง แต่หลวงปู่ทำถูกทำเอาตรงที่เดียวไม่ได้ไปทำที่ไหนเลย นั่นแหละบางครั้งบางขณะหลวงปู่ก็จะพูดซ้อนไปในนี้ด้วย ก็เคยถามปัญหาเกี่ยวกับพวกมหาเปรียญต่าง ๆ เรียกว่าเขาเคยเป็นที่ว่าเป็นอาจารย์สอนวิปัสสนามา ทั้ง ๆ ที่หลวงปู่ไม่ได้แกลังนะระหว่างประพุดติธรรมกรรมฐาน หลวงปู่เคยถามเขาว่า

“ที่ผมนั้นกำหนด พุท - โธ หายใจเข้า หายใจออกนั้น บางทีมันลืมไปเลย หมายความว่าอารมณ์ ต่าง ๆ มันดึงหนีไปเลย พุท - โธ ไม่รู้ว่าหายไปที่ไหน”

เขาตอบว่าไง พวกมหาเหล่านั้นเขาก็ตอบว่า

“นั่นแหละ คือเดี๋ยวนี้หลวงพ่อยังไม่มีสติมั่นคง” เขาว่าอย่างนั้นนะ

หลวงปู่ก็ได้หันทีตอนนี้ นี่ก็ขอให้เข้าใจว่าก็มีส่วนถูกแต่มีส่วนผิดอยู่มาก คือเราจะไปบังคับลมหายใจหรือไปบังคับคำบริกรรมนั้นให้เป็นอัตโนมัติตัวตน แท้จริงเขาเป็นอนัตตาธาตุอยู่แล้ว จะไปบังคับอะไรเขาได้ถึงขนาดนั้นไม่มีใครบังคับได้ นี่เกิดปัญญาขึ้นแล้วขนาดไปถามคนอื่นนะ ตัวเองได้ปัญญาพร้อมนั้นมันก็เป็นเช่นนี้แหละ คือว่าทุกสิ่งทุกอย่างเมื่อเราเห็นนั้นประสพการณ์ของเรา

การเดินทางบิดงอที่ตีหรือการไปไหนมาไหนก็ดี ก็นั่นแหละให้ทำ เป็นกรรมฐานไปหมด การบิดงอที่ตีคือว่านั่นหลงปู่ก็ว่าแนะนำให้ บิดงอนั่นคือว่าเดินเรียงแถวไป ระหว่างเดินบิดงอนั่นก็อย่าไป คู้กันหรืออะไรทำนองนี้ เผื่อว่าจะเสียภาพพจน์หรือว่าไม่เป็นที่เจริญหู เจริญตาสำหรับญาติโยมก็ขอให้สังวรระวัง สำหรับบางทีนะ..บางทีเรา ไปได้ยินเสียงต่าง ๆ นานาอยู่ในระหว่างเดินบิดงอ บิดงอนั่นก็เป็นบท พระกรรมฐานทั้งนั้นเลย

หลงปู่ตอนประพาศธรรมกรรมฐานจะเห็นอะไรก็แล้วแต่ เอาการ เป็นบทกรรมฐานทั้งนั้นเลย เอาการที่ว่าเป็นข้อคิดเตือนใจ บางครั้งบาง ขณะก็ได้ยินเสียงวิหุกหรือพูดในเรื่องที่ว่าจิตปาละ หลงปู่ก็น้อมเข้ามา ดูเปรียบเทียบกับจิตใจและร่างกายของเรา เอาการเปรียบเทียบกับให้ จงได้และบางครั้งบางขณะที่เราเดินบิดงอนั่นจะสังเกตเห็นได้ว่ามี อะไรมั่ง ที่ชีวิตที่ผ่านมาเราเป็นนักบวช บางองค์ก็ ๗-๘ พรรษา บางองค์ ๓ - ๔ พรรษา หรือ ๑ พรรษาอะไรทำนองนี้ ให้สังเกตตอน บิดงอที่ตี คนมีปัญญานั้นจะรู้ได้ทันทีว่าอะไรเป็นอะไรอยู่ในนั่นแหละ การเดินบิดงอที่ตีไปเจอผิวเมียเขาเถียงกันด่ากันแหลกเลย..เออ เป็นข้อคิดเตือนใจเราแล้วว่าโลกนี้มีแต่ความวุ่นวายทั้งนั้นเลย มีแต่ กู ๆ มึง ๆ การหาอยู่หากินจิตปาละ หรือบางทีเราเดินไปนะจะไปเห็น อะไรหลงปู่ก็ไม่อยากพูดมันอนาจารเกินไป ก็เรียกได้ว่าให้ดูเอาตาม นั้นเลย เจอคนกินเหล้ากินยา ไอ้ย..จิตปาละ บางทีก็เรียกວ່ານั่นแหละ

สมัยหลงปู่อยู่ที่จันทบุรี ที่นี้ก็จะพูดไปเลยม้วนนี้ ก็เป็นเรียกว่า ระดับนักเทศน์จะแซงขึ้นแนวหน้าอยู่แล้ว นักเทศน์ธรรมดาจะไม่ เหมือนทุกวันนี้ จะแซงเขาขึ้นแล้วเพราะว่าคนเทศน์อื่นนักเทศน์คนอื่น นั้นไม่ได้เอาบทพระกรรมฐานแทรกเข้าไปในนั้นเลย แต่หลงปู่เอา

บทพระกรรมฐานแทรกเข้าไปทุกครั้ง นี่ไปเทศน์หน้าศพนะและอีกประการหนึ่ง หลวงปู่เป็นคนค่อนข้างสังเกต เช่นเห็นหญิงสาวงามที่เขาว่าไฉย..งานศพเมืองจันทบุรีไม่ว่าเมืองไหนนะ เรียกว่าถ้าศพที่ว่าผู้มีเกียรติตายผู้มียศฐาบรรดาศักดิ์ไฉย..เจ้านายใหญ่โตเรียกว่าเต็มพีบไปหมดเลย ทั้งคณะสงฆ์เรียกว่าระดับเจ้าคณะจังหวัดเจ้าคณะอำเภอเต็มไปหมดเลยว่่าั้นเถอะ แต่สำหรับพระผู้ที่เขานิมนต์ไปบังสกุลนั้นอยู่ด้านนอก แต่ว่าพระผู้ใหญ่เช่นเจ้าคณะจังหวัดเจ้าคณะอำเภอเหล่านี้เป็นต้น จึงมีโอกาสไปนั่งกับคณะญาติโยมฟังเทศน์ของหลวงปู่ะตानीถ้าเขานิมนต์ไปเทศน์นะถึงขนาดนั้นเรียกว่าบางครั้งก็มี ๒ - ๓ คนเปลี่ยนกัน บางทีก็เป็นเจ้าคณะอำเภอเรียกว่าเจ้าคณะอำเภอองค์นี้ก็เรียกว่าเป็นผู้มีปัญญาพอสมควรหลวงปู่ก็รู้ณะ เปลี่ยนกันเทศน์ที่นี้การเทศน์กรรมนั้นหลวงปู่ก็เทศน์ไปมองไป บางครั้งบางขณะผู้หญิงสาวสวยเขาก็มีกระเป่าหรืออะไรละกระเป่าถือเนอะ เรียกว่ามีผ้าอะไรอยู่ในกระเป่าเขาหลวงปู่ก็ไม่รู้ละ พอเห็นออกเขาก็เอามาจับตามไบหน้าของเขาละนะ เออ..หลวงปู่ก็ว่าเอ..มันคล้าย ๆ ที่ว่าพวกนี้จะไม่ตายเป็นหรือไง ทั้ง ๆ ที่มาในงานศพทางอีสานเรียกว่ามาส่งสการมาในงานศพเรียกว่ามีการพูดจากันเรียกว่ารื่นเริงหรือว่าสนุกสนานไปเลยจะมีการกินเหล้าเมายาหรือก็ไม่ก็ไมรู้ณะ ส่วนที่เป็นข้าราชการก็แต่งตัวเต็มยศก็มีตानी เรียกว่ามือล้วงกระเป่าแหม..คุยกัน หลวงปู่ก็จึงดูว่าเอ..ตอนี้หลวงปู่ไม่มีปัญญาอะไรเลย เพียงแต่จึงดูว่าคนเหล่านี้จะตายเป็นหรือไม่หนอมมีเท่านั้นแหละ นี่เอาตื้น ๆ ปัญญาของหลวงปู่ไม่ค่อยมี ขนาดมองเห็นตึกกรมบ้านช่องที่เขาหาสินนั้นนะ หลวงปู่นี้กว่ามันเป็นสีเหมือนข้างนอกไปหมดทั้งตึกนะ ไม่มีปัญญาเอาเสียเลยถึงขนาดนั้นแหละ

ปัญญาตัวนี้เรียกว่ามันยังไม่เกิด คือว่าเราเพียรบริกรรมเท่านั้น คือปัญญาตัวนี้ยังไม่ได้เกิดเป็นภาวณาณญาณ ก็ขอให้เข้าใจค่อยทำค่อย เป็นค่อยไป จึงจะถึงที่สุดจุดจุดหมายปลายทางได้ ถึงไปแห่งหนตำบลใด ก็อย่าลืมนึกว่าบทพระกรรมฐานอย่าว่าอย่าเร่งเกินไป ถึงว่าถึงเรื่อนั้นก็ให้ เกิดว่าความสังเวชสลัดใจควบคู่ไปด้วย เป็นการทำงานทำการของเรา อยู่ในวัดในวาก็ดี ให้เกิดสังเวชสลัดใจว่าชีวิตของเรานี้เมื่อไรหนอจึงจะ จากโลกนี้ไป หลวงปู่ฝึกเสมอนี้ให้ฝึกเป็นมรณานุสติไปด้วยนั้นแหละ ควบคู่กรรมฐานทุกสิ่งทุกอย่างเข้ามาช่วยเหลือเอื้อจุน

อีกตอนหนึ่งหลวงปู่ยังพูดไว้ในเทศกัมมิมะ อย่างสมัยที่มาอยู่ วัดป่านาเบี้ยแล้วนั้นนะ ครั้งหนึ่งเขาได้นิมนต์ไปที่ว่าบึงสกุลศพนันแหละ แต่เป็นศพผู้หญิงชะด้วยนะตานี้ ทีนี้การนิมนต์นั้นไม่ใช่ว่าเขาจะมา นิมนต์จริง ๆ หรอกส่วนบ้านอื่น แต่บังเอิญเป็นญาติของชาวบ้าน ที่วัดป่านาเบี้ยผู้รับถือของหลวงปู่ นั้นแหละ พูดออกซื่อก็ได้เป็นญาติ ของโยมเดี๋ย เป็นผู้อุปถัมภ์หลวงปู่โดยตรงจึงได้ไปนะ มิเช่นนั้นแล้วเขา ไม่มานิมนต์หรอกบ้านอื่นบ้านใครบ้านมันว่างั้นเถอะ

ทีนี้การจะบังสกุลนั้นเขามีสองรูปแบบ รูปแบบหนึ่งคือทำให้สวด บทกุศลานั้นเสียก่อน ซ้ำมีหน้าที่ครั้งที่สองก่อนจะเผาจะ ก็มาสวดอยู่ที่ ตอนเปิดโลงศพพอดีตานี้ เขาทำกันอย่างนั้นพิธีทางด้านซ้าย ทีนี้การ มาสวดต่อหน้าศพตานี้ โอ๊ย..เรียกว่าศพคนนั้นนะเป็นศพผู้หญิงเสีย ด้วยอายุเท่าไรหลวงปู่ก็ลืมไปแล้ว เรียกว่าเปิดศพออกมานั้นเรียกว่า เต็มหีบพอดีเท่าโอ่งมังกร เรียกว่าตานี้..หลวงปู่ถือว่าตาคนนั้นจะไม่ใหญ่ ถึงขนาดนั้นนะ เท่าปากกระโถนใหญ่ ๆ นี้พอดีตาแต่ละตานะ ปากก็เหมือนกันเท่าปากกระโถนนี้พอดี เป็นฤดูร้อนเสียด้วยเป็นเดือน ห้าแฉก ๆ ทีนี้เหมือนน้ำเดือดนะตานี้ เป็นน้ำขุ่น ๆ อยู่ทั้งในตาด้วย

ทั้งปากด้วย เรียกว่าเหมือนน้ำเดือดเลยเหมือนน้ำเดือดทั้งปากและทั้งตา เหมือนน้ำเดือดปุด ๆ ๆ ขึ้นมาทั้งตาทั้งปากด้วย โอ้ย..ตอนนี้อย่าพูดเลย ตอนนี้ก็เลิสต์ค้นหา ราคาของหลวงปู่นี้เรียกว่าไม่รู้ไปไหนหมด เปื่อหน่วยโลกแทบอยากที่ว่านั่นแหละ อยากจะหนีจากโลกนี้ให้มันพ้นไปเสียเลย มองกลับคืนวัดป่านาเบี้ยเลย แหม..ถ้ากลับไปนี่จะหนีไปเลยว่่ามันเถอะ จะแต่งกลดแต่งบาตรไปเลยไปตายเอาดาบหน้า เปื่อหน่วยกันถึงขนาดนั้นนั่น ก็เลิสต์ต่าง ๆ ตัวกามราคา ตัวโกรธ ตัวอะไรก็ไม่รู้ณะหายไปเลย ในระหว่างนั้นนะแหม..ถึงขนาดนั้น ไม่นึกไม่ฝันว่าจะได้เห็นภาพเช่นนี้ นั่นแหละคนเราตายไปแล้วนั่นไม่มีอะไรเป็นแก่นสารเลย เรียกว่ามีแต่สิ่งที่ว่าเขาไม่ต้องการเสียแล้ว แต่เมื่อมีชีวิตอยู่นั้นนะไม่ว่าผู้ชายผู้หญิงนะ ส่วนผู้หญิงนี้มีราคาว่านั่นเถอะมีราคา ผู้ชายไม่ค่อยมีราคาหรอก เห็นไหมเขาแต่งงานกัน โอ้ย..แต่งงานมากมาย กายกองเป็นแสนเป็นล้านก็มีถึงขนาดนั้นนั่นแหละ

พระพุทธองค์จึงทรงตรัสว่า “สัตว์โลกนี้แสวงหา สิ่งไม่ควรแสวงหา แสวงหาอะไรแสวงหาความแก่ ความเจ็บ ความตายอยู่ร่ำไป แต่ไม่แสวงหามรรคผลนิพพาน ซึ่งเป็นที่สุดหยุดลงแห่งการเวียนว่ายตายเกิด สัตว์โลกทั้งหลายไม่ยอมแสวงหา สัตว์โลกนี้หมายถึงมวลหมู่มนุษย์ทั้งหลายอยู่ในโลกนี้แหละ ยังเป็นผู้แสวงหาอยู่ สัตว์โลกทั้งหลายเป็นผู้เศร้าโศกเป็นธรรมดา ยังแสวงหาความเศร้าโศกอยู่”

พระองค์ตรัสเช่นนี้ เรียกว่าพระดำรัสของพระองค์นั้น แต่ละบทนี้เสมือนเอาค้อนปอนด์นั่นแหละตีหัวหลวงปู่เลยทีเดียวนะ โอ้ย..พอศึกษาเข้าใจจริง ๆ แล้ว เรียกว่าพระดำรัสของพระองค์แต่ละประโยคนั้น เรียกว่าลึกซึ้งเรียกว่ากินจิตกินใจเหลือเกินถึงขนาดนั้น เราเป็นผู้เศร้าโศกอยู่แล้ว ยังแสวงหาความเศร้าโศกอยู่ร่ำไป

ความเศร้าโศกคืออะไร ก็คือตัวเรา บุตรภรรยา สามิ สมบัติ พัสถานเหล่านี้เป็นต้น มันนำมาซึ่งความเศร้าโศกทั้งนั้น เรียกว่านำมาที่ว่่าซึ่งความวิบัติฉิบหายให้เราทั้งนั้นเลย สิ่งเหล่านี้พระองค์จึงได้เสด็จออกทรงผนวช เป็นตัวอย่างของพวกเรามาแล้วเมื่อครั้งพุทธกาล จนเป็นศาสดาเอกของโลกนั้นแหละ

เมื่อหลวงปู่ออกมาเทศน์มาธรรมเช่นนี้ ก็ขอให้ป็นคติเตือนใจของพวกเรา ให้ชื่อว่าเป็นนักปฏิบัติธรรมที่แท้จริง อย่าที่ว่่าทำเป็นเหยาะๆ แหยะๆ หรือว่ามีกิจการบางอย่างที่หลวงปู่ใช้ให้ทำ ก็ให้ทำเป็นประโยชน์ เช่นว่าหลวงปู่ให้บดอะไรทำนองนี้นะ เป็นยาเป็นอะไรก็แล้วแต่นั้นแหละ เขาก็เป็นก้อนอยู่นั้นแหละเขาเป็นก้อน ทีนี้เมื่อถูกสากตำไปแล้วนั้นเขาจะป่นละเอียดไป เป็นเม็ดน้อยเป็นทรายเรียกว่าเป็นธุลีเป็นผงไปเลยนั้น ก็ขอให้ทำเป็นบพพระกรรมฐานไปด้วย เราจะได้ประโยชน์ในการทำของเรานั้นแหละ.

อีกประการหนึ่งการเราดูหนังสือพิมพ์ก็ดี ความจริงแล้วหลวงปู่ไม่ยอมให้ดูหรือกหนังสือพิมพ์นั้น เพราะว่ามีภพลามกอยู่ในนั้นเหมือนกัน ขนาดระหว่างหลวงปู่ปฏิบัติธรรมกรรมฐานนั้น ไม่เคยดูหนังสือพิมพ์นะไม่เคยดู วิทยุก็ไม่มี..ไม่มีเสียด้วย ทีนี้ชาวบ้านเขาก็บอกว่าถ้าหลวงพ่อไม่มีวิทยุนะ ไม่ได้ดูหนังสือพิมพ์ ถ้าเผื่อว่าเกิดศึกเหนือเสียได้เขาเกิดสงครามกันนะ ชาวบ้านวังหินหมดหลวงปู่จะไม่ตายหรอกเขาว่า หลวงพ่อจะไม่ตายคนเดียวหรอกเขาว่า อ้าว..ตายก็ตายซิ คนทั้งบ้านเขาแตกเมืองแตกบ้านกันจะไม่รู้เขี้ยวหรือ หลวงพ่อดอบเช่นนี้นะเอาถึงขนาดนั้น หลวงปู่ไม่เคยมีวิทยุนะและไม่เคยอ่านหนังสือพิมพ์ด้วยในระหว่างปฏิบัติ หลวงปู่กลัว..กลัวทำไม กลัวที่ว่่าภพบางภพจะนะทั้งๆ ที่มันเป็นกระดาษ ทำไมมันมาปรุงแต่งได้เราต้องระมัดระวัง

นี่หลวงปู่ให้โอวาทในการทำกรรมฐาน พอลงมานะหลวงปู่ไม่ได้นึกหรือกว่าจะเทศน์เรื่องอะไร พอนึกขึ้นได้ก็เทศน์ไปเลยนั่นแหละ เขาจึงพูดว่าหลวงปู่นี้มีอ้อป้อว่างั้น..มีอ้อป้อ คือพูดไปเลยคล้ายๆ ที่ไม่คิดความจริงแล้วหลวงปู่ไม่ได้เตรียมตัวว่าจะพูดเรื่องนั้นจะพูดเรื่องนี่ โดยเฉพาะกรรมฐานเบื้องต้นเหล่านี้เป็นต้น ถ้าเข้าหัวข้อจะลำดับฉนวนแล้วไซ้ร้ จึงจะเอาพระอริยบุคคลเข้ามาเปรียบเทียบให้ดู อันนี้จึงจุดให้ดูว่าทำกรรมฐานอย่างไร จึงจะให้ถึงความเบื่อหน่ายคลายกำหนดได้เป็นเบื้องต้นเสียก่อน ความเพียรอยู่ที่ไหนความสำเร็จต้องอยู่ที่นั่นอย่างแน่นอน

ท่านทั้งหลายอีกไม่กี่ฟ้าหล้าปี เราก็ตจะจากโลกอันกว้างใหญ่ไพศาลนี้ไปเสียแล้ว เราจะมัวรื้อรออยู่ทำไม นั่นแหละอีกประการหนึ่งสมัยก่อนหลวงปู่สาวกโลกอุดรคนนี้ ถ้ามีลูกศิษย์ลูกหานั้นจะชี้้อกระจกน้อยให้อันหนึ่งคนละอันนะ ตอนเข้าห้องส้วมเข้าห้องน้ำ เวลาเราถ่ายหรือว่าผายลมหรือว่าตดอะไรทำนองนี้ก็พูดไปเลย ให้ดูเอาตามนั้น..ให้ดูเอาตามนั้นให้เห็นตามนั้น ถึงปานกะนั้นก็ยังเอาไม่อยู่นะเมื่อเห็นภาพจริงเข้า เมื่อเห็นภาพจริงอันนี้หมายถึงว่าเห็นหญิงสาวเข้าจริง ๆ โอ้ย..มันยังสวยงามอยู่นะ ทีนี้ะหลวงปู่ก็ยังไม่รู้ ระหว่างประพตติธรรมกรรมฐานระหว่างเริ่มต้นจนถึงวาระสุดท้ายของหลวงปู่ นั้น เรียกว่าการผายลมหรือการตดนะพูดจริงๆ ออกไปเลย นักกรรมฐานไม่เกรงว่าจะป็นอนาจารหรือคำลามากแต่ประการใด ไม่เคยพลาดแม้แต่ครั้งเดียวเคยมีไหม ตั้ง ๕ ปีเศษๆ ไม่เคยพลาด พอจะตดหรือผายลมเขาเอามือนี้มือของหลวงปู่ล้วงเข้าไปดูก็พุ่งออกมา ทำอยู่เช่นนั้นแหละทำไปทำมานั้นแหละ เลยเป็นบทพระกรรมฐานได้ เรียกว่าภาพอดสุกะในตัวของ

เราเสียก่อนในตัวของเรานั่นแหละ พระองค์จึงให้อยู่ห่าง ๆ กันไกลพอสมควร คือว่ามีผายลมหรือว่าตดออกมาให้มันออกมาเลย อย่าไปฟังแต่เสียงมันเฉย ๆ นะ อย่าไปฟังแต่เสียงมันเฉย ๆ ที่นี้จะพุดย้อนไปเสียก่อนว่านั่นแหละระหว่างอยู่รวมกันหลาย ๆ คนนั้น จะผายลมหรือผายอะไรนั้นก็เรียกว่าเรียกว่ามีการอะไรหลวงปู่ก็ไม่อยากพูด ถ้าเราอยู่องค์เดียวจะรู้ได้ทันทีเลยนะ ที่นี้เมื่อเป็นภาพนิมิตติดตา เป็นภาพนิมิตติดใจของเราแล้วไซ้ร้ติดตาในนะ ที่นี้เมื่อเรามองไปเห็นภาพอย่างอื่นนะ ตานี้ไปเห็นภาพหญิงสาวสวยสดงดงามที่เขานั่งย่อ ๆ หรือนั่งยอง ๆ นะ มันจะเป็นภาพเหมือนของเรา เหมือนของหลวงปู่เองตอนั่งผายลมออกมาหรือตดออกมาพุ่งออกมาจากกัน ไอ้อ..ไม่เอาแล้ว นี่ได้ญาณฝ่ายสมณะได้ดาทิพย์ฝ่ายสมณะเข้าแล้วเห็นใหม่ เราต้องช่วยแต่เบื้องต้นเสียก่อน ถ้าเราดีตัวเองไม่แตกนะจะไปตีคนอื่นแตกได้อย่างไร

พระพุทธองค์นั้น ท่านทรงตรัสรู้เฉพาะตัวของพระองค์เองเสียก่อน จึงนำเอาที่ว่าคำสั่งสอนจากร่างกายอันกว้างศอก ยาววาหนาคีบของพระองค์ไปสั่งสอนชาวโลก

ฉันใดก็ฉันนั้น ในยุคนี้ก็เหมือนกัน หลวงปู่สาวกโลกอุดร ธมฺมปาโล หลวงปู่ต้องใช้ความกล้าหาญชาญชัยให้ถูกต้องตามพระธรรมวินัยของพระองค์ เพื่อจรรโลงไว้ซึ่งพุทธคำสั่งสอน เพราะยุคมันมีตบอดเสียแล้ว หลวงปู่จึงสั่งสอนในทางที่ถูกที่ต้องให้ชาวโลกได้รับรู้ให้พวกเราได้รับรู้ตั้งแต่กรรมฐานเบื้องต้น อย่าไปพลาดอย่าประมาท คือว่าถ้าประมาทแล้วนั้นนะ ความประมาทนั่นแหละเป็นหนทางแห่งความตาย ตายจากมรรคผลนิพพาน ตายจากความดีของเราที่ควรจะได้ควรจะได้เราก็ไม่ได้ไม่ถึง เรียกว่าทั้ง ๆ ที่บางองค์นั้น หลวงปู่ก็เคยพบเคยเห็นมามากมาย

กายกอง ตั้งสัจจะปณิธานว่าจะไม่สึกขาลาเพศ ปรรอณาเป็นพุทธุภูมิ  
ก็มี ปรรอณาเป็นพระอรหันต์ก็มีทั้งพินาศไปหมดเลย

ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น.. นั่นแหละจะย้อนกล่าวเสียก่อนว่าตัวสมมติ  
ตัวเอกเขายังไม่มี ตั้งแต่เริ่มบวชเข้ามานั้นเขาไม่มีสมมติตัวเอกเลย

**สมมติตัวเอกนี้แปลว่า มีใจมันคงมีใจแนวแน่**

**ส่วนสมมติในอิริยาบถปฏิบัตินั้นก็เป็นอีกสมมติหนึ่ง ขณิกสมมติ  
อุปจารสมมติ อัปนาสมมติ เหล่านี้เป็นต้น นี้เรียกว่าสมมติในระหว่าง  
อิริยาบถปฏิบัติ**

แต่สมมติตัวเอกอย่าทอดอย่างทิ้ง ไปไหนก็ช่าง ขึ้นรถลงเรือไป  
เหนื่อมาได้ หลวงปู่ไม่เคยละไม่เคยทิ้ง เรียกว่ามีความที่ว้าสลดหุดหัวใจ  
อยู่ร่ำไป ถึงหลวงปู่สั้มย์ไปเข้าปริวาสกรรมอยู่ทางภาคเหนือนะ  
อู้อยู่..หลายที่หลายแห่งเหมือนกัน เรียกว่ามีความฝังจิตฝังใจอยู่ใต้หัว  
สำนึกของหลวงปู่ทุกครั้งเสมอไป ไม่เคยขาดสายและไม่เคยแสวงหา  
สิ่งที่เป็นเครื่องรางของขลังชะด้วย ใครจะเอาก็ช่างความตายยังรอดกหน้า  
เราอยู่เราจะไปแสวงหาทำไม อันนี้คณะลูกศิษย์ลูกหาก็ขอให้เป็นสิ่ง  
ที่เตือนจิตเตือนใจเอาไว้ นั่นแหละจะกล่าวย้อนไปอีกทีหนึ่งตานี้

เมื่อครั้งหลวงปู่บวชเป็นพระหนุ่ม แต่ถ้าสมมุติว่าหลวงปู่ไม่  
สึกขาลาเพศไปมีครอบครัวนะ รับรองเหมือนกันตานี้รับรองคงไม่ถึง  
เป็นแน่แท้ ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น เพราะพระหนุ่มนี้ไม่มีกิเลส ความจริง  
กิเลสมากอยู่แต่มีความหวังอยู่มาก ชะรอยพระองค์จะส่งหลวงปู่ขึ้นไป  
ทดสอบทางโลกเสียก่อน จึงให้วกเข้ามาใหม่ตานี้ การวกหันกลับเข้ามาใหม่  
มาแก้แค้นใหม่คราวนี้จึงเป็นผลสำเร็จลงได้ อันนี้อย่าที่ว่าเอาชีวิตของ  
หลวงปู่ตอนนี้เป็นเครื่องเตือนใจนะ บางองค์ก็ยังไม่เคยมีลูกมีเมีย

ก็อยากศึกษาลาเพศนะอันนี้ก็ไม่ว่ากัน ถ้าบุญบารมีไม่ถึงจริง ๆ แล้ว ไตรนั้นนะ ถ้าสมมุติว่าหลวงปู่ทำกรรมฐานอยู่ในระหว่างที่เป็นพระหนุ่ม เรื่อยมานั้นก็จะสำเร็จเหมือนกัน..ก็จะสำเร็จเหมือนกัน แต่ว่าตอนนั้น นั้นหลวงปู่มันใจเขลาเบาปัญญา仍将แสวงหาครูบาอาจารย์อยู่จำไป แต่ระหว่างตอนนั้นนะ ไม่มีครูบาอาจารย์ที่ว่าสอนกรรมฐาน เรียกว่า มีแต่สายเรียกว่าอาจารย์มัน หรือเรียกว่าสายหรืออื่น ๆ นี่หลวงปู่นี้ก็ค่อยรู้จักในตอนนั้นนะ เพราะว่ามันเนิ่นนานมาแล้วนั้นก็ขอให้เข้าใจ ยังจะแสวงฟุ้งคนอื่นอยู่เรื่อยทั้ง ๆ ที่ว่าตัวเองเคยศึกษาพระไตรปิฎก เคยศึกษาตรี โท เอกมาแล้ว ก็ช่วยเหลือตัวเองอะไรไม่ได้เลยในระหว่าง นั้นนั่นแหละ เมื่อศึกษาลาเพศไปแล้ว ชาวบ้านชาวเมืองเขายังเข้าใจว่า หลวงปู่เป็นคนมีปัญญาอยู่นะ ปัญญาผิอะไรเพียงแต่จำเอาไปเทศน์ เพียงแต่จำเอาไปสอบเฉย ๆ อันนี้ไม่เข้าข่ายผู้ที่มีปัญญา อันนี้เป็นความ จำเป็นความจำได้หมายรู้เท่านั้นไม่ได้เกิดปัญญาที่ว่าเห็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตาแต่ประการใด อันนี้มาให้ใจวาทในเรื่องที่ว่าประพัตติ ธรรมกรรมฐาน อย่าทำอย่าถอยในเรื่องนี้ นั่นแหละมีข้อคิดเตือนใจ หลายอย่างที่ว่า หลวงปู่ประพัตติธรรมกรรมฐานนั้นเรียกว่าอยู่ในม้วน เทปบางม้วนก็มีชะด้วยนะ หลวงปู่ก็ว่าปากของหลวงปู่ก็มีเหมือนกัน ไม่เคยไปกล่าวพาดพิงถึงใคร ไม่เคยไปจ้วงจาบใครเลย มีแต่มุ่งปฏิบัติ อย่างเดียว ใครทำถูกหรือใครทำผิดหลวงปู่ไม่มีโอกาสรู้ และไม่มีโอกาส จะไปได้แย้งไปได้เถียงกับใคร ๆ เสียด้วยนั้น ก็ให้ทำเช่นนั้น..นั่นแหละ หลวงปู่ขออย่าขอเตือนอีก ม้วนนี้ขออย่าที่ว่าเหมือนอยู่ที่บ่อสร้าง พระอินทร์

**ถ้าเราคิดเกลียดชังซึ่งกันและกันว่าองค์ไหนองค์นี้ทำไม่ถูก  
นั่นแหละ..หลวงปู่ก็ให้อวาทว่า รีบเพ่ง..พุ่งสติของตนเข้าปักตรง**

**ตั้งจุมุกหักเสียเลย เรียกว่าจิตของตัวเองนั้นมันไปผูกไปพันไปจับเอาของที่ว่าไม่ดีไม่งามเข้ามาสู่ตัวเราแล้ว ตอนนี้นั้นแหละรีบเพิ่งเข้ามาทันที เรื่องของคนอื่นก็เป็นเรื่องของคนอื่น อย่าไปจับผิดจับถูกซึ่งกันและกัน อันนี้เป็นเรื่องไม่ถูกต้อง**

หลวงปู่จึงใช้ที่ว่า ประกาศิตคำเด็ดขาดเลยสมัยอยู่บ่อล่าง พระอินทร์..ดำแหกเลย เรียกว่าบางองค์..เรียกວ່ານั้นก็ไปจับผิดซึ่งกันและกัน หลวงปู่ก็เลยบอกว่ามันเป็นหมาหรือใจ เป็นสี่ขาหรือเป็นสองขา จึงทำเช่นนั้น ครูบาอาจารย์อยู่ทุกคนยังไปจับผิดซึ่งกันและกันอะไรทำนองนี้ การไปจับผิดคนอื่นนั้นน่าจะให้เราเรียกว่ามีอิริยาบถเรียบร้อย อย่างโน้นอย่างนี้ ไปยกย่องคนอื่นอย่างโน้นอย่างนี้ แต่ตัวเราเองไม่มองตัวเราเองว่าเป็นเช่นไร นั้น..มันจึงมีความผิดพลาดอันใหญ่หลวงสำหรับหลวงปู่เมื่อครั้งบวชครั้งที่แรกนะ เมื่อบวชครั้งที่สองหลวงปู่จึงปฏิญาณตนแล้วว่า ใครจะผิดใครจะถูกก็ช่างจะจับผิดเอาตัวเองคนเดียว

นั่นถูกต้องที่สุดเลย ทีนี้เมื่อเห็นพระเห็นเณรบางองค์นะ สมัยอยู่ภาคเหนือเขาวิ่งเล่นเป็นเรื่องของเขา

ทีนี้จะกล่าวรวบรัดเสียเลยในระหว่างอยู่เดี๋ยวนี้ หลวงปู่เป็นผู้ปกครองจำเป็นก็ต้องตักเตือนเสียมั่ง บางองค์เรียกว่าทำนอกริตนอกรอยก็ตักเตือนให้เขารูปเขารอยเสียหน่อย คือว่าเป็นผู้ปกครองเสียแล้ว รวมทั้งหลวงปู่สอดด้วยนั้นแหละก็ขอให้เข้าใจ คือว่าตักเตือนไปตามนั้นนั่นแหละ

หลวงปู่ก็ยังบอกว่าจิตมันเร็วขนาดไหนเขา还不知道 มันเร็วขนาดที่ว่าเรียกว่ายกไม้ยกมือจะให้ที่ว่าต่อยตีกันก็ได้ถึงขนาดนั้นแหละ แพล็บเดียวเท่านั้นเองคือว่าเราตามไม่ทันถึงขนาดนั้น อย่าไปทำเช่นนั้น

ให้คือว่าถ้ามันนึกปุ๊บว่าเกลียดชังคนนี้ ไอ้คนนี้มีมันเคยแกล้งเราแต่ก่อนนะ มันเคยแกล้งเราแต่ก่อนว่าฉันเออะสมมุติเนะ ทีนี้เราจะแก้แค้นมันมันงั้น แก้แค้นเรียกว่าไปพูดทะเลาะกัน เรียกว่าบางทีก็ต่อยกันเสียเลยอะไร ทำนองนี้นั้นเรียกว่าไม่มีบทพระกรรมฐานเลย ทั้ง ๆ ที่หลวงปู่สาวกโลกอุดร ธรรมปาโล สั่งสอนในแนวทางที่ถูกที่ต้อง ว่าขึ้นอยู่กับจิตปรุงแต่งหรือว่าสังขารการคิดปรุงแต่งนั่นเอง มันทำให้เรายกไม้ยกมือต่าง ๆ เรียกว่าต่อยตบตีกันอะไรทำนองนี้ อย่าให้บังเกิดมีกับสำนักของเรา ถ้าเกิดระหว่างโคณะอย่าลืม หลวงปู่ไม่ให้ภัยอย่างแน่นอน นี้ก็ขอให้จำเอาไว้เป็นบทพระกรรมฐานอย่างเฉียบขาด

ทีนี้เรื่องอีกอย่างหนึ่งมันไม่ได้เป็นอย่างนั้นตานี้ หลวงปู่หรือจะไม่รู้ว่าอะไรเป็นอะไร คณะลูกศิษย์ลูกหานั้นก็ขอให้เข้าใจว่านั่นแหละที่หลวงปู่ให้อยู่ในสำนักแล้วหรือมีความสมัครใจเข้ามาแล้ว ก็ขอให้เข้าใจการที่หลวงปู่เรียกไปกินยาอะไรก็ช่าง นั่นคือว่าเพื่อความเมตตาปราณีว่าในส่วนมันสมองของเรานั้นเป็นเช่นไร หลวงปู่รู้ว่าองค์ไหนเป็นองค์ไหนมีความสามารถเพียงใด หลวงปู่รู้ที่อยู่แต่ไม่พูดอยากให้อ้างสมอง อ้างสมองในที่นี้หมายถึงว่าไม่ใช่อ้างสมองด้วยยาอย่างอื่นหรืออก คือว่าเอาตัวยาที่หลวงปู่มีอยู่นั้นแหละกินเข้าไปเรียกว่าฉันเข้าไปนั่นแหละ จะไปที่ว่าเรียกว่ากระตุ้นส่วนประสาทนั้นให้คืนคงที่ตามเดิมให้ได้ ถ้าสมมุติว่าองค์ใดองค์หนึ่งเคยติดยาเสพติดมาแล้วหรืออะไรทำนองนี้นะ ก็จะพูดไปด้วยในม้วนนี้ก็ขอให้เข้าใจนั่นแหละคือความเมตตาปราณีของหลวงปู่ จะให้ทำขนาดไหนก็ขึ้นอยู่กับลูกศิษย์ลูกหานั้นแหละ ว่าออกพรรษาลาพระเจ้าท่านจะเป็นเช่นไร ก็ขอให้ที่ว่าขึ้นอยู่กับแต่ละท่าน หลวงปู่ไม่มีข้อผูกมัดกับลูกศิษย์ลูกหาเหมือนสำนักอื่นแต่ประการใด

นั่นแหละมันวันนี้ก็ให้ชื่อว่า วิธีการปฏิบัติธรรมเบื้องต้นเสียก่อน โอวาทเบื้องต้นก็ได้ โอวาทเบื้องต้นของหลวงปู่สาวกโลกอุดร ธมมปาโล นี้ก็ขอให้เข้าใจจิตใจเพิ่มเข้าไปอีกแล้วจะหลงกลัวจะลืม ก็ขอให้เข้าใจ ทุกบทุกตอน ที่หลวงปู่เทศน์ธรรมมานั้น ตัวเราเองต้องแก้ไขตัวเราเองเสียก่อนจึงจะถูกต้อง

พระพุทธองค์ยังทรงตรัสไว้ว่านั่นเป็นปริศนาธรรมนะ “เหมือน วานรที่มันอยู่ตามที่ว่าป่าไม้ใหญ่ นะ มันกระโดดโลดเต้นไปตามกิ่งไม้ นะ วางกิ่งนี้แล้วกระโดดไปกิ่งโน้นอยู่เรื่อย ไม่ทิ้งดงพงพานั้นก็ไม่ได้เป็นของ ลิงนะ เพียงแต่ว่ามันอาศัยการหาอยู่หากินของมันเท่านั้น” อันนี้เป็น ปริศนาธรรมของพระองค์ ฉันใดก็ฉันนั้นที่เราหลับที่เรานอน หรือว่าที่ เรานั่งประพฤติธรรมกรรมฐานก็ดี เพียงแต่อาศัยชั่วคราวครั้งชั่วคราวเท่านั้น ก็ขอให้เข้าใจด้วย นั่นก่อนจะตื่นขึ้นเราก็คงคิดว่าห้องที่เรานอนนั้นที่ ๆ เรานอนนั้นมันเป็นตัวเดียวกับเราหรือไม่ มันเป็นคนละอย่างอย่างไร เข้าใจ ว่าเป็นของเรา นั่นให้เป็นกรรมฐานเบื้องต้นเสียก่อนเพียงเราอาศัยหลับ นอนชั่วคราวครั้งชั่วคราวเท่านั้น อีกไม่กี่ฟ้าหล้าปีเราก็จะจากที่เหล่านี้ไป ไม่รู้ว่าใครละจะจากไปก่อนใครนั้นแหละ

ความจริงแล้วพระพุทธองค์ก็ทรงตรัสไว้ว่า “ไม่มีสัตว์ บุคคล ตัวตน เราเขา” ทั้ง ๆ ที่มีสาวกมากมายกายกอง นั่งอยู่ต่อหน้าพระพักตร์ของ พระองค์ ทำไมพระองค์จึงตรัสเช่นนั้น เรียกว่า “พระองค์ยังมองไม่เห็น สัตว์ บุคคล ตัวตน เรา เขา อยู่เบื้องหน้าของเราเลย” อันนี้เป็น พระดำรัสของพระองค์ ทำไมพระองค์จึงตรัสเช่นนั้น นั่นแหละพระองค์ มีญาณพิเศษของพระองค์ อันนี้เป็นวิสัยของสัตัพัญญู พระองค์มองไม่ เห็นใคร เรียกว่าเห็นแต่อากาศเรียกว่าเป็นของว่างเปล่าไปทั้งนั้นเลย

พวกท่านทั้งหลายอยู่ต่อหน้าหลวงปู่สาวกโลกอุดรนี้ หลวงปู่  
 ยังมองไม่เห็นเหมือนกันว่ามีสัตว์ บุคคล ตัวตน เรา เขา นั่งอยู่เบื้องหน้า  
 ของหลวงปู่ นี่เป็นคำรัสของพระศาสดาที่หลวงปู่อาราธนา เรียกว่าเอา  
 มาเป็นบทพระกรรมฐานให้ เป็นประโยชน์ต่อคณะลูกศิษย์ลูกหา ที่นี้  
 ศาลาการเปรียญหลังนี้ศาลาที่ว่าหลังเล็ก ๆ ของวัดเขาทองนพคุณนี้  
 แหละ ตั้งแต่พวกเรา ยังไม่ได้ขึ้นมาทำวัตรนี้ สมมุติว่าวันนี้แหละ  
 เขาก็ว่างเปล่าอยู่เช่นนั้น ที่นี้เมื่อเราขึ้นมาที่นี้มันก็มีสัตว์ บุคคลนั่งอยู่  
 นี้เรียกว่าเราอาศัยอะไรที่นี้ เราอาศัยอะไรอยู่อย่างนี้ เพียงอาศัยอากาศ  
 เป็นลมหายใจเข้า ๆ ออก ๆ เท่านั้น จึงไม่มีสัตว์ บุคคล ตัวตน เราเขาเลย  
 มีแต่ของว่างเปล่า นั้นมีแต่ของว่างเปล่า คือลมหายใจนั้นมีอากาศ  
 ซึ่งเรามองไม่เห็นด้วยตาเปล่าเพียงวับ ๆ แวม ๆ เข้าไปอยู่ที่ว่าลมหายใจ  
 เข้า-ออกทางจมูกเขาเข้าเขาออกเช่นนั้น ส่วนกายหยาบนั้นก็อาศัย  
 อากาศหรือลมหายใจเป็นอยู่ชั่วครั้งชั่วขณะ เป็นที่เรียกว่านั้นแหละเป็น  
 ชั่วครั้งชั่วคราว เป็นสันตติสืบต่อไปเท่านั้นเอง อันนี้ก็ขอให้เข้าใจให้มี  
 ปัญญาที่ว่าเริ่มต้นไปเสียก่อน ปัญญาระดับนั้นระดับพื้น ๆ นี้ หลวงปู่  
 ได้มาก่อนแล้วนั้น เมื่อเอาเข้าจริงมันจึงหลงลืมไปหมดสิ้น

การประพาศธรรมกรรมฐาน การต่อสู้ด้วยวิธีเฉียบขาด ที่จะให้  
 เกิดการขาดสันตติความสืบต่อของความคิดให้ถึงอนัตตาธาตุได้นั้น  
 มันเรียกว่า อู้..หลวงปู่คุณาไม่หมดหรอกนั้น เกือบไปแล้วหลวงปู่  
 เกือบหลายครั้งหลายคราที่จะถอยหลัง ก็จะถูกในม้วนนี้เสียก่อนว่า  
 นั้นแหละ

เช่นปัญหาของอชิตะมานพ ไปทูลถามพระบรมศาสดานั้นว่า  
 “ปัญญากับสติและนามรูป จะดับลง ณ ที่ใด” คำถามของอชิตะมานพนั้น  
 ทำให้หลวงปู่แทบหงายหลังตายเลย แหม..ไม่รู้ว่าจะปฏิบัติไปอย่างไร

ตานี้ เรียกว่า “ปัญญา กับสติ และนามรูป จะดับลง ณ ที่ใด” นั้น..  
หลวงปู่แหบหางยหลังตาย

และอีกประการหนึ่งคือว่า สำหรับอารกะศาสนานั้น มีสาวกอยู่  
ตั้ง ๕๐๐ คน แต่อารกะศาสนานั้นสอนได้เฉพาะอนิจจัง กับทุกขังเท่านั้น  
ส่วนอนัตตาธาตุนั้นสอนยังไม่ได้เลยนั้น และอารกะศาสนานั้นเป็น  
คนไม่มีความกำหนดในกามคุณทั้งห้าด้วย พร้อมทั้งสาวกของเขาจะ  
ขนาดนั้นแหละแหบจะทำให้หลวงปู่หางยหลังตายเลย แหม..จะต่อสู้  
ไปด้วยวิธีใดจึงจะถึงจุดหมายปลายทางได้

แท้ที่จริงอนัตตาธาตุนั้นเราปรุงแต่งเอาไม่ได้เลย ต้องเป็นการ  
ขาดสันตติ ด้วยการเพ่งเข้าไปตรงตั้งจมูกหักนี้แหละให้เป็นพลังฌาน  
ปรมาณูมโนมยิทธิ อย่างหลวงปู่ว่านั้นแหละเคยพูดเคยสอนมาแล้ว อันนี้  
ก็ขอให้ลูกศิษย์ลูกหาทั้งหลายนี้จงเข้าใจจิตใจ อย่าไปท้ออย่าไปท้อ  
นั้นแหละ การกระทำของเราแต่ละคนนั้นก็ให้ขึ้นอยู่กับว่านั้นแหละความ  
เพียรความพยายาม หลวงปู่สอบประวัติมาหมดทุกคนแล้วมีสิทธิ  
ที่จะได้รับพระอมตธรรมทั้งนั้น ถ้าทำนะถ้าทำจริงทำจัง

ส่วนมากแล้วคนที่มาอยู่กับหลวงปู่แหบนั้นเขาอยากได้ฤทธาศักดาเดชชะ  
เป็นส่วนมาก จึงจากหลวงปู่ไปเป็นส่วนมากนะ ฤทธาศักดาเดชนั้น  
พระองค์ก็ตรัสว่าอิทธิปริโพธผู้ยังห่วงใยในฤทธิ์ หลวงปู่ไม่อยากได้ฤทธิ์  
หรอก คือว่าอยากดับกิเลส ตัณหา ราคะ ไม่อยากจะมาเกิดอีกแล้วใน  
โลกนี้ เรียกว่าอยากจะตัดภพตัดชาติของการเวียนว่ายตายเกิดเท่านั้น  
แต่ที่นี้เมื่อมาถึงแล้วอย่างทุกวันนี้ ฤทธิ์ที่เขาได้ทั้งหลายนั้นทั่วแคว้น  
แดนไทย ลองมาซิตานี้ ลองมา..ลองมาพิสูจน์กับหลวงปู่ลองดูว่าจะ  
เป็นเช่นไร ไม่ใช่ว่าเหาะเหินเดินอากาศได้นะ เรียกว่ามีญาณหยั่งรู้

ทั้งภายในภายนอกนั้นแหละ พระองค์จึงเรียกว่า *อภิญาญา* ให้รู้แจ้งแทงตลอดเข้าไปตี พวกฤทธิทั้งหลายนี้มีแต่พูดเรื่องอื่น เรื่องจิตาถะ เรื่องไม่เป็นประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา เรื่องไม่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติบ้านเมืองทั้งนั้นเลย เขาพูดมะโรง มะเส็ง จิปาถะที่เขาพูดไปแต่อาสวัชชัยกยานไม่เคยพูดถึงเลย กิจ ๔ ญาณ ๓ เหล่านี้เป็นต้นไม่เคยพูดถึง ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น ก็เพราะว่าโลกยุคปัจจุบันนี้โลกพุทธศาสนาของเราจะเป็นโลกที่มีติดบอดเสียแล้ว

สำหรับหลวงปู่สาวกโลกอุดร ธมฺมปาโล คนนี้เพียงคนเดียวนั้นเรียกว่าจะสามารถกู้ชาติพระศาสนาให้คืนมาเป็นศาสนามรรคผลนิพพานได้หรือไม่ นั่นก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง เรียกว่าแล้วแต่ผู้ได้ยินได้ฟังแล้วแต่คณะลูกศิษย์ลูกหาที่จะประพฤติธรรมกรรมฐาน

บางทีบางครั้งบางขณะหลวงปู่ยังให้อิโวาทไปแล้วว่ำนั่นแหละ ขึ้นอยู่กับการกระทำของเราเสียวิวินาทีเดียว เราต้องเกิดนิพพิทา **ความเบื่อหน่ายทั้งร่างกายตนเองทั้งร่างกายของคนอื่นไปด้วยนี่คือเป็นบพฝ่ายสมณะ หลวงปู่ยังบอกว่า ถ้าเบื่อหน่ายทางร่างกายหลวงปู่ให้คะแนนเพียงสองคะแนนเท่านั้น สองเปอร์เซ็นต์สองคะแนน ถ้าใครเบื่อหน่ายทางความคิด ทางจิตทางใจ มันปรุงแต่ง ตะพิดตะพือ ไม่มีวันที่จะสงบสืบลงได้ ถ้าใครเบื่อหน่ายในการปรุงแต่งในการที่ว่ามันคิดในความคิดของเรา ถ้าใครเบื่อหน่ายทางความคิดนั้น เรียกว่าเกิดนิพพิทาความเบื่อหน่ายทางความคิด หลวงปู่ให้สองล้านคะแนนไปเลยถึงขนาดนั้น**

ก็ขอให้ทำเอาทุกท่านนั้นขอให้เข้าจิตเข้าใจ บรรยายมาวันนี้ก็ลงมาบรรยายไปเลย ก็ขอให้เข้าใจบรรยายเรื่องแนวปฏิบัติธรรมกรรมฐาน

ในเบื้องต้นหรือว่าให้ถึงที่สุดก็อยู่ในจุดเดียวกันนั่นแหละ คือว่า การได้ยื่นได้ฟังที่ว่าพระธรรมอันเป็นมงคลของพระศาสดานั้น พระองค์ ก็ว่าเป็นของหาได้โดยยากอย่างยิ่งทีเดียว ฉะนั้นก็ขอให้คณะลูกศิษย์ ลูกหาทั้งหลายนั้นก็เรียกว่าตั้งใจตั้งใจทุกคน เรียกว่าชีวิตของเราเกิด มาแล้วมีคุณค่าจากตระกูลที่ว่าอบรม หรือว่าตระกูลที่เลื่อมใส ในพระพุทธศาสนา เราจึงได้บวชเข้ามาในพระพุทธศาสนา เรียกว่าเป็น สาวกขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผ้ากาสาวพัตร์ของเรา นุ่งห่มอยู่นั้นก็เรียกว่าเป็นผ้าอันประเสริฐผ้าสีเหลืองเรืองรอง ก็ขอให้ เคารพเรียกว่ายึดเป็นสรณะเป็นที่พึ่งไว้ก่อนในเบื้องต้น

**ในท้ายที่สุดหยุดลงแห่งการแสดงพระธรรมเทศนาในวันนี้  
ก็ขอให้คณะลูกศิษย์ลูกหานั้น**

**จงประสบแต่ความสำเร็จ ทุกท่าน ทุกท่าน ด้วยเทอญ**

หลวงปู่ดาวกโลกอุดร ธรรมปาโมก

วิธีปฏิบัติกรรมฐาน พอลังเขป  
'การเพียรเพ่ง' กรรมฐานชั้นนอกอุชฌฏ  
เพื่อดับภพตัดชาติออกจากสังสารวัฏ



ถอดคำจากพระธรรมเทศนาเพื่อมรรคผลนิพพาน

เทศนาธรรมโดย

หลวงปู่ลาวกโลกกุดกร ชนมป์ปาด

## วิธีเข้ากรรมฐานหรือปฏิบัติกรรมฐาน พอสังเขป สำนักหลวงพ่อโลกอุดร

### ข้อที่หนึ่ง

ก่อนจะนั่งกรรมฐานทุกครั้ง ให้เอาสติมาเพ่งไว้ที่ปลายจมูก แล้วนึกบริกรรมในใจว่า พุท - โธ

หายใจเข้ายาว ๆ ลึก ๆ      หายใจเข้าบริกรรมว่า...พุท อยู่ในใจ  
หายใจออกยาว ๆ      บริกรรมว่า...โธ  
ทั้งเข้าและออกอย่างละ ๗ ครั้ง เป็น ๑๔ ครั้ง

นี่คือว่าเป็นอานาปานสติ เพื่อทำให้กองลมแผ่กระจายไปเต็มทุกส่วนของร่างกาย เมื่อลมละเอียดแล้วให้บริกรรมเพื่อเพิ่มความสนใจ เพื่อให้เกิดนิพพิทาในธาตุลมเข้าไปอีก นึกบริกรรมว่า

ลมแกเป็นอะไร แกเป็นของใคร  
ลมพัดอยู่บนยอดไม้ฉันใด  
ลมพัดเข้าพัดออกอยู่ปลายจมูกก็ฉันนั้น  
ลมไม่ใช่คน คนไม่ใช่ลม  
ลมไม่ใช่สัตว์บุคคลตัวตนใด ๆ ทั้งสิ้น

นี่ข้อที่หนึ่งให้ทำตามนี้ หลวงพ่อทำทุกครั้งนะ สมัยปฏิบัติ

### ข้อที่สอง

ให้เพ่งดูอาการ ๓๒ มี ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง เนื้อ เอ็น กระดูก เยื่อในกระดูก ม้าม หัวใจ ตับ พังผืด ไต ปอด ไล่ใหญ่ ไล่ย่อย อุกจาระใหม่ อุกจาระเก่า เยื่อหุ้มในสมอง ทั้ง ๒๐ นี้เป็นธาตุดิน

ต่อไปเพ่งดูธาตุนี้

คือ น้ำดี น้ำเสลด น้ำหนอง น้ำเลือด เหงื่อ มันทัน น้ำตา เพลวมัน  
น้ำลาย น้ำมูก ไขข้อ น้ำเยี่ยว ให้เพ่งพิจารณาให้เห็นว่า สิ่งเหล่านี้มัน  
เป็นของปฏิกูลโสโครก น่าสะอิดสะเอียน น่าเบื่อหน่ายจริง และ  
ให้สมมุติถามสิ่งเหล่านี้ไปที่ละคำ ไปทีละอย่าง ไปทีละตัวด้วย

เช่น เพ่งถามอุจจาระว่า ตอนไหนมันไหลออกจากทวารหนักว่า

อุจจาระแกเป็นอะไร แกเป็นของใคร แกเป็นคนหรือเป็นสัตว์

ให้ทำในใจว่า ไม่ใช่ตัวตนของเรา ทุกอย่างในอาการ ๓๒ นี้  
เขาไม่ได้เป็นแก่นสาร ไม่มีผู้ใดเป็นเจ้าของ ถึงจะถามอย่างไรสิ่งเหล่านี้  
เขาก็ไม่มีคำตอบมาเลย และธาตุเหล่านี้เขาก็ไม่รู้ว่าเขาเป็นอะไรได้ ๆ  
ทั้งสิ้น มีแต่ความคิดอันเป็นทิฐิมานะ ตัณหา อุปาทานเท่านั้น ที่เปิด  
ยึดว่าเป็นของเรา ผลสุดท้ายก็ไม่มีอะไรเหลือไว้ในโลกนี้อีกเลย  
นี่ข้อที่สอง

เฉพาะข้อนี้หลวงพ่อกำ สมัยประพาศติธรรมกรรมฐาน ที่แรก ๆ  
สองชั่วโมงนะ สองชั่วโมง แล้วก็ท่องให้ได้ ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง  
แล้วมาเพ่งทีละจุด ทีละจุด...ก็มาถาม

ผมแกเป็นอะไร แกเป็นของใคร

เล็บแกเป็นอะไร แกเป็นของใคร

เพ่ง...สติเราเพ่งไปด้วย นี่เป็นนันทกรรมฐาน เพราะว่าเราอบ  
กายวาจาใจให้เป็นสมบัติ หรือเป็นสาวกขององค์สมเด็จพระสัมมา  
สัมพุทธเจ้าแล้ว เราต้องทำจริง ทำจัง

## ข้อที่สาม

### ให้เพ่งดูทวารทั้ง ๙

คือ ตา ๒ หู ๒ จมูก ๒ ปาก ๑ ทวารหนัก ๑ ทวารเบา ๑

รวมเป็น ๙ ทวาร

ให้เพ่งพิจารณาให้เห็นอยู่ในห้วงสำนึกส่วนลึก ๆ ของความรู้สึก ให้เห็นด้วยตาใน ให้เห็นว่ามีแต่สิ่งปฏิภูลโสโครก ของเน่าเหม็นของ ไม่สะอาด ของที่ไม่มีใครเขาต้องการ ไม่มีผู้ใดเป็นเจ้าของ มันไหลเอี่ยม ออกจากทวารทั้ง ๙ อยู่ทุกเวลานาทีมิได้ขาด ให้ทำความเบื่อหน่ายให้ มาก เวลาเราไปถ่ายหนัก ถ่ายเบา ให้เพ่งดูให้เห็นเป็นของเหม็น ของเน่า น้อมเข้ามาให้ถึงจิตใจส่วนลึกให้ได้เห็นจริง ๆ แล้วก็สมมุติตาม มันด้วยว่า

ขี้มูก เสลด น้ำลาย ขี้ เยี่ยว แกเป็นอะไร

แกเป็นของใคร ใครเป็นเจ้าของของแก

ให้น้อมพิจารณาให้เห็นว่าสิ่งเหล่านี้ มันไม่ใช่เรา ไม่ใช่ของเรา ไม่มีใครเป็นเจ้าของ ไม่ใช่สัตว์ บุคคล ตัวตน เราเขา และสิ่งเหล่านี้ เขาก็ไม่รู้ว่าเป็นขี้ เป็นเยี่ยว หรือเป็นอะไรใด ๆ ทั้งสิ้น ถ้าเป็นของเรา เราจะไปถ่ายทิ้งไว้ทำไม

## ข้อที่สี่

ให้เพ่งสมมุติทำเป็นนิมิต เหมือนคนฆ่าวัว ฆ่าควาย ฆ่าหมา แล้วเขาก็แฉ่เนื้อของสัตว์เหล่านั้น

## วิธีแรก ให้เราสมมุติว่าฆ่าเจ้าของ คือฆ่าตัวเรานี้

คือสมมุติทำเป็นนิमितเอามิดคม ๆ ผ่าตั้งแต่หน้าผากของเรา ผ่าลงกลางใบหน้า ลงลำคอ ลงหน้าอก ผ่าลงท้อง จนถึงทวารเบา ทวารหนัก

แล้วทำเป็นนิमितเอามิดคม ๆ แล่เนื้อตนเองออกมาวางไว้ เป็นกอง ๆ เช่น กองผม กองเล็บ กองขน กองหนัง เหล่านี้เป็นต้น กองกระดูกทุกอย่างในอาการ ๓๒ มาเป็นกอง ๆ ไว้ ให้เห็นในเบ้าตา คือในกะโหลกศีรษะนั้นนัยน์ตาโป้ นี้เป็นธาตุดิน

ต่อไปเป็นกองธาตุน้ำ น้ำดี เสดด เหงื่อ มันทัน น้ำตา เปลวมัน เหล่านี้ก็ให้ทำเหมือนกัน คือให้ทำเหมือนแล่ แล้วเอามากองเป็น กอง ๆ ไว้ ให้ใกล้ ๆ หรือติดกัน

เช่นเรานั่งสมาธิอยู่ให้ห่างตัวเราประมาณหนึ่งคืบ แล้วหลับตา วาดมโนภาพให้ของสิ่งเหล่านั้นให้เห็นเป็นนิमितอย่างชัดเจน

แล้วเพ่งพิจารณาทุกกองให้เป็นชิ้นส่วนของซากศพ ให้เป็นชิ้น ส่วนกระจัดกระจายเป็นของน่าเกลียด น่ากลัว น่าเบื่อหน่ายที่สุด เมื่อเพ่งกองธาตุดิน ธาตุน้ำอยู่เบื้องหน้าเราหนึ่งคืบ

เมื่อเพ่งถนัดแล้ว..

## วิธีที่สอง ให้ใช้วิธีฆ่าตัวเองแล้วแล่เนื้อนั้นแหละตามเดิม

ทีนี้ฆ่าแล้วให้เอามากองในท้อง..กองในท้องแล้วให้เพ่งพิจารณา โดยแยบคายให้เห็นเป็นของปฏิกุศลโสโครก น่าเบื่อหน่าย เป็นของ น่าเหม็น ของน่ากลัว น่าเบื่อหน่ายที่สุด

ให้ปริกรรมในใจว่า กองเหล่านี้เขาก็ไม่รู้ว่าเขาเป็นกองอะไรใด ๆ ทั้งสิ้น มันเป็นสิ่งที่ไม่มีใครเขาต้องการเสียแล้ว แม้แต่ตัวเราเองก็ไม่ ต้องการเสียแล้ว เพราะมันไม่มีใครเป็นเจ้าของ

## ข้อที่ห้า

เมื่อทำฝ่ายสมณะในช่วงโมงแรกผ่านไปแล้ว จึงรวมสติให้เป็นกำลังฉาน..ตานี้

จึงมาเพ่งฉานสติเข้าไปตรงตั้งจุมุกหัก

คือเพ่งต่อสู้อารมณ์อยู่ตรงตั้งจุมุกหักนั่นเอง มั่นคิดปรุ้งแต่งไปกับอารมณ์หรือไม่ก็ตาม ให้เพ่งฉานสติเข้าไปปักไว้ตรงตั้งจุมุกหักตลอดเวลา

แม้ริมฝีปากไว้

กดลิ้นไว้บนเพดาน

กดฟันเข้าหากันไว้

เหลือบ নয়น์ตาขึ้นข้างบน ทำ নয়น์ตาเหลือบเข้าข้างใน

ทำ নয়น์ตาให้ตั้งเท่าที่จะทำได้

มั่นคิดปรุ้งแต่งอยู่ตั้ง..หรือลึก ก็ให้เพ่งสติเข้าไปชนอารมณ์อย่างรวดเร็ว เพ่งฉานสติให้เร็วปานสายฟ้าผ่า

**สติซ้อนสติ ความคิดซ้อนความคิด ให้เพ่งฉานสติเข้าไปชนอารมณ์อยู่ตลอดเวลาที่**

การเพ่งต้องเอาชีวิตเป็นเดิมพัน

คือยอมมอบกายถวายชีวิต ยอมตายคาที่จริง ๆ

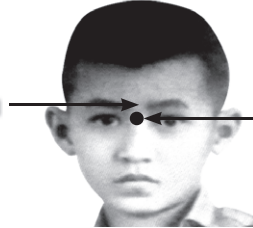
นี่วิธีที่ห้า วิธีที่สุดท้าย

## จุดการเพียรเพ่งฌานสติ (ในข้อที่ ๕)

- ❁ **ความคิด** อันเป็นตัวสมุทัย..เพ่งสติเข้าไปที่จุดสังขารการปรุงใจให้คิด...**ตรงดั่งจุมุกหัก**
- ❁ **ความคิด**..เกิดผุดขึ้น มันปรุงแต่งเกิดขึ้น มันผุดขึ้นมาเลย เกิดในลูกตานั้นเองใน ตาใน.. ตาใน หรือใจ อยู่ระหว่างนัยน์ตาทั้งสองข้าง เรียกว่า **หทัยประสาท...ตรงดั่งจุมุกหัก**
- ❁ **ตัว จิต** หมายถึง **หทัยประสาททางมโนทวาร** เรียก **มโนทวาร** ก็ได้ อยู่ระหว่างนัยน์ตาทั้งสองข้าง...**ตรงดั่งจุมุกหัก**
- ❁ **ที่อยู่ของใจ** ที่แท้ ใจ นี้อยู่ใน ตาใน แต่เลยวิถีปัจจุบันอารมณ์เข้าไปอยู่ใน **หทัยประสาท...ตรงดั่งจุมุกหัก**
- ❁ **ในตา** ของคนเรานั้นมันมี **ม่านมิด** อยู่ม่านหนึ่งอยู่ข้างใน ก็ตรงนี้แหละเป็นผ้า เป็นม่านบังจักษุตาในของเราไว้ เปิดผ้าจักษุออก จึงจะมีพระมหามจรรยอันบริสุทธิ์ผุดผ่อง ธรรมะของพระองค์นั้นเป็นธรรมะที่ว่า เปิดหาพระมหามจรรย จึงจะจบกิจพระมหามจรรย

การเพ่ง..

อย่าให้ถึงหัวคิ้ว



**จุดเพ่งฌานสติ..ในข้อที่ ๕**

**จุดเพ่งฌาน = จุดตั้งหัก = ตรงดั่งจุมุกหัก**

- จุดกึ่งกลางระหว่างนัยน์ตาทั้ง ๒ ข้าง

**วิธีเพ่งฌาน** อย่าให้ถึงหัวคิ้ว เพราะตรงหัวคิ้วมีเส้นประสาทผอยเต็มไปหมด เป็นเส้นประสาทที่ออกมาจากใต้ลูกนัยน์ตา เรียกว่าตาในนั่นเอง เมื่อเราผ่านธรรมเบื้องต้นมาแล้ว เกิดนิพพิทา ความเบื่อหน่ายในร่างกายตนเองและร่างกายผู้อื่น ให้รวมสติของตนมาเพ่งอยู่จุดเดียว **ตรงดั่งจุมุกหัก** ให้เห็นอารมณ์ ทั้งความคิดปรุงแต่งอย่างชัดเจน สู้มันอยู่ตรงนี้แหละ ทวารทางอื่น ๆ ทั้งห้าปลอยเลย ไม่ต้องยุ่งเกี่ยวกับ ไม่ต้องวกไปวนมา

จึจุดเข้าจุดเดียว เพ่งมหาสติปัฏฐานสูตรทั้ง ๔ ตอน ให้รวมลงเป็นจุดปลายเข็มอยู่ใน หทัยทวารตรงดั่งจุมุกหักของตนแห่งเดียวเท่านั้น จุดนี้แหละ คือ ราชบัลลังก์ คือวิมานทองของ พญามาร มีจุดเดียวเท่านั้น มันปรุงแต่งอยู่ที่ความคิด อยู่หทัยประสาท วับ ๆ แวม ๆ เท่านั้น ถ้าปราบมันลงได้ตรงนี้ นั่นคือ ความพ้นทุกข์ มันก็อยู่ตรงนี้

เมื่ออินทรียกแก๊งแล้ว ก็ตัดสามตอนในมหาสติปัฏฐานสูตรนั้นทิ้งเลย คือกายานุปัสสนา เวทนานุปัสสนา จิตตานุปัสสนา มาเพ่งสู่นิภท รัชมานุปัสสนาอย่างเดียว

ถ้าจะเอาบรรลุให้ถึงขั้นอุกฤษฏ์ ให้เข้าอรหัตมรรค อรหัตผลแล้ว

สู้กันอยู่จุดเดียวนี้เลย อยู่ตรง **มโนทวาร** จุดเดียว..**ตรงดั่งจุมุกหัก**

นี้แหละคือ **เอกายนมรรค** มหาสติปัฏฐานสูตรอย่างแท้จริง

นี้แหละ คือ**ความลึกลับอันมหัศจรรย์ของการตัดภพตัดชาติ** ของการเวียนว่ายตายเกิด **อย่างเฉียบขาด**

มีอานูภาพได้บรรลุถึง **องค์ฌานสัญญาเวชิตนิโรธ** เป็นฌานที่ ๙

## วิธีเพียรเพ่งฌานสติมีสองวิธี

**วิธีที่หนึ่ง** ถ้ามันแปลอสติ มันคิดปรุงแต่งไปกับอารมณ์ภายนอก ก็ให้เพ่งสติไปชนอารมณ์ภายนอก มันคิดไปไกลไปไกลก็ตาม ให้รีบเพ่งอารมณ์ภายนอกให้เห็นเป็นซากอสุภะไปเลย แล้วรีบเพ่งฌานสติอย่างรวดเร็วมาปักไว้ตรงตั้งจุมุกหักตามเดิม

**วิธีที่สอง** การเพ่งอย่าไปอยากรู้ว่าอะไรเป็นรูป อะไรเป็นนาม  
ข้อนี้หมายความว่า เรากำหนดรู้เรื่อง รูปนาม ชั้นห้า อายตนะ ๑๒ อากาโร ๓๒ ธาตุ ๑๘ มาจนซ้ำของชำนาญแล้ว เรามีหน้าที่เพ่งอย่างเดียวกันเท่านั้น

คือว่าเราฝึกหัดใหม่ ๆ ถ้าเราเพ่งสู้กับอารมณ์ไม่ไหวจริง ๆ ก็ให้นึกปริกรรมในใจสักกระยะหนึ่งช่วยการเพ่งด้วย เช่น ปริกรรมว่า **“ธาตุคิด ธาตุคิด”** อย่างนี้

ปริกรรมให้มันเกิดความสังเวชสลัดใจ เบื่อหน่ายอารมณ์จริง ๆ แล้วจึงกลับมาเพ่งต่อสู้อารมณ์ตามเดิม ให้สำเหนียกในใจว่า

**ความคิดก็คืออารมณ์ อารมณ์ก็คือความคิด**

เราต้องบากบั่นเพียรพยายาม เพ่งชนิดยอมตายคาที่จริง ๆ จึงจะถึงจุดหมายปลายทาง

คือถึงซึ่งความดับเข้าสู่กระแสพระนิพพาน

ถ้าอินทรีย์แก่กล้าสุดขีดแล้ว ก็จะได้บรรลุถึงองค์ฌานสัญญาเวทียตนิโรธ ถึงขั้นอรหัตตัตถกิเลสเป็นสมุจเฉทพหวนในชาติปัจจุบันนี้ได้อย่างแน่นอน

ขั้นตอนต้องฟังการบรรยายประกอบ

**หมายเหตุ** การปฏิบัติทุกข้อให้ทำอยู่ในอิริยาบถเดียว

เช่น เรานั่งสมาธิช่วงโง่งแรกให้เราทำตามข้อที่หนึ่งถึงข้อที่สี่ เมื่อทำชำนาญแล้วจะทำข้อใดข้อหนึ่งก็ได้

คือทำให้เกิดสังเวชสลัดใจ เกิดนิพพิทาความเบื่อหน่ายในร่างกายตนเอง และร่างกายของผู้อื่นจริง ๆ คือเบื่อหน่ายแทบจะผูกคอตายนั่นแหละ ช่วงโง่งต่อไปจึงปฏิบัติตามข้อที่ทำ

**สำหรับข้อห้านี้ให้ทำแบบมอบกายถวายชีวิต**

**คือทำแบบยอมตายค่าที่จริง ๆ**

ไม่ใช่ว่าจะทำแต่เฉพาะเวลากลางคืน..เฉพาะกลางคืนนะ กลางวันก็ให้ทำ อย่าให้ขาดตอน จะยืนเดินนั่งนอนต้องเพ่งสติเข้าไปจนอารมณ์ทุกอิริยาบถให้ทำจนสุดวัดสุดเหวี่ยงจึงจะได้ผล นั่นแหละก็ขอให้เข้าใจว่า การที่เราจะได้ของวิเศษเข้าสู่ตัวก็ต้องทำตามนี้

คือว่าเฉพาะซีทโปปริวาสนี้ ก็พิมพ์ขึ้นสั้น ๆ เป็นสองหน้า กระดาษเพราะว่าแจก ไม่เหมือนสำนักอื่นเขา สำนักอื่นคือว่าไม่มีบทเฉพาะตายตัว เฉพาะตายตัวในข้อที่ห้านี้เว้นไม่ได้เลย...เว้นไม่ได้

เฉพาะกรรมฐาน หลวงปู่จะเล่าตอนที่ว่า เพ่งฆ่าเหมือนฆ่าวัวฆ่าควาย

พระพุทธองค์ก็ทรงตรัสไว้แล้ว เหมือนอยู่ทางสามแพร่ง มีคนฆ่าวัวฆ่าควายเป็นขึ้น ๆ นั่น พระองค์ตรัสเป็นปริศนา

ที่นี้หลวงปู่ก็มาทำเอา ฆ่าเจ้าของเลยทำนิมิตฆ่านะ ไม่ใช่ฆ่าจริง ๆ ผ่าตั้งแต่หน้าผาก ผ่าควากมาถึงพุง แล้วก็แล่ออกทีละอย่าง..ละอย่าง มากองไว้ข้างหน้า กองผม กองเล็บ กองขน กองหนัง เอาไปที่ละกอง ทีละกอง เต็มอยู่ข้างหน้าประมาณคืบหนึ่ง ทั้งที่หลับตาอยู่นะ

ที่นี้วิธีที่สองนี้ดีมาก เอามากองที่ในท้องนะไม่ใช่หน้าท้อง ทำเป็นพุงใหญ่ ๆ เหมือน สัมมาอะระหัง เขาว่านะเพ่งลูกแก้ว

แต่หลวงปู่นี้เอากองอาการ ๓๒ มาเพ่ง นี้ได้จิตสงบ ปราบนิวรรณ์ธรรมได้ เห็นความเบื่อหน่าย กองขี้ กองเยี่ยว กองเสลด กองน้ำลาย เต็มไปหมด ทำจริงทำจังถึงขนาดนั้น ใช้เวลาตั้ง ๒ ชั่วโมงก่อนจะขึ้นสู่ในการเพ่ง ถึงขนาดนั้นไม่ใช่ว่าจะทำแบบที่ว่าปล่อย ๆ วาง ๆ หรือเหยา ๆ แหยะ ๆ

**เฉพาะในการเพียรเพ่งนี้เป็นวิธีที่ว่าอุกฤษฏ์มาก เป็นวิธีที่ยากที่สุด ที่คนจึงไม่กล้า หมายความว่าขาดอดทนไปนานแล้ววิธีการสอนชนิดนี้ จึงไม่มีใครถึงมรรคถึงผลอะไรเลย**

วิธีนี้..นั่นแหละก็จะอธิบายไปหลายเรื่องเสียก่อน

เช่นมหาฯ เชื่อนั่นก็เป็นคนมุทะลุหน่อยนะ อยู่ที่นครพนม อำเภอนาแก

ตกวันพระมา..ท่านเจ้าคุณจะออกมานั่งอยู่ที่โขดหินแล้วก็ให้ลูกศิษย์ถามได้

มหาฯ เชื่อกัถามว่าถ้ากิเลสเกิดขึ้นจะทำยังไง จิตราคะ โทสะ โมหะ

ท่านเจ้าคุณก็บอกว่าให้มีสติ

ถึงถามไปอย่างไรก็ให้มีสติรู้เท่าทันนะ

ที่นั่นตอนหนึ่ง เขานิมนต์ไปเทศน์ที่วัดสวนสวรรค์ จังหวัดลพบุรี ถึงสามครั้ง หลวงพ่อก็ไม่ไปนะ ทำไม่ไม่ไป เพราะหลวงพ่อรู้ดีว่า ถ้าไปก็ไม่ได้ผลอะไรเลยเสียงนิमितตุ ก็ทวนเวียนของลูกศิษย์ไม่ได้ก็เลยไปพอดิมหาฯ เชื้ออยู่ในวงนั้นแล้วก็ตามเข้ามาถามหลวงพ่ออยู่ที่วัดป่านาเบ็ญ

ถ้ากิเลสเกิดขึ้นทำไมหลวงพ่อ..ว่างั้น

“ดับสติ..เออ ดับสติ”

มันกลับกันตานี้ เจ้าคุณ..... ให้มีสติ

แต่หลวงพ่อนี้.....ให้ดับสติ

เออ..ดับสติมันจะไม่เียงตายหรือ ...ไม่เียงตายนะ

เป็นปริศนาธรรมอันลึกซึ้ง ดับ คือตอนสุดท้ายมันก็ดับหมด เราสติไปสติมา มีสติไปสติมาเลยเป็นสติกิเลสเหมือนกัน

สติกับความคิดพูดไปแล้วมันก็สภาวะคล้ายคลึงกันนั้นแหละ

แต่มันอยู่คนละสภาวะ มันเกิดซ้ำซ้อนกันไม่ได้

ถ้าฝ่ายดีท่านเรียก...สติ

ถ้าฝ่ายชั่วท่านเรียกว่า...สังขาร การคิดปรุงใจ นั้นฝ่ายชั่วคิดเรื่องบาป อันนี้ก็ขอให้เข้าใจ

การปฏิบัติธรรมจะให้สำเร็จนั้นคือว่าไม่เฉพาะขยันอย่างเดียว และก็ให้มีอีกว่า สัทธา วิริยะ สติ สมภาธิ ปัญญา เข้าเพียบพร้อม ขุนพลทั้งห้าขุนพลมาช่วยกัน หนีไม่พ้นตัวเอกในท้องเรื่องก็คือ

อิทธิบาท...ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา ทั้งสี่ตัวนี้ หลวงปู่เคย  
ไปถามเกจิอาจารย์ทุกคน แต่ไม่ได้ไปถามเอาจับผิด

ตอนหนึ่งก็เคยไปถามว่า

ทำไม...ผมกำหนดพุทโธ อยู่ ทำไมมันหลงลืมไปเลย คือมันปลิว  
ว่อนไปกับอารมณ์เลยนั้น

ทุกคนก็ตอบเป็นเสียงเดียวกันว่า

หลวงปู่นี้เป็นคนมีสติอ่อน...สติยังไม่เท่าทัน

ตอนหนึ่งก็ถามว่า เวลาผมนั่งสมาธิอยู่ในโบสถ์สูง ๆ มีจิ้งจก  
ตัวเล็ก ๆ มันตกลงมาเปรี๊ยะเดียว ทำไมมันตกใจผวาฟุ้งไป

เขาว่า สติหลวงพ่่อ่อน เขาวางั้นนะ

แต่ความจริงก็มีส่วนถูกอยู่ แต่ได้ปัญญา ได้ปัญญาหมายความว่า

เรากำหนดพุทโธไปนั้น พุทธ-เข้า, โธ-ออก

หรือกำหนดอะไรมันหลงลืมไป นั่นก็ว่า เรียกว่ามันไม่เที่ยงอยู่แล้ว

มันไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา โดยธรรมชาติของเขา

เราจะไปบังคับให้มันเป็นตัวตน ไม่ให้มันหลงมันลืมเลย มันเป็น  
ไปไม่ได้ นั่นจึงให้เราปัญญาไปด้วยในการปฏิบัติธรรม

อีกครั้งหนึ่งคณะลูกศิษย์คงจะจำได้ ไปเทศน์มีแต่พวกอภิธรรม  
ฟังทั้งนั้นเลย ตานี้คือมีคนถามขึ้นมา เขาว่า..เขายกแก้วขึ้นมาใบหนึ่ง  
แก้วใบนั้นมันหนานะ หนาแล้วก็งามมีลายด้วย

เขบอกว่แก้วไบนี่นะได้หลายสิปีแล้วยังไม่แตกงามเหมือนเดิม ใช้มานานยังงามเหมือนเดิม เขาว่าพระพุทของค์ทรงตรัสว่า ทุกสิ่งเป็น อนิจจัง ทุกขัง อนัตตาอยู่ทุก ๆ เลี้ยววินาที หลวงปู่สาวกโลกอุดร จะตอบว่าอย่างไร แก้วไบนี่มันก็ยังไม่แตก

พระพุทของค์ท่านตรัสว่เป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา อยู่ทุกเลี้ยว วินาที นี่จะทำเช่นไร

แต่หลวงปู่ก็ไม่เคยเรียนมาทางนี้ตานี้ ไม่เคย..ไม่เคยเรียน อภิศริยธรรมเหมือนกับเขา แต่ก็เคยอยู่หรือกแต่ไม่ถึงกับอภิศริยธรรมเอก แต่ก็ได้ปัญญาขึ้นมาปั้บทันทีเลย ได้ปัญญาขึ้นมาปั้บทันทีว่..กับอกว่

ให้ท่านคล่ำคู้ชิ คล่ำคู้แก้วไบนั้น คล่ำคู้

ตอนหน้าหนาวมันก็จะเย็น หน้าร้อนมันก็จะร้อน ท่านหมายเอา สภาวะ หมายความว่าเอาสภาวะของแก้วนะไม่ใช่หมายเอาตัวแก้ว

คนเราก้เหมือนกัน หน้าร้อนมันก็ร้อน หน้าเย็น มันก็เย็น

แก้วไบนี่เทน้ำร้อนใส่มันก็ร้อน กาลต่อไปข้างหน้านั้นมัน ก็แตกมันก็จะทำลายด้วยอำนาจของความเย็นความร้อนไป

โลกอันยิ่งใหญ่ไพศาลนี้ก็เหมือนกันนะ

พวกอภิศริยธรรมแพ้ พวกอภิศริยธรรมแพ้เลย..แพ้ตรงนี้ไม่มีในคัมภีร์ ไม่มีในบทอภิศริยธรรม นั้นแพ้ตรงนี้

คือว่าเราต้องมีปัญญาธิ ใช้ปัญญา คล่ำคู้ตัวเราก้ได้ บางทีมัน ก็ร้อน บางทีมันก็เย็น หมายถึงเอาสภาวะ สภาวะของความคิด ก็เหมือนกัน คิดแต่ละวันนี้ไม่รู้ว่มันคิดอะไรมัน

แต่มันไม่ได้เป็นของเราสักอย่างเดียว

พระพุทธองค์จึงทรงตรัสว่ามีเงื่อนไข ๒ นะ..มีเงื่อนไข ๒ คือว่า

## ๐ สังขารทั้งหลายนั้นมันไม่มีตัว ๐ และไม่มีของของตัว

แต่เป็นบทบาท สังขารทั้งหลายมันไม่มีตัวไม่มีของของตัว หมายความว่าความคิดมันไม่มีตัว และก็ของของความคิดก็ไม่มี มันคิดเอาเฉยๆ แต่มันไม่มี เพราะว่าความคิดมันไม่มีตัว มันปรุงแต่งออกมาเฉยๆ เหมือนกับฟ้าแลบพลับๆ ออกมาเฉยๆ เอ้อ..มันไม่มีตัวมีตนอะไร

มีเงื่อนไข ๔ นั้นคือว่า

ตัวก็ไม่มี                      ของของตัวก็ไม่มี  
คนอื่นก็ไม่มี                ของของคนอื่นก็ไม่มี

มันไม่มีทั้งนั้นเลยนี่

เมื่อเราอยากจะพ้นทุกข์จริงๆ นะ มันถึงจะใช้ได้

แต่ทุกวันนี้ก็ศาสนาของเราเรียกว่า มันเกินกึ่งพุทธกาลเข้าไปแล้ว การประพฤติปฏิบัติธรรมทุกสำนักนั้นจึงว่าไม่ยอมเสี่ยงตาย

คือว่าโดยมากแล้วจะเป็นนักปรัชญาเสียเป็นส่วนมาก นักปรัชญาเสียเป็นส่วนมากหรือเป็นนักบิทธิกรรมคาถาอะไรเสียเป็นส่วนมากอะไรทำนองนี้ มันจึงผิดพุทธประสงค์ มันผิดเป้าหมาย ไม่ถูกจุดวางั้นเถอะ..นี่

พระพุทธองค์ก็ทรงตรัสว่า

“เราสอนแต่เรื่องทุกข์กับความดับทุกข์  
นิพพานก็มีอยู่เช่นนั้น ทางไปนิพพานก็มีอยู่เช่นนั้น  
เราสอนอยู่เช่นนี้ บางพวกก็ถึงนิพพาน บางพวกก็ไม่ถึงนิพพาน”

ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น

เพราะเราไม่ทำ คือไม่มีอิทธิบาท

ตัวที่แรก ไม่มีความพอใจ มีความเหน้อยหน่าย ท่านว่ามี

ถีนมิทธะ คือความง่วงเหงาหาวนอน หรืออะไรเหล่านี้ มีนิรวรณธรรมเข้าครอบงำ..นั่นนา มันเลยใช้ไม่ได้ เรียกว่าความขยันหมั่นเพียรนี้มีอิทธิบาทขึ้นไปในตัวเลย คือว่าถ้าอินทรีย์เราเพียบพร้อม

ทุกสิ่งทุกอย่างเรามองเห็นโลกนี้ ลูกเป็นพินเป็นไฟ ไฟแห่งราคะ ไฟแห่งโทสะ ไฟแห่งโมหะ มันลุกอยู่ตลอดเวลาที่ มันเผาผลาญจิตใจของเราให้เราร้อนกระวนกระวายไปไม่รู้จักจบจักสิ้นซักทีเลย นั่น คือว่าตัวเข็ดหลาบมันมีแล้ว ผู้เดินทางนั้นจึงถึงได้ง่าย..จึงถึงได้ง่าย

ผู้เห็นภัยในวัฏสงสาร ท่านว่าบรรพชิตนั้น ผู้บวชใหม่บวชเก่าก็ดี เราต้องเห็นภัยในวัฏสงสาร วัฏสงสารนี้หมายความว่า การท่องเที่ยวไป คือว่าการท่องเที่ยวไปของความคิดเจ้านี้แหละ หรือการท่องเที่ยวไปเกิดในภพน้อยภพใหญ่ ไม่รู้ว่าเกิดเป็นอะไรต่ออะไรมา มันเกิดมาทุกภพทุกชาติปรารถนาเกิดอยู่อย่างนั้นแหละ



ไม่ใช่ว่าขณิกนิพพาน หรือขณิกนิโรธ คือว่าดับชั่วขณะ คือว่าดับแบบที่ว่าปุถุชนไม่รู้เลย คือว่าขาดสันตติอยู่ทุกๆ วินาที ปุถุชนก็เหมือนกัน แต่ไม่รู้ไม่ได้ถาวร

แต่อนัตตาธาตุที่ถาวรนั้นต้องทรงสภาวะไว้ให้พระโยคาวจร ผู้ปฏิบัติ โดยท่านเองนั้นเห็นอย่างน้อยๆ หนึ่งชั่วโง่งขึ้นไป

ขาดสันตติ ท่านก็เลยรู้ว่า เอ้อ..อนัตตาธาตุที่แท้จริงก็คือ ความคิดปรุงแต่งเอานี่เอง

นั่น..ท่านก็เลยรู้ ท่านจึงดับภพดับชาติลงได้

แต่ทุกวันนี้ไปที่ว่า คือว่ามุ่งประเด็นไปส่วนปรัชญาเสียเป็นส่วนมาก เอาคือว่า..อย่างไต่ว่าที่ระหว่างพระเจ้ามิลินท์กับพระนาคเสนนั้น เขาก็ว่าสองนักปราชญ์ผู้ยิ่งใหญ่ นักปรัชญาผู้ยิ่งใหญ่เห็นไหม พระพุทธเจ้าก็ตรัสรู้ปรัชญา เขาวางั้นนะ

นี่เจ้าคุณพุทธทาสก็เหมือนกัน ก็ว่าพระพุทธเจ้านั้นคิดเอาจนตรัสรู้..วางั้น

แต่ก่อนหลวงปู่ก็ไม่ได้กล้าพูดถึงปานนี้หรอก เพราะว่าไม่รู้เพราะว่ายังไม่มีส่วนะรับรอง สภาวะรับรองนั้นคือสภาวะของพระอรหันตมรรค ถ้าสมมุติ นะคือ อนุปาติเสสนิพพานธาตุ การขาดสันตติของความคิด สืบต่อของขันธห้า..สืบต่อขันธ ๕ นั่นจึงเป็นวิสุทธิธาตุวิสุทธิขันธ ให้ท่านเห็น เปล่งรัศมีให้ท่านเห็นจนหัวสมองจะระเบิดแตกตูมออกมา ถึงขนาดนั้นนะ ไม่ใช่ที่ว่าสภาวะย่อยๆ เมื่อไหร่ นี่ก็ขอให้เข้าใจ

วันนี้ไม่ได้เล่านิทานอะไรมากนักหรอก หรือจะประกอบนิทานให้รู้จักได้ เช่นพระใจเพชรพระจักขุบาลนี้เห็นใหม่ตาแตกท่านก็ยอม..

ตาแตกท่านก็ยอม ตอนประพัตติธรรมกรรมฐานนั้นท่านชื่อธรรมบาล แต่ก่อนมีน้องชายชื่อจุลบาล ตาแตกท่านก็ยอม..ตอนที่ท่านเจ็บตานั้น หมอเล็กใส่ยาให้เพราะว่าท่านอธิษฐานไม่นอนตลอดพรรษา การหยอดตาของหมอยาก็ให้หยอดเข้าทางจมูกนะไม่ได้หยอดเข้าตา ทีนี้มันก็เลยหยอดไม่ได้ เงยขึ้นไม่ได้หรือไงก็ไม่รู้

ท่านก็เลยถามว่า ทุกภพทุกชาติที่ผ่านมาเนี่ย เราไม่เคยเห็น พระพุทธรูปเจ้าสักที จักขุคือคลองแห่งสองจักขุของเราไม่เคยเห็น เมื่อเรา มาเห็นพระพุทธรูปแล้วเราจะเลือกเอาอะไร ระหว่างนัยน์ตาทั้งสองข้าง กับพระพุทธรูปเจ้า

พระจักขุบาลนั้นท่านจึงตัดสินใจเลือกเอาพระพุทธรูปเจ้าเห็นใหม่ ตัดสินใจเฟ่งฉานต่อไปเลย ตั้งแต่นั้นหนึ่งถึงฉานเท่านั้น ท่านทำเอา จนสำเร็จเป็นพระอรหันต์ไปกันกับ ๖๐ องค์นั้น ถึงขนาดนั้นแหละ

เมื่อท่านสำเร็จเป็นพระอรหันต์แล้ว ตามตำนานอยู่ใน พระไตรปิฎกก็บอกว่า ท่านสำเร็จเป็นพระอรหันต์นั้นตอนตาแตกพอดี

อันนี้เป็นไปไม่ได้ เป็นไปไม่ได้อย่างแน่นอน เพราะว่าหลวงปู่ เทียบกับสภาวะของหลวงปู่เอง เป็นไปไม่ได้ อย่างน้อยๆ ที่สุดก็ไม่ต่ำกว่าสิบวันนะ..สิบวัน สภาวะนิโรธธรรมคือสภาวะขององค์ฉานนิโรธ สมบัติจะแก้ลำสูติระหว่างนี้ ระหว่างสิบวันถึงหนึ่งเดือนจะแก้ลำขึ้น จะแก้ลำขึ้นๆ หมายความว่าบางองค์ถึงใหม่ๆ นั้นจะทรงไว้ได้สอง สามชั่วโมง เมื่อแก้วันสิบวันแล้วท่านอาจจะทรงไว้ได้สิบชั่วโมง อะไรทำนองนั้นมันแก้ลำมาก หลวงปู่ยอมรับขึ้นได้แค่สี่ชั่วโมงเท่านั้น เพราะร่างกายเล็กไม่ถึงกับครึ่งพุทธกาล ท่านจึงมีอานุภาพมาก คือว่าอริยมัคคญาณคือการพุ่งสติ..การพุ่งสติเข้าไปนั้น การพุ่งสติกลับ

เหวี่ยงกลับโดยอัตโนมัติ นั่นแหละ คือว่าสติประมาณสายฟ้าผ่าที่ว่า เป็นภาพสะท้อนหรือว่าพลังฉนวนประมาณในเมยทิตี เหมือนถอดดาบออกจากฝัก โดยไม่รู้ตัว

คือว่าวิธีฟ่งกลับคืนมานั้น พอรู้สติเท่านั้นแหละ เขากลับมาเอง โดยที่ว่าจะไม่ได้ตั้งใจอะไรเลย ฟุงกลับมาเองคือว่าโดยความชำนาญ ในการประพุดติธรรมกรรมฐานมานั้น อย่างหลวงปู่นี้ห้าปีกับอีกหนึ่งเดือนเศษๆ แต่ไม่รู้ว่าจะลงเอยแบบวิธีใด แต่ก็ยังทำเอานะ

หลวงปู่นี้คือว่าจะไม่ยอมมัน ไม่ใช่อยากให้มีมัน มันจะไม่ยอม จะขอยอมตายคาที่ถ้าไม่เห็นใจ จะหาใจให้เห็นในชาตินี้..นี่

ฉะนั้น ลูกศิษย์ลูกหาทั้งหลาย ก็จงระลึกใส่ใจว่า

ถ้าเราไม่รู้จุดหรือรู้สมุฏฐานการเกิดของใจนั้น หลวงปู่ก็ยังเคยเทศน์ในวงปริวาสกรรม ทุกครั้งเสมอไป

**เลิก..เลิกปฏิบัติธรรม อย่าไปปฏิบัติ ให้มันเสียชื่อเสียงขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า**

**ทุกสายไป..ถ้าไม่รู้จุด ไม่รู้สมุฏฐานของใจ..มันเกิดมาจากไหนนะ**

**ใจมันต้องมีที่เกิดชี่ ไม่ใช่เกิดที่หัวใจด้านซ้าย**

เอาเข้าจริง ๆ มาเกิดอยู่ตรงนี้..ร่างกายอันกว้างศอก ยาววา หนาคืบ เพียงแค่นี้ มหาวิทยาลัยไม่มาก มีเพียงแค่นี้เองกว้างศอก ยาววา หนาคืบ ยังหาใจไม่เห็นเลย ท่านทั้งหลาย..มันน่าน้อยเนื้อต่ำใจ คือว่าน้ำตาของหลวงปู่สาวกโลกอุดร ถึงกับร่วงลงทุกวันๆ มีที่ไหนพระเนตรตั้งสามแสนสี่แสนในเมืองไทย ไม่รู้ที่เกิดของใจ

บางองค์ก็บอกว่า บางสำนักก็ว่าอยู่หน้าห้อง บางองค์ก็ว่าอยู่  
หัวใจด้านซ้ายอะไรทำนองนี้ มันก็เลยอ้อ..เมื่อคนจะเอาจริงเอาจังนะ  
เมื่อคนจะเอาเป็นเอาตายจริง ๆ นั้น มันไม่รู้มันก็เลยงงไม่รู้อะไร  
เป็นอะไร นี่แหละตอนนี้แหละมันจึงยุ่งยากมาก

ฉะนั้น เมื่อหลวงปู่สาวกโลกอุดรบอกแล้วไม่มีผิด

พุทธคำสอนที่หลวงปู่เปิดเผยออกไปไม่มีผิดจะสังเกตได้ เห็น  
อย่างหลวงปู่พูดเมื่อคืนก็ว่า...จักขุ ๕ นะ

เรียกว่ามังสะจักขุ ปัญญาจักขุ ทิพยจักขุ พุทธจักขุ สมันตจักขุ  
เหล่านี้เป็นต้น มีแต่ว่าดวงตาทั้งนั้นเลย จักขุนี้ ดวงตาเห็นธรรม

อย่างบทสวดพระธรรมจักร เห็นใหม่ นั้น..นั่นแหละ

ธัมเมสุ จักขุ อูทะปาติ ญาณัง อูทะปาติ ปัญญา อูทะปาติ  
วิชา อูทะปาติ อาโลโก อูทะปาติ ฯ

มีแต่จักขุทั้งนั้นเลย หมายถึงตาในนะ

ที่นี้หลวงปู่ก็จะบอกว่า

วิญญูณทั้ง ๕ นะ วิญญูณทั้ง ๕ คือว่า

จักขุวิญญูณ วิญญูณทางตา

โสตวิญญูณ วิญญูณทางหู

ฆานวิญญูณ ฆานะนี่คือวิญญูณทางจมูกนะ

ชีวหาวิญญูณ วิญญูณทางลิ้น แล้วก็..

กายวิญญูณ วิญญูณที่รู้ทางกาย มีอะไรมากระทบ

เย็นร้อน อ่อนแข็ง ป่วย..เจ็บไข้ได้ป่วยอะไรทำนองนี้

## วิญญาณทั้ง ๕ นี้ มันรู้ได้...มันรู้ได้

มันรู้เสียงได้ เสียงมากระทบมันก็รู้ได้..เสียงน้อ อย่างนี้มันก็รู้ได้ แต่ที่นี้จมูกก็เหมือนกัน มันรู้กลิ่นเหม็นกลิ่นหอมได้ ลิ้นเหมือนกัน มันก็รู้รสเปรี้ยวเค็มหวานอะไรก็รู้ได้ กายเหมือนกันมันรู้เย็น ร้อน อ่อน แข็งได้ **แต่มันคิดไม่ได้** ขอให้เข้าใจ

มันคิดไม่ได้ มันล่องหนมาทีเดียวเลย ตูบเดียวมาเป็นธรรมารมณ กลายเป็นอารมณ เป็นธรรมธาตุ มาประกอบอยู่ที่มโนทวาร มันจึงมีอยู่ จุดเดียว มีวิญญาณเดียว เป็นวิญญาณเอกในท้องเรื่อง นี้ขอให้เข้าใจ หลวงปู่นี้คือทำให้ข้อคิด เพื่อว่าจะไม่ให้หลงทาง

เพราะว่าคนส่วนมากแล้วหลง ไม่กล้ายืนยันนะไม่กล้า ไม่กล้า ยืนยัน

ถ้าจะพูดเหมือนอย่างหลวงพ่อนี้เขาก็ไม่กล้าพูด

เขาทำไม่ไม่กล้าพูด ถ้าขึ้นพูดออกไปแล้วเขาฮาทับ มันออกจาก ตัวหนังสือ เฮอะ..ความจริงตัวหนังสือก็มีอยู่ แต่เขาตีไม่ได้ พระพุทธองค์ ท่านก็ตรัสสอนเป็นปริศนาธรรมไว้ เรื่องขันธห้า เรื่องรูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ เหล่านี้เป็นต้น เห็นไหมนั่นแหละ แต่ก่อนหลวงปู่ กังงนะ งงเหมือนกัน ทำไมง เพราะว่า

รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ

เช่นไปอ่านในตำรา ของสำนักไหนก็ไม่รู้ณะ เขาก็บอกว่า ตั้งแต่ ก่อนนี้นะ เขาก็บอกว่า

สังขาร...เป็นอนาคต

สัญญา...เป็นอดีต

เวทนา...เป็นปัจจุบัน

แหม..เล่นกันแบบนี้ ทุกวันนี้..นั่น พวกนี้พวกตาบอดคลำช้าง

แต่ผู้ที่เข้าไปสัมผัสมันนะ เรียกว่าเอาเอกลาภต่าง ๆ นานาไป  
ถวายท่าน มันก็อาจจะได้บุญอยู่หรอก แต่มันได้น้อย มันได้น้อยที่สุด

หมายความว่าท่านสอนผิด คือว่าสอนผิดนั้น ผู้ไปปฏิบัติธรรม  
ตามมันก็ผิดด้วยกันอีก มีแต่ผิดกับผิด จำฝูงเดินไปยังไงมันก็ไปยังงั้น  
ແหละลูกฝูง ว่างั้นเถอะ..เดินไม่ตรง

หมายความว่า รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ทั้ง ๕ ตัวนี้  
เกิดพร้อมกัน...ดับพร้อมกัน

ไม่ใช่ว่าอันไหนเกิดก่อนเกิดหลังนะ

เช่นว่า สัญญาเป็นอดีต ก็จริง แต่เรามาคิดอยู่เดี๋ยวนี้ มันก็เป็น  
ปัจจุบัน เราจำมาตั้งแต่อดีต ก็ขอให้รู้

ถึงเราจะวาดเรื่องอนาคต เป็นอนาคตได้อย่างไร สังขารนั้นนะ  
เขาตีไม่ออก

คิดอยู่เดี๋ยวนี้...มันจะเป็นอนาคตได้อย่างไร

หลวงปู่เทศน์หนัก ตอนนั้นอยู่บ่อสร้างพระอินทร์..ก็บอกอาจารย์  
อเวจีมหานรก ถ้าพูดอย่างนี้เขาเกลียดหลวงพ่อดมเลย ตั้งแต่โน่น  
หลายปีมาแล้ว บอกว่าสอนธรรมผิด..ผิดหมดเลย ก็เป็นจริงอย่างว่า

เพราะว่าเขาเกิดพร้อมกัน ดับพร้อมกัน พับเลย พับเดียวเขาเกิดนั้น  
อย่างหลวงปู่ก็เคยทดลองมาให้เห็นแล้ว เช่นว่า  
เราเคาะอย่างนี้ เสียงอย่างเคาะอยู่...ป๊อก  
ป๊อกเดียว...มันเป็นขันธ์ ๕

ทีนี้ พระพุทธองค์นั้นมาเจียรไนให้ดู กระจายด้วยพระปรีชาญาณออกให้เห็นเป็นขั้น ๕ ได้ทุก ๆ ทวารเลย มันจะเกิด มันจะดับ ต่างกันได้อย่างไร

นั่น ก็ขอให้เข้าใจ เฉพาะเราคิดก็เหมือนกัน

ทีนี้ จะเล่าเรื่องเสียหน่อยว่า จะเล่าเรื่องการปฏิบัติวิบากกรรม การเปิดศึกสงครามอย่างใหญ่หลวงอยู่ที่วัดป่านาเบ็ญนั้น ไม่ใช่ว่าศึกสงครามเล่น ๆ ศึกสงครามจนกระทั่งที่ว่าเอาชีวิตไม่รอด หมายความว่า มันทำอะไรไม่ได้เลย

กำหนดมาแล้วจนข้าของทุก ๆ ทวาร ตา หู จมูก ลิ้น กายข้าของหมด ทวารทั้ง ๙ ข้าของ เรียกว่าอาการ ๓๒ ยิ่งข้าของมาก เรียกว่าทุกสิ่งทุกอย่าง ฝ่ายสมถกรรมฐาน พุทโธ หรืออานาปานสตินี้ ข้าของมาก เฟงถูกแก้วข้าของ แต่เอาเข้าจริง เมื่อหลวงปู่ไปอธิษฐานขอพรจากองค์พระธาตุพนมแล้ว ว่าให้คนมานิมนต์เอา

เมื่อเข้าไปวัดป่านาเบ็ญนั้น ก็เรียกว่ากลับตาลปัตรยังไม่รู้เอาอะไรก็ไม่อยู่ ปราบนิวรรณ์ธรรมนั้น ได้สามปีนะสามปีซ้อน ๆ อยู่ที่เขาส่งลมสมัยอยู่จันทบุรี

แต่อีกใจหนึ่งก็บอกว่า เอ..เมื่อมาตรวจดูอริยสังขี ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค มาตรวจดูตามตัวหนังสือนะ และก็โน้มมาเทียบใส่ใจ มันไม่รู้เลย

แล้วมาดูปฏิจจสมุปบาท แล้วก็มาเทียบใส่ใจ..มันไม่รู้เลย

เอ๊ะ..กิเลสทำไมมันหมด ตัวรู้ อริยสังขีก็ไม่มี รู้ปฏิจจสมุปบาท ก็ไม่มี

เขบอกวว่า..ถ้าดับทุกข์ได้ ก็ไม่จำเป็นต้องรู้ปฏิจจสมุปบาทก็ได้  
คำๆ นี้ ลึฏติวิญญูณของท่านผู้พูดนั้น เดียวนี้คงจะลงสู่อเวจี  
มหานรก สอนชาวโลกผิดหมด ผิดเลย

พระพุทธองค์ท่านทรงตรัสไว้แล้ว ศาสดาเอกแห่งโลก

“เรากล่าวว่าคุณจะพ้นทุกข์ได้ เพราะการรู้การเห็น

เราไม่ได้กล่าวว่าคนจะพ้นทุกข์ได้ เพราะการไม่รู้ไม่เห็น

เห็นอย่างแจ่มแจ้งแทงตลอด สัจฉิกรณกิจ ทำให้แจ้งในนิโรธธรรมได้”

ถึงขนาดนั้น นี้..พูดโมเมเอาแบบปรัชญา มันก็ใช้ไม่ได้ละซี

ทีนี้พวกท่านทั้งหลายนั้น คือว่าทุกคนตามสังเกตนะตามสังเกต  
ลูกศิษย์ของหลวงปู่ตามสังเกต ที่ปฏิบัติมานั้นเก่งกว่าหลวงปู่ทุกคนเลย  
ในด้านปัญญา ในด้านปัญญาเบื้องต้นเก่ง แต่หลวงปู่นี้โง่..ทำไมจึงเป็น  
เช่นนั้นตอนปฏิบัติธรรม มันโง่ไป โง่ไป มันจะไม่รู้อะไรเลย มีแต่เพ่ง  
อย่างเดียว เพ่งต่อสู้อับอารมณ์เป็นตัวเป็นตนเหมือนกับเป็นคนจริง ๆ  
ถ้าคิดเห็นผู้หญิงเห็นเมียเก่าหรือเห็นผู้สาวอะไรทำนองนี้ หรือเห็นเรื่อง  
ราคะ โทสะ โมหะ เรื่องพยาบาท มันก็เป็นตัวเป็นตนมาต่อสู้อันจริง ๆ  
เลยถึงขนาดนั้น

นี่แหละคือว่าตัวที่จะทำให้ขาดภพขาดชาติลงได้ถ้าเราสู้

ตัวดับมันอยู่ตรงนี้เอง หลวงปู่ไม่เคยรู้เคยเห็น

ว่าจะบังคับหาใจให้เห็น ให้มันตอบว่าเป็นทางอริยมรรค อะไรเป็น โสดาบัน สกทาคามี อนาคามี หรือเป็นพระอรหันต์ อะไรเป็นทางถึง หลวงปู่จะบังคับ..บังคับอย่างไรว่าเด็ดขาดทีเดียว คือว่ามันคิดบังคับไว้ บังคับ..สู่มันไม่ได้ก็พุ่งไปตามมันให้มันดับไปเลยหรือเป็นซากอสุชะ แล้วรีบพุ่งกลับเข้ามาปักไว้ตรงตั้งจุกกัก สู้กันอยู่อย่างนั้น สุดวัดสุดเหวี่ยง สุดกำลัง สุดฤทธิ์จนถึงขนาดนั้น

วาระสุดท้ายไม่นึกไม่ฝันเลย ไม่นึกไม่ฝัน

นั่งอยู่วัดป่านาเบี่ยนนั้น ประมาณสี่ทุ่มเศษๆ เห็นจะได้ แต่ว่าเข้ากรรมฐานตั้งแต่บ่ายสามโมงครึ่งนะ สู้กันอยู่อย่างนั้นแหละ สู้ไปสู้มา วิชาหายไปเลยไม่รู้ว่ายหายไปไหน ตัวตนก็ไม่มีตანი มาอยู่จังหวัดกาฬสินธุ์นี้ กับเมียเก่าของตนเอง แต่ทั้งๆ ที่ได้หย่าร้างกันแล้ว..อนุสัยนะ ถึงเขาจะมาแต่งเอาหลวงปู่เป็นล้าน เป็นแอ้อ..ทั้งเงินเต็มแผ่นดินก็ไม่เอาหรอก แต่อนุสัยมันเป็นบ้าไป

นึกได้ว่า เอ..เรามาที่กาฬสินธุ์ได้อย่างไร...นึกเพียงแค่นั้น

เรียกว่าสติฉานสายฟ้าผ่าตัวนี้ นี่แหละสติที่ว่าเปรียบเสมือนหนึ่ง ลูกธนูอาญาสิทธิ์หลุดออกจากแหล่ง หลวงปู่จึงใช้ศัพท์ว่า คือว่าแผลงศร พุทธบันดาลพุ่งเข้าสู่เป้าหมายทันทีเลย แต่ก่อนมันพุ่งอยู่ไม่รู้ว่าก็หมิ่นครั้งแต่มันดับเหมือนกันนะ ทุกครั้งมันดับเหมือนกันแต่หลวงปู่นี้โง่ นี่ก็ขอให้จำไว้ซะ..จำไว้ ดับไม่ต่ำกว่าหมื่นครั้ง หลวงปู่ฟังแต่หลวงปู่ไม่ได้ฟังให้มันดับนี่ เรื่องของเรื่องเพราะว่ามันโง่ ฟังหาใจเฉยๆ คือว่าไม่รู้อะไรเลยเพราะมันไม่ใช่ดับถูกจุด มันดับที่อๆ มันดับถูกตรงไหนก็ไม่รู้ ดับครั้งสุดท้ายมันถูกจุดพอดีจึงรู้ได้

พระพุทธองค์จึงทรงตรัสว่า..นั่นแหละ

**“มารู้สิ่งที่ยังไม่เคยรู้ มาเห็นสิ่งที่ยังไม่เคยเห็น”**

เพราะว่าดับทุกข์ ยังจำได้ว่าถูกเข้าตรงนี้พอดี

...ตรงดั่งจุมุกหัก...

แต่ก่อนมันผิดเป้าหมาย เพราะว่าขาดการสอนมา ขาดการสอน มาตั้งแต่ที่ว่าสังคายนาครั้งที่ ๓ ขาดการสอนมา

แต่เดชะบุญองค์พระธาตุพนมท่านดลบันดาลเข้าให้

ผู้สุดวิเศษสุดเหวี่ยง ร่างกายทั้งแขนทั้งขานี้มันจะกลายเป็นเหล็ก โนนนะ หมายความว่ามันแข็งแกร่ง เห็นใหม่ หมอนวดที่ตาดไฮนวนดีให้ หลวงพ่อณี จนไปเจ็บขาอยู่ที่โคกหินแะเป็นเดือน หมอนวดนี้ว่าขา หลวงปู่จะเป็นเหล็กเหมือนเนื้อ แต่ที่จริงนักปฏิบัติมัน เนื้อมันแข็ง เนื้อมันแข็งมันจะเป็นเหมือนกระดูก เรียกว่ามันแข็งแกร่งมาก หลวงปู่ ไม่ใช่ผอม ๆ แบบนี้แต่ก่อน ไปดูรูปภาพที่จังหวัดจันทบุรี ที่ว่าจำตัวเอง ไม่ได้เลย เอ้อ..มันอ้วนแล้วก็ขาว หน้าตาสะเด็ดตอนประพาศิทธกรรมกรรมฐาน นี่ขอให้เข้าใจในวิธีปฏิบัติ

ไม่ต้องห่วงหรอกนี่..ทำไมหลวงปู่จึงไม่ได้ไปถามใคร ๆ ในโลกนี้ ถึงครั้งที่แรก

พระพุทธองค์ท่านก็ทรงตรัสไว้แล้ว

ลูกของเราตถาคตนั่น ถ้าถึงแล้วไม่มีหน้าที่ไปถามใคร ๆ หลวงปู่จึงแต่งไว้ใน ‘หยั่งลงกันมหาสมุทร’ ตอนหนึ่งว่า นิโรธธรรม นี่ญาณทบทวนครั้งที่สาม กิจสี ญาณสาม

## นิโรธ การดับทุกข์ หรือการดับความคิด

ต่อแต่นี้ไป เราไม่มีหน้าที่ไปถามใคร ๆ อีกแล้วเป็นอันขาด ไม่ว่า มนุษย์โลก เทวโลก พรหมโลก หมดยุติหน้าที่ไปถามใคร ๆ เสียแล้ว เพราะว่าความคิดเขาดับลงนั้น ตอนขาดสันตตินั้นอานุภาพขององค์ฌาน สัจญญาเวทิตินิโรธ คือผลสมาบัตินั้นเขาเปล่งรัศมีให้เราเห็นอย่าง แจ่มแจ้งแทงตลอดทุกประการ เราจะไปถามใคร ๆ มันหมดหน้าที่

นั่น ถึงวาระแล้ว ถึงจุดแล้ว ถึงจุดอวสานการเวียนว่ายตายเกิด ทุกภพ ทุกกัปทุกกัลป์ ทุกชาติที่ผ่านมานั้น สายน้ำตาของข้าได้หลังไหล ลงท่วมทับนอบนพอบาปชาติ ทุกภพทุกชาติตลอดมา คือว่ามันแบกหาม ให้เราสุขสันต์บรรเทาไปกับป่าช้าตลอดกาล นี่ละหรือคือวิมานกาม สวรรค์ มหันตทุกข์อย่างแสนฉกาจจรรจ์

หลงปู่ได้แต่งไว้ก็ไม่ได้ทบทวน เอามาพูดไว้ คือแต่งเป็นสำนวน นี้ก็ว่า

“บัดนี้ถึงวาระแล้ว ลิ้นสุดของการเวียนว่ายตายเกิด ซึ่งมันมีแต่ ทุกข์กับทุกข์ ด้วยอานุภาพขององค์ฌาน สัจญญาเวทิตินิโรธ ซึ่งเป็น ยอดพระธรรมโอสถของศาสดาเอกของโลก ก่อนพุทธศก ๔๕ ปีสมเด็จพระ พ่อของเราได้ผจญกองทัพพญามารให้แตกพ่ายราบคาบอยู่ที่ควงไม้ มหาโพธิ์ พระองค์ได้อุทานปฐมพุทธวาจาออกมาไว้เช่นไร สวากผู้มีชัย คราวนี้ จะขอน้อมระลึกเอาปฐมพุทธอุทานนั้นมารำลึกไว้ด้วยว่า”

“โอ้..เจ้ากิเลสตัณหาอาสวะทั้งปวงเอ๋ย  
แท้ที่จริงเจ้าก็เกิดจากความคิด

อันเป็นจอมบรมโง่งนี่เอง ต่อแต่นี้ไปข้าจะไม่คิดถึงเจ้า  
อีกเลยเป็นอันขาด

พอกันทีสิ้นสุดกันที่สังสารวัฏกิเลสของ  
ความคิดอันแสนจะจอมปลอม”

เห็นไหม คำนี้แหละคนไม่เอามาพูด ไม่เอามาเทศน์อยู่ใน  
พระไตรปิฎกมีนะ แต่หลวงปู่ไปค้นอยู่ได้ที่วัดอ่างหิน ขออธิษฐานเอา  
สองแถวก็ได้จริง ๆ นั่นถ้าเราทำจริง ถึงจะทำโง่สักปานใดถ้าทำถูกทางนะ  
แต่หลวงปู่ทำนั่นถูกทางอยู่ แต่ความเข้าใจนั่นมันโง่กว่าไม่ถูก  
เราทำถูกทางอยู่ นี่..ท่านดลบันดาลให้เข้าแล้ว

คือหลวงปู่ไปอยู่..ไปอยู่เหมือนคนตายนี้ อยู่ตั้ง ๕ ปีใครจะไป  
อยู่อย่างนั้น จนบางคนเขาว่าเออ..บางคนก็ยกยอนะ ภาษาภาคอีสาน  
“นี่พระจริง” เขาว่าอย่างนั้นนะ เออ..คือว่าฉันอาหารแล้วก็ไม่เห็นไปไหน  
อยู่องค์เดียว

บางคนก็ว่า “เออ..พระองค์นี้ก็สิ้นญาติขาดมิตร เป็นคนที่ว่าไม่มี  
ความคิดความหาอะไร” แล้วแต่เขาจะพูดไป ตัวเรานี้ตัวหลวงพ่อนี้  
ไม่เกี่ยว ไม่เกี่ยวกับใครทั้งนั้นเลย คือว่ามุ่งปฏิบัติอย่างเดียว  
เอาเช่นนั้นถึงขนาดนั้น

สมัยอยู่วัดอ่างหินนะก็ตัดสินใจปั๊บเดียว หมายความว่าตั้งแต่ก่อนบวช โอ้ย..เราก็ยุ่งยากแต่เรื่องเงินเรื่องทอง เมื่อบวชเข้ามาแล้วเราก็จะยุ่งยากอีกมันก็จะแย่ เราจะเลือกเอาทางไหนทางสงบกับเอกลาภตัดสินใจปั๊บเลยจึงเดินธุดงค์ออกไปอยู่ป่าอยู่เขานั่น ไปขอพรจากองค์พระธาตุพนมเมื่อไปไม่รอดจริง ๆ นะ นั่นมันก็ถึงจุดหมายปลายทางได้

เขาว่าหลวงปู่สาวกโลกอุดรเป็นประเภทที่ว่า หลวงตาที่ได้มานเรื่องต่ำ ๆ ของเรื่องฤๅษีชีไพร เขาว่าอย่างนั้นนะ ไปเทศน์ที่แรกอยู่ที่อำเภอนครไทย ไปตามปัญหาห่มงะกับคุณชวลิต ที่เขาจัดปรีวาสนกรรมหลวงปู่หวังดีต่อพุทธศาสนาว่าวงปรีวาสนั้นคือว่ามีพระมามากก็ตัวเองไม่มีความสามารถจะจัดขึ้นก็ไปขอเขาเทศน์ เขาก็ไม่ยอมให้เทศน์หรอก หลวงพ่อเข้าไปก็บอกว่าแจ้งความประสงค์บอกว่า ผมจะมาขอเทศน์ในวงปรีวาสน เขากำลังจะจัดอีก ๔-๕ วัน แกก็ทำตาเล็กลั่นะ ฮี..แต่ก่อน เขาว่ามีแต่คนทั้งหมดทั้งแผ่นดินเลยมาให้ผมสอนกรรมฐาน มีหลวงตาองค์เดียวนี่มาแปลก เขาวางั้น คุณชวลิต

แล้ว..หลวงพ่อก็จะเทศน์เรื่องอะไร

อ้าว..ก็เป็นเรื่องของหลวงพ่อ

ที่นี้แกก็เลย ว่า ไม่อยากให้เทศน์ อยากรู้เรื่อง

ที่นี้หลวงพ่อก็อ่า..ผมสืบรู้แล้วว่าอาจารย์นี่จบมาทุกสายสืบรู้หมด เป็นนักเทศน์ของภาคเหนือด้วยผมสืบรู้ เอาท่ายกันคนละปัญหาซะ ถ้าผมแพ้อาจารย์ผมจะเดินออกจากวัดป่าวิโมกข์ ถ้าอาจารย์ชนะผมไม่เทศน์เลย

เรียกว่าท่านก็แน่เหมือนกันนะ คิดอยู่หน่อยหนึ่งท่านก็ตกลง  
เข้าได้.. ท่านว่า ..ถามปัญหาท่านคนละข้อ..เอาข้อเดียวนะ..ว่านั่น  
หลวงปู่ก็บอกว่า เอ้า..ท่านถามมาก่อน

ท่านไม่รู้จะถามอะไรเอาข้อเดียว ท่านก็เลยว่า เอ้า..ให้หลวงพ่อก่อน  
ถามก่อน

หลวงพ่อก็ตกลงถามว่า

“ถ้ากิเลสเกิดขึ้นมา สมมุติว่าท่านเกิดโรคหัด หรือเกิดอยากเสพ  
สมพนมพันธ์นั้น ท่านจะทำวิธีใด” หลวงปู่ว่า เอาข้อเดียวนะ

ท่านก็แน่เหมือนกันนะ..คิด อาจารย์มหา พันท่านว่า

“จับถ่านไฟทำยังไงจึงจะไม่ร้อน ธิบจับ ธิบปล่อย ธิบวาง” ...

ท่านว่า ท่านก็แน่เหมือนกัน

หลวงปู่ก็ฉวยโอกาสทันทีเลย..ฉวยโอกาส

“เอาอย่างนี้ชะ หลวงปู่รู้แล้วว่า การจับก็คือการใส่ใจ ที่นี้ไม่ต้อง  
มีการจับ ไม่ต้องมีการปล่อย ไม่ต้องมีการวาง มิติริ”

คำพูดเพียงแค่นี้ท่านคลานเข้ากราบเลย ฝากตัวเป็นศิษย์ นั่น คือ  
ว่าเอาชนะด้วยชั้นเชิงในการพูดของสมณะ นี้..ได้พูดท้าวความหลัง  
ให้ฟัง เพราะว่าการตอบปัญหาหรืออะไรก็แล้วแต่ ไปเทศน์ที่นั่นแหละ  
นครไทย พอก้าวขึ้นธรรมาสน์เท่านั้นแหละ แหมพวกวงปริวาสกรรมนี่ก็  
ลูกร้อยพ่อพันแม่

“แหมหลวงตาองค์นี้หุนหมาไม่แตกเลย” เขาว่าถึงขนาดนั้นนะ  
ในวงปริวาสกรรม แต่หลวงพ่อก็คงไม่ทำอะไร ตอนนั้นเขาว่าโยนมาแล้ว  
โยนมาให้หลวงพ่อก่อน..โยนนิทาน

ตอนขึ้นเทศน์ที่แรกนะ เพราะว่าพระกำลังฉันกันอยู่ ก็ว่าพวก  
มะโรงมะเส็งก็มี คือว่าเสียงของหลวงปู่มันพิสดารกว่าเพื่อน และ  
ก็เครื่องเขาก็ดี

**การออกเที่ยวเทศนาของสาวก  
เพื่อยอยกพระพุทธศาสนา  
เพื่อเชิดชูคำสอนศาสนา  
ให้เจิดจ้าไปชั่ววันรันดร**

พอพูดจบคำโคลงเท่านั้นแหละ พระนี่ไม่เป็นอันฉันเลยเรียกว่า  
งกกันหมด คือว่าเสียงสเตริโอขึ้นทันที หมายความว่าบางองค์ท่านก็  
สนใจกรรมฐานจนกระทั่งว่าหายหลังมาดู หมายความว่าบางองค์ก็หัน  
หน้าไปทางอื่นตอนฉันพอดี เอ้อ..เขานิมนต์ขึ้นธรรมมาสน์ แต่หลวงปู่  
เข้าไปวัดป่าวิโมกษ์หวังว่าจะไปเอาแต่ต้นฉับกลับคืนมา ต้นฉับ  
หนังสือยังลงกันมหาสมุทรกลับคืนมา บอกโยมแล้วโยมวัดป่านา  
เบียว่า ไม่เอาไม่เทศน์ละหมายความว่าไปขอเทศน์กับเขามันยุ่งยาก  
หลวงปู่ให้ข้อแม้ว่าอย่าไปให้ใครอ่าน แล้วก็อย่าไปอัดสำเนาไว้ เขายัง  
ผิดสัญญา..ผิดสัญญาหมด เมื่อไปอ่านดูเขาก็สนใจตานี้ ทั้ง ๆ ที่แกมี  
เงินนะคุณชวลิต แกก็ยังไม่กล้า..ไม่กล้า แต่หลวงปู่ไม่มีพระปาพระดอย  
มีเงินร้อยห้าสิบบาทเขาไปขโมยเอาจ้อย เอ้อ..ตอนนั้นเรียกว่ามันไม่มี  
จริง ๆ เป็นพระปาพระดอย แต่หลวงปู่ไม่เคยเอ่ยว่าให้..ให้ลูกศิษย์พิมพ์

ครั้งที่สอง หนังสืออานูภาพมานสายฟ้าผ่า ซึ่งคุณชวลิตเขาก็ว่า  
เขาจะพิมพ์หนังสือสักเล่ม หลวงพ่อก็แต่งให้เมื่อแต่งเข้าจริงก็ไม่พิมพ์อีก  
แต่หลวงพ่อก็ไม่เคยเอ่ย ไม่เคยเอ่ยว่าชวลิตพิมพ์หนังสือให้หลวงปู่หน่อย  
ไม่เคย..ทำไมไม่เคยก็แล้วแต่ศรัทธา

อันนี้ก็เป็นบุญกุศล วันนี้ก็อธิบายมาพอให้เข้าใจ เป็นบุญกุศลที่ว่าอาจารย์สุขชัย กิติวงศ์ ท่านแสดงเป็นเจ้าภาพว่าจะพิมพ์ให้หลวงปู่ กิติ กิซออนุโมทนาสาธุการ นี่แหละคือว่า

สร้างหนังสือสิ่งที่ถูกต้อง จะเกิดปัญญา เกิดธรรมจักขุได้

หลวงปู่เคยเทศน์เคยธรรมมาทุกครั้ง ตั้งแต่บวชมาร่วมสร้างหนังสืออะไรก็แล้วแต่

เรียกว่า..จึงดลบันดาลให้รู้วิธีการประพฤติธรรมกรรมฐาน ที่ถูกต้องจนได้

ผู้มีบารมีนั้นนะ ท่านทั้งหลาย อย่าไปคิดโง่ ๆ ว่าบารมีของตัวเองนั้น จะไม่ช่วยนะ..ไม่ช่วย

หลวงปู่จนกระทั่งร้องให้ ว่าตัวเองนี้หมดบารมีลงแล้ว เรียกว่า สู้อกิเลสไม่ได้ ทำยังไงก็สู้อไม่ได้ นอนหลับฝันไปมันก็ยังมียแต่กิเลส ไม่รู้เป็นไรเป็นยังงั้นไป ทำกรรมฐานบอกว่าอานาปานสติ หรืออะไร ก็แล้วแต่ เขาก็จาริกไว้ในคัมภีร์บอกว่า นอนหลับไปก็ไม่ฝันร้าย ไม่ฝัน ลามกจกเปรต ตัวเองนี่ฝันลงไปนี่ โอ้ย..ไม่รู้ว่าจะอะไรเป็นอะไร เอ้อ.. เออานิยายไม่ได้ว่างั้นเถอะ

พอถึงแล้วนั้น พอถึงจริง ๆ นั้น ปีที่แรกรู้สึกว่ายสองสามเดือนถึง จะฝันครั้งหนึ่ง บางทีก็สี่ห้าเดือนถึงฝันครั้งหนึ่งนั้น แต่ฝัน..ฝันนั้นไม่ได้ ฝันร้ายอะไร และก็ไม่ได้ฝันเป็นรูปติอะไร ก็ฝันธรรมดาณะ

มันก็สิ้นสุดการเดินทางเพียงแค่นั้น หลวงปู่จึงกล้าประกาศ

คือว่า มาดูคำสอนของพระองค์ท่านี่ ทุกหมวด น้อมดูอริยสัจสี่  
นั่นได้ในคตินั้นเลย ครั้งสุดท้าย ปฏิจุลสมุบาทก็ได้ในคตินั้นเลย นั่น..  
มันจึงเป็นของจริง

ดับทุกครั้งนั้นมันไม่ได้ มันดับยังไงไม่รู้ หลวงปู่ก็ไม่รู้ มันดับตั้ง  
เหมือนฟ้าผ่านี่ เปรี้ยะเข้ามาแต่ครั้งมันดับ มันขาดสันตติเหมือนกัน  
แต่มันยังไม่ขาดตัวหนึ่งคือว่า ตัวสติมันนะ มันยังรู้อยู่ มันยังไม่ได้พุ่ง  
เข้าไปดับ..พุ่งเข้าไปดับหมด มันไม่ได้ดับหมดทุกตัว นี่มันยังอยู่มันจึง  
ไม่ถึงไหน นี่..อย่าคิดวิตกว่าตัวเองไม่มีบารมี ให้ทำไป นั่นแหละ  
หลวงปู่ก็ว่า

### นิพพานัง ปรมัง สุขัง

เมื่อถึงที่สิ้นสุดจุดหมายปลายทางแล้วหลวงปู่ว่าหาความสุขเกิน  
นี้ไม่มี เกินพระนิพพานของพระองค์ไม่มีเลย

ทำไมถึงเกินไม่มี เพราะว่าสิ้นแล้วซึ่งความกังวลในเรื่องอดีต  
ในอนาคต ในปัจจุบัน

สิ้นความกังวล ไม่กังวลว่า เออ..กาลข้างหน้าเราจะไปหาอย่างไร  
เงินทอง อย่างเป็นทางการเราจะไปอยู่อย่างไร เราจะไปหากินอย่างไร เจ็บไข้  
ได้ป่วยเราจะทำอย่างไร ไม่มีการกังวล ไม่มีการกังวลแล้วในชีวิตนี้

ก็ขอให้คณะลูกศิษย์ลูกหานี้ จงตั้งใจประพฤติปฏิบัตินะ หลวงปู่  
ก็ขอย้ำอีกคือว่า อย่าไปตกใจคือว่าใครมีอะไรก็ให้เฝ้าตามหลวงปู่ เช่น  
มาในชนชั้นแหละเห็นไหม การบอกของหลวงปู่นี้ ขนาดหมาเหี้ยจรดถึง  
สองวันซ้อน ตอนแรกเข้าไปในวัดก็มีพระมองเห็นแต่ป่าไม่เห็นศิระษะ  
แก่เป็นแถวตอนนั้นมันก็ตกใจละนะ..มันก็ตกใจ ก็วิ่งจ้ำจ้อจากลพบุรี

โน่นไปถึงหลวงปู่ แต่มาโนชนี่คือเป็นคนไปถึงได้นะ นึกว่าจะเป็นคนโง่  
แต่ว่า..แต่ไปถึง อย่างไปหาหลวงปู่อยู่อำเภอเรณูก็ได้ ไปถึงได้ วัดบ้านนา  
เขี่ยนี้ยากคนที่จะไปถึง แต่แกก็ถามไปๆ จนถึง หมายความว่าจะไป  
รดน้ำมนต์ พอไปถึงหลวงปู่ก็บอกว่า เอ๊ย..หมามันเขี่ยว มันเป็นธาตุ  
น้ำเฉยๆ ไม่ใช่ไรหรอก

คือว่าหลวงปู่แกไว้ให้แล้ว โดยวิธีของหลวงปู่เอง คนไม่รู้เฉยๆ  
อ้อ..คนไม่รู้เฉยๆ อันนี้ก็อย่าตกใจ เช่นมาโนชฝันว่าฟ้าผ่าเครื่องขยาย  
เครื่องนี้เป็นของหลวงปู่ เครื่องขยายเครื่องนี้อามาจากที่โคกหินแฮ่ คือ  
ว่าซื้อหมื่นบาท คือว่าเงินที่เขาบริจาคว่าจะสร้างหนังสือมันไม่พอ  
เขาก็เลยเอามาถวาย พอดีจะจัดงานปรีวาสงครามก็ไปซื้อเลย นี่ฝันว่า  
ฟ้าผ่ารอบศาลานี้ถึงสามครั้ง ครั้งที่สามถูกเครื่องขยายพอดี นี่แสดงว่า  
เอาเถอะปีนี้ถึงสามครั้งมั่นใจได้ หลวงปู่สุดวิ้งหนีเลย สงสัย..สงสัยนะ  
หลวงปู่สุดนี้เร่งด้วย เร่งประพตติธรรมกรรมฐานเร่งด้วย ไม่ใช่ไรเป็น  
นิमितตินี้แหละอานุกาพัฒนาสายฟ้าผ่า นี่ก็ให้อิโรวาทมาก็ไม่ได้มี  
มากมายอะไร ก็ขอสรุปว่าอย่างพระจักขุบาลนั้นให้ใจเพชรถึงขนาดไหน

บางทีนะหลวงปู่ก็เหมือนกันนะ ที่แรกมาเพ่งอยู่หน้าผากน้ำมัน..  
มันไม่ไหวประสพาทจะแตก มาเพ่งอยู่หัวใจด้านซ้ายนี้มันจะซีกอกตาย  
จนออกแสงพิบๆ ทำจริงทำจังถึงขนาดนั้น

ไปอยู่ด่านแต่ภูพานนี่คือว่า ไม่มีใครไป..กล้าไปอยู่หรือ  
แต่หลวงปู่ไปอยู่ได้ คือว่าเรื่องผีเรื่องสางเราก็ก้าวอยู่เหมือนกัน คือว่า  
กลัวจนวาระสุดท้ายเรื่องผี แต่ว่าถ้ามันหลอกจริง ๆ ก็จะไม่กลัวอยู่  
ถึงตอนปฏิบัติธรรมกรรมฐานปีสุดท้ายก็ยังกลัวอยู่แต่ว่าไม่รู้จะทำ  
ยังไงละ

สมัยไปอยู่เขาช่องลมเขาว่าเสื่อมาก เสื่อลงมาแล้วหลวงพ่อก  
ให้ลงไปศาลาเขาว่า ก็ว่าไม่ลงละ มีอะไรอีกมั่ง มีหมี เอ้อ..หมีนี่ซึก  
กลัวมัน มันไม่กลัวแสงไฟ ทีเสื่อนี้ก็ว่าอยากจะลงดู แต่ทุกวันนี้  
เรื่องต่างๆ ก็ให้ป้องกันเอา

แต่เรื่องผีสงวนั้น เรื่องผีเรื่องสงวน พระองค์ก็ทรงตรัสไว้แล้ว  
ผู้มีขนอันตกเสียแล้ว เรื่องผีนั่นผีไม่หลอกพระอริยบุคคล แต่หลวงปู่  
ก็ไม่ได้สมมุติตัวเป็นพระอริยบุคคล ผีไม่หลอกพระอริยบุคคลเป็นผู้มี  
ขนอันตก ถึงจะมานั่งห้อมล้อมหลวงปู่เป็นหมื่นเป็นพันอยู่ข้างบน เอ้อ..  
ก็ตีใหญ่หน่อย จะให้มันบีบขาให้หน่อย มันปวดขามันจะดี แต่สมัยก่อน  
ไม่ได้ณะถ้ามันมาหลอกจริงๆ ก็วิ่งพล่านเลย ไม่ได้..นั่นก็ขอให้เข้าใจ

พระพุทธองค์ตรัสไว้..อะไรไม่มีผิด อย่างที่ว่า พระองค์ตรัสไว้ นั้น

“ถ้าถึงพระอรหันต์จริงๆ นั้น หมดหน้าที่จะไปถามใครๆ” หมด  
หน้าที่เลย

มีสาวกทั้ง ๓๐ องค์ตอนหนึ่งจะไปเฝ้าทูลพระบรมศาสดา สงสัย  
ว่าตัวเองสำเร็จเป็นพระอรหันต์ แท้ๆ ปราบนิรวัณธรรมได้ อย่าง  
หลวงพ่อนี้ ไปเห็นหญิงสาวเปลือยมันก็เกิดขึ้นมาอีกกิเลส ตัณหา ราคะ  
จึงรู้ว่าตัวเองไม่ถึง นั่นต้องให้รู้ปฏิจุลสมุบาทด้วยอย่างแจ่มแจ้งแทง  
ตลอดเลย คือว่าถ้าเราไม่รู้มันก็จะงงอยู่นั่นแหละ คือว่ากิเลสนั้นเขาเผา  
ผลาญนะ คือว่าเผาผลาญด้วยที่ว่าเตโชธาตุ เตโชธาตุที่ว่ามันเป็นของ  
ลึกลับลึกซึ้งเผาผลาญกันอย่างไรหลวงพ่อก็ไม่รู้ เพราะว่าอนุสัยต่างๆ  
มันชุดออกมาหมดเลย มันชุดออกมาอยู่ตรงนี้..มันชุด

คือว่าสติ..สติตอนภายหลังนี้ ท่านว่าสติหยั่งรู้ นั่นคือว่ามีปัญญา  
ปรีชาญาณหยั่งรู้ทุกสิ่งทุกอย่าง หยั่งรู้หยั่งดูเฉย ๆ นะ ไม่ได้พิจารณา  
ว่าอะไรเป็นอะไร คือว่าเป็นไปตามนั้นเลยมันก็ถูกต้อง อันนี้ก็ขอมอบ  
ให้เป็นกรรมสิทธิ์ของพวกคณะลูกศิษย์ลูกหา อีกอย่างหนึ่งหลวงปู่ก็  
จะเพิ่มเข้าไปอีกว่า

สำหรับอินทรีย์คือว่าแก่กล้าหรือไม่แก่กล้านั้น มันเป็นเรื่องของ  
ฝึกฝน การที่เราฝึกฝนว่าการอยากจะถึงนั้น มีการอยากจะถึงอยากจะ  
หนีมัน โลกอันกว้างใหญ่ไพศาลไม่ว่าโลกใด ๆ หลวงปู่ไม่ปรารถนาเกิด  
อีกภพข้างหน้าอีกเป็นแน่นอนในชาตินี้ ปรารถนาตั้งแต่เหยียบพระธรณี  
ประตู่อุโบสถวัดไชยสุนทร เอาถึงขนาดนั้น

หลวงปู่ทำท่ายเลย ว่า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าองค์เดียว  
พระองค์ยังหาเอาพระพุทธรูปศาสนาได้

แต่หลวงพ่อนี้จะแสวงหาเอาที่ว่า สัจธรรมในคำสอนของ  
พระองค์มาดับทุกข์ให้ได้ ไม่ใช่ทำท่ายหาเอาเองนะ หาเอาในคำสอน  
ของพระองค์ให้ได้ ถึงขนาดนั้น

พระองค์ยังหาเอาได้องค์เดียว หมายความว่ามีความที่มีคำสอนเต็ม  
พระไตรปิฎกนี้ มีพระไตรปิฎกอยู่เราต้องหาเอาในนั้น ไม่ได้ขอหนึ่ง  
จงเอาให้ได้ขอหนึ่งนะ เมื่อสงสัยว่าเกจิอาจารย์ต่าง ๆ สอนไปต่าง ๆ  
นานา ลองค้นดูในพระไตรปิฎก ถ้าหลวงปู่ไม่ค้นพระไตรปิฎกนะ ตาย..  
เสร็จแห่งแก่ ตายเลย

นั่นแหละอีกอย่างหนึ่งก็ขอฝากขอฟังว่า ธาตุแห่งปรมาณูธาตุนั้น  
ไม่เหมือนกันนะ..ไม่เหมือนกัน อยู่ที่ในโลกนี้ ปรมาณูธาตุหมายถึง  
ธาตุปรอท ที่จะทำให้เราเป็นที่สัปายะนั่นมันไม่เหมือนกัน คือว่าบาง

แห่งที่ว่า..อย่างเห็นใหม่อย่างอยู่ที่ฎุบอ หลวงปู่ก็ห้ามแล้วว่าปรมาณู  
ธาตุแรงมาก ถ้าเว้นจากหลวงปู่คนเดียวแล้วต่อเลยสำหรับฎุบอนั้นจะ  
อยู่ไม่ได้ หลวงปู่ก็บอกถึงขนาดนั้นเขาก็ยังไม่เชื่อ นั่นก็มีอันเป็นไป คือ  
ว่าปรมาณูธาตุเขาสาปแข่งไว้ คนโบราณยิ่งภาคเหนือดี เขายังสาปแข่ง  
ไว้เลยก่อนสร้างสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายทั้งปวง ก็ว่าถ้าใครล้ำเขตนี้เข้าไป  
ไปเยี่ยมขอให้เป็นไปต่าง ๆ นานา แก้วชั่วโคตรเจ็ดชั่วโคตรอะไรทำนองนี้  
เขาสาปเขาแข่งไว้ถึงขนาดนั้น คนโบราณเขาทำ..ทำจริงทำจัง ไม่เหมือน  
คนทุกวันนี้ทำเหาะ ๆ แหะ ๆ มีอะไรคือว่าเหยียบเรือสองแคม  
จะลึกหรือไม่ลึกอะไรทำนองนี้ มันจึงทำให้ไม่ถึงไหนเลย

นี่หลวงปู่ เด็ดเป็นเด็ด ขาดเป็นขาด ตายเป็นตาย จะไม่ขอลิกข  
ลาเพศเอาถึงขนาดนั้น เขาก็มาถามว่าถ้าเป็นคอมมิวนิสต์หมดนี้จะทำ  
ยังไง เป็นคอมมิวนิสต์หมดก็จะบวชอยู่ที่นี่แหละ สู้มันอยู่อย่างนี้แหละ  
ถึงขนาดนั้น ไม่มีวิทย์ไม่มีโทรทัศนจะทำยังไง เขาไปถามหลวงปู่..  
ชาวบ้านเขาแตกบ้านหนีถ้าเกิดสงคราม เอา..ก็จะไม่มีคนมาบอกชัก  
คนหรือ หลวงปู่ว่าคนทั้งบ้านทั้งเมืองถึงขนาดนั้น เพราะว่าวัดหลวงปู่  
ตอนนั้นก็ไม่มีวิทย์โทรทัศน ถึงอยู่กับหลวงปู่ก็จะไม่มีวิทย์โทรทัศนดู  
เพราะจะเป็นการรบกวนการปฏิบัติ

นี่ก็ให้ฝึกฝนเอา ทีแรกเราก็ใช้ปัญญาให้ถูกต้อง คือว่าฝึกฝน

ปัญญาเกิดขึ้นได้เพราะการประกอบ

ปัญญาจะเสื่อมไปก็เพราะการไม่ประกอบ

ก็ขอให้ฝึกฝนเอา คือไม่ห้าม หลวงปู่ไม่ห้ามการอ่านหนังสือ คือ  
ทั้งอ่านทั้งปฏิบัติได้

การปฏิบัติก็ให้มองทุกสิ่งทุกอย่างว่าเป็นของไม่น่าเอาไม่น่าดู  
คือว่าไม่รู้ว่าจะวันไหนที่เราจะจากโลกนี้ไป ก็เปรียบเสมือนหนึ่งว่าเป็น  
หุ้กระบอกที่เดินได้เท่านั้น ในท้ายที่สุดมันก็จะจากโลกนี้ไป ไม่มีอะไร  
เหลือร่องรอยไว้เลย ก็ขอให้ท่านทั้งหลายจงนำไปเป็นข้อคติเตือนใจ

ท้ายที่สุดขอให้ท่านทั้งหลายนี้ จงถึงพร้อมด้วยปัญญาด้วย  
ความเพียร

**ทุกสิ่งทุกอย่าง ให้ถึงที่สุดแห่งทุกขได้  
ทุกท่าน ทุกท่านด้วยเทอญ**

หลวงปู่สาวกโลกอุดร ธรรมปาโถ

**สามารถใส่รูปสีได้**

**คะ**

# คำขณกรรมฐาน (ก่อนนั่งกรรมฐาน)



พุทโธ เม นาโถ ธัมโม เม นาโถ สังโฆ เม นาโถ

คุณพระพุทธ คุณพระธรรม คุณพระสงฆ์ คุณบิดา คุณมารดา  
คุณอุปัชฌาย์อาจารย์ พระคุณอาจารย์เจ้า ผู้ให้กรรมฐาน

ณ โอกาสนี้ ข้าพเจ้าจะได้เจริญวิปัสสนาเพ่งผานกรรมฐาน  
เพื่อให้แจ้งในทุกขนี้ เพื่อตัดขาดจากกระแสวังวนแห่งทุกข์ ข้าพเจ้า  
จะเพ่งตั้งสติดูความคิด ดับความคิดทั้งอารมณ์ อยู่ด้วยความไม่ประมาท

ขอเดชะ ด้วยกุศลผลบุญ ที่ข้าพเจ้าได้เคยกระทำมาแล้ว ตั้งแต่  
อดีตชาติ จะเป็นแสนชาติก็ดี หมื่นชาติก็ดี พันชาติก็ดี ร้อยชาติก็ดี  
สิบชาติก็ดี ปัจจุบันชาติก็ดี จำได้ก็ดี จำไม่ได้ก็ดี ขอมหากุศลส่วนนั้น  
จงรวมกันลงมาเป็นตบะ เดชะ เป็นพลวะปัจจัย เป็นนิสัยตามส่ง

ขอให้ข้าพเจ้า จงบังเกิดมีปัญญาญาณ มีปรจิตหยั่งรู้ เข้าสู่กระแส  
พระนิพพาน ณ กาลบัดนี้เทอญ

## คำแผ่เมตตา



**สัพเพสัตว์ สัตว์ทั้งหลาย** ขอสรรพสัตว์ทั้งหลาย  
ที่เป็นเพื่อนทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น

**อะเวราโหนดุ** จงเป็นสุข เป็นสุขเถิด อย่าได้มีเวรแก่กันและกันเลย

**อัပ္พะยาปัชฌาโหนดุ** จงเป็นสุข เป็นสุขเถิด อย่าได้เบียดเบียน  
ซึ่งกันและกันเลย

**อะนิฆาโหนดุ** จงเป็นสุข เป็นสุขเถิด อย่าได้มีความทุกข์กาย  
ทุกข์ใจเลย

**สุขีอัตตานัง परिหรัณตุ** ขอจงมีความสุขกายสุขใจรักษาตน  
ให้พ้นจากทุกข์ภัยทั้งปวงเทอญ

**กะตัง ปุญญะพะลัง มัยหัง สัพเพภาติ ะวันตุเต.**

ขอปวงสัตว์ทั้งหลาย สัตว์บก สัตว์น้ำก็ดี สัตว์มีปีก ไม่มีปีกก็ดี สัตว์  
๒ เท้า ๔ เท้าก็ดี สัตว์เท้ามาก เท้าน้อยก็ดี สัตว์เลื้อยคลานก็ดี ฝีมือมีญาติ  
ญาติไม่มีญาติ เปเรต อสุรกาย ฝีกายทิพย์ กายหยาบ กายละเอียด โอปะปาติกะ  
สัมภะเวสี ฝี่งับต ฝี่ลับแล พระแม่ธรณี พระแม่คงคา ฝี่เจ้าที่เจ้าทาง เจ้าป่า  
เจ้าเขา เจ้าภูเจ้าผา เจ้าถ้ำเจ้าเหว ภูมะเทวดา รุกขะเทวดา วิหาระเทวดา  
อากาศเทวดา จอมปลวกเทวดา ประสูริเทวดา เทพบุตรเทวดา พระอินทร์  
พระพรหม พระยายมบาล ท้าวโลกบาลทั้งสี่ เบื้องล่างตั้งแต่อเวริมหานรก  
เบื้องบนถึงชั้นภะวักคะพรหม ตลอดผู้มีพระคุณทั้งหลาย เจ้ากรรมนายเวร  
บิดามารดา ปู่ย่าตายาย พี่ป้าน้าอา ลูกหลานญาติมิตร ที่ล่วงลับดับขันธ  
ไปแล้ว ทั้งที่มีชีวิตอยู่ก็ดี จงเป็นผู้มีส่วนได้เสวยผลบุญ ที่ข้าพเจ้าได้บำเพ็ญ  
มาแล้วในวันนี้ หากท่านตกทุกข์ ขอให้ท่านพ้นทุกข์ หากท่านมีความสุข  
ขอให้สุขยิ่งขึ้นไปตลอดเท่าถึงมรรคผลนิพพาน ทุกๆ ท่านด้วยเทอญ

รายนามเจ้าภาพสร้างหนังสือ

# บุญจตุสมทบบาท

ยอดพระธรรมกรรมฐาน ของพระพุทธองค์

“หลวงพ่อดีดตั้งสัตยาธิษฐาน ขออวยพร ขอให้ทุกๆ ท่านจงได้เพิ่มพูนวาสนา บุญญาธิการให้สูงส่งยิ่งๆ ขึ้นไป และขอให้กองมหากุศลส่วนนี้ จงดลบันดาลให้สัมฤทธิ์ผลเป็นสำเภาแก้ว สำเภาทองคอยรองรับเนื่อนาบุญ ของตนเองในภพชาติต่อไป ด้วยเทอญ”

\*คำอวยพร...จากหลวงปู่สาวกโลกอุดร ธรรมปาโล\*

\*ในการพิมพ์หนังสือ อานุภาพผานสายฟ้าผ่า ครั้งที่ ๑ พุทธศักราช ๒๕๓๓\*

## คำอวยพร.....

เมื่อเราทำทานใดไว้ในโลก  
เป็นขุมทรัพย์ทั้พหน้าพาสุขใจ  
อันสมบัติในมนุษย์สุดเที่ยงแท้  
ทานประเสริฐเลิศเด่นเป็นมงคล  
เหตุตั้งนั้นหลวงปู่เพ่งดูเหตุ  
ให้ญาติโยมรวยล้นและพ้นภัย  
ให้ทุกท่านสร้างบุญเป็นทุนอ้าง  
ท่านจงพึงผลทานผ่านคำกลอน

ให้มีโชคเจดจำพาสดใส  
เป็นนิสัยติดไปไว้ในดิน  
ก็มีแต่บุญทานการกุศล  
ให้มีผลอกงามตามเราไป  
ตามนิเทศบอกแจ้งแกลงไข  
ส่งผลให้ภพหน้าสถาพร  
อย่าเว้นห่างผู้รู้หลวงปู่สอน  
คำอวยพรหลวงปู่ให้รับไว้...เทอญ



หลวงปู่สาวกโลกอุดร ธรรมปาโล

พระอาจารย์เกียรติยศ อุตตสนุโต  
หลวงพ่อสว่าง นัยนัง  
พระมนัส มหาลาโภ  
พระสุชาติ เฉลิมสันต์  
สามเณรวิศวกาล ทองศรีสืบสกุล  
คุณเทิดบุญ ศิลารมณ  
คุณอมรดา ศรีเกิด  
คุณพ่อบรมศักดิ์ ศรีตะพาน์  
คุณธัมมดา ภาพร  
คุณมนิรัตน์ ไชยวงษา  
คุณภาณุ อินทิม  
คุณวรินทร์ อังกะลุงทอง  
คุณสิรินุช สิงห์เพียง  
คุณเพ็ญจันทร์ อังกะลุงทอง  
คุณอภิชาติ จันทร์งาม  
คุณสุรเชษฐ์ อินทฤทธิ์และครอบครัว  
คุณโสมจิต จันทร์บัว  
คุณวัชรวิ นิตยาเกษตรวัฒน์และครอบครัว  
คุณกนกอร บุญด้วงและครอบครัว  
คุณไพฑูริย์ จันทร์ขอนแก่นและครอบครัว  
คุณนิพนธ์ จันทร์ขอนแก่นและครอบครัว  
คุณชาญชัย จันทร์ขอนแก่นและครอบครัว  
คุณชัชวาลย์ ตั้งโชติมากุลและครอบครัว  
คุณวิไลลักษณ์ พิณใจผลและครอบครัว  
คุณรัญจวน นันทวงศ์และครอบครัว  
คุณทองอินทร์ มากมูลและครอบครัว  
คุณแม่วิไล ยนตการและครอบครัว  
คุณสมพงษ์ ทองประสิทธิ์และครอบครัว  
คุณอำนาจและครอบครัว  
คุณสุมาลี สว่างสิงห์และครอบครัว

พระอาจารย์มนตรี ถาวโร  
พระพิชิต กุลลจิตโต  
พระธรรมาทร เตชะธัมโม  
แม่ชีประไพ บุญมา  
คุณสาธิตา ไชยปรุง  
คุณเพชรรัตน์ ศรีศุภณัฐวิชัย  
คุณณัฐระกา ศรีตะพาน์  
คุณอภิชาติ วิญญูชัย  
คุณเสาวนีย์ อิ่มใจ  
คุณกัญญาณัฐ อินทิม  
คุณกัมพล อังกะลุงทอง  
คุณณัฐวัฒน์ อังกะลุงทอง  
คุณกัทร อังกะลุงทอง  
คุณนพมาศ จันทร์งาม  
คุณหลวงดิน โชคชัยสุขใจ  
คุณมณฑา ฐะพาน์  
คุณรัชมน ฐะพาน์  
คุณเมื่องมนต์ จันทร์ขอนแก่น  
คุณสุดาภรณ์ ทัดตะว  
ด.ช.ภาควรรณ สัจจ์คุ้ม  
คุณตฤณ กิตติวัฒน์ชนก  
คุณนันทา ธัญทิพชายางกูร  
คุณแม่วิไล แก้วไวยุทธ  
คุณมณีบุษ แก้วไวยุทธ  
คุณสุนทร ศรีเมือง  
ท่านปู่ใหญ่  
คุณวิเชียร ศิลป  
คุณวิภาวดี มงคล  
คุณศิริบูรณ์ ตั้งยิ่งทวีผล

คุณสำเนียง จันทร์ขออนแก่นและครอบครัว  
 คุณชัยวัฒน์ ศิริพันธ์โนนและครอบครัว  
 คุณปัญญา ศรีเดช  
 คุณพัชรภาณูจน์ ศรีเดช  
 คุณไพพรรณ์ พงษ์เสื่อ  
 คุณกิตติศักดิ์ พันธุ์ลา(เกษีน้อย)  
 คุณสิทธิชัย จัมประโสม  
 คุณสุพล พิลาแดง  
 คุณน้ำทิพย์ พิลาแดง  
 คุณพ่อจัมมา พงษ์เสื่อ  
 คุณใหม่ จุลสม  
 คุณพีรพัฒน์ จุลสม  
 ร.ต.อ.มงคล วรจันทร์  
 คุณอนุสรธา วรจันทร์  
 คุณชวณ แก้วหนองแสง  
 คุณเบญจพร แก้วหนองแสง  
 คุณศุภกานต์ เสาร์คำ  
 คุณศุภรัตน์ เสาร์คำ  
 นายริม ทองศรีสืบสกุล  
 คุณวิษณุภาค สัตยา  
 คุณวีระพล ประสานพิมพ์  
 คุณเพ็ญฉวี ประสานพิมพ์  
 คุณพิจิตรา ธาณี  
 คุณสำราญ หาญหัก  
 คุณพรมณี หาญหัก  
 คุณสมจิต สุทธิศักดิ์  
 คุณพิชามณูษ์ สุทธิศักดิ์  
 คุณหฤทัย สุทธิศักดิ์  
 คุณสุรพล บุญปอง  
 คุณนพดล บุญปอง

คุณจุฑามาศ สารธรรม  
 คุณนิกร สังขเวณี  
 คุณพัชรินทร์ ศรีเดช  
 คุณพัชรวรรณ ศรีเดช  
 คุณชิตณรงค์ วันทม  
 คุณยายจ้อย(ย่าจอมสวน)  
 คุณจักรพงษ์ ชันติพะโล  
 คุณบุญมี พิลาแดง  
 คุณสุธิดา  
 คุณสอน พงษ์เสื่อ  
 คุณจำเริญ จุลสม  
 คุณเพชร ทองการ  
 คุณครูจัญญศรี วรจันทร์  
 คุณสุพล แก้วหนองแสง  
 คุณสุจิตรา แก้วหนองแสง  
 คุณนิธิพงศ์ โพธิ์ศรี  
 คุณปณณภา โพธิ์ศรี  
 คุณกวีวัฒน์ ทองศรีสืบสกุล  
 คุณเนย ทองศรีสืบสกุล  
 ด.ญ.วิษยาภา ทองศรีสืบสกุล  
 คุณทิพากร หาญหัก  
 คุณสิทธิพร ประสานพิมพ์  
 คุณทองพูล หาญหัก  
 คุณเกษมสันต์ หาญหัก  
 คุณพลวัชร คุสกุล  
 คุณสายธาร สุทธิศักดิ์  
 คุณเทพฤทธิ์ สุทธิศักดิ์  
 ด.ญ.พิชณิดา สุทธิศักดิ์  
 คุณเยาวภา บุญปอง  
 คุณปรารธนา บุญปอง

คุณณัฐกร อุตรินทร์  
คุณณัฐชฎกัณฐ์ ศรีสวัสดิ์  
คุณศรียศัญญา ศรีสวัสดิ์  
คุณรัชนิวรรณ ลีลาศ  
คุณยายทุมมา ส่งศรี  
คุณประเสริฐ วงษ์สุรินทร์  
คุณปรัดถการ วงษ์สุรินทร์  
คุณวิรัช ยอดแก้ว  
คุณบุรินทร์ ยอดแก้ว  
ร.ต.อ.สันติ โมทนา  
คุณวีรยา โมทนา  
นายธวัชชัย ฤทธิ์สันเทียะ  
คุณชูชาติ ฤทธิ์สันเทียะ  
คุณอัมพิกา เนาวคุณ  
คุณธนพัฒน์ เนาวคุณ  
คุณวรัฏฐา จิตพล  
คุณชินดนัย จิตพล  
คุณเจนวิทย์ ศิริพันธ์โนน  
คุณปิติพัฒน์ ศิริพันธ์โนน  
พันโทธนภัทร วงศ์สูงยาง  
คุณกมลรัตน์ วงศ์สูงยาง  
คุณปริตตา วงศ์สูงยาง  
ผศ.ชัยรัตน์ สิทธิโชค  
คุณประดิษฐ์ สุขุม  
คุณสุรัตน์ แผลมไพศาล  
ด.ญ.อนัญญา แผลมไพศาล  
คุณบัวลี นิยันทัง  
คุณสมชัย นิยันทัง  
ด.ญ.Taylor. Conroy จันท์แทน  
คุณเบญจมาภา จันท์แทน(Conroy)

คุณกนกพรรณ อุตรินทร์  
คุณชญัญญาณามุส ศรีสวัสดิ์  
คุณนัชฎ์ธันนัณณ์ ศรีสวัสดิ์  
ด.ญ.ปิ่นปิ่นทร์ ศรีสวัสดิ์  
ด.ช.ปรัชญา ศรีสวัสดิ์  
คุณกิตติยา วงษ์สุรินทร์  
คุณปาริยา วงษ์สุรินทร์  
คุณมวณ ยอดแก้ว  
คุณจันท์ฉาย โมทนา  
คุณอรอนงค์ ยอดแก้ว  
ด.ช.ฉกาจ ยอดแก้ว  
ด.ช.ฉัตรดนัย ยอดแก้ว  
คุณพิพัฒน์ เนาวคุณ  
คุณปวีณนันทน์ เนาวคุณ  
คุณสันติภาพ จิตพล  
คุณธัญเทพ จิตพล  
คุณทวิสิน อินทร์นอก  
คุณสุจิตรา มณีพันธ์  
คุณธีรวิทย์ ศิริพันธ์โนน  
ด.ช.ธณภัทร ศิริพันธ์โนน  
คุณศิริวิมล วงศ์สูงยาง  
คุณบุรินทร์ อินทร์นอก  
ผช.ทญ.มะลิวัลย์ วิจารณ์  
ด.ช.รัตนสิทธิ์ สิทธิโชค  
คุณปภัชชิตา แผลมไพศาล  
ด.ญ.อริสา แผลมไพศาล  
คุณสุปราณี นิยันทัง  
คุณเสฏฐวุฒิ นิยันทัง  
ด.ญ.วริศรา นิยันทัง  
ภก.นมาภัช จันท์แทน

คุณต๋นัยพร จันทร์แทน  
คุณสุกัญญา บุญชู  
ด.ช.อริยชาติ บุญชู  
คุณประวีณา รุ่งเรือง  
ด.ญ.นภาพรพรณ ไสดี  
คุณณรงค์ศักดิ์ สมพร  
คุณธีรชาติ สมพร  
คุณวันเพ็ญ นิตยสุวรรณ  
คุณปฏิญา บุญปล  
คุณน้ำฝน ทองอ่อน  
ด.ญ.พิชามณูช บุญปล  
คุณสมคิด มหิตยา  
คุณกมลวรรณ จันทร์งาม  
คุณเบญจมาศ บุญทา  
คุณพรทิพย์ จันทร์ตะ  
คุณศจี กิ่งชัยภูมิ  
คุณกฤตพร จันทร์แดง  
คุณสุริยัน ทองหนูเอียด  
คุณทิพวัลย์ ต้นสกุล  
คุณภัทรรณ สาระพิมล  
ด.ญ.กัญญาภัทร สาระพิมล  
คุณกฤษกร วรรณชู  
พ.ต.ท.หญิง นิลรัตน์ นาคสุวรรณ  
ร.ต.อ.จักรวัฒน์ กระฐินทอง  
ด.ต.หญิง เบญจมาภรณ์ ชานมณีรัตน์  
ด.ญ.สุขมาภรณ์ ชานมณีรัตน์  
คุณสมศักดิ์ แก้วสกุลงาม  
คุณพ่อนุญ วงษาอาจ  
คุณสมปอง สุทธิกุล  
คุณอนุพันธ์ สุทธยากร

คุณงามพรรณ เทาดี  
คุณพาที บุญชู  
คุณวัฒน์พล บุญชู  
คุณวิรัตน์ ไสดี  
ด.ช.นัจกร ไสดี  
คุณอิศริยา สมพร  
คุณประกายเพชร สมพร  
คุณบุญรวย บุญปล  
คุณปิยะพงษ์ บุญปล  
ด.ช.จักรพงษ์ จินดาสุภสิน  
คุณจินดา บุญปล  
คุณณัฐสิภาณจน์ จินดาสุภสิน  
คุณบัลลังก์นากร สุจริต  
คุณวิเชียร ใจระวัง  
คุณบัวแก้ว งามอาจอิทธิชัย  
คุณแม่ปราณีต จันทร์แดง  
คุณธวัชรัตน์ จันทร์แดง  
ร.ต.ท.บุญเรือง ใจสมศรี  
คุณเรืองยศ สาระพิมล  
ด.ช.ภัทรพล สาระพิมล  
คุณยุพดี วรรณชู  
ด.ช.ภูมิมิพี วรรณชู  
พ.ต.ท.หญิง มาริษา ปักษาสวຍ  
ด.ต.หญิง เบญจมาศ คล้าวัน  
คุณชัญญาภรณ์ พรหมมา  
คุณวิรัชชา ชานมณีรัตน์  
คุณจิรรัตน์ จิตรคาม  
คุณแม่ทอง วงษาอาจ  
ด.ช.ก้องเกียรติ กุจะพันธ์  
ด.ช.กฤตเมธ สุทธิกุล

คุณจันทร์นภา สมพงษ์  
คุณช่อทิพย์ ฉายโสภาส  
คุณสมจิตต์ ตันติภักทราศิลป์และครอบครัว  
คุณเพียงพิศ บรรเทาทุกข์และครอบครัว  
คุณนกนกวรรณ แซ่มประชุมและครอบครัว  
คุณอุษา ทองดีเลิศ และครอบครัว  
คุณจันทร์ทิพย์ จันทร์กะพ้อ  
คุณสุนิสา ชื่นจันทร์  
คุณสงวน ชื่นจันทร์  
คุณชาญ คุ่มสุภา  
คุณอัมพวรรณ น้อยมนุช  
คุณกรจนา เวเรื่อน  
ด.ช.หญิงเงินทอง จันทร์ชุม  
คุณเพ็ญพักต์ เกษางาม  
คุณกัญญารัตน์ ปาลกะวงษ์ ณ อยุธยาและครอบครัว  
คุณจุฑารัตน์ พฤษะวัน และครอบครัว  
คุณพิมพ์ธิดา คำพันธ์  
คุณบุญธรรม อินอุดม  
คุณธานี กิ่งเนียม  
คุณสมคิด ตุ่มอินมุล  
ศรัทธาอ่อนที่โคราช  
คุณวันดี เอกกมลทอง  
คุณภัทร ไล่ห์สกุล  
คุณดวงเดือน ปุอุบล  
คุณด้าน ตันอุด  
คุณจิตรลดา หิริวัฒนวงศ์

คุณประนอม ฉายโสภาส  
คุณปิ่นทิพย์ ม่วงพันธ์  
คุณนภาพร จันทร์สุวรรณ  
คุณประยูร งามเลิศศิริชัย  
คุณวรุณี งามเลิศศิริชัย  
คุณภาณุวัฒน์ คงสุดี  
คุณวารุณี สมศรี  
คุณสละ ชื่นจันทร์  
คุณธนากร ชื่นจันทร์  
คุณศศิมาศ คุ่มสุภา  
คุณกฤตภาส คุ่มสุภา  
คุณเสริมศักดิ์ ศรีหามนตรี  
คุณประยูร วงศ์วิรามาศย์  
คุณมะลิวัลย์ ศรีหามนตรี  
คุณสุนทร ศรีเมือง  
คุณเกษม ปิยะทรงสุทธิ  
คุณพานทิพย์ อึ้งไข่  
คุณณัฐฐา สรภัสสร  
คุณณัชชา ธนา่งวนใจรัก  
คุณสุนันทา ตุ่มอินมุล  
คุณเสาวณี ทองโกมล  
คุณปัญญา พวงประเสริฐกุล  
คุณกัญญา ธนภัทรนภานนท์  
คุณติณ ตันอุด  
คุณวนิดา ตันอุด